virtual project
FERMA
TOM ROB SMITH

TOM ROB SMITH

FERMA

Original: *The Farm* (2014)

Traducere de:
CARMEN SCARLAT

virtual-project.eu

2012

Până să primesc telefonul acela fusese o zi obișnuită. Încărcat de cumpărături, eram în drum spre casă. Acasă înseamnă Londra, la sudul Tamisei, un cartier cu câteva dintre cele mai mici parcuri din oraș ascunse printre fabrici și depozite transformate în locuințe. Era o seară înăbușitoare de august, fără nicio adiere de vânt. Eram obosit și atunci când a sunat telefonul m-am gândit să nu răspund, pentru că-mi doream să ajung cât mai repede acasă și să fac un duș. Curiozitatea nu mi-a dat pace, așa că am încetinit, am scos telefonul din buzunar și l-am dus la ureche – mânjind ecranul cu picături de transpirație. Era tatăl meu. Se mutase de curând în Suedia și era ceva neobișnuit să mă sune, își folosea rareori mobilul și ar fi fost scump să sune la Londra. M-am oprit brusc și am dat drumul din mână sacoșei. Tata plângea. Nu-l mai auzisem plângând până atunci. Părinții mei fuseseră întotdeauna atenți să nu se certe sau să-și piardă cumpătul în prezența mea. La noi în casă nu aveau loc discuții aprinse sau certuri care să se lase cu lacrimi. Uneori îmi dădeam seama că e ceva în neregulă – se simțea tensiunea, dar, orice probleme ar fi avut, nu vorbeau despre ele de față cu mine. Am spus:

— Tată?

— Maică-ta… Nu se simte bine.

— Mama e bolnavă?

— E o situație așa de tristă.

— Tristă pentru că e bolnavă? Cum adică bolnavă? Cum adică mama e bolnavă?

Tata încă mai plângea. Nu am avut ce să fac altceva decât să aștept în tăcere până când a spus:

— De ceva timp își imaginează niște chestii – chestii îngrozitoare, îngrozitoare.

Faptul că vorbise despre imaginație, și nu despre vreo suferință fizică, a fost atât de ciudat și de surprinzător, încât am simțit nevoia să mă las pe vine, m-am sprijinit cu o mână de trotuarul de ciment, cald și crăpat, și am observat o pată de sos

roșu care se scurgea prin fundul sacoșei pe care o scăpasem din mână. În cele din urmă am întrebat:

— De cât timp?

— De la începutul verii.

Luni întregi în care eu nu știusem nimic – trăisem aici, în Londra, fără să am vreo idee, iar tatăl meu, conform tradiției, îmi ascunsese asemenea lucruri. Citindu-mi gândurile, a adăugat:

— Am crezut că o pot ajuta. Poate că am așteptat prea mult, dar simptomele au apărut încetul cu încetul – neliniște și remarci ciudate, cu toții putem trece prin asta. Apoi au început acuzațiile. Nu vrea să asculte nici de mine, nici de altcineva. Susține că are dovezi, vorbește despre probe și suspecți, dar nu sunt decât absurdități și minciuni.

Vocea tatei părea mai puternică, mai sfidătoare, mai apăsată, nu mai plângea. Își recăpătase cursivitatea. Simțeam în vocea lui ceva mai mult decât tristețe.

— Speram să-i treacă, sau că are nevoie doar de timp să se obișnuiască cu viața în Suedia, la fermă. Numai că s-a agravat din ce în ce mai tare. Iar acum…

Părinții mei făceau parte dintr-o generație care nu mergea la doctor decât dacă era vorba de o rană pe care s-o poți vedea cu ochii sau pipăi cu degetele. Să împovăreze un necunoscut cu detalii intime din viața lor era ceva de neînchipuit.

— Tată, spune-mi, a fost la vreun doctor?

— Doctorul spune că trece printr-un episod psihotic. Daniel…

Mama și tata erau singurii oameni din lume care nu-mi spuneau Dan.

— Maică-ta e la spital. A fost internată.

Când am primit această ultimă veste, am deschis gura ca să vorbesc, fără să am vreo idee ce să spun, poate doar să strig, dar până la urmă n-am spus nimic.

— Daniel?

— Da.

— Ai auzit?

— Am auzit.

O mașină cu caroseria lovită a trecut pe lângă mine, șoferul a încetinit să vadă ce e cu mine, dar n-a oprit. M-am uitat la ceas. Era opt seara, nu aveam prea multe șanse să prind vreun avion atunci – aveam să plec a doua zi, dimineața devreme. În loc să cad pradă emoțiilor, m-am adunat și m-am hotărât să fiu eficient. Am mai vorbit puțin. După tulburarea din primele minute, ne veneam amândoi în fire – reținuți și echilibrați. I-am spus:

— Am să-mi rezerv bilet pentru dimineață. După ce fac asta te sun. Ești la fermă? Sau la spital?

Era la fermă.

După ce am terminat de vorbit am început să răscolesc printre cumpărăturile din sacoșă – am scos fiecare articol, le-am înșirat pe trotuar până am ajuns la borcanul spart de suc de roșii, l-am scos cu grijă – cioburile se mai țineau doar în etichetă. L-am aruncat la un coș de gunoi din apropiere și m-am întors la cumpărăturile mele împrăștiate. Am folosit șervețele de hârtie ca să șterg sucul rămas și poate părea că nu mai contează – la dracu' cu sacoșa, mama e bolnavă –, dar borcanul crăpat ar fi putut să se spargă de tot și să murdărească totul cu suc de roșii, și oricum găseam o oarecare alinare în simplitatea stupidă a operațiunii de curățare. Am luat sacoșa și am mers mai grăbit restul drumului spre casă, la ultimul etaj al unei foste fabrici de plăcintă de carne transformată în bloc de locuințe. Am rămas în picioare sub dușul rece și m-am gândit să plâng – n-ar trebui să plâng, m-am întrebat, ca și cum ar fi fost la fel ca a te hotărî să fumezi o țigară? Nu era datoria mea de fiu? Plânsul ar trebui să vină din instinct. Dar înainte de a-mi exterioriza emoțiile am obiceiul să-mi iau un răgaz. În ochii

necunoscuților dau impresia că aș fi prudent. În cazul acesta nu era vorba de precauție – era circumspecție. Gândul că mama se află sub supravegherea medicilor într-un azil era de necrezut. Nu puteam atașa un răspuns emoțional unei situații pe care nu o înțelegeam. Nu aveam să plâng. Erau prea multe întrebări fără răspuns ca să plâng.

După ce am ieșit de la duș m-am așezat la calculator să studiez e-mailurile trimise de mama în ultimele cinci luni, întrebându-mă dacă existau aluzii pe care nu le observasem. Nu-i mai văzusem pe ai mei de când se mutaseră în Suedia, în aprilie. La petrecerea de rămas-bun le-am urat pensie lipsită de griji. Dintre toți invitații, prietenii cei mai apropiați ai părinților mei au rămas în fața casei lor, cândva și casa mea, și le-au făcut călduros cu mâna. Nu am frați sau surori, nici unchi sau mătuși. Când vorbesc despre familie mă refer la noi trei, mama, tata, eu – un triunghi, ca jumătatea de jos a unei constelații, trei stele strălucitoare foarte apropiate, cu mult spațiu gol în jurul nostru. Nu am discutat niciodată în amănunt despre absența rudelor. Au existat aluzii – ambii mei părinți au avut parte de copilării nefericite, înstrăinați de părinții lor, și eram convins că legământul lor de a nu se certa niciodată de față cu mine avea la bază o dorință puternică de a-mi oferi mie o copilărie diferită de a lor. Motivul nu era reținerea specific britanică. Nu se zgârceau niciodată când era vorba de dragoste, sau de fericire, asemenea lucruri erau exprimate ori de câte ori aveau ocazia. Dacă vremurile erau bune sărbătoreau, dacă vremurile nu erau așa de bune erau optimiști. De aceea unii mă consideră cocoloșit – nu am văzut decât vremurile bune. Momentele neplăcute mi le ascundeau. Eram și eu părtaș la acest aranjament. Nu puneam nimic la îndoială. Petrecerea de rămas-bun fusese un moment frumos, mulțimea adunată aplaudase în

timp ce camioneta în care se afla toată avuția alor mei pornea pe calea unei mari aventuri, iar mamei i se citea pe chip încântarea și nerăbdarea de a se întoarce în țara pe care o părăsise când avea doar șaisprezece ani.

Curând după stabilirea lor la ferma îndepărtată, situată chiar în sudul Suediei, mama începuse să-mi scrie periodic. E-mailurile descriau în amănunt cât de minunată este viața lor la fermă, frumusețea peisajului, căldura cu care i-au primit localnicii. Dacă exista cumva vreo aluzie că ar fi fost ceva în neregulă, era una subtilă, iar eu nu o sesizasem. E-mailurile ei se scurtau pe măsură ce treceau săptămânile, iar rândurile care exprimau încântarea erau din ce în ce mai puține. În sinea mea, am luat asta ca pe un lucru bun. Mama trebuie să se fi acomodat și nu mai avea prea mult timp liber. Ultimul ei e-mail mi-a apărut pe ecran astfel:

Daniel!

Nimic altceva, doar numele meu, un semn al exclamării – reacția mea fusese să-i trimit repede un răspuns în care i-am spus că apăruse o eroare, mesajul ei nu ajunsese și să mi-l retrimită – am interpretat e-mailul ei de un cuvânt ca pe o greșeală, neluând nicidecum în calcul posibilitatea să fi fost trimis într-un moment de impas.

Am trecut în revistă întreaga corespondență, frământat de ideea că fusesem orb și preocupat de întrebarea: ce altceva aș fi putut trece cu vederea? Cu toate acestea, nu erau niciun fel de indicii care să-mi dea de gândit, nu erau greșeli de ortografie, nici derapaje surprinzătoare de fantezie, stilul ei rămăsese cel obișnuit, scria în general în engleză pentru că, spre rușinea mea, uitasem cea mai mare parte din suedeza pe care o învățasem de la ea în copilărie. Un e-mail avea atașate două fișiere mari, dar niciun mesaj. Erau fotografii. Probabil că mă mai uitasem la ele și înainte, dar acum în mintea

mea era un vid. A apărut pe ecran prima – un hambar sumbru cu acoperișul din tablă ruginită, un cer cenușiu, un tractor parcat afară. Mărind imaginea pe fereastra hambarului, am văzut reflexia parțială a fotografului – mama – cu chipul acoperit de blițul aparatului de fotografiat, ca și cum capul i-ar fi explodat în așchii strălucitoare de lumină albă. Cea de-a doua îl înfățișa pe tata în fața casei, vorbind cu un necunoscut înalt. Părea să fi fost făcută fără ca tatăl meu să știe. Luată de la distanță, arăta mai mult a fotografie făcută în timpul unei urmăriri decât a poză de familie. Nu se potrivea nici cu descrierile frumuseților din e-mailurile anterioare, deși, desigur, nu pusesem întrebări în legătură cu această discordanță și răspunsesem că abia aștept să vizitez și eu ferma. Asta era o minciună. Nu eram nerăbdător să merg acolo și deja îmi amânasem vizita în câteva rânduri, de la începutul verii la sfârșitul verii, apoi la începutul toamnei, oferind explicații vagi, care ascundeau o bună parte din adevăr.

•

Adevăratul motiv al amânării era că mă temeam. Nu le spusesem că trăiesc cu partenerul meu, că ne cunoaștem de trei ani și că ne gândim să ne căsătorim. Înșelăciunea dura de atâta timp, încât eram convins că nu pot să fac dezvăluirea fără să-mi rănesc familia. Mă întâlneam cu fete în facultate, părinții mei pregăteau cina pentru acele fete, îmi declaram seriozitatea în legătură cu ele și părinții mei erau încântați de alegerile mele – fetele erau frumoase, amuzante și deștepte. Dar, nu-mi bătea mai repede inima când se dezbrăcau și în timpul partidelor de sex manifestam o concentrare profesională față de sarcina de îndeplinit, o credință că dacă sunt în stare să ofer plăcere însemnă că nu sunt gay. Abia după ce m-am mutat de acasă am acceptat adevărul, le-am spus prietenilor, dar nu și părinților, nu de rușine, ci dintr-o lașitate bine intenționată. Mi-era groază

să distrug amintirea copilăriei mele. A fost perfectă așa cum a fost. Părinții mei se străduiseră din răsputeri să-mi asigure un cămin fericit, făcuseră sacrificii, încheiaseră un legământ al liniștii, juraseră să-mi ofere un adăpost departe de suferințe și nu se abătuseră niciodată de la această cale, nici măcar o dată, și îi iubesc pentru asta. Dacă ar fi aflat adevărul, sigur ar fi considerat că au dat greș. S-ar fi gândit la toate minciunile pe care trebuie să le fi spus eu. Și-ar fi imaginat că sunt singur și chinuit, hărțuit și luat în râs, când nimic din toate astea nu era adevărat. Am avut o adolescență ușoară. În timp ce unii prieteni de-ai mei au avut o perioadă de nesiguranță în relațiile sociale, eu am trecut de la adolescență la maturitate plin de încredere în mine însumi – părul meu blond deschis și-a pierdut doar puțin din strălucire, ochii mei albaștri nu și-au pierdut-o deloc. Eram suplu și aveam o alură atletică, aparent fără efort, și odată cu înfățișarea plăcută am câștigat o popularitate nemeritată. Anii aceia au trecut de parcă pluteam. Chiar și secretul mi l-am purtat cu ușurință. Nu mă întrista. Pur și simplu nu mă gândeam foarte serios la el. În cele din urmă mi-am dat seama că n-aș fi suportat gândul ca părinții mei să se întrebe dacă m-am îndoit vreodată de dragostea lor. Mi se părea atât de nedrept față de ei. Mă auzeam cum spun cu o voce disperată, fără să cred nici măcar eu ce spun:

— Asta nu schimbă nimic!

Eram convins că-mi vor accepta cu căldură partenerul, că se vor bucura de relația noastră așa cum se bucurau de tot ce-i înconjoară, însă o umbră de tristețe ar rămâne. Amintirea perfectă ar muri și noi am plânge-o, la fel cum am plânge dispariția unei persoane pe care o iubim. Așa că adevăratul motiv pentru care îmi amânasem plecarea în Suedia era acela că îi promisesem partenerului meu că va fi momentul în care să le spun părinților mei adevărul, în care, în sfârșit,

după atâția ani, le voi împărtăși numele partenerului meu.

•

Când Mark a ajuns acasă în seara aceea, m-a găsit în fața calculatorului căutând bilete de avion spre Suedia și, înainte de a putea să spun vreo vorbă, a zâmbit, presupunând că minciunile vor lua sfârșit. Nu m-a dus mintea ce să fac ca să-l împiedic să își închipuie asta, așa că m-am văzut obligat să-l corectez:

— Mama e bolnavă.

Am adoptat eufemismul tatălui meu. A fost dureros să-l privesc pe Mark cum se reține, cum își ascunde dezamăgirea de parcă ar fi făcut vreo greșeală arătându-se fericit. Era cu unsprezece ani mai în vârstă decât mine, tocmai împlinise patruzeci de ani și apartamentul era al lui, unul dintre privilegiile pe care le avea ca avocat specializat în drept corporatist. Îmi dădeam silința să fiu pe picior de egalitate în relație, străduindu-mă să contribui la chirie cu cât de mult îmi puteam permite. Dar, în realitate, nu-mi permiteam prea mult. Lucram ca designer liber-profesionist pentru o companie care transformă spațiile de pe acoperiș în grădini și eram plătit doar din comisioane. Firma o ducea greu în perioada asta de recesiune, nu aveam angajamente. Ce găsește Mark la mine? Bănuiesc că tânjește după viața liniștită de familie în care eu sunt expert. Nu mă cert. Nu mă ciondănesc. Le calc pe urme alor mei și îmi dau toată silința să fac din căminul nostru un loc de refugiu, departe de lume. Mark a fost căsătorit cu o femeie timp de zece ani, dar totul s-a încheiat cu un divorț dureros. Fosta lui soție a declarat că el i-a răpit cei mai frumoși ani din viață și că și-a irosit iubirea pe el, iar acum, la treizeci și ceva de ani, nu va mai putea să-și găsească un partener serios. Mark recunoaște că acesta este adevărul – faptul că i-a răpit zece ani din viață. Sentimentul de vină îl apasă greu. Sunt convins că nu va scăpa niciodată

de el. Am văzut fotografii cu el la douăzeci și ceva de ani, plin de siguranță și de optimism, arătând grozav în costume scumpe – se antrena mult la sală și avea umerii largi, brațele groase. Mergea la cluburi de striptease și organiza petreceri ale burlacilor deocheate pentru colegii lui. Râdea zgomotos la glume și bătea oamenii cu palma pe spate. Când își descrie comportamentul de pe vremea aceea parcă vorbește despre altcineva. În conflictul care a urmat, părinții lui i-au luat partea fostei lui soții. Tatăl lui, mai ales, a fost dezgustat de Mark. Nu-și mai vorbesc. Mama lui îi trimite câte o felicitare de Crăciun, adesea una muzicală, ca și cum ar vrea să spună mai multe, dar nu știe cum. Tatăl lui nu le semnează niciodată. O parte din mine se întreabă dacă nu cumva Mark îi privește pe părinții mei ca pe o a doua șansă. De prisos să mai spun că are tot dreptul să pretindă ca ei să facă parte din viața lui. Singurul motiv pentru care a acceptat amânarea a fost că, după ce și lui i-a trebuit atâta timp să recunoască, nu s-a mai simțit în stare să aibă vreo pretenție de la mine în acest sens. Dintr-un anumit punct de vedere probabil că am profitat de asta. M-a eliberat de presiune. Mi-a permis să ascund adevărul în continuare.

•

A rămas în picioare lângă mine, fără să întrebe dacă am de gând să le spun alor mei despre el. Cu toate astea, am simțit nevoia să-i spun:

— Știu cât de mult înseamnă pentru tine. Dar nu este momentul potrivit.

A încuviințat din cap:

— Acum trebuie să te ocupi de mama ta. Vreau doar să fiu alături de tine. Orice ai avea nevoie.

E unul dintre cei mai afectuoși oameni pe care i-am cunoscut vreodată.

— Îmi pare foarte rău, Mark.

Fără vreun angajament la orizont, nu era nicio problemă să plec în Suedia atât de repede. Rămânea doar întrebarea cum îmi voi permite să

plătesc biletul de avion. E de la sine înțeles că nu se punea problema să mi-l plătească Mark, atâta timp cât eu nici nu le-am spus alor mei despre el. Mi-am scos de la bancă toate economiile, mi-am mărit descoperirea de pe card și, cu biletul rezervat, l-am sunat pe tata să-i spun detaliile. Primul avion disponibil pleca de pe Heathrow la nouă treizeci dimineață și sosea pe aeroportul de la Göteborg, în sudul Suediei, la amiază. Nu a spus decât câteva cuvinte, părând sfârșit și învins. Gândindu-mă îngrijorat dacă se descurcă singur la ferma izolată, l-am întrebat ce face. Mi-a răspuns:

— Fac ordine. A căutat prin fiecare sertar, prin fiecare dulap.

— Ce căuta?

— Nu știu. Nu are nicio logică. Daniel, a scris pe pereți.

L-am întrebat ce a scris. Mi-a spus că nu contează. După ce am convenit asupra planului de acțiune, ne-am spus noapte bună.

Nu aveam nicio șansă să adorm. Amintirile despre mama mi se tot derulau în minte, concentrându-se asupra momentului când eram împreună în Suedia, cu douăzeci de ani în urmă, singuri pe o mică insulă de vacanță dintr-un arhipelag de la nord de Göteborg, și stăteam unul lângă altul pe o stâncă, cu picioarele în mare. În depărtare, un cargobot naviga în apele adânci, iar noi priveam cum vine spre noi valul format de provă, o mică ridicătură pe marea de altfel liniștită, fără ca vreunul dintre noi să se miște, ne-am luat de mâini, așteptând impactul inevitabil, în timp ce valul creștea în dimensiuni pe măsură ce trecea peste apa puțin adâncă, până când s-a izbit de baza stâncii și ne-a udat până la piele. Alesesem această amintire pentru că era din perioada în care fusesem cel mai apropiat de mama, când nu-mi imaginam că aș putea lua o decizie majoră fără să o consult. În noaptea aceea, la culcare, probabil că am mai

văzut același val izbindu-se de stânca noastră încă de o mie de ori sau mai bine.

•

A doua zi, de dimineață, Mark a insistat să mă conducă până la Heathrow, deși știam amândoi că aș fi ajuns mult mai rapid cu transportul public. Am acceptat pentru că era modul în care putea face și el ceva pentru mine în situația asta. Când treceam prin zone foarte aglomerate nu mă plângeam, nici măcar nu mă uitam la ceas, conștient fiind cât de mult și-ar fi dorit Mark să vină cu mine și cât de imposibil îi era, din cauza mea, să se implice mai mult decât conducându-mă cu mașina la aeroport. Când am ajuns acolo unde trebuia să cobor din mașină, m-a îmbrățișat, aproape cu ochii în lacrimi – simțeam zbuciumul înăbușit din pieptul lui, dar și-a ținut în frâu emoțiile. M-am simțit ușurat, pentru că, dacă ar fi plâns, aș fi plâns și eu și trebuia să fiu stăpân pe mine. L-am asigurat că nu are rost să mă conducă până la poarta de îmbarcare și ne-am luat la revedere afară. Aveam să-l sun din Suedia.

Când eram gata să mă prezint la ghișeul de înregistrare, cu biletul și pașaportul pregătite, mi-a sunat telefonul – era tata, care a exclamat:

— Daniel, nu-i aici!

— Nu e unde, tată?

— La spital! Au externat-o. Am adus-o ieri. De una singură n-ar fi venit. Dar nu a protestat, așa că a fost o internare voluntară. Apoi, după ce am plecat, i-a convins pe medici să o externeze.

— Mama i-a convins?

— Asta mi-au spus ei.

— Ai spus că medicii au dat diagnosticul de episod psihotic.

Tata n-a răspuns. Am insistat:

— Personalul nu a discutat externarea ei cu tine?

— Nu.

A continuat, cu voce scăzută:

— Probabil le-a spus să nu stea de vorbă cu mine.

— De ce ar fi făcut asta?

— Sunt unul dintre cei la adresa cărora face acuzații.

După care a adăugat grăbit:

— Nimic din ceea ce susține nu e adevărat.

A venit rândul meu să nu răspund. Aș fi vrut să întreb de acuzații, dar n-am îndrăznit. Până la urmă m-am hotărât pentru:

— Și acum ce spun medicii?

A răbufnit:

— Ți-am spus – nu mai stau de vorbă cu mine!

M-am așezat pe valiză, cu capul în mâini, făcându-le semn celor de la coadă să treacă pe lângă mine.

— Are telefon?

— Și-a sfărâmat telefonul acum câteva săptămâni. Nu are încredere în ele.

Am zăbovit cu îndoială asupra imaginii în care mama mea cea cumpătată ar zdrobi, fără nicio noimă, un telefon. Tata descria acțiunile unei persoane pe care pur și simplu nu o recunoșteam.

— Bani?

— Probabil are ceva bani – poartă la ea o geantă mică din piele. Nu o scapă niciodată din ochi.

— Ce are în ea?

— Tot felul de nimicuri pe care ea le consideră importante. Spune că sunt dovezi. Dar nu sunt decât niște prostii fără nicio valoare.

— Cum a plecat din spital?

— Cei de la spital nu vor să-mi spună nici măcar cum a plecat. Ar putea fi oriunde!

Simțind pentru prima dată că intru în panică, i-am spus:

— Tu și mama aveți conturi comune. Poți să suni la bancă și să întrebi de tranzacțiile din ultimul timp. Îi iei urma după card.

Mi-am dat seama după tăcerea care a urmat că tata nu mai sunase niciodată la bancă: întotdeauna

lăsase chestiunile legate de bani în seama mamei. În cadrul afacerii lor de familie, ea se ocupase de contabilitate, plătise facturile și depusese declarațiile de impozit pe profit, fiind pricepută la calcule și înzestrată cu concentrarea necesară pentru a petrece ore întregi punând cap la cap chitanțele și cheltuielile. Parcă-i văd și acum registrul demodat, din vremea dinaintea apariției foilor de calcul. Apăsa așa de tare cu pixul pe foaie, încât cifrele păreau scrise în alfabetul Braille.

— Tată, vorbește la bancă și sună-mă imediat.

În timp ce așteptam, am plecat de la coadă, am ieșit din clădirea terminalului și mă plimbam de colo-colo prin mulțimea de fumători. Mă chinuia gândul că mama rătăcea pe undeva prin Suedia. Mi-a sunat din nou telefonul. Eram surprins că tata și-a îndeplinit așa de repede misiunea, doar că nu era tata. Am dus telefonul la ureche:

— Daniel, ascultă-mă cu atenție…

Era mama.

— Vorbesc de la un telefon public și nu am prea mult credit. Sunt sigură că taică-tău a vorbit cu tine. Tot ce ți-a spus omul ăla e o minciună. Nu sunt nebună. N-am nevoie de niciun medic. Am nevoie de poliție. Urmează să urc într-un avion spre Londra. Așteaptă-mă la Heathrow, terminalul…

A făcut pentru prima dată o pauză ca să verifice informațiile de pe bilet. Profitând de ocazie, n-am putut să spun decât un jalnic…

— Mamă!

— Daniel, nu vorbi, am foarte puțin timp la dispoziție. Avionul sosește la Terminalul Unu. Aterizez în două ore. Dacă sună taică-tău, ține minte…

Convorbirea s-a întrerupt.

Am încercat să sun înapoi la telefonul public, în speranța că va răspunde mama, dar n-a răspuns nimeni. Pe când mă pregăteam să mai încerc o

dată, a sunat tata. Fără niciun preambul, a început să vorbească. Părea că citește niște notițe:

— Azi dimineață la șapte și jumătate a cheltuit patru sute de lire la aeroportul Göteborg. A cumpărat un bilet de la Scandinavian Airways. Urmează să ia primul avion către Heathrow. Daniel, e în drum spre tine! Daniel?

— Da.

De ce nu i-am spus că tocmai mă sunase mama și că știam că e pe drum? O credeam pe ea? Păruse fermă și convingătoare la telefon. Mă așteptasem la bâiguieli, la remarci incoerente, nu la informații concrete și la fraze concise. Eram contrariat. Eram dezorientat. Mi se părea că aș fi fost agresiv și arțăgos dacă aș fi repetat declarațiile ei că tata era un mincinos. Am bolborosit un răspuns:

— Am s-o aștept aici. Tu când vii?

— Nu vin.

— Rămâi în Suedia?

— Dacă știe că sunt în Suedia, o să se liniștească. Dacă va crede că sunt în Marea Britanie, o s-o ia razna. I-a intrat în cap că o urmăresc. Dacă rămân aici o să câștigi ceva timp. Trebuie s-o convingi să ceară ajutor. Eu nu am reușit…

Avântul i s-a domolit:

— Eu nu pot s-o ajut. Pe mine nu mă lasă. Du-o la doctor. Ai mai multe șanse dacă nu-și face probleme în legătură cu mine.

Nu-i înțelegeam raționamentul. Nimic nu mai avea sens.

— Te sun când ajunge. O să stabilim atunci un plan.

Am încheiat convorbirea luându-mi la revedere încordat, cu gândurile măcinate de îndoieli. Dacă mama trecea printr-un episod psihotic, de ce-i dăduseră medicii drumul? Chiar dacă n-o puteau reține, din cauza vreunui detaliu de legislație, ar fi trebuit să-l anunțe pe tata, și totuși refuzaseră să facă asta, tratându-l ca pe o forță ostilă și ajutând-o

pe ea să fugă nu numai din spital, ci și de el. Altora probabil li se părea că este în regulă. Angajații aeroportului îi vânduseră biletul de avion, agenții de pază o lăsaseră să treacă de controlul de securitate – nu o oprise nimeni. Am început să mă întreb ce scrisese pe pereți, nemaiputând să-mi scot din minte imaginea aceea ciudată pe care mi-o trimisese mama prin e-mail, cu tata stând de vorbă cu un alt bărbat, un necunoscut.

Daniel!

Acum, în mintea mea suna ca un strigăt de ajutor.

S-a actualizat ecranul – aterizase avionul mamei. S-au deschis ușile automate și m-am grăbit să ajung în fața barierelor, uitându-mă la etichetele de pe bagaje. În curând au început să se perinde pasagerii de la Göteborg. Primii au apărut oamenii de afaceri care își căutau numele pe plăcuțele de plastic laminat, urmați de cupluri, apoi de familii cu bagaje voluminoase, așezate unele peste altele, pasagerii avionului apărând în funcție de viteza cu care debarcaseră. Nu era nici urmă de mama, deși avea un mers sprinten și nu-mi imaginam că ar putea avea bagaje de cală. A trecut pe lângă mine un bărbat în vârstă, cu siguranță unul dintre ultimii pasageri de la Göteborg. Mă gândeam foarte serios să-l sun pe tata, să-i explic că s-a întâmplat ceva, când ușile uriașe s-au deschis cu un șuierat și a apărut silueta singuratică a mamei.

Mergea cu capul plecat, ca și cum ar fi urmărit cu privirea o dâră de firimituri de pâine de pe jos, cu o geantă de piele uzată pe umăr, plină ochi, care atârna greu pe bareta roasă. N-o mai văzusem până atunci: nu era genul de chestie pe care ar fi cumpărat-o mama în mod normal. Ca și geanta, hainele trădau semne ale trecerii timpului. Avea pantofii scâlciați. Pantalonii erau boțiți în zona genunchilor. Îi lipsea un nasture de la mijlocul

cămășii. Mama are obiceiul de a se îmbrăca prea elegant – la restaurant, la teatru, chiar și la cinema. Partea cea mai nostimă e că se îmbrăca elegant și la serviciu – amuzant pentru că ea și tata deținuseră un centru de grădinărit în nordul Londrei. Era amplasat pe o porțiune de pământ în formă de T, între case impunătoare cu tencuiala albă, cumpărată la începutul anilor șaptezeci, când pământul era ieftin la Londra. În timp ce tata își vedea de treburi în niște blugi ponosiți, cu bocanci butucănoși și pulovere lăbărțate, mama purtase întotdeauna cămăși albe apretate, pantaloni din stofă de lână iarna și pantaloni din bumbac vara. Clienții comentau despre îmbrăcămintea ei imaculată de la serviciu, întrebându-se cum reușește să-și păstreze hainele fără pată, având în vedere că și ea făcea la fel de multă muncă fizică precum tata. Râdea când o întrebau și ridica nevinovată din umeri ca și când ar fi spus: Habar n-am! Dar totul era bine ticluit. Avea întotdeauna haine de schimb pregătite. Îmi spunea că, fiindcă clienții o identificau cu imaginea firmei, era important să păstreze aparențele.

Am lăsat-o pe mama să treacă, curios să văd dacă mă observă. Era vizibil mai slabă decât atunci când ne luaserăm rămas-bun, în aprilie, nesănătos de slabă. Avea pe ea niște blugi largi, care-mi aminteau de hainele de pe o marionetă de lemn, atârnând fără nicio formă. Părea să nu mai aibă deloc rotunjimi naturale, arăta mai degrabă ca o schiță făcută în grabă după imaginea mamei mele decât ca persoana adevărată. Părul ei scurt și blond părea umed, periat spre spate, lucios și neted, aranjat nu cu ceară sau gel, ci cu apă. Probabil se oprise la vreo toaletă după ce coborâse din avion și se străduise să-și pună la punct înfățișarea, ca să se asigure că fiecare fir de păr e la locul lui. Chipul ei, care avea în mod normal un aer tineresc, îmbătrânise în ultimele luni. Ca și hainele, pielea ei purta semne ale trecerii timpului. Avea pete

închise la culoare pe obraji. Cearcănele i se adânciseră. În schimb, ochii ei de un albastru deschis păreau mai luminoși decât oricând. În timp ce treceam dincolo de barieră, instinctul m-a împiedicat s-o ating, de teamă să nu țipe:

— Mamă.

Și-a ridicat privirea, speriată, dar văzând că sunt eu – fiul ei, i-a trecut frica. A zâmbit triumfător:

— Daniel.

Mi-a rostit numele la fel ca atunci când o făceam să fie mândră de mine – cu o fericire tăcută, intensă. În timp ce ne îmbrățișam, și-a lipit fața de pieptul meu. S-a retras și m-a prins de mâini, iar eu i-am pipăit pe ascuns degetele cu degetele mele mari. Avea pielea aspră. Unghiile îi erau rupte și neîngrijite. Mi-a șoptit:

— S-a terminat.

În ciuda schimbărilor îngrijorătoare în privința aspectului, a dovedit rapid că avea mintea ageră. Mi-a observat imediat bagajul:

— Pentru ce-i ăsta?

— M-a sunat tata aseară să-mi spună că ești în spital…

M-a întrerupt:

— Nu-i mai spune spital. Era un azil. M-a dus la o casă de nebuni. A zis că acolo e locul meu, în saloane cu oameni care urlă ca niște animale. Apoi te-a sunat pe tine și ți-a spus același lucru. Că maică-ta e nebună. Nu-i așa?

A durat ceva timp până să răspund, fiindu-mi greu să mă obișnuiesc cu furia ei arțăgoasă:

— Tocmai voiam să pornesc spre Suedia când m-ai sunat.

— Atunci înseamnă că l-ai crezut?

— De ce nu l-aș fi crezut?

— Se baza pe asta.

— Spune-mi ce se întâmplă.

— Nu chiar acum. Nu aici. Nu cu oamenii ăștia. Trebuie să facem asta așa cum se cuvine, de la

început. Să fie făcut cum trebuie. Te rog, fără întrebări? Nu încă.

Felul în care vorbea avea o concizie formală, o politețe excesivă când mi se adresa, articulând cu grijă fiecare silabă și accentuând fiecare semn de punctuație: dându-și toată silința să lase impresia de coerență. Am fost de acord:

— Fără întrebări.

Mi-a strâns mâna în semn de mulțumire, înmuindu-și glasul:

— Du-mă acasă.

Ea nu mai avea casă în Londra. O vânduse și se mutase la o fermă în Suedia, fermă care trebuia să-i fie cea din urmă și cea mai fericită casă. Nu puteam decât să presupun că se referea la apartamentul meu, apartamentul lui Mark, un bărbat pe care nu-l întâlnise niciodată și de care nici măcar nu auzise.

Vorbisem deja cu Mark în timp ce așteptam să aterizeze avionul mamei. După părerea lui, lucrurile o luaseră razna. Înainte, situația era tristă, dar se afla sub control. Acum incertitudinea era uriașă. Pentru el era groaznic să o aibă pe mama sub același acoperiș, când ea nici măcar nu știa cum îl cheamă, dar oricât l-ar fi îndurerat asta, era mai preocupat de faptul că nu se mai afla sub supravegherea medicilor. Singurul care putea să stabilească adevărul eram eu. I-am spus că am să-l sun ori de câte ori pot ca să-l țin la curent. Promisesem să-l sun și pe tata, dar nu aveam cum să fac asta cu mama lângă mine. Nu îndrăzneam s-o las singură și mă temeam că dacă vorbesc cu el în prezența ei, o să pară că-i țin lui partea, un risc pe care nu eram dispus să mi-l asum – mama ar fi putut să-și piardă încrederea în mine, sau, mai rău, să fugă, idee care nu mi-ar fi trecut prin cap niciodată dacă nu mi-ar fi sugerat-o tata. O asemenea perspectivă mă îngrozea. Am strecurat mâna în buzunar și am închis sonorul telefonului.

Mama a rămas foarte aproape de mine cât am cumpărat bilete de tren pentru centrul Londrei. M-am surprins verificând-o des, zâmbind în încercarea de a masca faptul că se afla sub atenta mea supraveghere. Din când în când mă lua de mână, ceva ce nu mai făcuse de când eram mic. Strategia mea era să mă comport cât mai neutru posibil, să nu fac supoziții, să-i ofer posibilitatea să-și spună povestea, să fiu pregătit s-o ascult nepărtinitor. După cum stăteau lucrurile, nu mai avusesem ocazia să fiu de partea mamei sau a tatei, pur și simplu pentru că nu trădaseră vreun conflict în care să fiu nevoit să iau partea cuiva. Presupun că, una peste alta, eram mai apropiat de mama doar pentru că ea era mai implicată în aspectele cotidiene ale vieții mele. Tata se mulțumise întotdeauna să se bazeze pe discernământul ei.

După ce ne-am urcat în tren, mama a ales niște locuri în spatele vagonului și s-a cuibărit la fereastră. Locul, mi-am dat apoi seama, avea cel mai bun unghi de observație. Nimeni nu putea s-o ia prin surprindere. Și-a așezat geanta în poală, ținând-o strâns – de parcă ar fi fost curier și ar fi avut de livrat un colet extrem de important. Am întrebat-o:

— Doar cu atât ai venit?

A pus mâna cu gravitate pe geantă:

— Doar de atât am nevoie. Sunt dovezile care demonstrează că nu sunt nebună. Dovezi ale fărădelegilor care au fost mușamalizate.

„Fărădelege” și „mușamalizare” erau niște cuvinte atât de străine de viața obișnuită, încât în urechile mele aveau o rezonanță absurdă. Cu toate acestea, au fost spuse cu toată seriozitatea:

— Pot să mă uit?

— Nu aici.

Și-a dus un deget la buze, dându-mi de înțeles că nu este un subiect despre care să vorbim într-un loc public. Gestul în sine era ciudat și de prisos. Deși petrecuserăm deja mai bine de jumătate de

oră împreună, încă nu-i puteam intui starea de spirit. Mă așteptasem să-mi dau seama imediat. Era schimbată fizic și personalitatea ei era oarecum diferită. Era imposibil să fii sigur dacă schimbările apăruseră în urma unei experiențe reale sau dacă acea experiență avusese loc în întregime în mintea ei. Multe depindeau de ce avea să scoată la iveală din geanta aceea – multe depindeau de dovezile ei.

•

În timp ce ne apropiam de stația Paddington, pregătiți să coborâm, mama m-a apucat de braț, cuprinsă de o teamă vie și bruscă:

— Promite-mi că vei asculta tot ce spun fără idei preconcepute. Nu-ți cer decât să nu ai idei preconcepute. Promite-mi că așa o să faci, de-asta am venit la tine. Promite-mi!

Mi-am așezat mâna peste a ei. Tremura, îngrozită că aș putea să nu fiu de partea ei:

— Promit.

În spațiul strâmt de pe bancheta din spate a unui taxi, mâinile ni s-au îngemănat ca ale unor îndrăgostiți care fug împreună în lume și i-am simțit respirația. Avea un miros abia perceptibil – metalic, îmi amintea de oțelul răzuit, dacă ar exista un asemenea miros. Am văzut că buzele ei erau vinețiii pe margine, de parcă i-ar fi fost foarte frig. Mama mi-a ghicit gândurile și a deschis gura, scoțând limba la mine. Avea vârful vânăt, de culoarea cernelii de sepie. Mi-a spus:

— Efectele secundare ale fricii. Îmi vezi limba. Mi-ai simțit respirația?

Nu exista vreo explicație evidentă. Mă întrebam ce analize îi făcuseră medicii din Suedia și ce concluzii trăseseră.

•

Taxiul a oprit în fața blocului meu, doar la câțiva metri distanță de locul în care îmi abandonasem cumpărăturile cu o seară în urmă. Mama nu mai fusese niciodată la mine acasă,

descurajată de obiecția mea că e stânjenitor, când ai colegi de apartament, să-ți vină părinții în vizită. Nu știu cum de înghițiseră o minciună atât de jalnică sau cum de am avut eu inimă s-o spun. Deocamdată, nu aveam să mă abat de la povestea pe care o inventasem, nedorindu-mi să-i distrag atenția mamei cu dezvăluiri despre mine. Am condus-o până în apartament, dându-mi seama prea târziu că oricine ar fi fost atent ar fi observat că nu e folosit decât un singur dormitor. Celălalt dormitor era amenajat ca birou. După ce am descuiat ușa, am luat-o grăbit înainte. Mama își dădea întotdeauna jos pantofii când intra într-o casă, așa că aveam destul timp să închid ușile de la dormitor și birou. I-am explicat:

— Voiam să văd dacă e cineva acasă. Dar e în regulă, suntem singuri.

Mama a fost încântată. Cu toate acestea, s-a oprit în dreptul celor două uși închise. Voia să verifice chiar ea. Încercând să nu-mi trădez încordarea prin voce, am cuprins-o cu brațul, am condus-o la etaj și i-am spus:

— Îți garantez, suntem numai tu și cu mine.

Rămasă în picioare în zona necompartimentată a bucătăriei și livingului, inima apartamentului lui Mark, mama era fascinată după primul contact cu casa mea. A început să analizeze diferitele piese de mobilier. Mark spusese întotdeauna despre sine că are un gust minimalist, bazându-se ca priveliștea asupra zonei din jur să dea personalitate apartamentului. Când m-am mutat la el nu avea mobilă mai deloc. Departe de a fi stilat, apartamentul părea pustiu și trist. Mark dormea acolo, mânca acolo, dar nu trăia cu adevărat. Puțin câte puțin, am început să fac sugestii. Lucrurile lui nu trebuiau ascunse. Cutiile trebuiau desfăcute. Au fost montate rafturi. Încetul cu încetul, apartamentul a început să spună mai multe despre noi. Priveam cum mama identifică obiectele care aveau legătură cu mine, recunoscându-mi influența

cu o exactitate nemaipomenită. A luat o carte de pe un raft, una pe care mi-o făcuse cândva cadou, mulțumită să o găsească expusă atât de vizibil.

— E un apartament frumos. Probabil că îți merge foarte bine.

— Nu e al meu.

— Dar chiria trebuie să fie scumpă.

Mințisem ani întregi, mințisem fără efort și fără ezitare, dar astăzi era dureros, ca și cum aș fi alergat cu o gleznă luxată. Mama m-a luat de mână și mi-a spus:

— Arată-mi grădina.

Mark apelase la firma la care lucrez să proiecteze și să amenajeze grădina de pe acoperiș. Pretindea că-și dorise dintotdeauna asta, dar fusese o favoare față de mine, un gest de condescendență. Părinții mei avuseseră mereu o nedumerire, neexprimată însă, față de profesia pe care am ales-o, crezând că eu voi face altceva decât ei. Amândoi se lăsaseră de școală la șaisprezece ani, în timp ce eu făcusem facultate, ca să ajung până la urmă să am aceeași slujbă pe care au avut-o ei toată viața, mai mult sau mai puțin, diferența fiind o diplomă și o datorie de douăzeci de mii de lire. Desigur, planurile pe care le făceam eu pentru grădini erau mai precise – ei își făceau schițele în minte sau, în cel mai bun caz, pe câte un șervețel de hârtie. Îmi petrecusem toată copilăria printre plante și flori, moștenisem priceperea alor mei la grădinărit, la combinarea plantelor care se potrivesc, iar munca, atunci când are rezultate, mă face fericit. Momentul când aveam să-i arăt mamei grădina trebuia să fie unul de mândrie. Mi-a spus:

— E frumoasă.

Era ușor să uiți că exista vreo problemă când stăteai pe acoperiș, admirând panorama Londrei, printre plante, privind albinele. Îmi doream să stăm așa pe veci, scăldați de soare, unul lângă celălalt, în tăcere. Apoi mama s-a uitat la ceas, cuprinsă brusc de o mare neliniște:

— Nu avem mult timp la dispoziție.

Înainte să ascult versiunea ei despre cele întâmplate, i-am oferit ceva de mâncare. A refuzat politicos, dorind să continue cu povestirea.

— Am atâtea să-ți spun.

Am insistat. Erau multe incertitudini, dar unul dintre adevărurile incontestabile era că slăbise. Nereușind să aflu când mâncase ultima oară – mama ocolea subiectul –, m-am apucat să fac un suc de banane, căpșune și miere la blender, în timp ce ea urmărea procesul, stând în picioare:

— Mă crezi, nu-i așa?

Instinctul îi dicta să se poarte cu extremă prudență și maximă neîncredere, dându-mi voie să folosesc doar fructe pe care le verificase. Ca să-i dovedesc că băutura din banane și căpșune era inofensivă, am gustat-o eu înainte de a-i da paharul. A luat cea mai mică înghițitură posibilă. S-a uitat în ochii mei, înțelegând că îi puneam la încercare starea de spirit. Și-a schimbat atitudinea și a început să bea în grabă, cu înghițituri mari. După ce a terminat de băut, m-a anunțat:

— Am nevoie la baie.

Mă temeam să nu-și provoace singură voma, dar nu se punea problema să insist să intru cu ea.

— E la parter.

A ieșit din bucătărie, ținând strâns geanta de care nu se dezlipea niciodată.

Mi-am scos telefonul și am găsit treizeci sau chiar mai multe apeluri pierdute de la tata. L-am sunat și i-am spus în șoaptă:

— Tată, a ajuns, e în siguranță. Nu pot să vorbesc…

M-a întrerupt:

— Stai! Sunt atâtea lucruri pe care nu ți le-am spus.

Era riscant să vorbesc așa cu el și mi-era teamă să nu fiu surprins. M-am întors, cu intenția să mă apropii de capătul scărilor ca să aud când vine mama. Dar era deja acolo, la capătul încăperii,

privindu-mă. Nu ar fi avut când să meargă până la baie atât de repede. Probabil că mă minţise, punându-mă la rândul ei la încercare, să vadă ce fac în timpul în care rămân singur. Dacă fusese un test, îl picasem. Se uita fix la mine într-un fel pe care nu-l mai văzusem niciodată. Nu mai eram fiul ei, ci o ameninţare – un duşman. La telefon, îl auzeam pe tata:

— Daniel?

Eram prins la mijloc, între ei doi. Mama a zis:

— El este, nu-i aşa?

Aerul formal dispăruse – acum era incriminatoare şi agresivă. Sfidarea era ceva atât de nou în atitudinea ei, încât m-a lăsat fără suflare. Tata a i-a auzit vocea pe fundal:

— E acolo?

Nu mă puteam mişca, paralizat de ezitare, cu telefonul lipit de ureche – cu ochii la mama. Tata mi-a zis:

— Daniel, poate deveni violentă.

Auzind ce spune, am scuturat din cap – nu, nu credeam asta. Mama nu lovise pe nimeni în viaţa ei. Era incapabilă de aşa ceva. Tata se înşela. Mama a făcut câţiva paşi înainte, arătând spre telefon:

— Închide. Altfel plec.

M-am hotărât:

— Trebuie să închid.

În timp ce încă îl mai auzeam pe tata vorbind, am închis.

Ca şi cum aş fi predat o armă, i-am dat telefonul mamei. Mi-am pledat apărarea cu voce stinsă:

— I-am promis tatei că-l sun când ajungi. Doar ca să-i spun că eşti în siguranţă. Exact cum am promis să te ascult şi pe tine.

Făcând un mic pas înainte, am ridicat mâinile, imitând gestul universal de negociere paşnică:

— Te rog, mamă, hai să ne aşezam amândoi. Voiai să-mi povesteşti. Eu vreau să te ascult.

— M-au examinat niște medici. Asta ți-a spus? M-au examinat, au ascultat ce le-am povestit și mi-au dat drumul. Specialiștii m-au crezut. Nu au crezut versiunea lui asupra evenimentelor.

A venit spre mine, oferindu-mi geanta ei – dovezile ei. Primind a doua șansă, am pornit și eu spre ea și ne-am întâlnit în mijlocul camerei, unde am apucat geanta de piele crăpată. A fost nevoie de un act de voință din partea mamei ca să-i dea drumul din mână. Am fost surprins să văd cât de grea era geanta. Tocmai când o așezam pe masa din sufragerie, a sunat din nou telefonul, iar imaginea tatei a apărut pe ecran. Mama i-a văzut chipul și a mai înaintat cu un pas:

— Poți să răspunzi la telefon. Sau să deschizi geanta.

Ignorând telefonul, am pus mâna pe geantă și am apăsat ca să deschid catarama, iar pielea a scârțâit când am deschis clapa ca să mă uit înăuntru.

Mama a căutat în geantă, a scos o oglindă mică de pudrieră și mi-a dat-o să mă privesc în ea, ca și cum ar fi fost prima probă dintre dovezile ei. Păream obosit, dar mama a făcut altă remarcă.

— Ți-e frică de mine, îmi dau seama de asta. Îți cunosc chipul mai bine decât pe al meu și dacă asta ți se pare o exagerare sentimentală, gândește-te de câte ori ți-am șters lacrimile sau te-am privit când zâmbeai. Daniel, în toți anii ăia nu m-ai privit niciodată ca acum… Convinge-te singur!

Dar nu trebuie să mă supăr. Nu e vina ta. Mi s-a făcut o înscenare – ca să par nu o infractoare, ci o nebună. Instinctul îți dictează să fii de partea tatălui tău. N-are niciun rost să negi asta, trebuie să fim sinceri unul cu altul. De câteva ori te-am surprins cum te uitai la mine cu neliniște. Dușmanii mei susțin că sunt un pericol pentru mine însămi și pentru ceilalți, un pericol chiar și pentru tine, fiul meu. Atât de lipsiți de scrupule

sunt, încât distrug cea mai scumpă relație din viața mea, gata să facă orice doar ca să mă oprească.

Dă-mi voie să-ți amintesc că acuzația de alienație mintală este o metodă de a reduce femeile la tăcere, probată și testată de sute de ani, o armă care să ne discrediteze atunci când luptam împotriva abuzurilor și ne apăram drepturile în fața autorităților.

Recunosc că înfățișarea mea e îngrijorătoare. Am brațele slăbite, hainele ponosite, unghiile rupte și respirația urât mirositoare. Toată viața m-am străduit să arăt prezentabil și astăzi la aeroport te-ai uitat la mine din cap până-n picioare și ți-ai spus… E bolnavă!

Nu e adevărat, și oricum arăt, gândesc mai lucid decât oricând înainte.

Uneori vocea mea poate să-ți pară neobișnuită. Te-ai putea gândi că nu mai semăn cu mine însămi. Dar nu te poți aștepta să vorbesc cu aceeași ușurință de fiecare zi atâta timp cât există consecințe atât de grave dacă nu reușesc să te conving. Și nu te poți aștepta nici să sar direct la cele mai șocante întâmplări și să-ți spun doar în câteva cuvinte ce se petrece. Dacă-ți povestesc pe scurt o să fii copleșit. Ai să clatini neîncrezător din cap și-ai să-ți dai ochii peste cap. Un rezumat n-o să fie de-ajuns. Ai să auzi cuvinte precum „crimă” și „conspirație” și n-ai să le poți accepta. Așadar, trebuie să-ți prezint detaliile pe rând. Trebuie să vezi cum se potrivesc între ele piesele de puzzle. Dacă nu ai tabloul complet, o să mă consideri nebună. O să mă duci la vreun azil construit în epoca victoriană din vreun colț uitat al Londrei și o să le spui doctorilor că sunt dementă. De parcă eu aș fi criminalul, de parcă eu aș fi cel care a săvârșit nelegiuirile acelea oribile, or să mă țină închisă până când o să fiu atât de disperată să scap de acolo, atât de amorțită de medicamentele lor, încât o să fiu de acord că tot ce urmează să-ți spun ție că sunt niște minciuni. Ținând cont de puterea pe care

o ai asupra mea, ar trebui să-mi fie frică de tine. Și uită-te la mine, Daniel, uită-te la mine! Chiar îmi este frică.

•

Nu se putea numi vorbire obișnuită, erau mai degrabă niște cuvinte dezlănțuite. Frazele care se acumulaseră, pline de frustrare, în mintea mamei, se revărsau acum asupra mea, cu repeziciune, dar nicidecum scăpate de sub control. Avea dreptate: nu mai părea ea însăși – vorbea tare, pe un ton pe cât de ciudat, pe atât de impresionant. Uneori părea precaută, alteori afabilă. Nu vorbise așa la aeroport sau în drum spre casă. Nu mai auzisem niciodată un asemenea discurs din partea ei, din punctul de vedere al energiei, al expresivității, sau pur și simplu al cantității covârșitoare. Era mai degrabă o reprezentație decât o conversație. Chiar îi era mamei frică de mine? Mâinile îi tremurau când a pus oglinda pe masă, nu înapoi în geantă, dând de înțeles că va scoate tot conținutul acesteia, rând pe rând. Dacă înainte nu mă temusem, acum mă temeam. Dintr-un anumit punct de vedere, probabil că sperasem să putem găsi o rezolvare în această încăpere, doar noi doi, fără implicarea medicilor sau a detectivilor – un final liniștit, o aterizare lină și o întoarcere calmă la viețile noastre, așa cum erau înainte. Cu toate astea, mama dovedea o hotărâre atât de extraordinară și atât de tumultuoasă, încât fie că era bolnavă, fie că în Suedia se întâmplase ceva într-adevăr îngrozitor care să-i determine acest comportament.

•

— Multe depind de reacția ta – dacă mă crezi sau nu, mai multe decât ar fi drept să fie lăsate în seama ta. Recunosc, având în vedere cât de mare e miza, că ar fi tentant să mă folosesc de relația noastră și să profit de sentimentele tale. Totuși, am să mă abțin, deoarece cazul meu trebuie să stea singur în picioare, susținut de dovezi, nu sprijinit de devotamentul tău față de mine. Din acest motiv

nu ar trebui să mă privești ca pe mama ta, ci ca pe Tilde, cea care acuză…

Nu te supăra! Fii obiectiv. E singura ta obligație acum.

Tot timpul te vei întreba cum Chris, un bărbat blajin și pașnic, minunatul tău tată, bărbatul căruia-i plac singurătatea, pescuitul și plimbările în natură, cum poate fi tatăl tău ținta unor asemenea acuzații? Gândește-te la asta. Caracterul lui are o slăbiciune de care alții pot profita. Preferă compromisul conflictului. Se dă bătut ușor. Se lasă convins de opinii exprimate în mod convingător. Și are impulsuri, la fel ca oricare. Eu cred că a fost dus pe un drum greșit, manipulat în special de un om – un ticălos.

Tata era un bărbat care putea spune pe nume oricărei plante sau flori, un om care nu ridica niciodată tonul, un om căruia-i plăcea să hoinărească prin păduri – acuzațiile de fărădelegi nu se potriveau cu el. Mama mi-a sesizat ezitarea și a răspuns cu o sensibilitate impresionantă:

— Nu-ți place cuvântul?

Ticălos.

Crezi că sună ireal?

Ticăloșii există în realitate. Se află printre noi. Îi poți găsi pe orice stradă, în orice oraș, în orice casă – la orice fermă.

Ce este un ticălos? Sunt oameni care nu se dau înapoi de la nimic ca să-și împlinească dorințele. Nu știu cu ce alte cuvinte aș putea descrie bărbatul la care mă gândesc.

În geanta asta se află o parte dintre dovezile pe care le-am adunat de-a lungul verii. Erau mai multe, dar numai pe astea am reușit să le iau pe furiș când am fugit din Suedia. E firesc să-ți prezint fiecare articol în ordine cronologică și să încep cu asta…

•

Mama a scos din buzunarul din față al genții un caiet mecanic cu coperta din piele, genul care se

purta acum douăzeci de ani. Avea înăuntru hârtii, fotografii și articole decupate din ziare.

— Deși la început intenționasem ca aici să-mi scriu gândurile, caietul ăsta s-a dovedit a fi cel mai important obiect pe care l-am cumpărat vreodată. Dacă-l răsfoiești, ai să vezi că mi-am notat tot mai multe lucruri pe măsură ce treceau lunile. Uită-te la paginile din aprilie, luna în care am ajuns la fermă. Am făcut doar câteva însemnări, din când în când. Compară-le cu cele din iulie, trei luni mai târziu, când am scris înghesuit, pe fiecare rând. Caietul ăsta a fost un mod de a mă lămuri ce se întâmplă în jurul meu. A devenit tovarășul meu. Orice ar spune alții, aici se află informațiile scrise în momentul când au avut loc întâmplările, sau cel mult cu câteva ore mai târziu. Dacă ar putea fi identificată vechimea însemnărilor după cerneala folosită, atunci criminalistica mi-ar susține afirmația.

Am să mă opresc din când în când și am să apelez la aceste notițe ca să evit orice greșeală. Nu este permisă nicio licență artistică. Dacă nu reușesc să-mi amintesc un amănunt și nu este notat aici, nu voi încerca să completez spațiul liber. Trebuie să crezi că fiecare cuvânt pe care îl spun e adevărat. Nici măcar o inofensivă înfloritură descriptivă nu e acceptabilă. De exemplu, nu voi afirma că erau niște păsări care cântau în copaci decât dacă sunt absolut sigură de asta. Dacă ai vreo bănuială că înfloresc în loc să prezint adevărul gol-goluț despre ce s-a întâmplat, atunci credibilitatea mea va avea de suferit.

În cele din urmă, dă-mi voie să adaug că aș da orice să știu că toate necazurile din ultimele luni sunt doar în mintea mea. Doamne, ce simplă ar fi explicația asta. Groaza unui azil și umilința de a fi etichetată ca fantezistă ar reprezenta un sacrificiu foarte mic dacă asta ar însemna că nelegiuirile pe care urmează să le descriu nu s-au întâmplat niciodată.

Rămăseserăm în picioare cu geanta pe masă, iar acum mama mi-a făcut semn să mă așez, dându-mi de înțeles că relatarea ei va dura ceva timp. M-am conformat și m-am așezat față în față cu ea, cu geanta între noi, de parcă ar fi fost miza unui joc de poker. În loc să mai scoată altă probă din geantă, mama a început să-și studieze jurnalul, concentrată să găsească însemnarea relevantă. Preț de câteva clipe mi-am adus aminte de vremea când îmi citea la culcare și m-a întristat discrepanța dintre liniștea acelor amintiri din copilărie și neliniștea pe care o simțeam acum. Poate părea că-mi lipsea curiozitatea sau curajul, dar un imbold foarte puternic îmi spunea să o implor să nu-mi citească, să prelungesc tăcerea.

— Ultima dată m-ai văzut la petrecerea de rămas-bun. Pe 15 aprilie. Ne-am îmbrățișat și ne-am luat la revedere lângă dubița albă încărcată cu toate bunurile noastre pământești. A fost o zi din aceea în care toată lumea era foarte bine dispusă, cu atâtea râsete – o zi fericită, cu adevărat fericită, într-adevăr una dintre cele mai fericite zile din viața mea. Cu toate astea, chiar fericirea aceea este acum subiectul unei dispute. Privind înapoi, Chris susține că eu alergam după o viață perfectă în Suedia și că în mintea mea s-a căscat un hău între așteptări și realitate, un hău care s-a adâncit pe măsură ce treceau lunile, și că din dezamăgirea mea s-a născut convingerea că, în locul paradisului așteptat, am găsit un infern al blestemățiilor și al decăderii umane. E un argument amăgitor. Și e o minciună, o minciună deșteaptă, pentru că dincolo de râsetele de la petrecere, eu înțelegeam mai bine decât oricine greutățile care mă așteptau.

Uite ce nu știi tu, Daniel. Suntem faliți. Familia noastră nu are niciun ban. Deloc. Știai că am avut greutăți în timpul recesiunii. A fost mult mai grav decât am lăsat să se vadă. Afacerea noastră era ruinată. A trebuit să-ți ascundem asta pentru că eu și Chris ne simțeam umiliți și nu voiam să ne oferi

bani. Lasă-mă să fiu sinceră – astăzi e ziua sincerității și nimic altceva – mi-a fost rușine. Încă îmi este.

Obrajii îmi ardeau, inundați de un amalgam de emoții pe care nu le puteam identifica exact – și eu simțeam rușine, tristețe și tulburare. Nu știusem. Nu-mi dădusem seama. Era o zi a sincerității, și dacă așa era, atunci nu puteam să stau și să ascult mărturisirea ei că-i este rușine fără să-i răspund imediat „Mamă, îmi pare atât de rău, și mie mi-e rușine”. Dar și-a dat seama că am de gând s-o întrerup și și-a pus mâna pe mâna mea ca să mă oprească.

— Lasă-mă să termin. Poți să vorbești într-un minut.

Eu m-am ocupat întotdeauna de contabilitate. M-am descurcat fără probleme timp de treizeci de ani. Ne mergea bine. Nu am câștigat niciodată mult din centrul de grădinărit. Dar nu alergam după averi. Ne mențineam pe linia de plutire. Iubeam ceea ce făceam. Dacă nu plecam în vacanțe în străinătate câțiva ani, mergeam câte o zi la mare. Ne-am descurcat tot timpul. Aveam datorii mici, cheltuieli puține și ne pricepeam la ceea ce făceam. Aveam clienți fideli. Am supraviețuit chiar și atunci când s-au deschis centrele de grădinărit mari, din afara orașului.

Te mutaseși de acasă când am primit o scrisoare de la o agenție imobiliară. Ne explicau care e valoarea reală a micului nostru centru de grădinărit. Era incredibil. Nici în vis nu mi-aș fi putut imagina asemenea bogăție. Ne trăiserăm viața muncind multe ore pe zi, cultivând plante și câștigând doar strictul necesar, în timp ce sub picioarele noastre, pământul asupra căruia nu interveniserăm în niciun fel își multiplicase valoarea atât de spectaculos, încât acum făcea mai mulți bani decât câștigaserăm vreodată prin muncă. Pentru prima dată în viață eu și Chris eram îmbătați de gândul îmbogățirii. Ne duceam la

restaurante de lux. Jubilam ca niște nebuni. În loc să vindem pur și simplu pământul, eu am hotărât să împrumutăm câteva sute de mii și să-l punem garanție. Toată lumea a zis că e firesc. De ce să rămânem doar cu banii aceia? O proprietate ar fi făcut minuni: putea aduce averi fără muncă. Am început să neglijăm centrul de grădinărit, am angajat oameni care să facă fără tragere de inimă treburile pe care le făcuserăm noi întotdeauna cu atâta pasiune și am început să cumpărăm apartamente ca să le închiriem. În aparență eu și Chris luam deciziile împreună, dar îl știi – pe el nu-l interesează cifrele. M-a lăsat pe mine să mă ocup. Eu am găsit apartamentele. Eu le-am ales. În șase luni aveam deja cinci și intenționam să cumpărăm în total zece, un număr la care m-am gândit fără vreun motiv anume, doar pentru că suna mai bine decât nouă. Începuserăm să folosim expresii precum „portofoliul nostru de imobile”. Roșesc când mă gândesc la asta. Vorbeam despre apartamentele acelea de parcă le construiserăm cu mâna noastră. Ne minunam cum le-a crescut valoarea cu șapte procente într-un singur an.

În apărarea mea, trebuie să spun că nu a fost doar lăcomie. Pregăteam retragerea noastră din activitate. Un centru de grădinărit înseamnă muncă fizică istovitoare. Nu puteam face asta la nesfârșit. Nu eram siguri că mai rezistăm măcar încă un an. Nu aveam bani economisiți. Nu aveam contribuții la fondul de pensii. Asta era salvarea noastră.

Se spune că acum sunt nebună, dar acum cinci ani am fost nebună, sau atinsă de un fel de nebunie. E singurul mod în care-mi pot explica. Mi-am pierdut mințile. M-am aventurat să încep o afacere despre care nu știam nimic și am abandonat un mijloc de a ne câștiga traiul pe care-l aveam în sânge.

Când a început recesiunea, banca noastră era în pragul falimentului. Aceeași instituție care ne convinsese să împrumutăm și să investim ne

privea acum ca pe o monstruozitate. Eram creația lor! Voiau să-și primească banii înapoi chiar mai repede decât ni-i dăduseră. Am fost nevoiți să vindem tot, toate cele cinci apartamente, știai asta, dar nu ai avut idee despre pierderile pe care le-am înregistrat la fiecare dintre ele. Dăduserăm avansul pentru o construcție nouă. Pentru că nu am reușit să finalizăm achiziția, am pierdut banii. Definitiv! Ar fi fost același lucru dacă le dădeam foc, pur și simplu. Eram legați de mâini și de picioare. Ne-am vândut casa și centrul de grădinărit. Susțineam în fața tuturor, nu doar a ta, că totul face parte dintr-un plan măreț. Ne-am anunțat retragerea sub pretext că eram sătui de toată afacerea. A fost o minciună. Nu am avut de ales.

Cu puținii bani rămași, am cumpărat ferma din Suedia. De aceea am nimerit la una atât de îndepărtată și deteriorată. Ție ți-am prezentat-o ca pe o încercare de a găsi un peisaj idilic. Și asta e adevărat, dar am și cumpărat-o la un preț mic, mai mic decât prețul unui garaj din Londra. Chiar așa ieftină cum a fost, după ce am inclus și costurile mutării, am rămas cu nouă mii de lire. Dacă spui de suma asta oricărui consilier financiar, o să-ți spună că nu ne ajung banii ăștia, că suntem doi oameni, câte patru mii cinci sute de lire de fiecare, că avem doar șaizeci de ani și am mai putea trăi încă treizeci. Nu mai aveam nimic altceva pus deoparte. Ne încercam norocul la o fermă uitată de Dumnezeu, în mijlocul pustietății, într-o țară despre care nu mai știam nimic de patruzeci de ani.

În Londra, dacă nu ai bani, ești pierdut. Dacă te urci într-un autobuz te costă două lire. O pâine cumpărată de la piață poate să coste patru lire. La ferma noastră aveam de gând să rescriem regulile vieții moderne, fericire fără să avem nevoie de cărți de credit sau de bani gheață. Aveam să mergem cu bicicleta peste tot. Benzina urma să o păstrăm doar pentru urgențe. Nu mai aveam nevoie de vacanțe. Ce rost avea să mai plecăm în vacanță

când urma să trăim într-unul dintre cele mai frumoase locuri din lume? Vara aveam un râu în care să înotăm, iarna aveam zăpadă pentru schi – activități care nu costă nimic. Aveam să restabilim legăturile cu natura, să ne cultivăm singuri hrana și aveam planuri pentru o grădină mare de legume, la care să adăugăm ceea ce puteam găsi în împrejurimi, coșuri de fructe de pădure și bureți, pe care am fi plătit mii de lire dacă le-am fi cumpărat de la magazin. Eu și taică-tău urma să revenim la ceea ce făcuserăm dintotdeauna, la ceea ce știam să facem cel mai bine, la lucrul pentru care existam pe acest pământ – să cultivăm plante.

În ciuda felului cum sună, nu a fost ceva trist să facem aceste planuri. Nu mă deprima. Ne reduceam existența la lucrurile strict necesare nu datorită vreunei filosofii evlavioase de viață conform căreia cumpătarea ar fi bună pentru suflet. Să ne întindem doar atât cât ne ținea plapuma era singura noastră cale de a fi cu adevărat independenți. Eram pelerini în căutarea unei vieți noi, în care să scăpăm de apăsarea datoriilor. Pe vapor în drum spre Suedia, eu și Chris ne-am petrecut seara pe punte, privind stelele, cu o pătură pe genunchi și cu un termos de ceai, punând la punct strategii economice gospodărești de parcă ar fi fost vorba despre o operațiune militară, pentru că ne-am jurat să nu mai împrumutăm bani niciodată, să nu mai primim nicio scrisoare de amenințare din partea băncii, să nu ne mai sufocăm, neajutorați, în fața unui morman de facturi, niciodată, niciodată de acum înainte!

•

M-am ridicat în picioare ca s-o întrerup, copleșit de uriașa mea ignoranță în ceea ce privește situația alor mei. Am mers la fereastră și mi-am sprijinit capul de geam, privind panorama Londrei. Fusesem convins că se vor putea întreține cu ușurință după pensionare. După raționamentele mele vechi, ar fi trebuit să aibă o sumă frumușică

în cont. Vânduseră cinci apartamente, casa familiei și centrul de grădinărit. Recesiunea scăzuse valoarea proprietăților, asta era adevărat, dar nu păruseră niciodată să ia decizii forțate. Zâmbeau și glumeau tot timpul. Jucaseră teatru, iar eu îi crezusem întrutotul. Își prezentaseră decizia ca și cum ar fi făcut parte dintr-un plan bine pus la punct. Mutarea în Suedia era o schimbare a stilului de viață, nu o soluție de supraviețuire. În mintea mea, viața lor la fermă era una tihnită, în care își cultivau singuri hrana din plăcere, și nu dintr-o nevoie disperată. Și, lucrul cel mai umilitor dintre toate, mă bătuse gândul să le cer un împrumut, încrezător fiind că s-ar putea lipsi fără prea multe probleme de o sumă de două mii de lire, chiar dacă ar fi fost să le-o returnez pe o perioadă mai lungă, de câțiva ani. M-am cutremurat la gândul că le-aș fi putut cere banii fără să am vreo idee câtă suferință le-aș provoca.

Dacă aș fi fost bogat, la vremea aceea, i-aș fi oferit mamei toți banii mei, până la ultimul sfanț, și aș fi implorat-o să mă ierte. Dar nu aveam nimic să-i ofer, niciun fel de mijloace materiale ca să-mi cumpăr dezlegarea. Mă întrebam dacă îmi permisesem să fiu relaxat în legătură cu faptul că eu nu aveam bani pentru că fusesem convins că toți cei apropiați mie – părinții și Mark – au o situație sigură. Neglijența cu care îmi tratam situația financiară fusese o dovadă de răsfăț. Mama a venit lângă mine la fereastră, înțelegându-mi greșit reacția.

— În acest moment, banii sunt ultima noastră grijă.

Asta era doar parțial adevărat. Familia mea se afla într-o criză financiară, dar nu despre criză voia mama să vorbească, nu criza o făcuse să se urce în avion de dimineață. Brusc m-am întrebat: dacă nu știam despre situația lor financiară, ce altceva nu mai știam despre ei? Doar cu câteva minute în urmă refuzasem să accept descrierea lui Chris

făcută de mama. Greșeam fiind atât de sigur. Încă nu găsisem răspunsul la întrebarea dacă puteam crede ce-mi povestea mama. Dar îmi mai pusesem o întrebare și acum știam, cu certitudine, că propria mea putere de discernământ este eronată.

Din moment ce nu aveam niciun drept să fiu supărat, la urma urmei, și eu îi mințisem, la rândul meu, mulți ani la rând, am încercat să-mi mențin tonul calm și să obțin un răspuns:

— Când aveați de gând să-mi spuneți?

— Intenționam să-ți spunem totul când aveai să vii în vizită. Ne temeam că dacă am fi vorbit pe când eram încă în Londra despre faptul că aveam să ne întreținem din munca la fermă, planurile noastre ți s-ar fi părut deplasate și irealizabile. Dar odată ce aveai să ajungi la fermă, ai fi văzut grădina de legume și ai fi mâncat hrană care nu ne costase nimic. Aveam să ne plimbăm printre pomii noștri fructiferi. Aveai să culegi coșuri întregi de ciuperci și fructe care cresc din belșug în pădure. Aveai să vezi o cămară plină de gem și de murături de casă. Tatăl tău avea să pescuiască un somon din râu și aveam să ne ospătăm regește, cu burta plină de cea mai delicioasă mâncare din lume, și toată gratis. Faptul că nu aveam bani gheață ar fi părut un amănunt nesemnificativ. Am fi fost bogați în alte sensuri. Lipsa banilor nu ar fi fost o amenințare pentru bunăstarea noastră. E mai ușor să demonstrezi decât să explici. De aceea ne bucuram în sinea noastră că-ți amâni vizita, pentru că asta ne lăsa timp la dispoziție să facem niște schimbări, să pregătim ferma și să construim o argumentație convingătoare că ne va fi bine și că nu ai motive de îngrijorare.

•

Prima mea vizită ar fi fost un festin de produse cultivate la fermă și de minciuni cultivate – de ai mei și de mine. Nu e de mirare că ai mei nu insistaseră mai mult la auzul scuzelor mele neconvingătoare de a-mi amâna vizita. Era și în

avantajul lor să câștige timp, toți trei pregătindu-ne să ne dăm pe față minciunile. Insistența mamei de a mă ține departe de griji era o dovadă usturătoare în plus a nevolniciei pe care mi-o atribuiau. Cu toate acestea, intervenise o schimbare – intenția de a mă proteja era de domeniul trecutului, era un principiu căruia îi fusese fidelă timp de douăzeci de ani, dar nu mai era cazul. Fie că eram pregătit sau nu, azi nu mai avea să mă menajeze nicicum. M-a luat de mână și m-a condus înapoi la scaunul pe care stătusem, iar nerăbdarea ei mi-a dat de înțeles că această revelație era o nimica toată față de subiectul pe care voia cu adevărat să-l abordeze. A tras afară din geantă o hartă boțită a Suediei și a desfăcut-o pe masă.

— Cum am ajuns să locuim chiar în această regiune din Suedia – o regiune necunoscută pentru mine, o zonă unde nu am deloc rude sau prieteni, unde nu am mai fost niciodată?

Ferma se află aici…

Chris și cu mine am căutat ferme în nenumărate regiuni, mai ales în nordul îndepărtat, dincolo de Stockholm, unde prețurile erau mai mici. În timp ce noi încercam să găsim ceva, Cecilia, proprietara de atunci a fermei, o femeie în vârstă, ne-a ales să fim cumpărătorii ei. Ți-am spus că a fost o întâmplare foarte norocoasă. Am primit un telefon de la o agenție imobiliară și am fost întrebați dacă vrem să vedem proprietatea. Lucru mai puțin obișnuit, proprietara voia să ne cunoască personal. Dăduserăm datele noastre agențiilor din zonă, dar provincia sudică Halland e căutată, mulți au case de vacanță acolo și e scumpă. După ce am spus că dispunem de un buget limitat nu am primit nicio ofertă, până la acest telefon. Am analizat detaliile. Totul părea perfect. Trebuia să fie o bubă pe undeva.

Când am vizitat-o, așteptările noastre nu s-au confirmat. Chiar era perfectă! Îți amintești ce încântați eram? Ferma era aproape de mare, la mai

puțin de treizeci de minute de mers cu bicicleta, o regiune cu plaje pline de nisip alb, gelaterii de modă veche și hoteluri de vară. Proprietatea includea o mică livadă, un ponton pe râul Atran, cunoscut pentru pescuitul de somon. Totuși, prețul era incredibil de mic. Proprietara Cecilia era văduvă și nu avea copii. Era nevoită să se mute într-un cămin din cauza unei probleme medicale și de aceea voia să vândă rapid. Pe parcursul întrevederii nu am pus mai multe întrebări. Eram atât de fermecată de proprietate, încât mi-am spus că e un semn că întoarcerea mea în Suedia e de bun augur și că, în sfârșit, ni s-a schimbat norocul.

Probabil că te-ai mirat de ce nu am luat legătura cu tata în tot acest timp. O parte din mine înțelege de ce nu m-ai întrebat niciodată. Ți-am lăsat impresia că aș considera copilăria mea un subiect tabu. Iar ție ți-a plăcut întotdeauna faptul că eram doar noi trei în familie. Poate că-ți imaginai că trei legături sunt mai puternice decât patru sau cinci. Cu toate acestea, îmi pare rău că bunicul tău este un străin pentru tine și că nu a făcut parte niciodată din viața noastră de familie. Încă mai trăiește la aceeași fermă unde am crescut. Ferma nu e în Halland, unde ne-am cumpărat noi casa, ci în provincia Varmland, la nord de noi, de partea cealaltă a marelui lac Varnern, între orașele Göteborg și Stockholm…

Aici…

Eram la distanță de șase ore de mers cu mașina.

Distanța vorbește de la sine. Tristul adevăr este că nu am vrut să încerc să mă întâlnesc cu el. Trecuse prea mult timp. Mă întorsesem în Suedia, nu la el. Acum are peste optzeci de ani. Unii ar putea crede că e o cruzime să-mi doresc să stau departe. Dar motivul înstrăinării noastre nu este un secret. Când aveam șaisprezece ani i-am cerut ajutorul. M-a refuzat. Și nu am mai putut rămâne.

Nu-ți bate capul cu însemnările pe care le-am făcut pe hartă. Ajungem și la ele mai târziu. De

fapt, dacă tot le-ai văzut, ar merita să-ți faci o idee despre proporțiile acestor fărădelegi. Conspirația se întinde de-a lungul întregii regiuni și implică multe persoane, printre care reprezentanți ai autorităților și instituțiilor locale, politicieni și polițiști din zonă.

Am atât de multe să-ți spun și atât de puțin timp la dispoziție. În timp ce noi vorbim, Chris sigur își rezervă bilet de avion spre Londra. În foarte scurt timp va ajunge la ușa apartamentului tău, va bate tare la ușă și va pretinde…

O întrerup, ridicând mâna ca la școală:

— Tata nu vine. Rămâne în Suedia.

— Așa ți-a spus? Vrea să crezi că nu consideră că e necesar să vină aici și să-și apere punctul de vedere pentru că nu are nicio îndoială că nu vei crede nimic din ce-ți spun eu. Este absolut convins că vei ajunge la singura concluzie posibilă – că sunt nebună.

Ei bine, indiferent ce a susținut despre faptul că va rămâne în Suedia, omul ăsta o să se consulte de zor cu ceilalți complotiști. Împreună îl vor trimite la Londra cu prima ocazie ca să se asigure că sunt internată. Dintr-o clipă în alta o să sune să spună că s-a răzgândit, că și-a cumpărat bilet, că e la aeroport, gata să se îmbarce. O să mascheze această schimbare de planuri invocând o cauză nobilă, pretinzând că-și face griji pentru tine. Așteaptă și-ai să vezi! Faptele lui vor demonstra că am dreptate și de aceea minciuna a fost greșit gândită. Sunt sigură că-și dă pumni în cap pentru că în curând o să ai dovezi clare ale înșelătoriei lui…

Fără să-și termine fraza, mama s-a ridicat de pe scaun și a coborât în grabă scările. Am urmat-o până la ușa de la intrare, temându-mă că am făcut ceva greșit și că are de gând să plece.

— Stai!

În loc de asta, a pus lanțul de siguranță la ușă și s-a întors cu fața la mine, tăcută și hotărâtă. Am

fost atât de ușurat să văd că n-a fugit din apartament, încât am zăbovit o clipă ca să-mi liniștesc vocea:

— Mamă, ești în siguranță aici. Te rog, scoate lanțul de la ușă.

— De ce să nu-l lăsăm pus?

Nu-mi venea în cap niciun motiv să o contrazic în afară de starea de neliniște pe care mi-o dădea lanțul. Era o recunoaștere tacită a faptului că tata reprezenta o amenințare – ceva ce nu credeam încă și încă nu fusese dovedit. Ca să ies din impas, am cedat:

— Lasă-l, dacă vrei.

Mama mi-a aruncat o privire avizată. Ar fi putut înregistra o victorie minoră acum, dar ar fi atârnat până la urmă împotriva ei. A ridicat lanțul și i-a dat drumul. Iritată, mi-a făcut semn să urc, venind și ea în urma mea.

— Faci aceeași greșeală pe care am făcut-o și eu. L-am subestimat pe Chris. Exact ca tine, i-am acordat prezumția de nevinovăție, din nou și din nou, până a fost prea târziu. Probabil că s-a urcat deja în avion. Era unul care urma să plece la câteva ore după al meu. S-ar putea să nu ne dea niciun avertisment.

Întoarsă la masă, încă nemulțumită de reacția mea, mama a desfăcut harta și și-a luat din nou jurnalul, reorientându-se după întrerupere. A rămas în picioare, cu jurnalul deschis larg, ca și când ar fi citit dintr-o piesă de teatru. Am ales alt scaun, mai aproape de ea, ca să nu ne mai despartă masa. Mi-a arătat însemnarea datată cu 16 aprilie, ziua când au ajuns la fermă. Pe pagină nu era scris decât… „cer ciudat care se mișcă repede”.

— În drum spre Suedia, în dubița noastră albă, eram nerăbdătoare, dar mi-era și teamă, teamă că mi-am asumat o provocare imposibilă încercând să mă mut din nou în țara asta, după atâția ani. Responsabilitatea apăsa pe umerii mei. Chris nu vorbea deloc limba. Nu avea decât o idee foarte

vagă despre tradițiile suedeze. Eu urma să fiu puntea dintre culturile noastre. Chestiunile astea nu-l afectau pe el – el era străin, identitatea lui era clară. Dar eu ce eram? Eram străină sau autohtonă? Nici englezoaică, nici suedeză, o venetică în propria mea țară – cum m-aș putea numi?

Utlander.

Așa mi s-ar fi spus! Este un cuvânt suedez jignitor, unul dintre cele mai jignitoare cuvinte, care înseamnă persoană din afara țării. Deși m-am născut și am crescut în Suedia, comunitatea m-ar fi considerat o străină, o străină în propria mea casă – aș fi fost și acolo o *utlander* așa cum am fost și în Londra.

Utlander aici!

Utlander acolo!

Utlander oriunde!

Uitându-mă pe fereastră, mi-am amintit cât de pustiu e peisajul de aici. În Suedia, în afara orașelor domnește sălbăticia. Oamenii merg sfioși în vârful degetelor pe marginea ei, înconjurați de brazi înalți până la cer și de lacuri mai mari decât țări întregi. Nu uita că acesta e peisajul care a inspirat mitologia trolilor, povești pe care ți le citeam, despre ființe uriașe și greoaie care mănâncă oameni, cu negi cât ciupercile pe nasurile coroiate și cu burțile cât niște bolovani. Brațele lor vânjoase pot să sfâșie un om, să-i frângă oasele și să-și scobească zgârciurile dintre dinții ascuțiți cu așchiile rămase. Doar în păduri întinse ca astea s-ar putea ascunde asemenea monștri, cu ochi galbeni care te urmăresc.

De-a lungul ultimei porțiuni de drum pustiu dinainte de fermă erau câmpuri maronii mohorâte, zăpada iernii se topise, dar pământul avea o pojghiță de gheață. Nu se vedea niciun semn de viață, nicio cultură, niciun tractor, niciun fermier. În contrast cu neclintirea pământului, deasupra norii se mișcau incredibil de rapid, de parcă

soarele ar fi fost un plug care fusese tras dincolo de orizont, iar norii, odată cu ultimele urme de lumină, erau absorbiți de o gură de scurgere. Nu-mi puteam lua ochii de la cerul acesta care se mișca atât de rapid. După puțin timp am început să mă simt amețită, să simt că se învârte pământul cu mine. L-am rugat pe Chris să oprească mașina pentru că mi-era greață. A mers mai departe, spunându-mi că mai avem puțin și că n-are rost să oprească. I-am spus din nou, de data asta nu atât de politicos, să oprească mașina, dar el nu a făcut decât să-mi repete că suntem foarte aproape și în cele din urmă am bătut cu pumnii în bord și i-am cerut să oprească mașina chiar în clipa aceea!

M-a privit așa cum mă privești și tu acum. Dar s-a conformat. Am sărit din dubiță și am vărsat la marginea drumului. M-am simțit mai bine, dar numai pentru scurt timp. Eram furioasă pe mine, îmi făceam griji că am stricat momentul sosirii, care ar fi trebuit să fie un prilej de bucurie. Fiindu-mi prea greață ca să mă mai urc în mașină, i-am spus lui Chris să meargă mai departe, iar eu o să vin pe jos restul drumului. A refuzat, pentru că voia să ajungem amândoi odată. A motivat că momentul are o importanță simbolică. De aceea am căzut de acord ca el să conducă dubița cu viteza melcului, iar eu să merg pe jos, în fața mașinii.

Ca și cum aș fi deschis un cortegiu funerar, am pornit pe scurta porțiune de drum rămasă până la noua noastră casă, până la ferma noastră, cu dubița pe urmele mele – un spectacol ridicol, recunosc, dar cum altfel am fi putut împăca nevoia mea să merg pe jos, nevoia lui să conducă dubița și dorința comună să ajungem în același timp?

Chris, plângând cu lacrimi de crocodil în fața medicilor de la azilul din Suedia, a prezentat episodul acesta ca dovadă că aș avea o minte rătăcită. Dacă ar fi să povestească acum, cu siguranță ar începe versiunea lui din momentul

acesta, fără să pomenească nimic despre cerul ciudat care se mișca rapid. În schimb, m-ar descrie pe mine ca fiind dezorientată și fragilă, instabilă încă de la început. Asta susține el, cu vocea gâtuită de o tristețe prefăcută. Cine s-ar fi gândit că e așa un actor? Indiferent ce susține acum, la vremea respectivă mi-a înțeles emoțiile trezite de întoarcerea în țară, un sentiment neobișnuit după patruzeci de ani, la fel de neobișnuit ca și cerul care m-a întâmpinat la sosirea acasă.

Odată ajunși la fermă, a coborât din mașină și a lăsat-o oprită în mijlocul drumului. M-a luat de mână. Când am trecut pragul fermei am pășit împreună, ca doi parteneri, ca un cuplu iubitor care începe un nou capitol emoționant din viață.

•

Îmi aminteam expresiile astea – „dinți ascuțiți” și „burți cât bolovanii” – erau dintr-o culegere suedeză de povești despre troli care ne plăcea amândurora. Cartea nu mai avea copertă și nu mai rămăsese decât o singură ilustrație, aproape de început, cu un trol cu ochii amenințări, galbeni, cu priviri viclene, pândind din adâncurile unei păduri. Erau cărți mai frumoase despre troli, povești adaptate pentru copii, dar această antologie veche și zdrențuită, care fusese publicată demult, găsită într-un anticariat, era plină de povești înfiorătoare. Era de departe preferata mamei dintre cărțile de citit la culcare și auzisem fiecare poveste de multe ori. Mama păstra cartea la ea în dormitor, printre cărțile ei, poate pentru că era atât de deteriorată încât se temea să nu se rupă în mâinile mele. Era o contradicție în faptul că mă ferise întotdeauna de șocuri emoționale, și totuși, când venea vorba de povești, le căutase intenționat pe cele mai tulburătoare, ca și cum ar fi încercat să compenseze, să-mi arate prin ficțiune ceea ce se străduia atât de mult să-mi ascundă în viața reală.

Mama a desprins trei fotografii din jurnal și le-a așezat una lângă alta pe masă, în fața mea. Se

completau una pe alta și compuneau o panoramă a fermei lor.

— Păcat că n-ai apucat să vii niciodată în vizită. Sarcina mea de azi ar fi fost mult mai ușoară dacă ai fi văzut ferma cu ochii tăi. Poate că văzând aceste fotografii consideri că nu mai e necesară o descriere a împrejurimilor. Exact asta speră dușmanii mei să crezi, pentru că ei prezintă peisajul de țară ca fiind exact stereotipul promovat de broșurile pentru turiști despre zona rurală a Suediei. Vor să ajungi la concluzia că o reacție negativă e atât de bizară, încât nu ar putea fi declanșată decât de boală sau de paranoia. Nu te lăsa înșelat: au tot interesul să prezinte peisajul ca fiind pitoresc, pentru că frumusețea poate fi ușor confundată cu inocența.

Dacă stai în locul de unde au fost făcute aceste fotografii, ești învăluit de cea mai incredibilă liniște. E ca și cum te-ai afla pe fundul mării, doar că în locul unei epave ruginite este o fermă foarte veche. Chiar și gândurile mi se păreau zgomotoase, iar uneori mă trezeam că inima-mi bate tare fără alt motiv decât ca reacție la liniștea profundă.

Nu-ți dai seama din fotografii, dar acoperișul de stuf era viu, era cu adevărat viu, o entitate vie, cu pete de mușchi și flori micuțe, casă pentru insecte și păsări – un acoperiș de basm într-un decor de basm – folosesc termenul cu precauție pentru că basmele implică pericole și întuneric în aceeași măsură în care cuprind frumusețe și lumină.

Exteriorul acestei case foarte vechi nu mai fusese modificat de la construcție, de două sute de ani. Singurele dovezi ale existenței lumii moderne erau mulțimea de puncte roșii din depărtare, ochi amenințători ca de șobolan în vârful morilor de vânt, abia vizibile în semiîntuneric, tresărind pe cerul sumbru de aprilie.

Iată momentul crucial. Pe măsură ce devenim conștienți de izolare ne schimbăm, nu de la

început, ci încet, treptat, până când o acceptăm ca pe ceva normal, trăind zi de zi fără prezența autorităților, fără ca lumea exterioară să ne sâcâie și să ne amintească de datoria pe care o avem unii față de ceilalți, fără trecători străini sau vecini apropiați, fără nimeni care să se uite peste umăr la noi – o stare permanentă de nesupraveghere. Ne modifică părerile despre cum ar trebui să ne purtăm, despre ce e acceptabil și, mai presus de toate, despre ce putem face fără să fim trași la răspundere.

•

Nu mă surprindea melancolia din descrierea mamei. Nu avea cum să aibă parte doar de fericire absolută la întoarcerea în Suedia. La șaisprezece ani fugise de acasă și continuase să fugă, prin Germania, Elveția și Olanda, lucrând ca dădacă și chelneriță, dormind în paturi libere sau pur și simplu pe podele, până când a ajuns în Anglia, unde l-a cunoscut pe tata. Desigur, nu era prima dată când se întorcea în Suedia, merseserăm deseori în vacanță acolo și închiriaserăm case izolate pe insule sau în apropierea lacurilor, fără să petrecem mai mult de o zi în orașe, pe de o parte din cauza prețurilor, dar mai ales pentru că mama voia să stea în mijlocul naturii, printre păduri. La câteva zile după ce ajungeam, borcanele de gem goale erau pline de flori sălbatice. Castroanele erau doldora de mure și zmeură sălbatică. Cu toate astea, nu încercaserăm niciodată să ne întâlnim cu rudele. Deși eram încântat să-mi petrec timpul doar cu mama și tata, din când în când până și eu – chiar așa de naiv cum eram – simțeam tristețea de a nu avea și alți oameni în jurul nostru.

•

Mama s-a întors la jurnal și părea frustrată în timp ce răsfoia paginile.

— Nu-mi amintesc exact ziua. Era cam la o săptămână după ce am ajuns acolo. La vremea aceea încă nu aveam obiceiul să fac multe

însemnări. Nu-mi trecuse prin cap că-mi va fi pus la îndoială cuvântul, de parcă aș fi fost un copil cu imaginație bogată care născocește povești ca să primească atenție. Din mulțimea de umilințe pe care le-am îndurat în aceste ultime luni, printre care să fiu legată de mâini și de picioare, de departe cea mai gravă a fost neîncrederea din ochii oamenilor în momentul în care spuneam ceva. Să vorbesc, să fiu ascultată, dar nu crezută.

Pe parcursul primei săptămâni la fermă, starea de spirit a lui Chris a fost îngrijorătoare, nu a mea. El nu mai trăise niciodată decât la oraș și se străduia din răsputeri să se obișnuiască cu situația. Aprilie era mult mai friguros decât ne așteptaserăm. Fermierii au o expresie – Nopți de Fier – atunci când iarna nu se dă dusă și primăvara nu reușește să răzbată. Pământul e încă înghețat. Zilele sunt aspre și scurte. Nopțile sunt crâncene și lungi. Chris era deprimat. Iar depresia lui mi se părea o acuzație că eu eram vinovată pentru faptul că-l adusesem într-o casă fără dotări moderne, departe de tot ce-i era cunoscut, pentru că eu sunt suedeză și ferma era în Suedia. În realitate, luaserăm decizia ca o soluție disperată la problemele noastre. Nu aveam de ales. Ori stăteam acolo, ori nicăieri altundeva. Dacă am fi vândut ferma, am fi avut destui bani să închiriem ceva în Anglia timp de doi-trei ani, dar apoi am fi rămas fără nimic.

Într-o seară nu i-am mai suportat durerea. Casa nu e mare – tavanul e jos, pereții groși, camerele sunt mici și ne petreceam tot timpul împreună, închiși în casă ca într-o capcană, alungați de vremea dușmănoasă. Nu aveam încălzire centrală. În bucătărie era o sobă de gătit din oțel, unde puteai să coci pâine, să gătești mâncare și să fierbi apă – inima casei. Când nu dormea, Chris ședea în fața ei, cu mâinile întinse, o caricatură a țăranului gârbovit de corvezi. Mi-am ieșit din fire și am țipat la el să nu mai fie așa un nemernic posac, după

care am ieșit val-vârtej și am trântit ușa în urma mea…

Probabil că am avut o anumită reacție imaginându-mi cum mama țipă la tata.

— Daniel, nu fi așa de surprins. Eu și taică-tău ne certăm, nu așa de des, nu în mod obișnuit, dar, la fel ca oricare alt cuplu, ne ieșim din fire. Doar că am fost atenți ca tu să nu auzi niciodată. Erai așa de sensibil când erai mic. Dacă ridicam tonul, stăteai supărat ore întregi. Nu mai voiai să dormi. Nu mai voiai să mănânci. Odată, la micul dejun, am bătut cu pumnul în masă. M-ai imitat! Ai început să te lovești cu pumnii tăi micuți în cap. A trebuit să te ținem de brațe ca să te oprim. Foarte repede ne-am obișnuit să ne ținem firea. Discuțiile în contradictoriu erau evitate, amânate, le lămuream când erai tu plecat.

Printr-o simplă digresiune, mama a spulberat toată imaginea pe care o aveam despre viața noastră de familie, ca un părinte care dărâmă din greșeală castelul din cuburi de lemn al copilului. Nu-mi aminteam să mă fi purtat așa – să mă lovesc singur, să refuz să mănânc, să nu pot să dorm, tulburat de furie. Crezusem că părinții mei încheiaseră de bună voie un pact al tăcerii. Adevărul era că fuseseră obligați să mă menajeze nu pentru că așa ar fi considerat ei că e bine, ci pentru că liniștea era una dintre necesitățile mele vitale, la fel ca mâncarea și căldura. Adăpostul căminului nostru fusese marcat de slăbiciunea mea în aceeași măsură ca și de forța lor.

Mama m-a luat de mână:

— Poate că am greșit venind la tine.

Chiar și acum se temea că nu voi face față situației. Și avea dreptate să se îndoiască de mine. Doar cu câteva minute în urmă avusesem un impuls puternic de a-i spune să tacă, să lase liniștea să ne învăluie. Mi-am mișcat mâna astfel încât să o țin eu pe ea de mână, nu invers:

— Mamă, vreau să ascult. Sunt pregătit.

Ea era nesigură. În realitate, și eu eram nesigur. Făcând un efort să-mi ascund neliniștea, am încercat s-o încurajez:

— Ai țipat la tata. Ai ieșit. Ai trântit ușa. Apoi ce s-a mai întâmplat?

A fost o mișcare inspirată să readuc discuția la cele întâmplate. Dorința ei de a vorbi despre acuzații era atât de puternică, încât am văzut clar cum i s-au risipit îndoielile în privința mea pe măsură ce era din nou absorbită de relatare. S-a așezat pe scaunul de lângă mine, cu genunchii lipiți de ai mei, și a început să vorbească mai încet, ca și cum mi-ar fi divulgat un complot.

— Am pornit spre râu. Malul râului era una dintre părțile cele mai importante ale proprietății noastre. Mai aveam nevoie de ceva bani lichizi ca să supraviețuim. Nu ne produceam singuri energia electrică și mai erau și impozitele anuale pe teren. Soluția noastră era somonul. Puteam să mâncăm somon vara, să-l afumăm și să-l păstrăm pentru iarnă. Puteam să vindem o parte comercianților de pește, dar eu întrevedeam și mai multe posibilități. Aveam să amenajăm dependințele proprietății – cândva adăpostiseră animalele de la fermă, dar puteau fi transformate ușor în camere rustice care să găzduiască turiști. Aveam să facem amenajările cu un minimum de angajați plătiți, din moment ce și eu, și Chris eram foarte pricepuți. Odată treaba terminată, aveam să deschidem ferma ca destinație de vacanță, ademenind turiștii către locșorul nostru neștiut cu promisiunea că vor avea parte de mâncare proaspătă și naturală, peisaj pitoresc și posibilitatea de a pescui unii dintre cei mai frumoși somoni din lume la un preț de nimic față de pescuitul în Scoția sau Canada.

În ciuda faptului că era ceva atât de important atunci, în prima perioadă, Chris refuza să se ducă la râu. Spunea că e prea sumbru. Nu vedea cum ne-am fi putut pune în practică planurile. Nimeni n-ar fi plătit vreodată ca să vină la noi la fermă.

Așa spunea. Recunosc că nu era totul frumos ca într-o ilustrată când am ajuns acolo. Malul râului era năpădit de buruieni, iarba ne ajungea până la genunchi și n-am văzut în viața mea limacși atât de mari, groși cât degetul meu mare, maro și negri.

La râu aveam un debarcader mic din lemn. În aprilie era încâlcit în alge. În seara aceea am stat singură pe el și am plâns. Mă simțeam obosită și singură. Era doar un petic de lumină pe cer. După câteva minute m-am adunat și am hotărât că e timpul să înot și să declar oficial râul deschis pentru afaceri! M-am dezbrăcat, mi-am lăsat hainele grămadă pe mal și am sărit în apă. Temperatura mi-a provocat un șoc. Când am ieșit la suprafață am inspirat adânc. Apoi am început să înot din toate puterile spre mal, încercând să mă încălzesc. Deodată am încremenit…

Pe malul celălalt se mișcau crengile de jos ale unui copac. Nu avea cum să fie vântul, pentru că vârfurile copacilor erau nemișcate, era altceva – o persoană care mă urmărea, încolăcită pe o creangă, încercând să mă vadă mai bine. Singură și goală în apă, eram vulnerabilă. De la asemenea distanță Chris nu m-ar fi auzit nici dacă strigam. Apoi crengile de pe malul râului s-au mișcat din nou, s-au desprins de copac și au început să plutească pe apă, să vină spre mine. Ar fi trebuit să mă îndepărtez, să înot cât mai repede, dar corpul nu mă asculta, așa că am rămas acolo unde eram și am călcat apa în timp ce crengile se apropiau. Numai că nu erau crengi! Erau coarnele unui elan uriaș.

Nu mi se întâmplase niciodată în anii copilăriei petrecuți în Suedia să mă aflu atât de aproape de un elan. Am fost atentă să nu pleoscăi sau să fac vreun zgomot. Elanul a trecut chiar prin fața mea, atât de aproape încât aș fi putut să întind brațele și să mă prind de gâtul lui, să mă ridic și să mă urc călare pe el, întocmai ca în poveștile pe care ți le citeam, în care o prințesă goală a pădurii merge

călare pe un elan, iar lumina lunii se joacă în părul ei lung și argintiu. Probabil că am exclamat de uimire, pentru că elanul s-a răsucit, s-a întors cu fața spre mine – cu capul uriaș îndreptat direct spre mine, cu ochii negri pironiți în ai mei, cu respirația lui caldă aproape de fața mea. Simțeam în jurul coapselor apa răscolită de picioarele lui puternice. Apoi a forăit, a înotat până pe malul nostru de râu și a ieșit din apă pe proprietatea noastră pe lângă debarcaderul de lemn, dezvăluindu-și proporțiile impresionante, un adevărat rege al acestui ținut. Și-a scuturat apa de pe blană în timp ce de pe pielea lui se ridicau aburi, apoi s-a îndreptat fără grabă înapoi spre pădure.

Am rămas în mijlocul râului preț de mai multe minute, călcând apa, fără să-mi mai fie frig, fericită să constat cu certitudine că luaserăm decizia potrivită să ne mutăm aici. Exista un motiv pentru care ne aflam la această fermă. Aici ne era locul. Am închis ochii, imaginându-mi mii de somoni colorați care înotau în jurul meu.

Mama a băgat mâna în geantă și a scos un cuțit. M-am ferit instinctiv, sprijinindu-mă de spătarul scaunului, reacție care a îngrijorat-o pe mama.

— Te-am speriat?

Era o învinuire. Modul în care îmi fluturase brusc cuțitul prin față, fără să mă prevină, m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva mă pusese intenționat la încercare, la fel ca mai devreme, când mă lăsase singur. Mi-am pus în gând să mă feresc de orice astfel de încercare în viitor.

A întors cuțitul, cu mânerul spre mine.

— Ia-l în mână.

Cuțitul era în întregime cioplit din lemn, inclusiv lama, care era vopsită cu argintiu ca să imite metalul. Era bont și inofensiv. Pe mâner avea niște gravuri complicate. Pe o parte era o femeie goală scăldându-se lângă stânci, la marginea unui lac, cu sânii mari și părul lung și cu sexul sugerat printr-o simplă crestătură. Pe cealaltă parte era

chipul unui trol, cu limba atârnându-i ca unui câine care gâfâie și cu nasul făcut în glumă să semene cu un falus grotesc.

— E un gen de umor pe care probabil că-l recunoști, răspândit în zona rurală a Suediei, unde fermierii sculptează figurine grosolane, precum un bărbat care se ușurează, cu o porțiune subțire de lemn curbată ca să sugereze o șuviță de urină.

Rotește cuțitul în palmă, înainte și înapoi. Dacă-l învârți așa, mai repede, poți să vezi ambele figuri în același timp, trolul care tânjește după femeie, femeia care nu-și dă seama că e privită – amândouă imaginile suprapuse. Aluzia este clară. Faptul că femeia nu e conștientă de pericol intensifică plăcerea sexuală a trolului.

Cuțitul a fost un dar, un dar ciudat, sunt sigură că ești de acord cu asta, pe care l-am primit de la vecinul meu când ne-am întâlnit prima oară. În ciuda faptului că locuiam la o distanță de zece minute de mers pe jos, acea întâlnire s-a produs abia la două săptămâni de când locuiam în Suedia – două săptămâni, și în tot acest timp nici măcar o vorbă de la fermierii din împrejurimi. Ne ignorau. Primiseră indicații să nu ne abordeze. În Londra sunt nenumărați vecini care nu schimbă niciodată vreo vorbă. Dar anonimitatea nu există în Suedia rurală. Nu e posibil să trăiești așa. Aveam nevoie de încuviințarea comunității să ne stabilim în zonă, nu puteam rămâne îmbufnați în colțișorul nostru de țară. Erau chestiuni practice de rezolvat. Fosta proprietară – curajoasa Cecilia – îmi spusese că puteam da în arendă pământul pe care nu-l puteam cultiva noi înșine fermierilor din zonă. În mod obișnuit plăteau o sumă modică. Totuși, eu eram de părere că îi puteam convinge să ne asigure produsele alimentare pe care nu le puteam produce noi.

Hotărând că două săptămâni sunt de ajuns, m-am trezit într-o dimineață și i-am spus lui Chris să le batem noi la ușă dacă ei nu ne bat nouă. În ziua

aceea am fost foarte atentă cum arăt, am ales o pereche de pantaloni din bumbac, pentru că o rochie ar fi dat de înțeles că nu sunt capabilă să muncesc cu mâinile. Nu voiam să părem săraci. Nu puteam mărturisi cât de grave erau problemele noastre financiare – adevărul ne-ar fi făcut să părem demni de milă, și ei ar fi considerat o asemenea informație o insultă și ar fi tras concluzia că ne-am mutat în zonă doar pentru că nu ne permiteam altundeva. Pe de altă parte, nici nu puteam lăsa impresia că vrem să ne cumpărăm vecinii ca să ne accepte în comunitate. Sub impulsul momentului, am dat jos micul steag suedez pe care-l arborasem pe zidul casei și l-am transformat într-o eșarfă cu care mi-am prins părul.

Chris a refuzat să meargă cu mine. Nu vorbea suedeza și era prea mândru să stea lângă mine și să aștepte să-i traduc. Ca să fiu sinceră, m-am bucurat. Prima impresie este esențială și nu eram foarte convinsă că un englez care abia dacă lega o vorbă în suedeză ar fi fost întâmpinat cu căldură. Voiam să le dovedesc acestor fermieri că nu eram niște prăpădiți de orășeni străini care nu dau doi bani pe tradiție. Abia așteptam să văd cum li se luminează chipurile când aveam să le vorbesc într-o suedeză fluentă și să le explic că am crescut la o fermă retrasă, precum cea pe care o aveam acum.

Ferma cea mai apropiată de a noastră aparținea celui mai mare proprietar de terenuri din zonă și cu acest fermier se înțelesese Cecilia să-i dea pământul în arendă. Îndreptându-mă către fermă, am ajuns la un adăpost uriaș pentru porci, care funcționa la scară industrială, fără ferestre, cu acoperișul din oțel ruginit și coșuri înguste și negre și un miros de balegă de porc și de chimicale pentru îngrășat porcii. Dar temerile legate de creșterea animalelor în regim intensiv nu aveau să-i câștige de partea mea pe localnici. Mai mult decât atât, Chris declarase hotărât că nu ar putea supraviețui ca vegetarian, regimul nostru alimentar

cuprindea foarte puține proteine, iar în cont aproape că nu mai aveam niciun ban, așa că dacă asta era singura noastră sursă de carne în afară de somon, atunci nu-mi puteam permite să o refuz pe baza eticii alimentare. O atitudine moralistă m-ar fi făcut să par arogantă, susceptibilă și, mai grav decât orice, străină.

Casa lor se afla la capătul unei alei lungi cu pietriș. Toate ferestrele de pe latura din față dădeau spre uriașul adăpost întunecat pentru porci, ciudat dacă stai să te gândești că sunt câmpuri și copaci în celelalte direcții. Spre deosebire de ferma noastră, care a fost construită acum două sute de ani, ei au dărâmat clădirea originală și au construit în locul ei o casă modernă. Prin modernă nu vreau să spun un cub de sticlă, beton și oțel, avea o formă tradițională, cu două etaje, fațada din lemn de un albastru pal, verandă și acoperiș din plăci de ardezie. Își doreau aparența tradiției, dar cu toate avantajele modernității. Ferma noastră, în ciuda numeroaselor sale neajunsuri, era mai agreabilă, o piesă autentică din patrimoniul arhitectural suedez, nu o simplă imitație.

Când am bătut la ușă nu a răspuns nimeni, dar Saab-ul lor argintiu strălucitor – și Saab nici măcar nu mai este o companie suedeză – era pe alee. Erau acasă, cel mai probabil pe afară pe teren, așa că am pornit spre râu, încercând să apreciez adevărata imensitate a proprietății lor. Era un regat al agriculturii – poate de cincizeci de ori mai mare decât mica noastră fermă.

Aproape de râu, am ajuns la o construcție ciudată. De la distanță părea o movilă naturală, cu o pantă lină acoperită de ierburi, o ridicătură în peisaj. Doar că era făcută de mâna omului. Sub movilă se afla acoperișul unui adăpost destul de asemănător cu adăposturile împotriva bombardamentelor construite la Londra în timpul războiului sau adăposturile împotriva tornadelor din America. Avea o ușă din oțel. Am presupus că

e un spațiu de depozitare, poate pentru îngrășăminte sau erbicide, chimicale periculoase folosite în agricultură. Ușa nu era încuiată. Lacătul atârna, deschis. Mi-am încercat norocul și am bătut la ușă. Am auzit zgomot înăuntru. După câteva clipe s-a deschis ușa. Era prima dată când îl vedeam pe Hakan Greggson.

•

Mama a scos din geantă un articol decupat dintr-un ziar. L-a ridicat ca să-l analizeze, brăzdând cu unghia ei crăpată capul lui Hakan Greggson. Îl mai văzusem în fotografia pe care mi-o trimisese mama pe e-mail – necunoscutul înalt care stătea de vorbă cu tata.

— Articolul este de pe prima pagină din *Hallands Nyheter*. Majoritatea oamenilor din zonă sunt abonați la el. Când noi am refuzat să ne abonăm, pentru că nu ne puteam permite, s-au iscat bârfe în legătură cu motivul pentru care întorceam spatele unei instituții locale. Nu aveam altă variantă decât să ne abonam și noi. Chris s-a înfuriat. I-am explicat că nu se poate negocia prețul adaptării.

Îți arăt asta pentru că trebuie să înțelegi puterea omului cu care mă lupt. Hakan este în mijloc. La dreapta lui este Marie Eklund, despre care se crede că va deveni liderul Creștin-Democraților. O femeie severă, într-o zi va fi un mare om politic, dar pe mine m-a dezamăgit. Am mers personal la ea cu acuzațiile mele, în momentul de vârf al crizei. Cei de la biroul ei au refuzat să-mi acorde o audiență. Nici n-a vrut să audă ce aveam de spus.

La stânga lui Hakan e primarul din Falkenberg, orașul de pe malul mării cel mai apropiat de ferma noastră. Îl cheamă Kristofer Dalgaard. Când te întâlnești cu el e tot timpul prietenos. Atitudinea lui prietenoasă este atât de exagerată, încât nu are cum să nu-ți ridice semne de întrebare. Râde prea zgomotos la glumele tale. Este mult prea interesat de părerile tale. Spre deosebire de Marie Eklund,

nu are altă ambiție decât să rămână exact acolo unde este, dar să menții un statu-quo poate fi o motivație la fel de puternică precum dorința de a avansa.

Și iată-l pe Hakan. E chipeș. Nu contest asta. Este și mai impresionant când îl întâlnești în persoană. Înalt și lat în umeri, din punct de vedere fizic este extrem de puternic. Are pielea aspră și bronzată. Corpul lui nu are nimic delicat – nicio slăbiciune. Este destul de bogat încât să poată angaja o armată de oameni, iar el să stea, ca un împărat decadent, și să dea ordine de pe verandă. Dar nu e stilul lui. El se trezește în zori și nu termină lucrul până seara. Când te afli în prezența lui e greu să-ți imaginezi că ar putea să fie vreodată vulnerabil. Când te prinde, nu poți scăpa din strânsoarea lui. Deși are cincizeci de ani, are vigoarea unui tânăr, dublată de viclenia unui om copt – o combinație periculoasă. Mi s-a părut intimidant, chiar din prima zi.

În timp ce ieșea din întunericul bârlogului său subteran, m-am grăbit să mă lansez în prezentarea mea. Am spus ceva de genul – Bună, mă numesc Tilde, sunt foarte încântată să te cunosc, m-am mutat la ferma din josul șoselei – și da, aveam emoții. Vorbeam prea mult și prea repede. În toiul bâiguielii mele pline de politețuri, mi-am adus aminte de steagul cu care-mi legasem părul. M-am gândit: ce ridicol! Am roșit ca o școlăriță și m-am împotmolit în propriile mele cuvinte. Și știi ce-a făcut? Gândește-te la cel mai crud răspuns.

Mama pusese până atunci câteva întrebări retorice. De data asta aștepta un răspuns, să vadă dacă-mi puteam imagina cruzimea. Mi-au trecut prin cap mai multe posibilități, dar erau atât de improbabile și fără temei, încât m-am hotărât să răspund:

— Nu știu.

— Hakan mi-a răspuns în engleză. M-am simțit umilită. Poate că suedeza mea suna un pic

învechit, dar eram amândoi suedezi. De ce ne vorbeam într-o limbă străină? Am încercat să continuu conversația în suedeză, dar el a refuzat să schimbe limba. Eram dezorientată, dar nu voiam să par nepoliticoasă. Amintește-ți, la vremea aceea voiam să-i fiu prietenă acestui om. În cele din urmă, am răspuns în engleză. De îndată ce am făcut asta, a zâmbit de parcă ar fi înregistrat o victorie. A început să vorbească în suedeză și nu mi-a mai vorbit niciodată în engleză cât timp am stat în Suedia.

Ca și cum nu m-ar fi insultat mai devreme, mi-a prezentat adăpostul. Era un atelier. Pe jos era talaș. Pe pereți erau unelte ascuțite. Peste tot erau troli ciopliți în lemn. Trebuie să fi fost sute. Unii erau vopsiți. Alții nu erau terminați – câte un nas lung ieșind dintr-un buștean, care aștepta să i se cioplească și fața. Hakan susținea că nu le vinde. Erau oferite în dar. Se lăuda că toate casele, pe o rază de douăzeci de mile, au cel puțin câte un trol de-ai lui, iar unii dintre prietenii lui apropiați au câte o familie întreagă de troli. Înțelegi ce face? Folosește trolii ăia din lemn pe post de medalii, acordându-le aliaților lui de încredere. Când treci pe lângă oricare fermă vezi troli la ferestre, aliniați, unul, doi, trei, patru – tata, mama, fiica, fiul, un set complet, o familie completă de troli, cea mai înaltă distincție pe care o putea oferi Hakan, etalată ca un jurământ de credință.

Mie nu mi-a dat un trol. În schimb, mi-a înmânat cuțitul și mi-a urat bun venit în Suedia. Nu am dat prea multă atenție cuțitului, pentru că mi s-a părut deplasat să mi se ureze bun venit în propria mea țară. Nu eram un musafir. Iritată de tonul lui, n-am observat gravurile de pe mânerul cuțitului, nici n-am stat să mă gândesc de ce mi-a dat un cuțit și nu o figurină de trol. Acum e evident că nu voia să etalez un trol la fereastră, ca să nu-l interpreteze lumea ca pe un semn că am fi prieteni.

În timp ce mă conducea afară, am zărit încă o ușă, în spatele adăpostului. Avea un lacăt mare și greu. Acea a doua încăpere va deveni importantă mai târziu în poveste. Ține minte asta și întreabă-te de ce mai avea nevoie de încă un lacăt, din moment ce era deja unul la ușa din față.

Hakan a pornit să mă însoțească înapoi la alee. Nu m-a invitat în casă. Nu mi-a oferit cafea. Mă escorta până la ieșirea de pe proprietate. Am fost nevoită să abordez problema arendei în drum spre alee, pomenindu-i despre ideea mea de a accepta carne în schimbul pământului. El avea altă idee.

— Ce-ai zice să vă cumpăr eu toată ferma, Tilde?

N-am râs, pentru că nu mi se părea că glumește. Era serios. Doar că n-avea niciun sens. De ce nu cumpărase pur și simplu ferma de la Cecilia? L-am întrebat direct. Mi-a explicat că a încercat, a susținut că i-a oferit de două ori cât am plătit noi și i-ar fi oferit și de trei ori suma, dar Cecilia l-a refuzat categoric. L-am întrebat de ce. Mi-a spus că neînțelegerile dintre ei nu erau treaba mea. Cu toate astea, ar fi fost încântat să-mi facă aceeași ofertă, întreaga fermă la un preț de trei ori mai mare decât plătiserăm noi. Ne-am fi triplat banii în câteva luni. Înainte să apuc să răspund, a adăugat că viața la fermă poate fi grea, că nu e pentru oricine, și m-a sfătuit să discut problema cu soțul meu, ca și cum aș fi un simplu mesager din partea lui.

Dă-mi voie să fiu explicită.

Înainte de conversația aceea avuseserăm parte de greutăți și de probleme, dar niciodată de mister. Acum eram măcinată de o întrebare, o întrebare care nu mă lăsa să dorm noaptea. De ce vânduse Cecilia ferma unor venetici fără nicio legătură personală cu zona, atâta timp cât cel mai mare latifundiar din regiune, un stâlp al comunității și vecinul ei de mulți ani, își dorea proprietatea și era dispus să plătească mult mai mult?

Nu vedeam ce anume ar fi împiedicat-o pe mama să afle adevărul:

— De ce n-ai sunat-o pe Cecilia s-o întrebi?

— Tocmai asta am făcut. M-am întors repede la fermă și am sunat la cămin – Cecilia lăsase adresa de contact și numărul de telefon al unui cămin de bătrâni din Göteborg. Dar dacă te gândești că o simplă întrebare avea să rezolve misterul, te înșeli.

Cecilia se aștepta să sun. M-a întrebat fără ocolișuri de Hakan. I-am spus că s-a oferit să cumpere ferma. A devenit agitată. A susținut că ne-a vândut nouă ferma pentru că voia să devină casa noastră. Dacă aș fi vândut-o ca să obțin un profit rapid, ar fi însemnat să-i înșel încrederea. Acum lucrurile au devenit limpezi! De aceea le ceruse agenților imobiliare să găsească niște cumpărători de departe. De aceea apelase la agenții din Göteborg, situat la mai mult de o oră de mers cu mașina – nu avea încredere în agențiile locale. Insistase să stea de vorbă cu noi ca o măsură de siguranță în plus, ca să se convingă că nu suntem dispuși să o vindem, forțați de împrejurări. A spus, și-mi amintesc întocmai cuvintele:

— Acelui om nu trebuie să i se permită să aibă totul.

La sfârșitul conversației, l-am sunat pe Hakan la numărul pe care mi-l dăduse. În timp ce suna telefonul, plănuiam să-i vorbesc calm și politicos. Dar de îndată ce i-am auzit vocea mi-au ieșit din gură cuvintele:

— Ferma noastră nu e de vânzare!

Nici măcar nu discutasem problema cu Chris.

Când a intrat în bucătărie, Chris a luat în mână cuțitul dezgustător din lemn al lui Hakan. S-a uitat la femeia goală. S-a uitat la trolul ahtiat după sex. Și a chicotit. M-am bucurat că nu i-am spus despre ofertă. Nu mă puteam baza pe starea lui de spirit. Chris ar fi vândut ferma. Ar fi vândut-o pe mai puțin decât oferea Hakan.

Trei zile mai târziu, apa de la robinet s-a făcut maro, plină de impurități, ca apa murdară dintr-o bălțoacă. Aceste ferme sunt atât de izolate, încât nu sunt racordate la un sistem centralizat de alimentare cu apă curentă. Apa se extrage din puțuri separate. Nu aveam altceva de făcut decât să angajăm un specialist să sape un puț nou și să cheltuim jumătate din fondul nostru de rezervă de nouă mii de lire. În timp ce Chris se plângea, disperat, de ghinionul pe care-l aveam, eu nu credeam că este vorba despre ghinion, momentul era prea evident, coincidența era prea suspectă. N-am spus nimic atunci, n-am vrut să-l alarmez. Nu aveam nicio dovadă. Nu aveam cum să ignorăm faptul că s-ar putea să nu mai avem bani până la iarnă. Trebuia să grăbim planurile de a face ferma să fie rentabilă dacă voiam să supraviețuim.

Folosindu-se de amândouă mâinile, mama a scos din geantă o cutie din oțel ruginit. Era de mărimea unei cutii metalice de biscuiți și foarte veche, pătată de rugină. Era de departe cel mai vechi obiect din geantă.

— Când a venit echipa de muncitori să sape puțul, am găsit asta îngropată la câțiva metri adâncime. Chris și cu mine asistam la lucrări de parcă am fi fost la o înmormântare, stând gravi pe buza gropii și luându-ne adio de la jumătate din banii noștri. În timp ce săpau, am zărit ceva strălucind. Le-am strigat să se oprească și le-am făcut semn cu brațele. Muncitorii au văzut că mă agit, au oprit foreza și, înainte să mă poată opri Chris, am coborât în groapă. A fost un gest prostesc. Puteam să-mi pierd viața. Dar trebuia să recuperez ce văzusem acolo, jos. Când am ieșit din groapă, ținând cutia strâns în mână, Chris era roșu la față de cât strigase. Muncitorii erau furioși, țipau cu toții. Nimănui nu-i păsa de cutie. Nu am avut ce să fac decât să-mi cer scuze și să mă retrag în casă, unde mi-am studiat descoperirea în taină.

Ridică-i capacul.

Nu asta am descoperit în ziua aceea. Lasă-mă să-ți explic. Cutia avea, într-adevăr, hârtii înăuntru. Avea aceleași hârtii, dar nu scrise. După cum vezi, metalul e mâncat de rugină în mai multe locuri. Cutia nu le apărase de umiditate, așa că cerneala de pe paginile originale dispăruse de mult. Nu se mai înțelegeau decât câteva cuvinte și o parte dintr-o semnătură cu multe bucle și înfloriturі. Probabil că erau documente oficiale. Ar fi trebuit să le arunc în foc. În mintea mea, ele făceau parte din istoria fermei. Nu mi se părea corect să le distrug, așa că le-am pus înapoi în cutie și le-am lăsat sub chiuvetă. Următorul meu comentariu este foarte important: nu m-am mai gândit deloc la ele.

Vreau să repet asta pentru că nu-mi dau seama dacă ai reținut aspectul.

Ca să-i demonstrez că sunt atent, am intervenit:

— Nu te-ai mai gândit deloc la ele.

A dat din cap, în semn de mulțumire.

— Când am ieșit din nou din casă, Hakan stătea pe locul în care stătusem eu. Era prima dată când se afla la ferma noastră de când sosiserăm…

— Cu excepția momentului când v-a sabotat puțul, vrei să spui?

Mama a interpretat intervenția mea ca o dovadă a seriozității cu care îi tratam relatarea, nu a unui scepticism de tipicar.

— La asta n-am fost martoră. Așa că era prima dată când îl vedeam acolo cu ochii mei. Dar da, ai dreptate, e posibil să se fi ocupat chiar el de sabotaj sau să fi angajat pe cineva care să facă asta pentru el.

În orice caz, în ziua aceea, atitudinea lui sugera un puternic simț al proprietății, de parcă ferma i-ar fi aparținut deja. Chris era alături de el. Cei doi nu se mai întâlniseră niciodată. Pe măsură ce mă apropiam, sperând să citesc precauție și neîncredere în privirile lor, n-am văzut niciuna, nici alta. Îi spusesem lui Chris cât de mult mă supărase acest om. Dar el era mult prea încântat de

perspectiva de a avea un prieten vorbitor de engleză ca să mai înțeleagă adevărul – omul acesta voia să dăm greș. L-am auzit pe Chris răspunzând bucuros la întrebările lui Hakan despre planurile noastre. Hakan ne spiona! Nici măcar n-au observat că sunt lângă ei. Nu, nu-i adevărat, Hakan m-a observat – doar se prefăcea că nu sunt acolo. Pentru Chris, eram invizibilă.

În cele din urmă, Hakan s-a întors spre mine, prefăcându-se că mă vede pentru prima oară. Făcând-o ostentativ pe prietenosul, ne-a invitat la primul grătar din sezonul de vară, care urma să aibă loc pe malul râului. Anul acesta voia să dea petrecerea în cinstea sosirii noastre. Era absurd! După ce ne evitase o lună întreagă și ne sabotase puțul, acum eram invitații lui de onoare. Chris a acceptat invitația fără să se gândească la motive ascunse. I-a strâns mâna lui Hakan și i-a spus că așteaptă petrecerea cu mare nerăbdare.

Când a venit momentul să plece de la noi de la fermă, m-a rugat să-l conduc ca să stabilim detaliile petrecerii. Mi-a explicat că tradiția cere ca fiecare invitat să aducă un fel de mâncare. Cunoșteam foarte bine tradiția și i-am spus asta, apoi l-am întrebat ce vrea să aduc. S-a prefăcut că se gândește la mai multe posibilități, apoi a sugerat o salată de cartofi și mi-a explicat că are întotdeauna mare succes. Am acceptat și l-am întrebat la ce oră să ajungem acolo, iar el mi-a spus că mâncarea se servește începând cu ora trei. I-am mulțumit din nou pentru oferta generoasă, iar el a plecat. După câțiva pași s-a uitat înapoi.

Știi ce-a făcut atunci?

Mama și-a dus un deget la buze ca și cum ar fi fost o bibliotecară care-i face semn unui cititor zgomotos să tacă. Era gestul pe care-l făcuse mai devreme. Acum susținea că și Hakan îl făcuse. Părându-mi-se curioasă coincidența, am întrebat-o:

— Te tachina?

— Își bătea joc de mine! Conversația nu fusese decât o șaradă. Invitația la petrecere nu era un act de bunăvoință. Era o capcană.

Lasă-mă să-ți explic. La petrecere n-a făcut nimic rău. După-amiaza am pornit în sus pe malul râului, un drum mai frumos decât dacă am fi mers pe șosea, iar eu eram sigură că vom fi printre primii sosiți, pentru că ajungeam exact la timp. Doar că n-am fost primii, petrecerea era în toi. Erau pe puțin cincizeci de persoane și nu erau abia sosiți. Grătarul era aprins. Mâncarea era pe foc. Stând așa la marginea zonei unde se ținea petrecerea, cu o găletușă zdravănă de salată de casă în mână, arătam ca niște idioți. Preț de câteva minute nu ne-a salutat nimeni, până când Hakan ne-a condus prin mijlocul mulțimii adunate până la masă, unde am lăsat mâncarea. În întârziere și defilând cu salata de cartofi în brațe, nu asta era prima impresie pe care-mi doream să o lăsăm, așa că l-am întrebat pe Hakan dacă am înțeles eu greșit ora, un mod politicos de a spune că probabil el greșise. El mi-a zis că eu am înțeles greșit, petrecerea a început la unu. Apoi a adăugat că nu e cazul să ne facem griji, nu se simțea ofensat – probabil reținusem că mi-a spus că începe să pregătească mâncarea de la trei.

Ai putea să treci asta cu vederea și s-o consideri o încurcătură neînsemnată. Dar ai greși. Sunt eu genul de persoană care să-și facă probleme dacă aș fi făcut o asemenea greșeală? Nu, mi-aș fi cerut scuze și cu asta basta. Dar nu fusese o încurcătură, pentru că el nu-mi spusese decât o oră. Hakan voia să întârziem și să ne simțim stingheriți. Și a reușit. Am fost foarte nervoasă pe tot parcursul petrecerii. Nu am putut să port nicio conversație până la capăt și în loc să mă liniștesc cu un pahar de băutură, alcoolul mai tare m-a agitat. Le tot repetam oamenilor că m-am născut în Suedia, că am pașaport suedez, dar asta nu le-a schimbat părerea

că nu eram decât o englezoaică aiurită care ajunsese târziu și adusese o salată de cartofi.

Cu siguranță îți dai seama de măiestria dramatică a lui Hakan când a pus asta la cale? Mi-a spus să aduc salată de cartofi. În momentul respectiv nu am dat importanță rugăminții. Dar era cel mai puțin solicitant fel de mâncare pe care ar fi putut să mi-l ceară – un fel care n-ar fi putut primi niciun compliment fără să pară ridicol. Nici măcar n-am putut folosi cartofi de la noi din grădină, pentru că nu era gata recolta. Soția lui Hakan lăuda cu generozitate mâncarea adusă de ceilalți, file de somon, deserturi spectaculoase din foi suprapuse, mâncare cu care te puteai mândri. Nu a spus nimic despre salata de cartofi, pentru că nu era nimic de spus. Nu arăta cu mult diferit de cea produsă în masă, pe care o poți cumpăra de la supermarket…

Am remarcat cu blândețe:

— E prima dată când pomenești de soția lui Hakan.

— E o omisiune grăitoare. Nu a fost intenționată, dar e nimerită. De ce? Femeia nu este decât o lună care orbitează în jurul soțului ei. Punctul de vedere al lui Hakan e și punctul ei de vedere. Importanța ei nu constă în felul în care acționa, ci în felul în care refuza să acționeze, nu în ceea ce făcea, ci în ceea ce nu făcea. E o femeie care mai degrabă și-ar scoate singură ochii decât să-i deschidă și să vadă realitatea – că această comunitate este implicată într-o conspirație.

Am întâlnit-o de multe ori. Când mă gândesc la ea, nu pot să văd în fața ochilor altceva decât masivitatea ei – o masă solidă, cu un mers greoi, care nu știe să danseze, să se joace, să se distreze, să facă glume. Erau bogați, și cu toate acestea ea muncea încontinuu. Prin urmare, avea un fizic robust, se descurca la câmp la fel de bine ca orice bărbat. E ciudat ca o femeie să fie atât de puternică și în același timp atât de supusă, atât de capabilă și în același timp incapabilă. O cheamă Elise. Nu

eram prietene. Măcar atât se poate spune cu siguranță. Dar îmi era greu să simt împunsătura antipatiei ei, din moment ce nu ei îi aparținuse decizia. Părerile ei erau conturate în întregime de Hakan. Dacă el i-ar fi spus că ne agreează, m-ar fi invitat la cafea și mi-ar fi permis să pătrund în cercul ei de prietene. Mai târziu, dacă Hakan i-ar fi spus că nu mă agreează, invitațiile ar fi încetat, cercul de prietene ar fi strâns rândurile. Singurul aspect consecvent din comportamentul ei era încrederea fanatică în judecata dreaptă a lui Hakan în orice privință. Când ni se întâlneau drumurile, făcea remarci anoste despre recoltă sau despre vreme, apoi pleca sub pretext că este extrem de ocupată. Era întotdeauna ocupată, n-o vedeam niciodată citind vreo carte pe terasă sau înotând în râu. Chiar și petrecerile pe care le dădea erau o modalitate de a se menține ocupată. La ea conversația era o formă de muncă – punea întrebările corecte cu precizie, dar fără niciun fel de curiozitate autentică. Era o femeie care nu cunoștea plăcerea. Uneori mi-era milă de ea. De cele mai multe ori îmi venea s-o zgâlțâi de umeri și să-i strig: Deschide dracului ochii odată!

Mama înjura rareori. Nu că ar fi fost vreo mironosiță. Dacă scăpa vreo farfurie, sau se tăia, se putea întâmpla să o ia gura pe dinainte și să înjure, dar niciodată nu înjura ca să accentueze o idee. Era mândră de felul cum vorbea engleza, în mare parte învățată pe cont propriu prin bibliotecile din zonă. În acest caz, înjurătura ei a sunat ca o exteriorizare a unei izbucniri de furie, o străfulgerare de trăire intensă care ieșise la suprafață în cadrul relatării ei de altfel chibzuite. În încercarea de a restabili echilibrul, s-a repliat rapid în zona declarațiilor presărate cu termeni juridici, ca și cum și-ar fi săpat tranșee care s-o apere împotriva suspiciunilor de nebunie.

— Nu cred și nici nu am probe că Elise ar fi fost direct implicată în infracțiunile care s-au

întâmplat. Cu toate acestea, convingerea mea este că știa de ele. Munca era cea care îi distrăgea atenția, îi menținea mintea și trupul atât de ocupate, încât nu mai avea energia să pună indiciile cap la cap. Imaginează-ți un înotător în ocean care nu îndrăznește să-și desprindă ochii de pe orizontul însorit pentru că sub el se întinde cel mai întunecos abis și curenții reci îi șerpuiesc pe lângă glezne. A ales să trăiască o minciună, cu alte cuvinte a ales de bună voie să fie oarbă. Eu n-aș fi acceptat așa ceva. Eu nu aveam de gând să ajung ca ea – ci să fac descoperirile de care ea n-a fost în stare.

Abia dacă am schimbat două vorbe cu Elise la petrecere. Îmi arunca din când în când câte o privire. Dar nu a făcut niciun efort să-și împartă prietenele cu mine. În timp ce petrecerea se apropia de sfârșit, trebuia fie să accept că introducerea mea în societate fusese un eșec, fie să ripostez.

Planul meu era să povestesc ceva palpitant. M-am hotărât la întâmplarea cu elanul. Mi se părea o alegere bună, pentru că era o poveste din zonă și pentru că eu interpretasem incidentul ca un semn că venirea noastră la fermă a fost un moment binecuvântat și poate că și alții ar fi interpretat-o în același fel. Am testat povestea pe un grup restrâns, din care făcea parte și jovialul primar. Mi-au spus că a fost remarcabilă.

Mulțumită de cum a fost primită povestea, mă gândeam cărui grup să mă adresez în continuare. Atunci, Hakan s-a apropiat de mine și mi-a cerut să spun din nou povestea, ca s-o audă toată lumea. Vreun spion, probabil primarul cu două fețe, trebuie să-i fi transmis ce efect pozitiv a avut relatarea asta asupra atitudinii mele. Hakan a făcut semn să se facă liniște și m-a condus în mijlocul invitaților. Nu mă pricep să vorbesc în public. Mă intimidez când mă aflu în fața multor oameni. Cu toate astea, miza era mare. Dacă-mi ieșea

reprezentația, intrarea mea stângace ar fi fost dată uitării. Povestea asta avea potențialul de a deveni definitorie pentru imaginea mea în ochii lor.

Am tras adânc aer în piept. Am început să povestesc. Poate că aveam prea multe emoții, am dat amănunte pe care aș fi putut să le omit, de pildă faptul că m-am dezbrăcat complet, imagine pe care nu era cazul s-o împărtășesc cu toată lumea, sau faptul că eram convinsă că după copaci se afla un voyeur periculos – lucru care m-a făcut să par paranoică. În general publicul meu a fost captivat de poveste, nu a căscat nimeni și nici nu și-a verificat telefonul. La sfârșitul povestirii, în loc de aplauze, Hakan a mărturisit că trăise toată viața în zonă și că nu văzuse niciodată un elan în râu. Probabil că mă înșelasem. Când m-am uitat la chipul lui, mi-am dat seama că acest om mă încurajase să povestesc întâmplarea în fața tuturor doar cu scopul de a mă contrazice în public. Nu știu cât de probabil este să vezi un elan în râu. Poate că se întâmplă o dată la zece ani, poate o dată la o sută de ani. Tot ce știu e asta – că mie mi s-a întâmplat.

De îndată ce Hakan și-a exprimat îndoiala, toată lumea a trecut de partea lui. Primarul, care doar cu câteva minute înainte îmi declarase cât de remarcabilă i s-a părut întâmplarea, acum confirma că elanii nu ar veni atât de aproape. S-au formulat ipoteze care să explice faptul că m-am înșelat, păreri cum că ar fi fost din cauza luminii slabe, a umbrelor înșelătoare, și alte presupuneri puțin plauzibile despre felul în care o femeie își poate imagina că pe lângă ea înoată un elan uriaș când, de fapt, nu e nimic acolo în afară de niște lemne care plutesc pe râu.

Stând deoparte de miezul petrecerii, nu eram sigură cât înțelesese Chris, pentru că discuția avusese loc în suedeză. M-am îndreptat spre el căutându-i sprijinul. În loc să susțină sus și tare că nu sunt o mincinoasă, mi-a șuierat printre dinți:

— Mai tacă-ți gura cu elanul ăla!

Îmi trecuse cheful de luptă.

Savurându-și victoria, Hakan m-a luat de după umăr cu un braț împăciuitor. Mi-a promis să meargă cu mine prin păduri, unde puteam să vedem într-adevăr un elan. Voiam să-l întreb de ce se poartă atât de îngrozitor. Câștigase o bătălie neînsemnată. Dar greșea dacă avea impresia că mă poate intimida ca să plec de pe pământul meu. Răutatea dublată de viclenie nu avea să-l ajute să obțină ferma.

Am fost tristă în ziua aceea, tristă că petrecerea nu a fost un succes, tristă că nu aveam niciun număr de telefon al vreunei prietene noi pe care s-o sun, tristă că nu am primit nici măcar o singură invitație la cafea la altcineva acasă. Voiam să mă duc acasă.

Eram pe punctul de a-i spune lui Chris că plec, când am văzut o tânără care se îndrepta spre petrecere. Venea dinspre ferma lui Hakan și era îmbrăcată cu haine largi și nepretențioase. Era fără îndoială una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am văzut vreodată, cu nimic mai prejos decât fotomodelele care bucură ochiul în revistele de modă, în reclamele la parfum sau la haine de colecție. Când am văzut-o apropiindu-se de noi am uitat complet de Hakan. Mi s-a părut că mă holbez la fata asta și că s-ar cuveni să-mi maschez interesul. Când m-am uitat în jur, toată lumea se holba, fiecare bărbat și fiecare femeie de la petrecere se întorsese spre ea, ca și cum ea ar fi oferit divertismentul din acea seară. Am început să mă simt stânjenită, de parcă luam parte la ceva supărător. Nu se purta nimeni necuviincios, dar prin mințile celor prezenți treceau gânduri care nu-și aveau locul.

Fata era foarte tânără – avea șaisprezece ani, după cum am descoperit mai târziu. Ai dreptate dacă ai presupus că toți cei de la petrecere erau albi. Dar fata aceasta era de culoare, iar eu eram

curioasă să văd cu cine o să vorbească, dar a trecut printre invitați fără să spună vreo vorbă nimănui, fără să-și ia nimic de mâncat sau de băut, și a mers mai departe, până la râu. Pe debarcaderul din lemn a început să se dezbrace, și-a desfăcut fermoarul de la bluza cu glugă și a dat-o jos, și-a scos pantalonii de trening și și-a aruncat șlapii din picioare. Sub hainele acelea largi nu avea decât un costum de baie, mai potrivit pentru scufundări în mări exotice decât pentru apele reci ca gheața ale Râului Elanului. Cu spatele la noi, a sărit cu grație în apă și a dispărut într-o învolburare de bule. A ieșit la suprafață la câțiva metri depărtare și a început să înoate, fie neștiind că are spectatori, fie foarte conștientă de asta.

Hakan nu-și putea ascunde furia. Reacția lui m-a speriat. Avea încă brațul pe umărul meu. Avea mușchii încordați. Și-a luat brațul, pentru că-i trăda adevăratele trăiri, și și-a băgat mâinile în buzunare. L-am întrebat cine este tânăra și mi-a spus că o cheamă Mia.

— E fiica mea.

Mia călca apa, cu vârfurile degetelor de la mâini ieșite la suprafața apei, și ne analiza. Ochii i s-au oprit direct asupra mea și a lui Hakan. Sub privirea ei am simțit cea mai ciudată dorință, dorința să strig și să-i explic că nu sunt cu el, că nu-i sunt prietenă. Eram pe cont propriu – exact ca ea.

În avion, în drum spre Londra, mi-a trecut prin minte că s-ar putea să crezi că am prejudecăți în privința adopției. Nu-i adevărat. Cu toate astea, mi se părea că e ceva în neregulă în ceea ce-i privește pe Hakan și pe Mia. Părerile mele nu au nicio legătură cu rasa, te rog să mă crezi. N-aș putea avea vreodată gânduri atât de urâte. Inima-mi spunea că e ceva în neregulă. Nu părea să fie adevărat că sunt tată și fiică, trăiesc în aceeași casă, mănâncă la aceeași masă, că el o alină în momente grele și că ea caută la el vorbe înțelepte. Recunosc că această revelație m-a făcut să-l

privesc altfel pe Hakan. Îl catalogasem ca fiind un xenofob necioplit. Mă înșelasem. În mod evident, avea un caracter mai nuanțat. Concepția lui despre identitatea suedeză nu se reducea la semne distinctive simpliste precum părul blond sau ochii albaștri. Depindea și de protecție. În ochii lui Hakan, renunțasem la naționalitatea mea și intrasem sub protecția unui soț englez. Mia fusese naturalizată prin faptul că o alesese Hakan. Simțul proprietății înseamnă totul pentru omul ăsta. Instinctul meu, chiar din acea primă zi, a fost că fata se află într-un pericol foarte mare.

•

O tânără care înoată în râu într-o zi de vară nu mi se părea nici pe departe că ar fi în pericol. Mi-am asumat riscul și am întrebat-o:

— De ce era fata în pericol?

Întrebarea a iritat-o pe mama.

— Cred că n-ai ascultat cum trebuie. Ți-am spus că Mia era privită cu o dorință nedisimulată. Poate că nu ai conștientizat niciodată asta, dar e periculos să fii dorit, să fii acel gând care distrage atenția cuiva, preocuparea care-l stârnește. Nimic nu e mai primejdios decât asta.

Gândește-te cum s-a purtat Mia. A ieșit din râu, fără să privească pe nimeni de la petrecere, deși ea era urmărită de privirile lor. Acestea nu sunt niște gesturi firești. S-a îmbrăcat fără să se usuce și apoi a trecut din nou prin mijlocul mulțimii, cu capul sus – fără să se atingă de mâncare sau băutură, fără să spună vreo vorbă –, și s-a întors în casă. Refuz să ascult pe oricine îmi spune că asta n-a însemnat nimic. Cum de sunt atât de sigură? Am revăzut-o cu o săptămână mai târziu, când lucram în grădina de legume. Nu știu unde era Chris în ziua aceea. Dăruirea cu care se ocupa de fermă se manifesta în salturi. Uneori muncea de dimineață până seara, alteori dispărea timp de mai multe ore. În orice caz, nu era cu mine când am auzit zgomot, am ridicat privirea și am văzut-o pe Mia care venea cu

bicicleta pe șosea. Făcea mișcări dezordonate, aproape necontrolate, și pedala cu o viteză ametițoare, de parcă ar fi fost urmărită. Când a trecut prin dreptul porții, i-am văzut chipul. Se vedea că a plâns. Mi-am lăsat uneltele și am alergat până la șosea, temându-mă că o să se accidenteze. Doar bunul Dumnezeu a ajutat-o să nu cadă de pe bicicletă, a virat cu greu la stânga și s-a făcut nevăzută.

N-aș fi putut să lucrez în continuare ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, așa că am abandonat grădina de legume, m-am dus în grabă să-mi iau bicicleta din șopron și am pornit în căutarea ei. Am presupus că se duce în oraș pe aleea retrasă pentru cicliști care urmează cursul Râului Elanului. Trece printre copaci, pe lângă jgheabul în trepte pentru mi- grația peștilor, și duce până în Falkenberg.

Păcat că nu ai fost niciodată în vizită, pentru că nu e acum momentul să descriu Falkenberg, un orășel cochet de pe litoral, când adevărata problemă este starea de spirit a Miei și încerc să subliniez existența pericolului mai degrabă decât să descriu căsuțele vechi din lemn, vopsite în galben pal, și podurile de piatră. E suficient să spun că, înainte de a se vărsa în mare, râul se lărgește și pe malurile lui se află cele mai renumite hoteluri, restaurante și magazine. Acolo a coborât Mia de pe bicicletă și a mers mai departe pe jos, adâncită în gânduri, prin grădina publică impecabil îngrijită. M-am dat și eu jos de pe bicicletă și am mers după ea până la strada principală cu magazine, unde am pus la cale o întâlnire care să pară întâmplătoare. Efectul combinat al apariției mele bruște și al hainelor murdare, pline de pământ din grădină, nu avea cum să fie unul impresionant. Nu credeam că Mia îmi va adresa mai mult de un salut politicos. Fie și-așa: aveam să mă asigur că e bine și apoi să mă întorc acasă. Îmi amintesc că purta șlapi roz. Părea atât de veselă și frumoasă, încât era greu de crezut că plânsese. Nu

a trecut pe lângă mine fără să se oprească. Îmi știa numele și știa că sunt din Londra. Probabil că Hakan îi vorbise despre mine. Unii copii preiau automat ideile părinților. Dar nu și Mia, nu-mi arăta niciun fel de ostilitate. Simțindu-mă încurajată, am invitat-o să bem o cafea la cafeneaua Ritz, aflată pe promenadă. În ciuda denumirii, avea prețuri rezonabile și un separeu unde puteam sta de vorbă. Spre surprinderea mea, a acceptat.

Cafeneaua este cu autoservire și am ales o felie de Princess Torta, cu un strat gros de cremă sub o glazură subțire din marțipan, de un verde intens. Am luat două furculițe ca să putem mânca amândouă, o cană de cafea și, pentru Mia, o cola dietetică. Când m-am dus să plătesc mi-am dat seama că plecasem de la fermă în așa mare grabă, încât uitasem să-mi iau bani la mine. Am fost nevoită s-o întreb de femeia de la casă dacă pot să plătesc altă dată. Proprietara cafenelei nu a fost nesuferită. Doar mi-a spus că nu știe sigur cine sunt, așa că Mia a garantat pentru mine. Fiind fiica lui Hakan, cuvântul ei avea greutate și femeia ne-a făcut semn să trecem, cu prăjitura, cafeaua și cola luate pe datorie. Mi-am cerut scuze și am promis să revin în aceeași zi, mai pe seară, pentru că nu-mi doream să rămân mai mult decât era cazul cu datorii, mai ales că exact ăsta fusese motivul mutării noastre în Suedia – ca să nu mai facem niciodată datorii.

În timp ce mâncam amândouă din prăjitură, eu am vorbit mult. Mia asculta captivată când povesteam despre viața mea, dar era precaută când vorbea despre viața ei în Suedia. Asta era ceva neobișnuit, m-am gândit, de obicei adolescenții preferă să vorbească despre ei înșiși. Nu am văzut la ea niciun pic de înfumurare, în ciuda frumuseții ei excepționale. Spre sfârșitul conversației m-a întrebat dacă am făcut cunoștință cu toți vecinii, inclusiv cu Ulf, pustnicul de pe câmp. Nu auzisem

niciodată de Ulf. Mia mi-a explicat că fusese cândva fermier, dar acum nu mai era. Acum nu mai ieșea niciodată de pe proprietatea lui. Hakan avea pământul lui în arendă. O dată pe săptămână el îi ducea tot ce-i trebuia ca să supraviețuiască. După ce mi-a oferit această ultimă informație, s-a ridicat și mi-a spus la revedere, mulțumindu-mi politicos pentru prăjitură și cola.

În timp ce Mia pleca am observat că femeia de la casă ne urmărea cu privirea. Avea prins de ureche un microfon. Sunt foarte convinsă că vorbea cu Hakan, să-i spună că tocmai băusem o cafea cu Mia. Poți să-ți dai întotdeauna seama din privirea cuiva dacă vorbește despre tine.

Am întrebat:

— Chiar așa? Poți să-ți dai seama întotdeauna?

Răspunsul mamei a fost plin de emfază:

— Da.

Ca o mașină care gonește și trece peste o denivelare, cu roțile ridicându-i-se doar puțin de pe șosea, s-a întors la povestirea ei, fără să mai ofere vreun amănunt suplimentar.

— Am repetat cuvintele Miei în minte și mi s-au părut un mod straniu de a încheia o conversație. Faptul că pomenise de pustnic era un mesaj încifrat că ar trebui să-i fac acestui om o vizită. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât eram mai convinsă ca asta fusese intenția Miei. Nu aveam de gând să mai aștept. Aveam să-l vizitez imediat.

În loc să mă întorc acasă, am mers cu bicicleta pe șosea în sus, am trecut de ferma mea și de a lui Hakan. După câteva minute, am văzut casa pe care o descrisese Mia, izolată în mijlocul câmpiei, ca un animal fără adăpost. Era greu să-mi imaginez că locuia cineva acolo, pentru că era atât de dărăpănată și neîngrijită. Aleea de la intrare era total diferită de intrarea perfect întreținută către ferma lui Hakan. Bălăriile până la brâu ieșeau dintre pietrele desprinse. Câmpurile de pe o parte și de pe cealaltă aproape se uneau, terenul arabil

înghițea aleea. Unelte agricole abandonate stăteau răzlețe pe calea de acces, stranii și jalnice, ca niște rămășițe ale unui teren agricol de luptă antic. Erau și urmele unui hambar demolat. Se vedeau conturul și resturile fundației.

Am coborât de pe bicicletă. Cu fiecare pas pe care-l făceam îmi spuneam că nu e cazul să verific dacă mă urmărește Hakan. Aproape că ajunsesem la casă când am început să șovăi – nu mai eram la fel de sigură. M-am întors, doar ca să mă asigur că îmi fac griji degeaba. Era acolo, cu tractorul lui uriaș la orizont, profilat pe cerul cenușiu. Deși nu-i distingeam chipul de la asemenea distanță, nu aveam nicio îndoială că era Hakan – stăpânul acestui ținut, pe tronul lui din tractor, stând în cabină aplecat peste volan. O parte din mine voia să fug, să plec și să nu mă mai întorc niciodată, și îl uram pentru că mă făcea să mă simt atât de lașă.

În timp ce băteam la ușa pustnicului, nu știam la ce să mă aștept, poate la un interior sumbru cu pânze de păianjen și muște moarte. Nu mă așteptam la un uriaș blând, încadrat de un hol curat și îngrijit. Îl chema Ulf Lund, un bărbat cu puterea și dimensiunile lui Hakan, dar cuprins de tristețe, cu o voce atât de slabă încât trebuia să fac eforturi ca să-l aud. M-am prezentat și i-am explicat că sunt nou venită în zonă și că speram să devenim prieteni. M-a invitat înăuntru, s-a dat înapoi să-mi facă loc să intru și m-a condus până la bucătărie. Am observat că părea să prefere lumina lumânărilor celei electrice. Casa lui avea ceva din solemnitatea unei biserici. Mi-a oferit cafea și a scos din congelator un rulou cu scorțișoară, l-a băgat la cuptorul cu microunde și și-a cerut scuze că va dura un pic până se decongelează. Părea mulțumit să stea față în față cu mine în tăcere, în timp ce ruloul se încălzea în cuptor. Mi-am adunat curajul și l-am întrebat dacă e căsătorit, deși știam foarte bine că trăiește singur. Mi-a spus că soția lui

a murit. Nu a vrut să-mi spună cum. Nu a vrut să-mi spună nici măcar cum o chema.

Cafeaua pe care mi-a servit-o a fost cea mai tare pe care am băut-o vreodată și atât de amară, încât a trebuit s-o îndulcesc. Zahărul brun din zaharnița lui se întărise. A trebuit să înfig linguriță în suprafața tare și mi-am dat seama că nu-l mai vizita nimeni. Mi-a oferit îndatoritor ruloul pe o farfurie, iar eu i-am mulțumit din inimă, deși mijlocul nu se dezgheța de tot. Am mâncat, zâmbind în timp ce înghițeam un bulgăre de aluat rece, dulce și cu mirodenii.

După aceea, pe când stăteam în hol și-mi puneam pantofii, am studiat locul și am fost surprinsă să constat două lucruri. Nu era niciun trol, niciuna dintre figurinele cioplite de Hakan. În schimb, pereții erau plini de citate din Biblie înrămate, citate brodate pe pânză, fiecare decorat cu scene biblice, faraoni și profeți brodați, Grădina Edenului cu fir colorat, despărțirea Mării Roșii cu fir colorat, un tufiș în flăcări cu fir colorat și așa mai departe. L-am întrebat dacă el a făcut toate astea. Ulf a clătinat din cap în semn că nu: erau opera soției lui. Trebuie să fi fost mai bine de o sută, de la podea până sus la tavan, printre care și asta…

Mama a scos din geantă un citat biblic brodat, rulat și legat cu o frânghie aspră. L-a desfăcut în fața mea, ca să pot studia textul brodat cu fir negru subțire. Avea marginile arse și o parte din fir deteriorată din cauza focului.

— E ars pentru că doar acum câteva zile Chris l-a aruncat în sobă și a țipat la mine că nu înseamnă nimic și… m-a întrebat: „Te rog, te rog, te rog, aș putea să-l las să ardă dracului, pur și simplu?”

Reacția mea a fost să înșfac un vătrai și să-l scot din flăcări, pe jumătate arzând, în timp ce Chris se năpustise asupra mea și încerca să mi-l ia din nou, așa că am fost nevoită să mă retrag în living, fluturând bucata de material care încă ardea, de

parcă mă apăram în fața unui lup care mă ataca. A fost prima oară când mi-a spus în față că sunt nebună, pentru că sunt sigură că pe la spatele meu spunea deja asta. Dar nu e o nebunie să salvezi din foc o probă, mai ales când e vorba despre o dovadă că era ceva putred chiar în inima acestei comunități, așa că nu, n-aveam de gând „s-o las să ardă dracului", pur și simplu.

Mama a subliniat în mod special că această ieșire i-a aparținut tatei. Reținuse reacția mea la exclamația ei – „Deschide dracului ochii odată!" – observând cu atenție surprinderea mea. Asta m-a făcut să-mi aduc aminte de registrul ei meticulos scris, cu cerneală neagră pe o parte și cerneală roșie pe partea cealaltă. Fusese înscris un punct împotriva ei și voia să egaleze scorul. Era din ce în ce mai evident că felul în care-i ascultam povestea schimba povestea însăși, iar eu mi-am reconfirmat intenția de a mă menține pe un front neutru și de a trăda foarte puțin din ceea ce cred.

— Acest citat din Biblie este diferit de celelalte din hol. Pânza nu este împodobită, de aceea mi-a atras atenția. Pe când celelalte erau înconjurate de ilustrații biblice oarecum comice, acesta este un text simplu. Ulf mi-a spus că soția lui lucra la el atunci când a murit. Lipsesc câteva cuvinte, care au ars. Să-ți traduc.

> „*Căci-lupta-mea-este-împotriva-trupului-și-a-sângelui-împotriva-începătoriilor-împotriva-stăpâniilor-împotriva-stăpânitorilor-întunericului-acestui-veac-împotriva-duhurilor-răutății-care-sunt-pe-pământ*."

Era brodată și sursa exactă. Poți să citești aici – *Efeseni,* Capitolul 6, Versetul 12. În copilărie citeam din Biblie în fiecare zi. Părinții mei erau enoriași importanți la biserica din parohie, mai ales mama. Mergeam la orele de religie de duminică.

Îmi plăceau orele de Biblie. Eram evlavioasă. O să ți se pară o noutate, pentru că acum nu mai merg la biserică decât de Crăciun și de Paște, dar biserica era un mod de viață la țară. Cu această ocazie cunoștințele mele nu m-au ajutat. Nu-mi aminteam *Epistola către Efeseni.* Știam că este din Noul Testament. Majoritatea covârșitoare a celorlalte citate de pe perete erau scene cunoscute din Vechiul Testament, iar eu eram curioasă de ce schimbase soția lui macazul în ultimele ei zile de viață și alesese un pasaj necunoscut.

Încet-încet, mi s-a înfiripat în minte întrebarea cum de ajunsese acest citat brodat pe pânză – cândva înrămat și expus pe un perete – în posesia mamei mele. Nu-mi venea să cred că pustnicul ar fi dat de bună voie un obiect atât de prețios precum broderia la care lucra soția lui când a murit:

— Mamă, ai furat-o?

— Da, am furat-o, dar nu de la Ulf, ci de la cineva care a furat-o de la el, cineva care era conștient de importanța ei. Nu vreau să vorbesc despre asta deocamdată. Trebuie să mă lași să respect cronologia, altfel o s-o luăm pe sărite și am să ajung să-ți povestesc ce s-a întâmplat în august înainte de a termina luna mai.

Când am ajuns înapoi la fermă, primul lucru pe care l-am făcut a fost să caut Biblia mea suedeză veche de cincizeci de ani pe care mi-a făcut-o cadou tata, cu dedicația scrisă de el, cu scrisul lui frumos, de modă veche – întotdeauna scria cu stiloul. Am căutat *Efeseni,* Capitolul 6, Versetul 12, pe care l-am memorat acum.

Ascultă din nou versiunea brodată de ea!

> „*Căci-lupta-mea-este-împotriva-trupului-și-a-sângelui-împotriva-începătoriilor-împotriva-stăpâniilor-împotriva-stăpânitorilor-întunericului-acestui-veac-împotriva-duhurilor-răutății-care-sunt-pe-pământ*.”

Acum ascultă versiunea corectă din Biblie. Am să accentuez cuvintele care diferă.

> „*Căci-lupta-NOASTRĂ-NU-este-împotriva-trupului-și-a-sângelui-ci-împotriva-începătoriilor-împotriva-stăpâniilor-împotriva-stăpânitorilor-întunericului-acestui-veac-împotriva-duhurilor-răutății-care-sunt-în-văzduhuri*[1]*-NU-pe-pământ*.”

Soția lui a schimbat citatul! A brodat propria ei versiune în așa fel încât acum scria că lupta noastră este împotriva trupului și a sângelui și a luat duhurile răutății și le-a plasat nu în văzduhuri, ci pe pământ. Pe pământ! Ce demonstrează asta? Era un mesaj, nu o greșeală. Cum putea această biată femeie să se asigure că mesajul va supraviețui, că nu va fi distrus după moartea ei? L-a expus pe perete – amestecat cu celelalte citate, un mesaj către cei care eram atenți, un mesaj, nu o greșeală, un mesaj!

Eram nerăbdătoare să-i împărtășesc lui Chris descoperirea, așa că am ieșit în fugă din casă și l-am strigat. N-am primit niciun răspuns. Mă întrebam unde ar putea fi, și atunci am observat niște pete roșii pe pietrișul de pe alee. Era sânge. Petele nu se uscaseră. Erau recente. Sângele era proaspăt. Temându-mă ca nu cumva Chris să fie rănit, m-am luat după urme până la pivnița de piatră a casei. Dâra de picături continua pe sub ușă, așa că am pus mâna pe clanță și am dat ușa de perete ca să descopăr, atârnat într-un cârlig, un porc tăiat, un animal întreg tăiat în două și deschis ca o carte, care se legăna înainte și înapoi – un fluture cu carcase însângerate în loc de aripi.

Nu am țipat. Am crescut la țară și am văzut multe animale tăiate. Dacă tremuram și eram palidă, asta nu se întâmpla pentru că aș fi fost

șocată de imaginea unui animal mort, ci de semnificația din spatele acestui porc măcelărit.

Era o amenințare!

Recunosc, pe de o parte, că Hakan pur și simplu își respecta partea lui din învoială. În schimbul faptului că-l lăsam să se folosească de pământul nostru, îi cerusem carne de porc. Corect. Dar mă așteptasem la niște cârnați și la niște bucăți de șuncă, nu la un porc întreg. Da, era o afacere bună, pentru că era multă carne pe carcasa asta, dar de ce s-o aducă în momentul ăla, de ce trebuia livrată în timp ce eu stăteam de vorbă cu pustnicul? Nu ți se pare ciudată sincronizarea? Gândește-te la succesiunea întâmplărilor: succesiunea e totul.

Mai întâi, Hakan a primit un telefon de la femeia de la cafenea, care i-a spus că eu port o discuție cu fiica lui.

Apoi a văzut că-l vizitez pe pustnicul de pe câmpie, lucru pe care l-a pus pe seama conversației cu Mia. Ce face în continuare?

Alege o carcasă de porc, sau taie chiar el un porc, era proaspăt tăiat pentru că-i picura sângele, și vine până la noi la fermă, lasă o dâră de sânge la noi pe alee și o agață într-un cârlig, nu ca să respecte un contract, ci ca să-mi dea de înțeles să stau în banca mea, să nu mai pun întrebări, să-mi văd de treabă.

Chris, trebuie să spun asta, susține că incidentul cu porcul tăiat nu s-a întâmplat când m-am întors din vizita la pustnicul de pe câmpie, ci că s-ar fi întâmplat în cu totul altă zi și că eu am combinat două întâmplări total diferite în mintea mea, făcând legături între amintiri care n-aveau nicio legătură între ele. Vrea să arunce îndoiala asupra acestei succesiuni provocatoare, tocmai pentru că succesiunea în sine este atât de grăitoare.

Amenințarea lui Hakan a avut exact efectul opus celui dorit. M-a făcut să fiu și mai hotărâtă să aflu ce se petrece. Eram convinsă că Mia vrea să vorbească. Nu știam despre ce vrea să vorbească.

Nici măcar nu-mi închipuiam. Dar trebuia să vorbesc cu ea din nou, mai bine mai devreme decât mai târziu. Vânam ocazii să fac asta, dar până la urmă m-a găsit Mia pe mine.

Mama mi-a dat un fluturaș-invitație la o seară de dans în hambar.

— Serile acestea de dans erau organizate lunar într-un hambar comunal, echivalentul unei primării de la oraș, situat pe șosea, la scurtă distanță. Se adresează bărbaților și femeilor de o anumită vârstă, oamenilor cărora puțin le pasă de ce ar putea fi considerat la modă. Biletele sunt scumpe, o sută cincizeci de coroane de persoană, cam cincisprezece lire. Pentru că locuiam atât de aproape de locul respectiv și se auzea muzica de la noi, am primit bilete gratuite, în compensație. Eu și Chris ne-am hotărât să mergem. După nereușita petrecerii de la grătar, începuse să ne fie dor de viața socială dinamică dintr-un mare oraș. Petrecerea nu ne crease un cerc de prieteni. Nu primiserăm nicio invitație. Nu era nicio persoană la care să pot apela.

Dar mai exista un motiv pentru care eu și Chris ne-am hotărât să mergem. Înainte să ne mutăm în Suedia nu mai avuserăm relații intime de câțiva ani.

Faptul că am rămas rigid și nefiresc de impasibil îmi trăda stânjeneala tot atât de rău ca și când aș fi căscat gura de uluire. Nu era vorba despre subiectul legat de sex – ci despre sinceritatea debordantă a mamei. Nu-i puteam face față, nu încă, nu chiar acum. Mama a văzut dincolo de figura mea inexpresivă. Cu toate acestea, fără să aibă informațiile corecte, a confundat stânjeneala mea cu o simplă reacție imatură.

— Poate să fie jenant pentru tine, dar ca să înțelegi ce s-a întâmplat în Suedia trebuie să cunoști fiecare detaliu, chiar și pe cele dificile, mai ales pe cele foarte dificile.

După prăbușirea situației noastre financiare mi-am pierdut interesul pentru sex. În ceea ce privește sexul, foarte multe depind de încredere și de starea de bine, nu doar unul față de celălalt, ci și în raport cu propria viață, în general. Multe cupluri se luptă să mențină relațiile sexuale pe parcursul unei căsnicii îndelungate. Chris și cu mine fuseserăm norocoși. El era un tânăr britanic chipeș, cu părul negru, care ura ideea de autoritate, iar eu eram o tânără suedeză frumoasă și blondă, care nu mai cunoscuse niciodată vreo persoană cu un asemenea spirit anarhic. Eram suflete pierdute care ne regăseam când eram împreună. Pentru noi sexul a devenit o consfințire a faptului că eram o echipă, noi doi împotriva tuturor celorlalți. Atâta timp cât ne aveam unul pe celălalt nu aveam nevoie de nimeni altcineva.

Lucrurile au început să scârțâie când am cumpărat apartamentele alea. Chris a avut încredere în mine, voia să se retragă – muncise din greu toată viața, era gata să se mai și relaxeze. A acceptat bucuros deciziile mele. A început să meargă la pescuit mai des, petrecea ore întregi planificând vacanțe în străinătate, citind ghiduri de călătorie, dorindu-și să viziteze locurile pe care nu le mai văzuserăm. Nu avusese niciodată de-a face cu băncile sau cu agențiile imobiliare. Când s-a prăbușit piața a rămas acasă, neajutorat și mut, în timp ce eu încercam să găsesc soluții pentru problema investițiilor noastre. Nu mai eram o echipă. Eram singură. Și el era singur. Am început să mă culc devreme ca să mă pot trezi devreme. El se culca târziu și se trezea târziu. Viețile noastre nu se mai sincronizau. Una dintre ambițiile noastre legate de Suedia era să ne recuperăm ritmul, atât camaraderia, cât și pasiunea, să redescoperim sexul ca și cum ar fi fost o comoară arheologică îngropată sub praful și molozul a patru ani îngrozitori.

Pe drumul cu feribotul spre Suedia, la lumina stelelor, eu și Chris ne-am sărutat, nu a fost un sărut pe obraz, nu sărutul emoționat al unor tineri îndrăgostiți, ci sărutul unor îndrăgostiți care se cunosc mult prea bine și care se tem că s-ar putea să nu mai fie vreodată capabili de aceeași pasiune pe care o aveau cândva. Nu doar ne-am sărutat: am făcut sex, într-un loc public, pe puntea de sus, într-un colțișor ascuns, după o barcă de salvare, pe un feribot în mijlocul Canalului Mânecii. Mi-era teamă, puteam fi surprinși, dar atunci când Chris mi-a făcut avansuri, m-am gândit că mă pune la încercare. Vedeam că se așteaptă să spun nu, să inventez vreo scuză, să-mi fac griji, așa că am acceptat, mai mult decât orice ca un simbol al schimbării, ca să-i dau de înțeles că lucrurile aveau să se schimbe între noi – că aveam să fim din nou o echipă indestructibilă.

Mai târziu, în timp ce stăteam la prora navei, așteptând să răsară soarele și să vedem uscatul pentru prima oară, credeam cu sinceritate că venise vremea noastră – cea mai mare aventură a noastră, dar în același timp, eram realistă, și ultima noastră aventură împreună. Așa că avea să ne iasă de minune, pentru că era timpul să avem și noi parte de mulțumire. Toată lumea merită o porție de fericire, sună sentimental, fericirea nu este un drept al omului, dar ar trebui să fie.

Cu stresul de la fermă, contaminarea puțului, problemele cu Hakan, erau mai multe lucruri care ne distrăgeau atenția, dar asemenea lucruri existaseră dintotdeauna. Eu și Chris am făcut o învoială să fim disciplinați, să planificăm sexul – să facem programări pe care să nu le putem anula. Nu trebuia să acceptăm scuze. Aveam de gând să folosim asemenea ocazii precum seara de dans ca să ne introducă în atmosferă.

În seara aceea am purtat o rochie roz pal care trebuie să fi avut treizeci de ani, păstrată de pe vremea când eu și Chris mergeam să dansăm în

cluburile din Londra. Chris era îmbrăcat cu o cămașă de mătase deschisă la culoare, nu atât de veche precum rochia mea, dar faptul că se îmbrăcase cu orice altceva decât o pereche de blugi și un pulover era un semn bun. Nu aveam niciun parfum și nici nu ne permiteam să cumpărăm unul nou, așa că mi-am făcut singură unul zdrobind ace de pin din pădure, care lăsau un ulei cu miros puternic, și m-am dat cu el după urechi.

Am plecat de la fermă ținându-ne de mână, am mers pe șosea printre câmpiile întunecate, pe unde în mod obișnuit era atâta liniște, dar în seara aceea ne-am luat după sunetul muzicii. Am ajuns târziu și nu vedeam înăuntru, pentru că hambarul n-avea nici măcar o fereastră. Deasupra ușii era prinsă o instalație cu beculețe portocalii slabe și pline de molii uriașe care marca intrarea, o ușă glisantă enormă, din lemn masiv. Chris a fost nevoit s-o apuce cu amândouă mâinile ca s-o deschidă și ne-am trezit acolo, ca niște călători din alte timpuri care ajung la un han de țară ticsit, în căutarea unui adăpost în calea furtunii.

Înăuntru mirosea a distracție: alcool și transpirație. Erau atât de mulți oameni care dansau, încât toată podeaua se zguduia și paharele de pe mese zdrăngăneau. Nimeni nu s-a oprit să se holbeze la noi: erau prea prinși cu dansul. Formația era pe scenă – cinci bărbați în costume negre ieftine, cu cravate negre înguste și ochelari negri, o formație care le aducea un omagiu celor de la Blues Brothers. Oricât de ridicol ar fi arătat pentru niște priviri răutăcioase, cântau chiar bine și erau hotărâți să ne facă să ne distrăm de minune. Cei care voiau doar să asculte muzica stăteau în spate, la mese, și se înfruptau din mâncarea pe care și-o aduseseră, dar mai ales beau. Nu era niciun bar de unde să-ți cumperi de băut, pentru că localul nu avea autorizație să vândă alcool, așa că trebuia să-ți aduci singur. Asta ne-a luat prin surprindere

pe mine și pe Chris, pentru că nu ne aduseserăm nimic și abia așteptam să bem ceva. N-a fost nicio problemă. În doar câteva minute ceilalți ne-au oferit pe săturate – șnaps dintr-un termos uriaș amestecat cu cafea neagră, pe care ni-l serveau făcându-ne cu ochiul complice, de parcă am fi fost într-un bar care vinde alcool pe vremea prohibiției și, Doamne, ce tare era, cofeină și zahăr și alcool, și în scurt timp m-am îmbătat.

Hakan nu era proprietarul barului, nici nu avea vreo legătură cu organizarea acestei seri de dans. Mă asigurasem de asta din cursul săptămânii. După ce i-am mulțumit frumos pentru livrarea porcului, fără să dau vreun semn de tulburare sau neplăcere, l-am întrebat dacă-i place să danseze. A pufnit disprețuitor și mi-a spus că în niciun caz. Puteam să stau liniștită. Nu avea să apară. După câteva pahare de lichior de mure și cafea am început să râd din ce în ce mai tare, până când nici măcar eu nu mai știam de ce râd. Toată lumea părea să râdă mai mult decât să vorbească. Oamenii erau acolo cu un singur scop – să se distreze. Erau din toată regiunea. Spre deosebire de politica locală respectată la petrecerea de la grătar, grupul acesta eterogen accepta pe oricine avea aceeași dispoziție, pe oricine voia să danseze. Aici nimeni nu era tratat ca un străin.

După câteva pahare, eu și Chris ne-am dus pe ringul de dans. Ori de câte ori se oprea muzica, simțeam un fâlfâit plăcut prin cap și toată lumea din jurul meu se simțea la fel, își trăgeau răsuflarea și în același timp luau în brațe pe oricine se nimerea să fie în preajmă. Pe ringul de dans toată lumea avea dreptul să sărute pe oricine. Atunci am văzut-o pe Mia la ușă. Nu știu de cât timp era în hambar. Stătea sprijinită de peretele negru, îmbrăcată cu niște blugi scurți, franjurați, și o cămașă albă. Era singura tânără de acolo, singura femeie sub douăzeci de ani. Era singură. Nu-l vedeam pe Hakan, nici pe soția lui, nici pe

prietenii lor. În ciuda faptului că purtaserăm o conversație lungă, mă simțeam intimidată. Până la urmă a venit ea la noi, l-a bătut pe Chris pe umăr și l-a întrebat dacă-i acordă următorul dans. Evident că am crezut că vrea să danseze cu Chris, ei doi împreună, așa că am zâmbit și i-am zis să danseze, iar eu m-am retras spre mesele din spate. Dar Mia a făcut semn din cap că nu și a spus că de fapt cu mine vrea să danseze! Chris a râs și a zis că-i o idee excelentă – iar el o să meargă afară să fumeze.

A început să cânte formația. Melodia era ritmată, cea mai ritmată pe care o cântaseră până atunci, iar noi dansam – eu și Mia. Eram beată și mă întrebam dacă Mia venise acolo ca să vorbească cu mine. Ca să-mi verific ipoteza, am întrebat-o dacă vine des la astfel de ocazii, iar ea a făcut semn din cap că nu și mi-a spus că e prima dată când vine. În momentul acela am întrebat-o dacă se simte bine. Stăpânirea și siguranța ei de sine au dispărut și deodată a părut mică și pierdută. Am simțit cum mă apasă cu degetele pe spate – așa…

Mama m-a ridicat de pe scaun și m-a dus în mijlocul sufrageriei, ca și cum am fi fost parteneri de dans. Și-a pus mâinile pe spatele meu, ca să recreeze scena.

— Am dansat în continuare, dar nu mi-a mai spus nimic. Când s-a terminat muzica, Mia mi-a dat drumul. S-a întors spre formație și a început să fluiere și să bată zgomotos din palme, arătându-și entuziasmată aprecierea, și nu s-a mai oprit decât ca să-și dea părul după ureche.

Oamenii se uitau la noi.

Fără să-i spun vreo vorbă Miei, m-am întors la mesele din spatele hambarului și am lăsat-o acolo, fluierând și aplaudând. Chris ținea un pahar plin de șnaps la gură, doar îl ținea așa, sprijinit de buza de jos, fără să bea din el. Mă privea ciudat, de parcă m-aș fi purtat necuviincios. Mi-am pus un pahar, l-am ridicat și l-am băut până la fund, apoi m-am

întors spre ringul de dans. Mia dispăruse. Ușile enorme erau deschise. Molii uriașe intrau în local cu fâlfâit de aripi.

•

Mama s-a desprins din poziția de dans și s-a dus la fereastră. Preț de câteva clipe a părut că a uitat de mine. A căzut pe gânduri pentru prima dată și abia când am pus mâna pe umărul ei și-a continuat povestirea, la început vorbind mai rar, apoi grăbind ritmul, recăpătându-și însuflețirea.

— Am mai dansat cu Chris câteva melodii. Mie nu-mi mai făcea la fel de multă plăcere. Nu-mi mai stătea mintea la asta. Alcoolul nu mă făcea să mă simt fericită. Mă făcea să mă simt obosită. Nu am mai stat mult și am pornit cu Chris spre casă. Cât despre sex, am încercat. Speram ca totul să fie așa cum își dorea el. Dar până atunci nu mi se mai păruse niciodată a fi un efort. Chris mi-a propus să fumez o țigară, ca să mă relaxez. A început să ruleze un joint. Nu mă deranja ideea. Nu mai fumasem marijuana de mulți ani. Poate m-ar fi ajutat. În orice caz, era o noapte de distracție. Așa că l-am așteptat să termine și am tras un fum, numărând clipele până când am început să mă simt amețită. Când s-a întâmplat asta, m-am ridicat în picioare, cearșaful a alunecat de pe mine și, stând așa, goală, am suflat fumul încercând să-mi iau un aer seducător. Chris stătea întins pe o parte și mă privea. Mi-a spus să fumez toată țigara pentru că voia să vadă ce aveam să fac în continuare. Încercam să-mi dau seama ce altceva aș putea să fac, ce ar fi fost sexi – cândva știam, știam instinctiv, fără să fie nevoie să stau pe gânduri – și atunci mi-am adus aminte că de la Londra. Chris luase doar puțină marijuana. Aceea sigur se terminase: eram deja de o lună la fermă. M-am întrebat de unde ar fi putut să facă rost de alta și de unde ar fi avut bani s-o plătească. L-am întrebat, fără supărare, fără să-l acuz, dar curioasă, de unde avea marijuana. Mi-a luat țigara. Abia am auzit

când mi-a răspuns, printre rotocoalele de fum. Am auzit doar numele:

— Hakan.

În timp ce Chris îmi făcea semn să mă întorc în pat, în mintea mea informația s-a ramificat: acum erau două – faptul că Hakan îi dăduse iarba însemna că ei doi se întâlniseră fără să știu eu. Aceste două informații s-au ramificat din nou, acum erau patru. Probabil că se împrieteniseră îndeajuns încât să discute despre marijuana și că erau în relații destul de apropiate încât Chris să discute cu el despre situația noastră financiară, din moment ce nu avea bani pentru droguri și nici nu avea cum să scoată de la bancă fără știrea mea. Rezultă că trebuie să-i fi vorbit despre greutățile noastre lui Hakan, omul care plănuia să ne fure ferma. Eram sigură că Hakan i-a dăruit lui Chris drogul nu din generozitate, ci ca răsplată pentru indiscreția lui. Aceste informații tulburătoare au început să se multiplice, fără încetare, să se ramifice și să încolțească, încărcându-mi mintea până când n-am mai suportat să stau în cameră, nu cu mirosul de fum de la iarba împuțită a lui Hakan în casa noastră – la ferma noastră!

Am aruncat în grabă pe mine niște haine și am fugit afară, iar Chris a rămas gol pe trepte, zbierând după mine:

— Întoarce-te!

Nu m-am oprit, am alergat cât de repede am putut, am trecut pe lângă hambarul pustiu în care dansaserăm mai devreme, pe lângă ferma lui Hakan, pe lângă casa pustnicului de pe câmpie și am ajuns până la poalele dealului în jurul căruia erau situate toate fermele noastre.

Pe coastă erau pășuni sălbatice, în vârf pădure deasă. Până să ajung la marginea pădurii, eram plină de transpirație și m-am prăbușit în iarba înaltă, mi-am tras sufletul și am privit lung peste ținut. Am rămas acolo întinsă până am început să tremur. Atunci am văzut lumini de faruri pe șosea,

nu o pereche, ci două, nu două, ci trei, nu trei, ci patru perechi de faruri. La început am crezut că este efectul drogului și mi se pare, așa că am numărat din nou – patru mașini care mergeau una după alta, se furișau încet printre câmpuri, în convoi, în puterea nopții, într-o parte de lume unde în mod obișnuit nu vedeai decât patru mașini trecând pe șosea toată ziua. Șerpuind pe drumurile înguste de țară, se mișcau de parcă ar fi fost legate una de alta, un monstru nocturn care-și căuta prada. Când au ajuns la aleea de intrare spre ferma lui Hakan au virat și au parcat toate patru pe aleea lui. Farurile s-au stins. Lumea a fost inundată de întuneric din nou. Apoi, una câte una, fascicule de lumină de la patru lanterne au luminat câmpul și, în cele din urmă, li s-a alăturat și a cincea dinspre casă și a preluat conducerea. Nu vedeam oamenii, doar luminile lanternelor, și i-am urmărit cum au mers spre râu în șir indian, doar că n-au ajuns până acolo, ci au dispărut în pivniță, în adăpostul de cioplit lemn – cinci lanterne s-au stins pe cărare și au dispărut în pivnița aceea, în toiul nopții, o pivniță plină de troli și cuțite și o ușă cu un lacăt pentru care nu exista nicio explicație…

Mi-a sunat telefonul. Deși îi închisesem sonorul, poza tatei a apărut pe ecran. Era prima dată când suna de când îl întrerupsesem brusc. Am lăsat telefonul pe masă și i-am spus mamei:

— Dacă nu vrei, nu răspund.

— Răspunde. Vorbește cu el. Știu deja ce-o să spună – s-a răzgândit. Nu mai intenționează să rămână în Suedia. Are bagajul făcut. E gata să pornească spre aeroport. Ia un avion spre Londra. Răspunde. Să vezi că așa e.

•

Mie mi se părea mult mai probabil ca tata să sune ca să vadă ce mai facem. Având în vedere împrejurările, dăduse dovadă de o răbdare remarcabilă. Ca să fiu mai exact, fusese ideea lui să rămână în Suedia și să-mi ofere mie

posibilitatea să stau de vorbă cu mama. Să vină la Londra ar fi fost o provocare. Acum înțelegeam asta. Măcar atât recunoscuse. El n-o putea ajuta. De el ar fi fugit. Dacă tata ar fi venit la mine acasă, ea ar fi încercat să-și piardă urma.

Până la urmă am stat atâta pe gânduri încât a închis. Mama a arătat spre telefon:

— Sună-l tu. Vreau să-l suni. Lasă-l să dovedească singur că e un mincinos. O să pretindă că e îngrijorat cum faci tu față să-mi asculți acuzațiile sinistre. O să încerce să te liniștească, nu s-a întâmplat nicio crimă, nu e nicio conspirație, nu sunt victime și poliția nu va face nicio investigație. Nu e nevoie să se întâmple nimic altceva decât să înghit eu pastile până când îmi dispar din minte ideile astea. Sună-l!

•

Tata îmi lăsase un mesaj. În ciuda faptului că de multe ori nu-i răspunsesem, nu-mi mai lăsase niciodată vreun mesaj până atunci. Atent să nu-i mai ascund nimic mamei, i-am spus:

— A lăsat un mesaj.

— E pe drum, Daniel, îți garantez.

Am ascultat mesajul de la tata.

„Daniel, sunt tata, nu știu ce se întâmplă cu voi – nu pot să mai stau aici, degeaba. Sunt la aeroportul Landvatter. Avionul meu pleacă în treizeci de minute, dar nu e direct. Am escală la Copenhaga. Aterizez la Londra la patru după-amiază. Nu mă aștepta la aeroport. Nu-i spune mamei. O să vin eu la tine. Tu stai acasă. Ține-o acolo. N-o lăsa să plece…

Sunt atâtea lucruri pe care ar fi trebuit să ți le spun până acum. Chestiile pe care le tot spune – dacă o asculți destul de mult timp începe să pară adevărat, dar nu e.

Sună-mă, dar numai dacă nu o tulbură pe ea. Nu trebuie să știe că sunt pe drum. Ai grijă. Poate să-și piardă cumpătul. Știu că sună imposibil, dar poate deveni violentă.

O s-o facem bine, promit. O să găsim cei mai buni medici. Am fost un pic depășit de situație. Nu puteam să vorbesc cum trebuie cu medicii suedezi. O să fie altfel în Anglia. O să se facă bine. Să nu uiți asta. Pe curând. Te iubesc.”

•

Am lăsat telefonul jos, zăpăcit de faptul că tata se răzgândise. Pronosticul mamei se adeverise. Nu numai că venea încoace, era deja la aeroport, cu biletul gata cumpărat, deși, după cum chiar el știa, dacă ar fi intrat în apartament și ar fi luat-o pe mama prin surprindere, exista posibilitatea unei confruntări violente. Mama avea să se întoarcă împotriva amândurora.

Mama a întrebat:

— Cât timp avem la dispoziție?

Tata declanșase o bombă cu ceas, tulburând liniștea deja fragilă. Nici nu-mi trecea prin cap să fac ce-mi spusese tata. Ca să-mi mențin statutul privilegiat de persoană de încredere, i-am dat mamei telefonul.

— Ascultă și tu.

A primit telefonul ca și cum ar fi fost un dar de preț, ținându-l cu ambele mâini desfăcute. Nu l-a dus la ureche, ci mi-a spus:

— Această dovadă de loialitate îmi dă speranțe. Știu că nu mai suntem apropiați de mulți ani. Dar putem fi din nou.

M-am gândit la observația mamei că nu mai suntem apropiați. N-aș fi exprimat-o, în niciun caz, în aceleași cuvinte, dar avea dreptate. Ne întâlneam mai rar. Vorbeam mai puțin timp la telefon. Faptul că o mințeam în legătură cu viața mea personală mă obligase să mă îndepărtez, ca să limitez numărul minciunilor pe care eram nevoit să i le spun. Orice interacțiune era amenințată de riscul descoperirii. Uneori simțeam o tristețe covârșitoare. Nu mai eram apropiați. Cum se întâmplase asta? Nu printr-o ruptură, printr-o ceartă teribilă, ci cu pași mici, fiecare dintre ei abia

perceptibil. Iar acum, privind înapoi peste umăr, convins că mama este la doar câțiva pași în urma mea, o vedeam foarte departe.

În timp ce asculta mesajul, mă așteptam la o reacție violentă din partea ei, dar cu toate astea eu eram cel care mă luptam să-mi stăpânesc emoțiile. Chipul mamei a rămas fără expresie. După ce a terminat de ascultat, mi-a dat înapoi telefonul, pentru prima dată neatentă la trăirile mele, distrasă de veste. A tras adânc aer în piept, a luat cuțitul de lemn și l-a băgat în buzunar, înarmându-se pentru sosirea tatei.

— E un monstru. Un om gata să-și plătească libertatea cu viața soției lui – ce e ăsta, nu un om, ci un monstru. De ce să mă avertizeze? De ce să nu vină pe furiș? Să-ți spun de ce. Vrea să mă facă s-o iau razna, să fac spume la gură. De asta ți-a lăsat mesajul. Nu lua în seamă ce ți-a spus despre păstrarea secretului. E o minciună. A vrut să ascult și eu mesajul. Vrea să știu că vine!

Chiar dacă era din lemn și era bont, nu suportam gândul că are un cuțit în buzunar.

— Mamă, te rog să-mi dai cuțitul.

— Tu încă-l mai privești ca pe tatăl tău. Dar e un pericol. Mi-a făcut rău. M-a ținut închisă. O să-mi mai facă rău. Am dreptul să mă apăr.

— Mamă, nu mai ascult nicio vorbă până nu lași cuțitul pe masă.

A scos încet cuțitul din buzunar, mi l-a dat ținându-l de mâner și mi-a spus:

— Până acum te-ai înșelat în privința lui.

Cu un pix pe care l-a scos din geantă, a făcut câteva calcule la sfârșitul jurnalului.

— Mai avem cel mult trei ore până ajunge. Am făcut calculele pentru situația în care vine cu un zbor direct. El a spus că are escală la Copenhaga, dar asta-i o minciună, așa că poate să ajungă mai devreme și să ne surprindă cu garda jos. Timpul trece împotriva noastră! Nu ne permitem să pierdem nici măcar o clipă. Se mișcă mai repede

chiar și decât mă așteptam eu. Totuși, mai e o minciună pe care trebuie s-o corectez. Medicii din Suedia vorbeau excelent engleza. Nu-i adevărat că nu-l înțelegeau pe Chris – îl înțelegeau perfect, înțelegeau fiecare dintre cuvintele lui mincinoase. Problema este că nu l-au crezut. Sună-i chiar acum pe medici și minunează-te de engleza lor fluentă, vorbește-le în fraze complexe și numără câte cuvinte nu înțeleg. Totalul va fi zero, sau pe-acolo. Sună-i oricând, în orice moment, când simți că ți se zdruncină încrederea în mine, și-ți vor confirma spusele mele. Specialiștii m-au considerat aptă să fiu externată și au fost de acord cu solicitarea mea să nu-i spună nimic lui Chris, oferindu-mi timpul să pot ajunge la aeroport.

Cât despre mijlocul mesajului, momentul când îi tremură vocea lui Chris – nu a fost un semn de iubire sau de compasiune, nu înseamnă că avea ochii înecați în lacrimi; dacă a fost autentic, a fost vocea unui om aflat pe marginea prăpastiei, epuizat de disperarea cu care se chinuie să-și acopere nelegiuirile. Ar trebui să punem sub semnul întrebării calitatea minții lui sfâșiate între instinctul de conservare și sentimentul de vinovăție. Este un om aflat cu spatele la zid. Cei ca el sunt cel mai periculos gen de animale. Cu toții suntem în stare să ne coborâm până la uneltiri de care cândva păream absolut incapabili. Chris a ajuns până acolo încât a folosit împotriva mea propria-mi copilărie, secrete pe care i le-am spus în mare taină, pe care i le-am șoptit după câte o noapte de dragoste, lucruri intime pe care nu i le-ai împărtăși vreodată decât unei persoane în care ai încredere pentru că o consideri sufletul tău pereche – șoapte rostite către o armă îndreptată spre tine.

Felul în care-l descria pe tata nu prea semăna cu el. El nu suporta indiscrețiile. Rareori citea ziarele și privea cu dispreț comentariile malițioase. Nu l-ar fi bârfit nici măcar pe cel mai de temut dușman al lui, darămite să se folosească de un secret

împărtășit de mama, întorcându-l împotriva ei. I-am spus:

— Dar tata pur și simplu nu este așa.

Mama a încuviințat din cap.

— Sunt de acord cu tine. De aceea am avut încredere totală în el. El nu este așa, după cum spui tu. Decât atunci când este disperat. Cu toții suntem alți oameni atunci când suntem disperați.

Nu eram convins. Acest argument putea fi aplicat pentru orice însușire care părea neobișnuită. Stânjenit, am întrebat-o:

— Despre ce secrete este vorba?

Mama a scos din geantă un dosar de carton care părea să conțină documente oficiale. Pe copertă avea o etichetă cu numele mamei, data și adresa azilului din Suedia.

— Ca să convingi un doctor cinstit că o persoană este nebună, una dintre primele investigații care se întreprind vizează familia subiectului. În cazul meu nu există antecedente medicale în acest sens. Totuși, multe nu au fost consemnate, așa că încă nu au fost înfrânți cei care complotează împotriva mea. Mai au o variantă la dispoziție. Își îndreaptă atenția către copilăria mea, oferă pe tavă o traumă nediagnosticată, sugerând că nebunia mea datează dinainte de acuzațiile pe care le-am formulat împotriva lor. O asemenea abordare presupune ca unul dintre ticăloși să-mi fie apropiat, să fie cineva care să aibă acces la informații foarte personale, precum soțul meu. Dacă vor să-și păstreze libertatea, trădarea lui Chris devine esențială. Acum poți să-ți faci o idee despre presiunea sub care se afla? A fost o hotărâre nefirească pentru el, dar la vremea respectivă era deja mult prea implicat ca să mai poată da înapoi. Nu a avut de ales.

În perioada în care am fost închisă în azilul din Suedia, am stat de vorbă cu niște medici într-o celulă, doi bărbați au stat față în față cu mine la o masă fixată în podea, înarmați cu o relatare de-a

lui Chris despre copilăria mea, nu o relatare generală, mai exact un incident care a avut loc în vara lui 1963. N-am să-l numesc ficțiune, a fost altceva, mai sinistru, nu o poveste născocită, pur și simplu, nu – a fost ceva mai subtil – o adaptare a adevărului, ca să fie siguri că povestea lor nu poate fi infirmată categoric. Medicii mi-au prezentat povestea asta măiestrită ca și cum ar fi fost adevărată și mi-au cerut un răspuns. Temându-mă să nu rămân închisă permanent în azilul acela și realizând importanța răspunsului meu, le-am cerut un creion și un caiet. Trebuie să înțelegi că eram șocată să mă trezesc închisă. Aveam de-a face cu nebunie de jur împrejurul meu, nebunie adevărată. Eram îngrozită. Nu știam dacă aveam să mai plec de acolo vreodată. Medicii aceștia erau cei care-mi decideau destinul. Mă îndoiam de capacitatea mea de a vorbi limpede. Începeam să mă încurc între engleză și suedeză. În loc să devin incoerentă, am propus o alternativă. Aveam să scriu exact ce s-a întâmplat în 1963, nu să vorbesc, ci să scriu, iar ei puteau să judece după documentul scris îngrijit dacă incidentul din copilărie era relevant.

Ții în mână declarația pe care le-am scris-o în seara aceea. Medicii mi-au înapoiat-o la cererea mea atunci când am plecat de la azil. Cred că au păstrat o fotocopie în dosarele lor, în caz că vrei să verifici, sau poate că asta e o copie…

Da, n-am observat până acum, dar asta e copia, ei au păstrat originalul.

Noi doi n-am vorbit foarte mult despre copilăria mea. Ți-am povestit una-alta despre faptul că am crescut în Suedia. Nu ți-ai cunoscut niciodată bunicul. Bunica ta nu mai trăiește acum. Într-un anumit sens, ea nu a fost niciodată vie pentru tine. Ai putea deduce din asta că n-am avut o copilărie fericită. Ei bine, nu-i adevărat – am avut parte de fericire, de multă fericire, de mulți ani de fericire. În adâncul sufletului am rămas un copil de la țară,

cu gusturi simple și cu dragoste pentru viața în aer liber. Nu a fost o viață nefericită.

În vara lui 1963 o întâmplare mi-a schimbat viața. Mi-a zguduit viața și m-a transformat într-o străină în propria mea familie. Acum acea întâmplare este distorsionată și interpretată eronat, pentru ca dușmanii mei să mă poată interna. Ca să mă pot apăra, nu am de ales decât să-ți dezvălui trecutul meu. Dușmanii mei au creat cu rea intenție o versiune a întâmplărilor atât de tulburătoare, încât dacă îi auzi o să-ți schimbi total felul în care mă privești. Iar când vei avea și tu un copil, n-o să ai niciodată încredere să mă lași singură cu el.

•

Pur și simplu nu-mi puteam imagina o întâmplare atât de îngrozitoare încât să-mi schimbe întreaga percepție asupra mamei. În orice caz, am fost nevoit să recunosc că știam foarte puține despre copilăria mamei. Nu-mi aminteam să-mi fi povestit ceva anume despre vara lui 1963. Încordat, am deschis dosarul. Înăuntru era o introducere scrisă de mama înainte de partea principală a textului:

— Vrei să citesc asta acum?

Mama a făcut semn din cap că da:

— E vremea.

„Dragi medici,

Poate veți fi curioși să știți de ce scriu în engleză și nu în suedeză. De-a lungul vieții mele în străinătate mi-am perfecționat scrisul în engleză și am neglijat scrisul în suedeză. Am părăsit școala suedeză la șaisprezece ani și nu am mai folosit aproape deloc suedeza în perioada în care am trăit la Londra. Pe de altă parte, m-am străduit din răsputeri să-mi îmbunătățesc cunoștințele de engleză, perfecționându-mă cu ajutorul bibliotecilor și al literaturii de calitate. Faptul că folosesc limba engleză nu este o formă de a renega

Suedia. Nu exprimă niciun fel de resentimente față de țara mea natală.

Aș dori să declar oficial că nu doresc sub nicio formă să discut despre copilăria mea. Această problemă a fost invocată pentru a abate în mod cinic atenția de la adevăratele fărădelegi care au avut loc. Nu există nicio legătură între trecut și prezent, dar îmi dau seama că negarea mea vă va face să credeți că există.

Dușmanii mei au prezentat un incident care a avut loc în vara lui 1963. Ei speră să mă țină închisă în acest azil până îmi retrag acuzațiile împotriva lor sau până când acuzațiile mele nu vor mai fi luate în seamă, fiindcă credibilitatea mea va fi distrusă pas cu pas. Recunosc că anumite elemente din povestea lor sunt adevărate. Nu pot pretinde că sunt numai minciuni. Dacă ar fi să investigați versiunea lor, ați descoperi că amănunte precum locul, numele și datele sunt corecte. Cu toate acestea, așa cum eu nu aș pretinde că sunt prietenă cu cineva care a trecut pe lângă mine într-un tren aglomerat doar pentru că ni s-au atins umerii, nici ei nu pot pretinde că povestea lor e adevărată doar pentru că are vagi legături cu adevărul.

Ceea ce urmează să citiți este relatarea adevărată a ceea ce s-a întâmplat. Totuși, sunt fapte vechi de peste patruzeci de ani și nu-mi amintesc cuvânt cu cuvânt ce s-a spus la vremea respectivă. Prin urmare, ați putea considera că orice dialog este născocit și de aceea veți pune la îndoială întregul conținut al declarației mele. Recunosc, dinainte, că dialogul folosește doar la surprinderea spiritului general al conversației, deoarece cuvintele exacte au dispărut pentru totdeauna, la fel ca și câteva dintre persoanele care le-au rostit.

Cu sinceritate,

Tilde”

Adevărul despre fermă

Ferma noastră nu era cu nimic diferită de mii de alte ferme din Suedia. Era izolată şi frumoasă. Cel mai apropiat oraş era la douăzeci de kilometri distanţă. În copilărie, zgomotul unei maşini care trecea pe lângă fermă era de ajuns să mă scoată din casă. Nu aveam televizor. Nu călătoream. Pădurile, lacurile şi câmpiile erau singurul peisaj pe care-l cunoşteam.

Adevărul despre mine

Mama era să moară la naşterea mea. Din cauza complicaţiilor n-a mai putut avea alţi copii. Din acest motiv nu am fraţi sau surori. Prietenii mei locuiau departe de mine. Recunosc că uneori mă simţeam singură.

Adevărul despre părinţii mei

Tatăl meu era sever, dar nu o bătea niciodată pe mama şi nici pe mine. Era un om bun. Lucra pentru autorităţile locale. Tata se născuse în zonă. A construit ferma cu mâinile lui când avea doar douăzeci şi cinci de ani. De atunci a locuit acolo. Pasiunea lui era apicultura. Ţinea păşuni sălbatice pentru stupi. Amestecul neobişnuit de flori dădea o miere rară, albă, cu care a câştigat multe premii. Pereţii sufrageriei noastre erau plini de premii naţionale pentru apicultori şi articole de ziar înrămate despre mierea lui. Mama muncea alături de el, dar numele ei nu apărea pe etichetele mierii. Amândoi părinţii mei erau membri importanţi ai comunităţii. Mama era foarte implicată în activităţile bisericii.

Pe scurt, copilăria mea a fost tihnită şi am fost crescută în spiritul tradiţiei. Aveam întotdeauna mâncare pe masă. Nu aveam motive să mă plâng.

Astfel ajungem la vara lui 1963.

Adevărul despre vara lui 1963

Împlinisem cincisprezece ani. Se terminase școala. Aveam înainte lunga vacanță de vară. Nu aveam alte planuri în afara distracțiilor și sarcinilor obișnuite, să ajut la fermă, să merg cu bicicleta la lac, să înot, să culeg fructe și să explorez. Totul s-a schimbat într-o zi când tata mi-a spus că în zonă s-a mutat o familie nouă. Cumpăraseră o fermă din apropiere. Era o familie neobișnuită, pentru că era formată dintr-un tată și o fiică, dar fără mamă. Plecaseră din orașul Stockholm ca să înceapă o nouă viață la țară. Fata era de vârsta mea. După ce am auzit vestea am fost prea entuziasmată ca să mai dorm și m-am gândit mult timp la perspectiva de a avea o prietenă care să locuiască în apropiere. Aveam emoții pentru că poate ea nu voia să fie prietena mea.

Adevărul despre Freja

Ca să obțin prietenia fetei celei noi petreceam cât de mult timp puteam în apropierea fermei ei. Prea timidă ca să le bat la ușă, am recurs la metode indirecte care ar putea părea ciudate, dar dusesem o viață cocoloșită și nu aveam experiență socială. Între fermele noastre era un pâlc de copaci, prea mic ca să se poată numi pădure. Era o porțiune de pământ sălbatic, imposibil de cultivat din cauza unor bolovani mari. Mergeam acolo în fiecare zi. Stăteam în vârful unui copac și priveam ferma fetei celei noi. În fiecare zi așteptam ore la rând și scrijeleam scoarța copacului. După o săptămână sau cam așa ceva am început să mă îndoiesc că această fată voia să fie prietena mea. Eram abătută.

Într-o zi l-am văzut pe tatăl ei venind peste câmp. S-a oprit sub copacul meu și mi-a strigat:

— Bună, ție de acolo de sus.

Am răspuns:

— Bună, ție de acolo de jos.

Erau primele noastre cuvinte.

— Hej dar uppa!

— Hej dar nerra!

— De ce nu cobori să faci cunoștință cu Freja?

Era prima dată când îi auzeam numele.

M-am dat jos din copac și am mers cu el până la ferma lor. Freja ne aștepta. Tatăl ei a făcut prezentările. Mi-a explicat cât de mult își dorește să fim prietene, pentru că Freja e nouă în zonă. Deși Freja era de vârsta mea, era mult mai frumoasă. Avea deja sânii mari și își aranja atent părul. Era genul de fată căreia orice băiat îi dădea atenție. Arăta mai puțin a copil și mai mult a adult, pe când eu eram încă un copil. I-am propus să construim un loc de joacă în pădure, nesigură dacă va strâmba din nas dezgustată de idee, pentru că era de la oraș și eu nu cunoșteam fete mari de la oraș. Poate că lor nu le plăcea să construiască adăposturi în copaci. A fost de acord. Așa că am alergat până la pâlcul de copaci. I-am arătat cum se face un acoperiș, aplecând puieți și legându-i la un loc. Dacă pare o treabă de băiețoi și nu una pentru două fete de cincisprezece ani, atunci poate chiar era. Dar activitatea fizică era ceva obișnuit pentru mine. Era singura distracție pe care o cunoșteam. Freja era mai sofisticată. Ea știa tot felul de lucruri despre sex.

Până la mijlocul verii, Freja devenise prietena pe care mi-o dorisem dintotdeauna. Îmi imaginam că o să-i spun până la sfârșitul verii că este sora pe care n-am avut-o niciodată și că vom fi prietene pentru tot restul vieții.

Adevărul despre trol

Am ajuns în pădure într-o dimineață și am găsit-o pe Freja stând pe jos. Își ținea brațele strânse în

jurul genunchilor. S-a uitat la mine și mi-a spus:

— Am văzut un trol.

Nu eram sigură dacă e o poveste înspăimântătoare sau vorbește serios. Ne spuneam adesea povești înspăimântătoare. Eu îi spuneam de obicei povești cu troli. Așa că am întrebat-o:

— Ai văzut trolul în pădure?

Ea a spus:

— L-am văzut la ferma noastră.

Era de datoria mea să-mi cred prietena atunci când îmi spunea că un lucru e adevărat. Am luat-o de mână. Tremura.

— Când l-ai văzut?

— Ieri, după ce ne-am jucat pe câmp. M-am dus acasă, dar eram prea murdară ca să intru, așa că am folosit furtunul de afară ca să mă spăl de noroi pe picioare. Atunci am văzut trolul, în fundul grădinii, după tufele de coacăze.

— Cum arăta?

— Avea pielea albicioasă, groasă ca pielea tăbăcită. Avea un cap uriaș. Și în loc de doi ochi avea unul singur, care nu clipea. Se holba la mine și nu-și mai muta privirea. Am vrut să-l strig pe tata, dar mi-era teamă că n-o să mă creadă. Așa că am lăsat furtunul și am fugit în casă.

Freja nu s-a jucat în ziua aceea. Am stat una lângă cealaltă și ne-am ținut de mână până când s-a oprit din tremurat. După ce am îmbrățișat-o pe Freja la despărțire în seara aceea, am privit-o în timp ce se îndrepta spre casă peste câmp.

A doua zi Freja era atât de fericită încât m-a sărutat și m-a îmbrățișat și mi-a spus că trolul n-a mai venit și și-a cerut scuze pentru că m-a speriat, probabil că îi jucase feste imaginația.

Dar trolul s-a întors și Freja n-a mai fost niciodată la fel. Nu se simțea niciodată în siguranță. Îi era tot timpul frică. A devenit o altă persoană. Era mai tristă și mai tăcută. De multe ori nu voia să se joace. Îi era frică să se întoarcă acasă în fiecare seară. Îi era frică de ferma ei.

Adevărul despre oglinzi

La câteva săptămâni după ce Freja văzuse trolul pentru prima dată, am găsit-o în pădure cu o oglindă în mână. Era sigură că trolul cu un singur ochi folosește oglinzi ca s-o urmărească pe furiș. În dimineața aceea se trezise și întorsese toate oglinzile cu fața la perete, fiecare oglindă din casă în parte, mai puțin pe cea de la ea din dormitor. Mi-a propus să o spargem și să îngropăm cioburile în pământ. Am fost de acord. A lovit-o cu un băț greu și când s-a spart a început să plângă. Când s-a întors acasă în acea seară, Freja a găsit toate oglinzile așezate la loc. Tatăl ei nu tolera un asemenea comportament.

Adevărul despre lac

Planul meu era simplu. Freja văzuse trolul doar la ferma ei. Ce ar fi fost să fugim împreună departe, în pădure? *Am fi putut supraviețui ușor câteva zile dacă am fi păstrat destulă mâncare. Dacă nu vedeam trolul, atunci era clar că soluția ar fi fost să plece de la fermă. Freja a fost de acord cu planul meu, așa că ne-am întâlnit pe șosea, la șase dimineața, și am pornit la drum pe biciclete. Nu puteam rămâne în pâlcul de copaci din apropiere pentru că am fi fost descoperite ușor. Trebuia să ajungem la pădurile din jurul marelui lac. Acolo erau păduri atât de întinse, încât puteai să dispari și să nu mai fii găsit niciodată. Părinții mei erau obișnuiți să stau afară toată ziua. Nu aveau să înceapă să-și facă griji decât în momentul când constatau că nu apar la cină.*

Pe la prânz s-a iscat o furtună. A plouat torențial. Trebuia să strigi ca să te faci auzit. Curând, Freja a obosit prea tare ca să meargă mai departe. Ude leoarcă, am scos bicicletele în afara drumului. Odată ajunse în pădure, le-am ascuns

sub niște frunze și crengi. Am făcut un adăpost sub trunchiul unui copac prăbușit. Am mâncat brioșe cu scorțișoară și glazură de zahăr și am băut suc de coacăze. Mâncarea care după calculele mele trebuia să țină trei zile aproape că se terminase după o singură masă. Din două în două minute o întrebam pe Freja:

— Vezi trolul?

Ea se uita de jur împrejur. Apoi clătina din cap în semn că nu. Deși eram ude și obosite, eram și fericite. Înfășurate în mantiile de ploaie, am așteptat până când a adormit Freja și abia apoi mi-am îngăduit să închid ochii.

Când m-am trezit, Freja dispăruse.

M-am rostogolit de sub trunchiul copacului. Pădurea era întunecată. Am strigat-o. Nu mi-a răspuns. Trolul venise după Freja. Am început să plâng. Apoi m-am speriat, pentru că trolul ar fi putut veni și după mine. Am alergat cât am putut de repede până am ajuns la marele lac și nu am putut să merg mai departe. Eram prinsă ca într-o capcană la malul apei, convinsă că trolul e doar la câțiva metri în urma mea. Mi-am dat jos mantaua și am început să înot. Logica mea era simplă. Nu citisem niciodată vreo poveste în care unui trol să-i placă să înoate. Erau ființe îndesate, greoaie, iar eu eram o înotătoare rezistentă pentru vârsta mea.

În seara aceea am înotat prea departe. Când m-am oprit, în cele din urmă, eram mai departe de mal decât fusesem oricând. Pinii uriași de pe malul lacului erau atât de îndepărtați, încât păreau niște așchii. Cel puțin eram singură. La început gândul acesta m-a liniștit. Trolul nu era pe urmele mele. Eram în siguranță. Apoi gândul m-a întristat foarte tare. Mi-am amintit că-mi pierdusem prietena. Freja dispăruse și când aveam să mă întorc la mal urma să fiu singură din nou. Îmi simțeam picioarele grele. Eram atât de obosită. Bărbia mi s-a scufundat, apoi nasul, apoi

ochii și în cele din urmă tot capul. Mă înecam. Nu voiam să mor. Dar nu mai aveam energie să înot.

M-am scufundat. Ar fi trebuit să mor în seara aceea. Am avut noroc. Deși eram la sute de metri depărtare de mal, întâmplarea a făcut ca acea zonă a lacului să nu fie adâncă. M-am odihnit preț de o clipă, sub apă, pe fundul mâlos al lacului, apoi am împins cu picioarele și am ieșit la suprafață. Am luat o gură mare de aer și m-am scufundat din nou până pe fundul apei. M-am odihnit un pic, apoi m-am ridicat, am ieșit la suprafață și am mai luat o gură de aer. Am tot repetat procedeul, apropiindu-mă de mal. Prin această metodă neobișnuită am reușit să mă întorc pe uscat, unde am stat întinsă pe spate un timp și m-am uitat la stele.

Când mi-am recăpătat puterea am intrat în pădure. În cele din urmă am găsit drumul, dar n-am mai găsit bicicletele ascunse. Udă leoarcă, am pornit spre casă. Am văzut în față farurile puternice ale unei mașini. Era un fermier din zonă. Mă căuta. Și părinții mă căutau. Toată lumea mă căuta, inclusiv poliția.

Minciuna

Când am ajuns înapoi la fermă spuneam întruna același lucru:

— Freja a murit!

Am povestit despre trol. Nu-mi păsa dacă poveștile li se păreau niște scorneli. Ea nu mai era. Nu mai aveau nevoie și de alte dovezi. Nu m-am oprit din poveștile despre trol până nu m-au dus acasă la Freja. În cele din urmă, tata a fost de acord să cerceteze problema. Nu știa cum altfel să mă liniștească. M-a dus la ei la fermă. Freja era acasă. Era îmbrăcată în pijama. Avea părul pieptănat. Era curată. Era frumoasă. Arăta de parcă nici nu fugise vreodată de acasă. I-am spus:

— Povestește-le despre trol.

Freja le-a spus:

— Nu există niciun trol. N-am fugit niciodată. Și nu sunt prietenă cu fata asta.

Dragi medici,

Am scris toată noaptea, nu mi-a fost ușor și sunt epuizată. Urmează să ne întâlnim din nou în curând. Nu mai am mult timp la dispoziție și aș vrea să dorm înainte de a discuta cu dumneavoastră ce am scris în aceste pagini, așa că despre următoarele întâmplări voi face doar niște însemnări sumare.

După minciuna Frejei am fost bolnavă săptămâni întregi. Mi-am petrecut restul verii în pat. Când, în cele din urmă, m-am refăcut, părinții nu mi-au mai dat voie să plec singură de la fermă. Mama se ruga pentru mine în fiecare seară, îngenunchea lângă patul meu și se ruga, uneori preț de o oră întreagă. La școală copiii mă ocoleau.

Vara următoare, într-una dintre primele zile călduroase ale anului, Freja s-a înecat în lac, nu departe de locul unde ne adăpostiserăm împreună sub trunchiul unui copac. Faptul că și eu înotasem în lac în aceeași zi a dat naștere unor zvonuri că aș fi fost implicată. Copiii de la școală susțineau că eu am omorât-o. Li se părea suspect că nu aveam niciun alibi. Aceste povești s-au răspândit de la o fermă la alta.

Nici până în acest moment nu sunt sigură dacă părinții mei m-au crezut că sunt nevinovată. Și ei se întrebau dacă nu cumva se întâmplase să mă întâlnesc cu Freja la lac în ziua aceea călduroasă de vară, poate că ne certaserăm și în toiul acelei certe mă făcuse ciudată și poate că eu mă înfuriasem atât de tare încât am băgat-o cu capul sub apă și am ținut-o acolo, și am tot ținut-o și-am ținut-o acolo, dorind s-o fac să tacă, până când n-

a mai putut să spună nimănui minciuni despre mine.

Zilele care au urmat au fost cele mai rele din viața mea. Stăteam în vârful copacului înalt, mă uitam lung la ferma Frejei și mă întrebam dacă să sar. Am numărat toate crengile de care aveam să mă lovesc. Îmi imaginam că aș zăcea, zdrobită, sub copac. Mă holbam la pământ și tot spuneam:

— Bună, ție de acolo de jos.

— Bună, ție de acolo de jos.

— Bună, ție de acolo de jos.

Dar dacă m-aș fi sinucis, toată lumea ar fi fost convinsă că eu am omorât-o pe Freja.

Când am împlinit șaisprezece ani, chiar de ziua mea, la cinci dimineața, am plecat de la fermă. Am plecat de la părinții mei. Am plecat din acea zonă a Suediei pentru totdeauna. Nu mai puteam trăi într-un loc unde nu mă credea nimeni. Nu mai puteam trăi într-un loc unde toată lumea mă credea vinovată de crimă. Am luat la mine puținii bani pe care îi economisisem și am mers cu bicicleta, cât de repede am putut, până la stația de autobuz. Am aruncat bicicleta pe câmp, am luat un autobuz până în oraș și nu m-am mai întors niciodată.

Cu sinceritate,

Tilde

Deși terminasem, am mai ținut în mână paginile și m-am prefăcut că încă citesc, ca să mai câștig ceva timp să-mi adun gândurile. Nu existase niciun moment în viața mea în care să o văd pe mama ca pe fata singuratică descrisă în această povestire, care-și dorea cu disperare să aibă parte de dragoste măcar de la o singură prietenă. Observasem alte trăsături, devotamentul față de cei pe care-i iubea, curajul ei, dar nu tristețea. Nu le pusesem alor mei nici măcar cele mai simple întrebări despre identitatea lor. Ce cicatrice ascundeți? Ce dureri ați simțit? Lipsa mea de curiozitate fusese atât de

completă și deplină, încât trebuia să-mi pun mie o întrebare. Îmi cunoșteam măcar cât de cât părinții? Afecțiunea mea pentru ei se transformase cu timpul într-o formă de ignorare. O scuză ar fi putut fi faptul că mama și tata nu-mi oferiseră niciodată informații stânjenitoare sau incomode. Își doriseră să lase în urmă trecutul și să-și construiască identități mai pozitive. Poate că-mi justificasem atitudinea susținând că nu era cazul să răscolesc amintiri dureroase. Dar eram fiul lor, singurul lor copil – singura persoană care ar fi putut să întrebe și ar fi trebuit să întrebe. Poveștile lor erau poveștile mele. Trecutul lor era trecutul meu. Nu-mi trecuse prin minte că dau dovadă de lene – confundasem obișnuința cu puterea de pătrundere. Considerasem orele petrecute împreună o modalitate de a-i înțelege. Mai grav decât atât, acceptasem confortul fără să pun întrebări, mă lăfăisem în tihnă fără să-mi doresc să știu ce se ascundea dincolo de dorința alor mei de a crea o viață domestică atât de diferită de a lor.

Mama și-a dat seama că trăgeam de timp, că terminasem de citit. Mi-a pus mâna pe bărbie și mi-a ridicat privirea până am întâlnit-o pe a ei. Am văzut în ochii ei hotărâre și un scop foarte precis. Nu era fetița pierdută despre care citisem.

— Ai o întrebare pentru mine, o întrebare pe care unui fiu îi este greu s-o adreseze unei mame, poate cea mai grea întrebare pe care mi-ai pus-o vreodată. Dar n-am să răspund la ea decât dacă mă întrebi. Trebuie să pronunți cuvintele. Trebuie să ai curajul să mă privești în ochi și să mă întrebi dacă am omorât-o pe Freja.

Atingerea mamei era delicată. Totuși, dacă aș fi încercat să mă îndepărtez sau să evit întrebarea, îmi închipuiam că și-ar fi încleștat mâna pe maxilarul meu și mi-ar fi ținut fața spre ea. Avea dreptate. Voiam să pun întrebarea, sau, mai bine zis, voiam să aflu adevărul, ceea ce nu este neapărat același lucru. În timp ce citeam paginile

îmi pusesem întrebări în legătură cu ce se întâmplase în ziua aceea în lac. Nu era greu să-mi imaginez o ciocnire spontană – mama cu un fizic puternic după ani de muncă la fermă, orășeanca Freja frumoasă și cu o constituție mai fragilă. Drumurile li se întâlniseră. Mama își pierduse cumpătul, furioasă după luni întregi de izolare și nefericire, o zgâlțâise pe fosta ei prietenă, o ținuse cu capul sub apă, copleșită de umilința de a-i fi căzut în dizgrație. Recăpătându-și stăpânirea de sine, rușinată de ceea ce făcuse, mama se întorsese la mal și văzuse că Freja nu ieșise la suprafață – inconștientă sub apă. Înnebunită, mama se întorsese, încercase s-o salveze, dar în zadar. Apoi intrase în panică, fugise de la locul faptei, lăsând trupul prietenei ei să plutească pe lac.

Am mormăit, nevenindu-mi să cred ce o întrebam pe mama:

— Ai avut vreo legătură cu moartea Frejei?

Mama și-a luat mâna de pe bărbia mea și a clătinat din cap dezaprobator:

— Nu-i destul de bine. Pune întrebarea. Eu am omorât-o pe Freja? întreabă-mă!

A început să repete întrebarea, de nenumărate ori:

— Eu am omorât-o pe Freja? Eu am omorât-o pe Freja? Eu am omorât-o pe Freja?

Mă provoca, ciocănind cu degetele în masă de fiecare dată când pronunța numele. Era răscolitor. N-am mai suportat, înainte să lovească din nou în masă i-am prins pumnul, energia loviturii s-a transferat asupra brațului meu, și am întrebat-o:

— Tu ai omorât-o?

— Nu, n-am omorât-o.

Du-te la orice școală, oriunde în lume, și o să găsești un copil nefericit. Despre acel copil nefericit vor exista bârfe răuvoitoare. Bârfele vor fi în cea mai mare parte minciuni. Deși sunt minciuni, nu contează, pentru că atunci când trăiești într-o comunitate care crede acele

minciuni, care duce mai departe acele minciuni, minciunile devin adevărate – adevărate pentru tine, adevărate pentru alții. Nu poți scăpa de ele pentru că nu se pune problema dovezilor, e vorba de răutate, și răutatea nu are nevoie de dovezi. Singura scăpare e să dispari chiar în capul tău, să trăiești printre propriile tale gânduri și fantezii, dar asta nu ține prea mult timp. Nu te poți izola de lume pentru totdeauna. Când începe să te tulbure din nou, atunci trebuie să evadezi cu adevărat – îți faci bagajele și fugi.

Dacă stau să privesc în urmă, Freja era tulburată sufletește. Mama ei murise. Lumea ei fusese zdruncinată din temelii. După ce m-a trădat pe mine, a avut o relație intimă cu un tânăr, un angajat de la o fermă mai mare. Au existat zvonuri că era însărcinată. O perioadă nu a venit la școală. Mirosea a scandal public. Nu mă întreba ce-i adevărat. Nu știu. Nu-mi păsa ce spun oamenii despre ea. Am plâns atunci când Freja a murit. Am plâns, chiar dacă mă trădase, chiar dacă-mi întorsese spatele, am plâns. Aș putea să plâng din nou, chiar și azi, așa de mult am iubit-o.

Acum că ai auzit adevărul despre vara lui 1963, trebuie să accepți faptul că acele întâmplări nu au nicio legătură cu nelegiuirile care au avut loc astă-vară. Nu există nicio legătură. Vorbim despre alți oameni, într-un alt loc, într-un alt moment.

•

Frustrat de referința cifrată la „nelegiuiri” și simțindu-mă încurajat, am provocat-o cu o întrebare directă:

— Mia e moartă?

Mama a tresărit. Până atunci ea deținuse controlul asupra fluxului de informații. Fusesem docil și înțelegător. Nu mai era cazul, voiam un rezumat a ceea ce discutam înainte de a merge mai departe. Îi permisesem să fie rezervată și evazivă prea mult timp. Mama a spus:

— Tu despre ce credeai că este vorba?

— Nu știu, mamă. Tot vorbești despre nelegiuiri și conspirații, dar nu spui niciodată exact la ce te referi.

— Cronologia înseamnă o judecată sănătoasă.

A spus asta de parcă ar fi fost o vorbă de duh cunoscută și general acceptată.

— Asta ce mai vrea să însemne?

— Când sari de la o întâmplare la alta, ba înainte, ba înapoi, oamenii încep să se îndoiască de judecata ta. Mie mi s-a întâmplat! Cel mai sigur mod este să începi cu începutul și să mergi până la

sfârșit. Să urmezi cursul evenimentelor. Cronologia înseamnă o judecată sănătoasă.

Mama vorbea despre judecata sănătoasă de parcă ar fi fost vechiul test al poliției pentru un șofer beat, în care suspectului i se cere să meargă în linie dreaptă.

— Înțeleg, mamă. Poți să-mi spui ce s-a întâmplat cum vrei tu. Dar mai întâi trebuie să știu despre ce vorbim. Spune-mi într-o frază. Apoi am să ascult detaliile.

— N-ai să mă crezi.

Riscam fiind atât de direct. Nu eram sigur dacă nu cumva mama ar fi fost în stare să plece dacă forțam prea tare nota. Oarecum îngrijorat, i-am spus:

— Dacă-mi spui chiar acum, promit să nu am nicio părere preconceptă până nu aud toată povestea.

— Este evident că încă mai crezi că nu s-a întâmplat nimic în Suedia. Toate aceste probe, însemnările, tot ce am strâns – toate astea nu înseamnă nimic pentru tine.

Ți-am spus de la început, e vorba despre o nelegiuire. A existat o victimă. Au fost multe victime. Vrei mai multe informații? Da, Mia e moartă. O fată la care am ajuns să țin a murit. A murit.

Pune-ți câteva întrebări. În ce speculații fanteziste am mai crezut eu până acum? Caut comploturi în fiecare poveste de la știri? Am acuzat vreodată pe cineva de vreo nelegiuire pe nedrept? Nu mai am mult timp la dispoziție. Trebuie să merg la poliție astăzi. Dacă merg singură la o secție de poliție, polițiștii vor lua legătura cu Chris. El o să le spună povestea bolii mele. O să le-o spună convingător. Acești polițiști vor fi aproape sigur bărbați, bărbați la fel cum e Chris. Or să-l creadă. S-a mai întâmplat asta. Am nevoie de un aliat, preferabil un membru al familiei mele, care să fie de partea mea, cineva

care să mă susțină, și nu mai am pe nimeni în afară de tine. Îmi pare rău că asta apasă pe umerii tăi.

M-ai întrebat direct, ți-am răspuns. Acum te întreb eu direct. E prea mult pentru tine? Pentru că dacă tragi de timp până vine taică-tău, dacă tactica ta e să mă faci să vorbesc, iar tu să nu asculți nicio vorbă, ci doar să mă ții aici sub un pretext fals, pentru ca voi doi să mă duceți la un azil, atunci dă-mi voie să te avertizez că aș considera asta o trădare atât de gravă, încât relația noastră n-ar mai putea fi salvată niciodată. Nu ai mai fi fiul meu.

•

Fusese tot timpul de la sine înțeles că dacă n-o credeam, atunci relația noastră ar avea de suferit. Mama vedea totul în termeni mult mai duri. Ca să fiu în continuare fiul ei, trebuia s-o cred. Dacă situația n-ar fi fost atât de neobișnuită, amenințarea ar fi părut exagerată. Doar că mama nu mai folosise niciodată asemenea cuvinte. Noutatea lor le făcea să fie adevărate, în ciuda faptului că exprimau o problemă pe care nu mi-o pusesem niciodată – ca mama să nu mă mai iubească. M-am gândit la felul în care plecase de acasă în copilărie, în care fugise de la părinții ei fără să le mai trimită vreo scrisoare, să le mai dea vreun telefon, cum dispăruse fără urmă. Mai tăiase legături strânse și înainte. Putea să facă asta din nou. Cu toate astea, își contrazicea flagrant propriile indicații de a nu-mi lăsa sentimentele să mă influențeze. Era pusă în joc relația noastră. Nu puteam promite s-o cred pe mama doar ca s-o liniștesc.

— Mi-ai cerut să fiu obiectiv.

Am adăugat repede:

— Pot să repet promisiunea pe care ți-am făcut-o deja: să nu am idei preconcepute. În momentul ăsta, când stau aici, nu știu ce-i adevărat. Dar ceea ce știu sigur, mamă, indiferent ce se va întâmpla în următoarele câteva ore, indiferent ce-mi spui, este că am să fiu mereu fiul tău. Și am să te iubesc mereu.

Atitudinea ostilă a mamei s-a înmuiat. Nu eram sigur dacă fusese descumpănită de declarația mea de dragoste sau de faptul că-și dăduse seama că a comis o greșeală tactică. Părând dezamăgită de sine, a repetat vorbele mele:

— Să nu ai idei preconcepute, atât îți cer.

Nu doar atât, mi-am spus în sinea mea, în timp ce ea își îndrepta din nou atenția spre jurnal.

— Am vorbit mai devreme despre fosta proprietară a fermei, Cecilia, doamna în vârstă, și despre misterul motivului pentru care ne vânduse ferma. Misterul e chiar mai adânc de atât. A lăsat în urmă o șalupă legată la pontonul de lemn, o barcă scumpă cu vâsle, dar și cu motor. Amândouă erau noi. Te întrebi de ce ar fi cheltuit Cecilia, care avea sănătatea atât de fragilă, atâția bani pe o barcă dacă plănuia să vândă ferma și să se mute la oraș?

Sunt multe lucruri despre care nu știu nimic. Înainte de a mă întoarce în Suedia nu mă gândisem nicio clipă la motoarele de șalupă. De îndată ce mi-am dat seama că barca era un indiciu esențial, m-am apucat să mă documentez. A fost o revelație să aflu că barca în sine se cumpără fără motor – motorul presupune o cheltuială suplimentară, mai mult decât atât, așa-numitul Motor-Electric E-Thrust pe care-l alesese Cecilia nu era dintre cele mai ieftine, nici pe departe. Este evaluat la patru sute de euro. În urma cercetărilor mele, am descoperit că poți găsi altele cu două sute și am dovedit, dincolo de orice îndoială, că alte câteva motoare mai ieftine ar fi fost compatibile cu barca. Următoarea întrebare este: de ce ne-a lăsat chiar acest motor electric?

Vreau să te uiți la fișa tehnică a motorului. Răspunsul se găsește undeva în listă – motivul pentru care a ales acel motor și ni l-a lăsat nouă. Vezi dacă-l găsești.

Mama a scos din jurnal o fișă printată de pe internet și mi-a dat-o.

Motoarele electrice E-THRUST 55 livre forță.

Pentru prima dată disponibile în Europa!

Bazându-se pe un design și o tehnologie americană *SUPERIOARĂ,* aceste motoare oferă putere și performanțe deosebite – ani de-a rândul.

Putere Maximă: 55 livre forță

Tensiune de alimentare: 12V (Bateria de alimentare nu este inclusă)

Monitor LCD cu 7 setări

Capacitate de rotație 360 de grade

Oțel inoxidabil

Lungime: 133cm/52”

Lățime: 12cm/4.7!

Adâncime: 44cm/17.3!

Greutate: 9.7 kg-21lbs.

Control viteză telescopic: 5/2 (înainte/înapoi)

Elice: cu montaj în trei pale

Manual de instrucțiuni: Da. Instrucțiuni în limbile: engleză/germană/franceză

Mărimea recomandată a bărcii: Maximum 3850 livre/1750 kg.

Aprobată CE: Da

I-am dat înapoi foaia și am mărturisit:

— Nu știu.

— E ușor de trecut cu vederea în lista aceea, nu-ți atrage atenția – e a treia caracteristică, monitorul LCD cu 7 setări.

Dă-mi voie să-ți explic.

Eram la fermă de două luni și Chris nu ieșise pe râu nici măcar o dată. Nici măcar pentru cinci minute. Ca să putem oferi găzduire turiștilor, aveam nevoie de dovezi că Râul Elanului e potrivit pentru pescuit. Dar undițele lui Chris zăceau în șopron. Ce-i ceream să facă? Nu vreo treabă legată de gospodărie pe care n-o suporta. Îi plăcea foarte tare să pescuiască. Când a auzit despre râu, se hotărâse repede să cumpărăm ferma. Îl cercetase. Îi spuneam mereu: te rog să mergi la pescuit. El

ridica din umeri, își făcea o țigară și spunea că poate a doua zi.

După săptămâni întregi în care mi-a ignorat rugămințile, Chris m-a anunțat că merge la pescuit cu Hakan. La vremea aceea ei doi erau deja prieteni. Își petreceau deseori timpul împreună. Nu mă plângeam. Prietenia îi prindea bine. Dispoziția lui Chris se îmbunătățise față de diminețile acelea întunecate și reci de aprilie, când nici măcar nu se dădea jos din pat sau nu se urnea din fața sobei. În sinea mea, eram invidioasă, nu din cauza relației lui cu Hakan, în care nu aveam încredere și care îmi displăcea, ci din cauza felului cum fusese el acceptat într-un grup de prieteni, printre care și primarul cel jovial și cu două fețe, oameni de afaceri importanți și membri ai consiliului local. Chris fusese propulsat rapid chiar în mijlocul comunității locale. Mă întrebam dacă nu cumva Hakan era excesiv de amabil cu soțul meu ca să mă chinuie pe mine. Dar nu sunt meschină sau răzbunătoare. Sunt practică și pragmatică. Aveam nevoie de relații bune cu comunitatea, și dacă acele relații erau construite în jurul lui Chris, și nu al meu, nu era nicio problemă. Desigur, m-a deranjat un pic faptul că, după ce mi-a ignorat atâta timp rugămințile de a se duce la pescuit, a răspuns cu atâta promptitudine la propunerea lui Hakan. Chiar și așa, n-am comentat nimic. În schimb, mi-am exprimat încântarea că, în sfârșit, avea să-mi aducă un somon ca să-l fotografiez.

După micul dejun Chris a luat motorul electric din șopron. Îmi aduc aminte cu plăcere de dimineața aceea. Nu eram suspicioasă. Nu eram paranoică. I-am pregătit lui Chris sandvișuri cu pâine făcută în cuptorul nostru. I-am făcut un termos de ceai. L-am sărutat și i-am urat noroc. De la capătul debarcaderului nostru i-am făcut cu mâna, încrezătoare în priceperea lui și plină de speranțe legate de râu. Am strigat la el să-mi aducă un pește minunat. Și exact asta a făcut.

Mama a scos o fotografie din jurnal, a patra până acum.

— Asta a fost făcută la scurt timp după ce Chris și Hakan s-au întors de la pescuit, uită-te la ora și la data inscripționate în colț. Ce motive aveam să mă plâng? I-am cerut lui Chris să-mi aducă un pește minunat și a reușit. Fotografia e un material promoțional perfect pentru camerele noastre de închiriat – doi bărbați care-și țin cu mândrie trofeul. Dar e ceva foarte putred în legătură cu fotografia asta.

Uită-te mai atent. Studiază expresia lui Chris. Ceea ce vezi nu e mândrie sau entuziasm. Are buzele strânse, de parcă a fost nevoie de mult efort ca să-și mențină zâmbetul. Acum uită-te la expresia lui Hakan. Observă direcția privirii lui – e îndreptată în lateral, spre Chris. Totul e regizat. Fotografia nu surprinde un moment de bucurie. De ce? Unde este veselia? Amintește-ți miza noastră. Banii noștri aveau să se termine până la sfârșitul anului și acest pește ar fi trebuit să fie dovada că am fi putut câștiga alții.

Dacă te gândești că poate am stricat eu atmosfera prin suspiciunea mea nejustificată și că acești bărbați au reacționat la un gest nepotrivit din partea mea, te înșeli. I-am felicitat din toată inima. Am reușit chiar să fiu drăguță cu Hakan și să-l invit la noi când aveam să-l gătim. Inițial ușurată, foarte curând am fost dezorientată. Bărbații aduseseră un pește extraordinar, și cu toate astea reacția lor era mult prea reținută. M-am apropiat de Chris să iau somonul, iar el a dat instinctiv să se retragă. I-am explicat că trebuie să-l ambalez și să-l pun la frigider. Abia atunci m-a lăsat să iau peștele. Străduindu-mă să-mi țin echilibrul cu greutatea peștelui în brațe, un deget mi-a alunecat sub urechea lui. Știi ce-am descoperit?

Gheață!

Am simțit-o pe vârful degetului – un cristal rece, și apoi a pierit, topit de căldura atingerii

mele, a dispărut înainte să pot cerceta. Dovada dispăruse, dar o simțisem, eram sigură. Acest pește nu era din râu. Fusese cumpărat.

M-am grăbit să intru și am lăsat peștele pe masa din bucătărie. Singură, am studiat ambele urechi. Nu mai aveau gheață pe ele, dar carnea era rece ca gheața. Nu am băgat somonul la frigider. În schimb, m-am strecurat în sufragerie și m-am ascuns după draperii. Îi priveam pe fereastră pe Chris și Hakan stând de vorbă. Nu știu să citesc pe buze, așa că nu-ți pot spune ce-și spuneau. Cu toate astea, pot să-ți spun că nu arătau ca doi pescari triumfători. Hakan i-a pus lui Chris o mână pe umăr: Chris a încuviințat încet din cap. S-a întors spre casă, obligându-mă să mă retrag brusc.

În bucătărie m-am prefăcut că sunt veselă și ocupată, în timp ce a trecut Chris. N-a aruncat nici măcar o privire spre somon, marele lui trofeu. A făcut un duș și s-a dus în pat, spunând că e obosit.

N-am putut să dorm în noaptea aceea, și nici Chris, nu imediat, deși ar fi trebuit să fie extenuat. A stat întins, lângă mine, prefăcându-se că doarme. Îmi doream să mă pot strecura printre gândurile lui, să văd ce-l ține treaz. De ce cumpăraseră un somon atât de scump pe post de alibi? Folosesc cuvântul „alibi” intenționat – un somon pe post de alibi. Acesta era scopul somonului, să constituie un alibi, unul pe care probabil că-l plătise Hakan, pentru că un pește întreg trebuie să fi fost scump. Poate că o fi costat cinci sute de coroane sau cincizeci de lire sterline. Noi eram prea strâmtărați ca să-și poată permite Chris să cheltuiască o asemenea sumă fără să aflu eu. Probabil că-l cumpărase Hakan și i-l dăduse lui Chris.

Nu puteam să fac niciun fel de cercetări până când nu eram sigură că doarme Chris. Am așteptat până la două noaptea, când mi-am dat seama că a adormit după cum respira. Subestimase profunzimea suspiciunii mele, neștiind că am simțit bucata de gheață și indus în eroare de

bucuria cu care am primit peștele. M-am furișat jos din pat și am mers în vârful degetelor, mi-am pus pe mine o haină groasă și m-am îndreptat spre șopron, unde țineam motorul electric.

Stând în șopron, la ora două noaptea, și uitându-mă lung la motor, primul meu gând a fost că poate Chris nu mersese decât câteva sute de metri în sus pe râu și coborâse din barcă pe debarcaderul lui Hakan. Apoi cei doi dispăruseră altundeva cu mașina lui. Am început să studiez motorul, fără să fac altceva decât să-l pipăi la exterior, să apăs pe toate butoanele, până când am văzut că monitorul se aprinde. Butonând printre cele șapte setări, am găsit cantitatea de energie rămasă în baterie reprezentată ca procent. Motorul era încărcat complet înainte ca Hakan și Chris să plece pe râu. Acum bateria arăta șase la sută. Cu alte cuvinte, consumaseră nouăzeci și patru la sută din energie. Prima mea presupunere fusese greșită. Merseseră pe o distanță lungă și consumaseră aproape toată bateria. Fuseseră pe râu, dar nu pescuiseră.

Mi-a revenit în minte generozitatea Ceciliei. De ce-mi lăsase barca asta? Voia să explorez râul! Particularitățile specifice acestui motor făceau parte din planul Ceciliei. Folosind monitorul LED ca un ghid aproximativ, puteam să refac drumul lor și să văd până unde pot să ajung consumând aceeași cantitate de energie. M-am hotărât să nu mai aștept. Aveam să fac asta chiar în noaptea aceea, în timp ce Chris dormea, înainte de ivirea zorilor, aveam să merg cu barca în sus pe râu și să aflu unde au fost ei – trebuia să fac asta imediat!

Am ridicat mâna și am întrerupt-o, ca să verific dacă am înțeles corect:

— Ai plecat cu barca în toiul nopții?

— Da, a doua zi putea să plouă cu găleata, dovezile puteau să fie distruse de ploaie – trebuia să se întâmple în aceeași noapte și trebuia să fac asta fără ca Hakan și Chris să afle.

A durat mai mult de o oră să reîncarc motorul. Am rămas în șopron și am urmărit cum se schimbă cifrele. Cu bateriile încărcate sută la sută, am pornit să duc motorul la râu, nevoită să folosesc roaba ca să-l trec peste câmp, încercând să nu fac zgomot, speriată să nu-l răstorn. Dacă s-ar fi trezit Chris, nu aveam nicio explicație. Din fericire, am ajuns la debarcader neobservată. Am văzut că e ușor să montezi motorul pe barcă. Probabil că Cecilia ținuse cont și de asta când l-a ales. M-am uitat la ceas și am estimat că până la opt cel mai devreme Chris nu avea să se trezească. Ca să fiu sigură, am calculat că aveam cinci ore la dispoziție să explorez și să mă întorc.

Fixând viteza undeva pe la jumătate, m-am desprins de debarcader. Ei nu merseseră în josul râului – asta știam sigur. Râul fusese îndiguit ca să alimenteze o centrală hidroelectrică neobișnuită, proiectată în așa fel încât să semene cu o moară de apă de pe vremuri. Nicio barcă nu putea să treacă pe acolo. Nu aveau cum să meargă decât în susul râului. Singura mea îngrijorare era cât de departe ajunseseră.

Mi-am fixat lanterna ieftină din plastic de capătul bărcii și am îndreptat lumina spre suprafața apei, unde s-a adunat un nor de insecte. Eram îngrozită să nu mă vadă cineva, dar m-am ținut tare, în mica mea barcă, în mijlocul acelui râu întunecat, în timp ce restul lumii dormea, singura persoană trează, singura persoană aflată în căutarea adevărului.

Nu-mi dădeam seama unde ar fi putut opri Chris sau de ce ar fi oprit. Râul cotea ușor printre câmpurile care aparțineau fermelor. Pe cursul stabilit de oameni și fără meandre, am mers mai departe în susul râului până am ajuns la marginea pădurii. De aici înainte malurile râului erau năpădite de copaci. Monitorul mă îndruma înainte – ei merseseră mai departe pe râul care trecea prin pădure. La fel trebuia să fac și eu.

Am pătruns pe alt tărâm. Sunetele erau diferite. În timp ce fermele erau tăcute, această pădure forfotea de viață care fusese pusă în mișcare de sosirea mea. Tufișurile foșneau. Vietățile mă urmăreau.

În cele din urmă, cu numai patruzeci la sută din energia bateriei rămasă, am oprit motorul și am lăsat barca să plutească. Era logic că ajunsesem în punctul final al destinației lor, pentru că dacă aș fi mers mai departe nu aș mai fi avut destulă energie să ajung înapoi la fermă. Motivul pentru care nu m-am oprit la cincizeci la sută era că drumul de întoarcere necesita mai puțină energie, din moment ce barca mergea în sensul curentului.

Cu ajutorul lanternei, am cercetat locul, cu barca legănându-se ușor sub mine. Sub fasciculul de lumină am surprins licăriri de ochi luminoși care au dispărut, dintr-o clipire. Aerul nopții era limpede. Nici urmă de ceață. Când m-am uitat pe cer am văzut o întindere nesfârșită de stele și m-am gândit că răspunsurile pot fi tot atât de numeroase câte stele erau pe cer. Chris și Hakan ar fi putut să-și lege barca de oricare dintre copaci și să meargă prin pădure până la destinație. Nu aveam cum să fiu sigură. M-am așezat, cumplit de frustrată, trăgând concluzia că eram nevoită să mă întorc fără să aflu un răspuns.

În timp ce fixam la loc lanterna pe capătul bărcii, am observat chiar în față o creangă care stătea în mijlocul râului, îndreptată spre mine. Curioasă, m-am chinuit să văd prin întuneric și am distins silueta unui copac care creștea de pe o insulă – o insulă în formă de lacrimă. Am pornit din nou motorul, am înaintat, am apucat creanga și am legat barca în colțul Insulei Lacrimii.

Erau semne pe trunchiul copacului, dungi pe scoarță acolo unde fuseseră legate alte bărci, prea multe ca să le pot număra, o porțiune întreagă din trunchi tocită de o serie lungă de vizite. Pe bucata de mal noroioasă aflată chiar deasupra nivelului

apei, erau perechi de urme de tălpi, unele vechi, altele noi – numărul mare și diversitatea formelor sugerându-mi că mult mai mulți oameni decât Chris și Hakan trecuseră pe acolo. Chiar dacă era în toiul nopții, exista posibilitatea să nu fiu singură. M-am gândit să dezleg barca și să-mi continuu cercetările de la o distanță cât de cât sigură, cu o întindere de apă între barcă și insulă. Dar trebuia să văd insula de aproape, nu de la depărtare. M-am îndreptat spre pâlcul de copaci din spatele insulei, de la capătul rotunjit al lacrimii.

Între copaci era o construcție întunecată, în colțuri. Era un adăpost făcut de om, o baracă, un refugiu construit departe de ochii lumii, făcut din cherestea, nu lemne din pădure, ci scânduri fixate în cuie. Acoperișul părea rezistent la apă. Era opera unor bărbați, nu a unor copii. M-am dus pe o parte și am văzut că nu avea ușă, ci doar o deschizătură și o draperie zdrențuită. Am tras draperia și am văzut un preș, un sac de dormit cu fermoarul deschis, desfăcut ca o plapumă, și o lampă cu kerosen cu geamul înnegrit. Nu puteai să nu remarci dimensiunile spațiului, nu era destul de înalt ca o persoană să poată sta în picioare, dar era destul de lat ca să stea culcată. Mirosul era fără îndoială de sex. Erau mucuri de țigară pe jos. Unele aveau marcă, altele erau făcute de mână. Am luat una și mirosea a marijuana. Cu o creangă am râcâit prin cenușa a o mie de focuri și am găsit alături rămășițele topite ale unui prezervativ – o dâră scârboasă de muci de plastic.

•

Era vorba despre un loc revoltător și simțeam că mama se învârte în jurul unei acuzații revoltătoare, că face aluzie la ea, fără să spună explicit la ce se gândește. Nu-i puteam permite să fie ambiguă, nu era cazul să fac presupuneri sau să completez spații libere:

— Ce crezi că s-a întâmplat pe insulă?

Mama s-a ridicat în picioare, a deschis dulapurile de la bucătărie și a căutat până a găsit zahărul. A băgat mâna în borcan, a scos un pumn de zahăr și l-a presărat cu grijă pe masă, împrăștiindu-l uniform în fața mea. Cu vârful degetului a desenat forma unei lacrimi în mijlocul granulelor fine și albe.

— Când vine vorba despre sex, știi care e fantezia pe care o au cei mai mulți oameni? Nu o persoană, ci un spațiu intim, doar al lor, un spațiu în care să poată face orice, cu oricine, și restul lumii să nu știe niciodată. Fără să fie judecați, fără să le fie rușine, fără dezaprobarea altora și fără repercusiuni. Dacă ești bogat, poate fi un iaht în largul mării. Dacă ești sărac, poate e subsolul unde-ți ascunzi revistele deocheate. Dacă trăiești la țară, e o insulă în pădure. Vorbesc despre futut, nu despre a face dragoste. Toată lumea vrea să-și țină futaiurile secrete.

Ca și cum ar fi fost purtată de un reflex puternic, mâna mi-a țâșnit și am șters de pe masă insula de zahăr, făcând forma să dispară. Prea târziu mi-am dat seama cât de stupidă și de transparentă a fost reacția mea. Mișcarea bruscă trăda furie și a luat-o pe mama cu totul prin surprindere. S-a ferit, făcând ochii mari și studiindu-mi expresia. Fără îndoială că interpretase gestul meu ca o sfidare nerușinată la adresa teoriei ei. De fapt, era o confirmare destul de patetică a faptului că avea dreptate. Îmi creasem propria mea versiune de insulă. Mama stătea acum în ea – în acest apartament. Fuseseră multe dăți când mă întrebasem dacă nu ar fi posibil să-mi păstrez orientarea sexuală ascunsă de părinți, dar în același timp să continuu relația cu Mark. El nu ar fi acceptat niciodată asta, și tocmai de aceea a rămas un gând nerostit. Dacă aș fi putut, aș fi trăit tot restul vieții pe o insulă creată de mine, îndepărtându-mă tot mai tare de doi oameni pe care-i iubeam foarte mult.

Cu vârfurile degetelor pline de zahăr, mi-am cerut scuze:

— Îmi pare rău. Mi-e greu să accept. În legătură cu tata, vreau să spun.

Mama nu s-a liniștit, simțind că e ceva în neregulă, un lucru despre care nu-și dădea încă seama sau pe care nu-l putea înțelege. Am întrebat-o, temându-mă de ce urma să aud:

— Crezi că Hakan și Chris au fost pe insula asta?

— Știu sigur că au fost.

Am ezitat, făcându-mi curaj să aud răspunsul:

— Ce au făcut acolo?

— Întrebarea nu este ce. Întrebarea este cine – pe cine altcineva mai duceau acolo? Știm sigur că nu s-au dus acolo să pescuiască. Am cercetat fiecare colțișor de insulă, dar n-am găsit niciun indiciu. Îmi era greu să plec fără un răspuns, dar când m-am uitat la ceas mi-am dat seama în ce pericol mă aflu. Soarele urma să răsară în câteva minute.

Drumul în josul râului dura mult mai puțin, dar chiar și așa, era dimineață și începea să se lumineze. Hakan și Elise probabil se treziseră. Întotdeauna se trezeau la răsăritul soarelui. Nu puteam decât să sper că nu sunt pe malul râului. Am trecut de debarcaderul lui Hakan, foarte ușurată că nu l-am văzut nici pe el, nici pe soția lui. Când tocmai credeam că am scăpat de pericol, s-a oprit motorul. Se terminase bateria. Pluteam în derivă, la mijlocul râului.

Înainte să spui că dacă mi s-a oprit motorul, înseamnă că Hakan și Chris nu aveau cum să ajungă la Insula Lacrimii, pune la socoteală și ezitările mele de la dus. Am cârmit de multe ori barca de pe o parte a râului pe cealaltă, ca să găsesc un loc în care ar fi putut să coboare ei. Mai târziu, când m-am întors pe Insula Lacrimii, am reușit să fac drumul dus-întors fără să mai rămân fără baterie. În orice caz, în dimineața aceea, cum

Chris urma să se trezească în curând, am fost nevoită să vâslesc restul drumului. Nu mai vâslisem de mulți ani. Cu cât încercam să vâslesc mai repede, cu atât mă descurcam mai greu. Când am ajuns pe debarcader, mă dureau brațele. Voiam să mă prăbușesc și să-mi recapăt suflul, dar nu aveam timp. Era aproape opt dimineața.

Am demontat motorul și l-am scos din barcă. În timp ce împingeam roaba la deal, spre fermă, mi s-au înmuiat picioarele. Chris se trezise deja! Fuma afară. M-a văzut. Mi-a făcut cu mâna. M-am oprit, năucită, apoi i-am făcut și eu cu mâna, chinuindu-mă să-i zâmbesc. Motorul era în roabă. Mi-am aruncat haina pe el, dar poate că-l văzuse deja. Îmi trebuia o scuză. Era ceva plauzibil să fi folosit roaba într-un alt scop, așa că mi-am continuat drumul spre fermă, uitându-mă în jos la roabă și dându-mi seama că forma motorului se vedea prin haină. N-ar fi scăpat neobservat nici măcar de o privire fugară, așa că am luat-o de-a dreptul peste câmp și am lăsat roaba în spatele șopronului.

Când am ajuns la Chris l-am sărutat – m-am forțat să fac asta – și i-am spus bună dimineața. M-am apucat să studiez grădina de legume și am născocit o poveste cum că aș fi lucrat pe malul râului și că am smuls buruienile. El a vorbit foarte puțin, și-a terminat țigara și a intrat în casă să-și mănânce micul dejun. Am profitat de ocazie și am fugit înapoi, am împins roaba și am intrat în șopron, am lăsat motorul înăuntru și l-am pus la încărcat. Când m-am întors, Chris era la ușă. Fără să știu cât văzuse, i-am spus că a uitat să-l bage în priză. Nu mi-a răspuns. Am luat niște chestii pentru spălat și am pornit spre casă, uitându-mă înapoi peste umăr. Chris era la ușa șopronului și se uita fix la motor.

•

Părinții mei se comportau precum un cuplu pe care nu-l recunoșteam. Încercând să-mi dau seama

cum li se schimbase întregul mod de a interacționa peste vară, am întrebat:

— Dacă te-a surprins tata, de ce nu a spus nimic? De ce nu te-a întrebat ce faci? Nu înțeleg tăcerea asta.

— Ce-ar fi putut să spună? M-a surprins în șopron, lângă motor. Era în interesul lui să nu atragă atenția asupra bărcii.

Ceea ce voiam eu să insinuez era mai profund de atât:

— Din câte povestești pare că nu vă mai vorbeați, pur și simplu.

Tocmai voiam să insist și mai mult cu următoarea întrebare, când mama a ridicat mâna și mi-a făcut semn să tac, apoi a întrebat:

— Te referi la relația noastră?

— Erați atât de apropiați.

— Ai spus corect. Eram.

— Patruzeci de ani împreună nu se pot prăbuși în câteva luni.

— Poate să dureze mult mai puțin de atât. Tânjești după siguranță, Daniel. Întotdeauna ai făcut asta. Lasă-mă să-ți spun. Nu există siguranță. O mare prietenie se poate șterge cu buretele într-o seară, un iubit se poate transforma într-un dușman cu o simplă recunoaștere, o viață întreagă de fericire conjugală se poate preschimba în amărăciune într-o singură săptămână.

A fost, dintr-un anumit punct de vedere, un avertisment – asta avea să ni se întâmple și nouă dacă nu credeam ce-mi povestește. Mi-a spus:

— Nimic nu-i veșnic.

I-am spus:

— Te cred.

Mama a încuviințat din cap:

— Eu și taică-tău ne prefăceam amândoi. Eu mă prefăceam că nu știu de Insula Lacrimii. El se prefăcea că nu observă cât de serios începusem să cercetez problema.

Mama a luat în mână jurnalul ca să caute o însemnare anume.

— Hai să-ți dau un exemplu.

Aruncând o privire spre agendă, am văzut că însemnările deveniseră mult mai detaliate.

„Pe 10 iunie m-am trezit devreme, am sărit peste micul dejun, am mers cu bicicleta până la gară și am luat primul tren spre orașul Göteborg. Plecam într-o călătorie și nu aveam de gând să-i spun lui Chris. În mod normal discutam totul, dar acum trebuia să țin secretul, pentru că planul meu era să o vizitez pe Cecilia și s-o întreb despre Insula Lacrimii personal, nu la telefon, cu teama că ar putea auzi Chris, ci să-i pun aceste întrebări direct – de ce-mi lăsase barca, ce bănuieli avea, ce nu-mi spunea.

Cecilia se mutase la un cămin de bătrâni în Göteborg, un oraș cu multe amintiri dureroase pentru mine. Am trăit acolo câteva luni, în adolescență, și am strâns destui bani cât să-mi cumpăr un bilet de vapor până în Germania. În acele luni am fost chelneriță în barul unui hotel de pe Kungsportavenyen – principala promenadă. Îmi imaginam că mă caută poliția, că se hotărâseră să mă acuze de uciderea Frejei. Aveam mentalitatea unui fugar. M-am tuns scurt, mi-am schimbat hainele și mi-am luat un nume fals. Îmi amintesc că serveam la un moment dat un client cu cafea pe terasă și am văzut doi polițiști care patrulau. A început să-mi tremure mâna atât de tare, încât am vărsat cafea pe client și m-a mustrat managerul. Am fost salvată doar de faptul că bărbaților le plăcea să flirteze cu mine și lăsau bacșișuri mari, pe care le păstra întotdeauna managerul.

Când am ajuns în oraș în dimineața aceea, m-am hotărât să merg pe jos până la căminul de bătrâni. Așa am economisit ceva bani, soarele era de partea mea și voiam să trec pe lângă barul de pe Kungsportavenyen, pentru că nu mai eram o tânără

speriată acum. Căminul era la marginea orașului, dincolo de râu, departe de centru. Am mers tot drumul pe jos, întrebându-mă ce avea să spună Cecilia. Clădirea era primitoare. În jurul ei erau grădini bine îngrijite, un iaz ornamental înconjurat de bănci pe care oamenii stăteau de vorbă. Înăuntru, în zonele folosite în comun era curățenie, la recepție ordine, iar femeia de la birou prietenoasă. După ce m-am prezentat, am întrebat dacă Cecilia are mulți vizitatori. Femeia mi-a mărturisit că nu a avut niciunul, nici măcar unul, nici măcar un singur vizitator în toată perioada de când trăia la cămin. Am fost cuprinsă de furie când am auzit asta. Ni se băgase pe gât o poveste despre comunitate, despre pretenția de apartenență. Realitatea era cu totul alta. Cum se putea să nu o fi vizitat nimeni pe femeia asta? Era un exil dureros. Hakan o pedepsea pentru că nu-i vânduse lui ferma. El ordonase să nu i se mai acorde nici cel mai mic gest de bunăvoință.

Cecilia stătea pe un scaun la ea în cameră, cu genunchii sprijiniți de calorifer, și se uita afară, în grădină. Nu citea. Nu se uita la televizor. Pur și simplu stătea. E posibil să fi stat așa de ore întregi. E trist să vezi o persoană care stă într-o cameră și privește fix afară, la o grădină însorită. Cât despre cameră, era absolut banală. Cu două ore de muncă ar fi putut fi pregătită pentru altcineva. Nu era un cămin. Era un loc de tranzit – o cameră de așteptare între viață și moarte. Nu puteam vorbi aici. Trebuia să-i amintesc de lumea de afară. Aveam să stăm de vorbă în grădină. Când m-am lăsat pe vine lângă ea, am observat cât se schimbase. Când ne cunoscuserăm la fermă, avea o constituție fizică delicată, dar avea un spirit puternic. Avea ochii luminoși și mintea ascuțită. Acum, când s-a uitat la mine, avea ochii umezi, de parcă întreaga ei personalitate fusese diluată într-o mie de măsuri de nimic. Era pustiită pe dinăuntru.

Dar m-a recunoscut, ceea ce a fost o ușurare, și a fost de acord să meargă cu mine pe malul iazului.

Un tribunal ar putea pune la îndoială mărturia Ceciliei. Recunosc că avea ceva scăpări – uneori era foarte conștientă și răspundea prompt, alteori era cu gândul departe și trebuia să dai dovadă de răbdare până primeai un răspuns. Nu am scăpat din vedere digresiunile și ocolișurile, și am încercat s-o duc cu vorba în așa fel încât să ajung la misterul motivului pentru care îmi vânduse ferma. Fără să aduc eu vorba despre asta, m-a întrebat dacă am descoperit adevărul despre Anne-Marie, soția pustnicului de pe câmpie. Era un subiect pe care nici măcar nu-l pomenisem! I-am spus pe scurt tot ce știam – fusese o femeie credincioasă, broda citate din Biblie, murise și soțul ei părea distrus de pierderea ei. Cecilia s-a arătat foarte iritată de ignoranța mea, de parcă o dezamăgisem. Mi-a spus că Anne-Marie s-a sinucis.

Aflată într-o pasă de luciditate, Cecilia a început să-mi povestească. Anne-Marie avea patruzeci și nouă de ani și nu avea probleme de sănătate. Cecilia ținea la ea, îi era prietenă, o femeie pe care o cunoștea de mulți ani. Această prietenă binevoitoare s-a trezit într-o dimineață, a făcut duș, s-a îmbrăcat cu hainele de lucru, a ieșit din casă, s-a dus în cotețul porcilor și a legat o frânghie de grindă. S-a spânzurat chiar la ivirea zorilor, în timp ce soțul ei dormea. Ulf a coborât să ia micul dejun, a văzut ușa de la coteț deschisă și era sigur că au ieșit porcii. A ieșit în fugă din casă, a traversat curtea, a intrat în coteț și a găsit toate animalele înghesuite în cel mai îndepărtat colț, speriate și nemișcate. Abia în acel moment, după cum spune versiunea oficială a poveștii, s-a întors și și-a văzut soția. Nu a existat niciun bilet, nicio explicație, niciun avertisment și niciun motiv de griji privind situația financiară.

După câte spunea Cecilia, ceea ce a urmat a fost o reacție tipică din partea comunității, care a

înghițit vestea cea rea la fel cum un ocean înghite o corabie care se scufundă. Au măcelărit porcii de parcă ar fi fost martori la o crimă. Au dărâmat cotețul scândură cu scândură. La înmormântarea lui Anne-Marie, Cecilia l-a luat pe Hakan de braț și l-a întrebat de ce, nu pe un ton acuzator, ci mai degrabă ca o întrebare melancolică, la care doar Dumnezeu putea răspunde. Hakan i-a dat furios mâna la o parte și i-a spus că nu are nicio idee. Poate că nu avea nicio idee, dar nu avea nici vreo remușcare că urma să tragă foloase din moartea ei. Hakan și-a extins împărăția, preluând și pământul lui Ulf. Își explica gestul ca pe un act de caritate, ca pe o mână de ajutor întinsă unui om doborât de durere.

Cecilia avea buzele uscate și crăpate. Îngrijorată să nu o obosesc, i-am spus să rămână pe bancă cât mă duc eu să aduc ceva de băut. A fost o decizie pe care am s-o regret întotdeauna. N-ar fi trebuit s-o întrerup. Când m-am întors cu o cafea dulce nu mai era acolo. Banca era goală. Am văzut o mulțime de oameni adunându-se în jurul apei. M-am dus și eu acolo. Cecilia era în mijlocul iazului. Apa îi venea până la talie. Avea brațele încrucișate peste sâni. Halatul ei alb de la cămin se făcuse transparent în zonele unde era ud. Postura ei mi-a amintit de un botez în râu, ca și cum aștepta preotul să-i coboare capul sub apă. În loc de asta a apărut un asistent care a intrat repede în apă, a luat-o pe Cecilia în brațe și a ridicat-o. Nu avea cum să fie prea grea. I-am urmat până în cămin, unde au dus-o de urgență să-i facă un examen medical.

Am profitat de faptul că nu erau atenți la mine și m-am întors în camera ei. Am răscolit-o de sus până jos, uluită de cât de puține lucruri părea să aibă. Probabil tot ce a avut fusese vândut. În sertare erau cărți și ziare. Avea numai povești pentru copii, nicio Biblie și niciun roman, din câte vedeam. În șifonier am găsit geanta asta de piele.

Cecilia a fost cândva învățătoare și presupun că își ducea în ea manualele. Am furat-o pentru că aveam nevoie de o geantă, nu de o poșetă care nu mi-ar fi folosit la nimic, ci de o geantă de dimensiuni rezonabile, în care să-mi pot ține însemnările și orice dovezi…

•

Eu și mama ne-am ridicat în același timp. Cineva încerca să intre în apartament. Ușa din față se deschisese. Am auzit când s-a oprit în lanț, prima dată cu zgomot, apoi mai încet, la a doua încercare, mai grijulie. O văzusem pe mama scoțând lanțul la cererea mea, dar probabil că-l pusese la loc când eram cu spatele, convinsă că tata o să apară pe neașteptate. Auzeam cum o mână bâjbâie de după ușă și încearcă să scoată lanțul. Mama a țipat:

— A ajuns!

A început să strângă, disperată, dovezile. Se mișca rapid, și fiecare articol avea locul lui bine stabilit în geantă. Obiectele mai mici se potriveau în buzunarele din față, iar cele mai mari, inclusiv cutia ruginită de oțel, intrau în compartimentul principal, bine ordonate, fără să se irosească vreun spațiu. Era evident că mai făcuse asta și înainte, că își păstra dovezile gata să fie prezentate și strânse la loc foarte rapid, pentru a fi duse altundeva. Mama s-a uitat la ușa de acces spre grădina de pe acoperiș:

— Trebuie să ieșim prin altă parte!

Tata ne păcălise. Ne mințise și luase un zbor direct, ajunsese mai devreme și ne luase prin surprindere, exact cum susținuse mama – asta m-am gândit la început, afectat de reacția mamei. Cu toate acestea, mi-am dat seama repede că nu avea cum să fie așa. Tata nu avea chei de la apartamentul meu. Nu avea cine altcineva să fie decât Mark.

Cu geanta umplută, mama era gata să și-o pună pe umăr. Am pus mâna pe geantă și am oprit-o.

— Nu e tata.

— El este!

— Mamă, nu este el. Nu este el. Te rog, așteaptă aici.

M-am răstit la ea, nemaiputând să-mi păstrez calmul – doi oameni pe care mă străduisem să-i țin departe unul de celălalt urmau să se întâlnească în cele mai neobișnuite împrejurări. I-am făcut semn mamei să rămână pe loc, deși mă îndoiam că se va conforma, și am coborât în grabă în holul de la intrare. Mark nu se mai lupta cu ușa, doar o ținea deschisă cu piciorul și avea în mână telefonul, gata să mă sune. Nu-l ținusem la curent, uitasem că am promis să-l sun, fiind prins cu totul de povestea mamei. Ar fi trebuit să mă aștept la reacția lui – deja își exprimase îngrijorarea că sunt singur. I-am spus, în șoaptă:

— Îmi pare rău că nu te-am sunat, dar nu e un moment potrivit.

Nu intenționasem să par agresiv. L-am luat prin surprindere pe Mark. Intrasem în panică – după ani întregi în care îmi clădisem minciuna, întreaga construcție putredă urma să se prăbușească, fără să am ocazia să-i regizez cu grijă ieșirea din scenă. Fără să-mi mai stăpânesc emoțiile, i-am făcut semn să se dea înapoi, am închis ușa, am scos lanțul și am deschis-o larg. Mark tocmai voia să spună ceva, dar s-a oprit, cu privirea peste umărul meu.

Mama era la capătul celălalt al holului, ținând strâns geanta. În buzunarul din față al blugilor vedeam conturul cuțitului de lemn. Stăteam toți trei nemișcați, fără să spunem nimic. În cele din urmă, mama a făcut un mic pas în față, s-a uitat cu atenție la costumul și pantofii scumpi ai lui Mark și l-a întrebat:

— Ești medic?

Mark a clătinat din cap:

— Nu.

Mark, în mod obișnuit politicos și vorbăreț, nu a putut să dea acum mai mult decât un răspuns monosilabic, nefiind sigur ce voiam eu să spună.

— Te-a trimis Chris?

— Locuiesc aici.

Am adăugat:

— El este Mark. E apartamentul lui.

Mi-am dat seama, prea târziu, ce prezentare seacă i-am făcut. După ani întregi în care așteptase să-i cunoască pe ai mei, cuvintele pe care le-am folosit l-au făcut să pară mai degrabă proprietarul decât iubitul meu. Mama a repetat numele:

— Mark.

A înclinat foarte puțin capul într-o parte, ca și cum și-ar fi revizuit viziunea asupra lumii. Își îndreptase atenția de la haine la chipul lui. I-a spus:

— Mă numesc Tilde. Sunt mama lui Daniel.

Mark a zâmbit, cât pe ce să înainteze, dar s-a oprit, sesizând starea precară de echilibru emoțional.

— Încântat să te cunosc, Tilde.

Încercând să schimbe câteva vorbe, a făcut semn spre geantă:

— Ți-aș strânge mâna dacă n-ar fi ocupată.

Era o glumă. Dar mamei nu i-a făcut plăcere să se pomenească de geantă. I-a stârnit bănuieli. S-a dat cu un pas înapoi. Stăpânindu-și emoția, i-a spus:

— A fost foarte drăguț din partea ta să ne lași să stăm în apartamentul tău.

— Cu plăcere.

— Ai vrea să plecăm acum?

— Puteți rămâne oricât timp vreți.

— Rămâi și tu?

Mark a clătinat din cap:

— Nu, doar un minut și plec.

Mama se uita fix la el. În alte împrejurări, ar fi fost un gest nepoliticos. Mark i-a răspuns la privire cu un zâmbet inexpresiv. Din nou, nimeni n-a mai

spus nimic un timp. Mama a coborât privirea spre podea și a zis:

— Am să aștept sus.

Înainte de a pleca din hol, mama i-a mai aruncat o privire lui Mark, ca și cum ar fi vrut să verifice ceva.

Am așteptat tăcuți cât timp a urcat mama încet treptele și i-am ascultat pașii greoi. Rămași singuri, m-am întors spre Mark. Întâlnirea de care eram îngrozit de atâta timp se produsese într-un mod în care nu mi-aș fi închipuit niciodată – mama îl cunoscuse pe partenerul meu și totuși, nu chiar, nu întrutotul, schimbaseră nume și priviri. Ascunsesem în continuare adevărul, incapabil să pronunț cuvintele – acesta este bărbatul cu care trăiesc –, spusesem, în schimb: bărbatul acesta trăiește aici. Nu era o minciună, dar era la fel de grav ca și cum aș fi mințit. Mark era dezamăgit de prezentare. Absurditatea situației îl rănise – avusese așteptări atât de mari de la acest moment. Vorbind încet, a lăsat deoparte sentimentele lui și m-a întrebat:

— Cum se simte?

Eram un pic amețit și absent:

— Încerc să-mi dau seama…

M-am corectat:

— Nu știu.

Nu mi se părea că are vreun rost să-i fac un rezumat a ceea ce discutaserăm până atunci. Mi-a spus:

— Dan, trebuia să mă asigur că ești bine.

A adoptat un ton neutru:

— Vrei să afli adevărul?

— Adevărul?

Simțeam că mă cuprinde un acces de isterie. Voiam să râd de cuvânt.

— Sunt aici pentru că nu eram sigur că faci față.

A adăugat, grăbit, ca să atenueze șocul:

— E greu pentru oricine să facă față unei asemenea situații.

N-ar fi venit în niciun caz doar ca să se amestece, sau pentru că s-ar fi simțit exclus. Venirea lui acasă fusese necesară. Era aici ca măsură de precauție în caz de dezastru, ca să mă sprijine dacă situația ar fi scăpat de sub control. El și mama ar fi fost de aceeași părere, că nu eram călit pentru vremuri grele. Am încuviințat din cap:

— Ai avut dreptate să vii. Dar sunt bine. Mă descurc.

Mark nu era convins.

— Care-i planul?

— Am de gând să ascult până la capăt și abia apoi să hotărăsc dacă are nevoie de tratament. Sau dacă e nevoie să mergem la poliție.

— La poliție? Serios?

— E atât de greu să fii sigur.

Am adăugat:

— Vine și tata. S-a răzgândit. Avionul lui urmează să aterizeze foarte curând.

— O să vină aici?

— Da.

— Ar putea fi complicat.

— O să fie…

— Sigur vrei să plec?

— N-o să mai vorbească dacă ești aici. Nu deschis, nu așa cum a vorbit până acum.

Mark s-a mai gândit:

— Bine. Plec. Dar uite ce-o să fac. Rămân la cafeneaua de după colț. Pot să citesc, sau să lucrez ceva. Sunt la două minute depărtare. Mă chemi dacă se întâmplă ceva.

Mark a deschis ușa. Mă așteptam să-mi spună că mă iubește, dar mi-a spus:

— Lămurește lucrurile.

•

Mă așteptam s-o găsesc pe mama trăgând cu urechea. Dar nu era în hol. Am urcat și am găsit-o la fereastră. O deschisese și se uita peste acoperișul unei foste fabrici de produse din piele. Chiar dacă apartamentul lui Mark era la înălțime și

ferestrele se întindeau din podea până la tavan, era încă o zi înăbușitoare și nu adia vântul. M-am dus lângă ea. M-a luat de mână și i-a pronunțat numele de parcă nu-l mai spusese niciodată până atunci:

— Mark.

Am încuviințat din cap:

— Da.

Și apoi, ca și cum tocmai i-a trecut prin cap ideea:

— De ce nu vorbești tu un pic?

Știam că dacă aș fi răspuns, vocea m-ar fi dat de gol și aș fi început să plâng. Așa că i-am strâns pur și simplu mâna, de trei ori, ca și cum am fi comunicat prin alfabetul Morse. A înțeles, pentru că mi-a răspuns înclinând încet din cap, și a vorbit în locul meu:

— Îmi amintesc de o vacanță pe care am petrecut-o pe coasta de sud. Erai foarte mic. Aveai șase ani. Prima zi a fost călduroasă, cu un cer albastru strălucitor. În drum spre plaja de la Little Hampton eram convinși că va fi un început perfect de vacanță. Când am ajuns, ne-am dat seama că bate tare vântul. În loc să renunțăm, ne-am refugiat după o dună de nisip, o ridicătură ferită de pe plajă. Atâta timp cât stăteam culcați, nu simțeam vântul. Adăpostul nostru era liniștit. Soarele de deasupra noastră era cald, la fel și nisipul de dedesubt. Am stat întinși acolo mult timp, moțăind și bronzându-ne. Până la urmă am spus că nu putem să rămânem acolo pentru totdeauna și tu te-ai uitat la mine și ai întrebat: de ce?

Cât timp a vorbit mama, am reușit să-mi revin. I-am spus:

— Mamă, vreau să aud ce s-a întâmplat după ce ai vizitat-o pe Cecilia. Trebuie să ne grăbim. Despre viața mea putem vorbi altă dată.

Mama a răspuns:

— Când termin, după ce mergem la poliție, vreau să vorbești și tu la fel de mult cât am vorbit eu, ore întregi. Vreau să ascult. Vreau să te ascult.

— Și eu mi-aș dori.
— Înainte ne spuneam totul.
— O să facem asta din nou.
M-a întrebat:
— Ești gata să asculți mai departe?
— Sunt gata.
— Cu toții facem greșeli. Pe unele le putem ierta. Pe altele nu. Eu am comis în vara asta o eroare de judecată de neiertat.

O dată pe săptămână mergeam cu bicicleta pe plajă – nu pe plaja pentru turiști, ci pe o plajă mai îndepărtată, dinspre nord. Era o zonă sălbatică, neîngrijită, cu dune și pâlcuri de ferigi, la marginea unei păduri dese, nu era o plajă de vacanță. Niciun turist nu venea vreodată aici. Alergam pe nisip. Într-o seară alergasem cam jumătate de oră și mă pregăteam să mă întorc, când am văzut ceva mișcându-se în pădure. Era ceva alb, luminos, ca pânza unei mici corăbii care trecea printre trunchiurile de pini. În mod obișnuit plajele și pădurile acestea erau pustii. Ieșind dintre copaci, Mia a pășit pe plajă îmbrăcată ca o mireasă, cu flori în păr și în mâini. Purta o rochie de vară. Era așa de straniu, încât îmi dădea fiori, așa că m-am ascuns după o tufă de ferigi ca să văd ce are de gând să facă în continuare. A mers mai departe pe plajă, până a ajuns la un far părăsit. A prins florile de ușă și a intrat.

Mă simțeam de parcă aș fi fost martoră la o poveste cu fantome, doar că fata era adevărată și urmele de tălpi erau clare pe nisip. Mia aștepta pe cineva. Florile erau un semn pentru cineva care privea cum ea a intrat în clădirea farului, flori albe care se vedeau chiar și de unde eram eu ascunsă. Eram hotărâtă să văd cine venea să se întâlnească cu Mia la far. Dar nu a venit nimeni. Cu cât așteptam mai mult, cu atât eram mai dezorientată, o parte din mine era convinsă că cealaltă persoană mă văzuse. Poate că se ascundea undeva în pădure și nu avea să apară decât după plecarea mea. După

aproape o oră, am început să mă îndoiesc de mine. În mod clar Mia nu era neliniștită. Se dusese spre far voioasă, calmă, de bună voie. Eram curioasă, dar îmi era și frig. Temându-mă să nu mă îmbolnăvesc înainte de festivalul de la mijlocul verii, am hotărât să plec și am alergat până la bicicletă.

N-am să-mi iert niciodată această eroare de judecată. Sunt convinsă ca bărbatul care a venit, în cele din urmă, era ucigașul Miei.

Deși instinctul îmi spunea s-o întrerup și să cer mai multe informații, am sesizat că mama nu mai evita detaliile, ci se îndrepta, fără ocolișuri, către explicația pentru evenimentele din preajma uciderii Miei și a crimei în sine. Nu se așezase și nu părea să aibă de gând să facă asta. Cu geanta încă pe umăr, a deschis-o și a luat jurnalul. A deschis la paginile despre petrecerea de la miezul verii și a scos o invitație.

— În fiecare an orașul organizează două petreceri separate la miezul verii, una pentru turiștii aflați în vacanță în zonă și una mai selectă, exclusiv pentru localnici. Aceasta este o invitație la prima petrecere, un pliant distribuit pe plaje și la hoteluri. Deși este ilustrată cu copii cu flori în părul auriu, dansând în jurul unei prăjini cu panglici colorate, și promite o sărbătoare a inimilor curate, este de fapt o ocazie de a scoate bani.

Locul ales anul acesta a fost pe un câmp deținut de Hakan chiar la ieșirea din oraș. Festivitățile sunt planificate și realizate pe bani puțini. Cum de știu asta? Am lucrat acolo. Mia a trecut pe la fermă și mi-a spus că e o ocazie să muncesc pe bani. Probabil știa că suntem strâmtorați. Încerca să ne ajute. Am luat legătura cu organizatorii și mi-au dat o slujbă în cortul de bere și șnaps.

În ziua petrecerii am ajuns pe câmp dimineața devreme imaginându-mi o mulțime de oameni motivați să găzduiască un eveniment grandios. Aveam o responsabilitate mare pe umeri. Acest

festival marchează iubirea față de țara noastră și își are originea într-o veche sărbătoare a recoltelor, exprimând afecțiunea noastră profundă pentru Suedia. Lucrurile la care am fost martoră în acea zi m-au dezamăgit. Cortul din pânză albă în care se servea mâncarea era slinos și vechi. Erau coșuri mari de gunoi peste tot. Erau afișe scrise de mână care dădeau ordine în stânga și-n dreapta. Nu face asta. Trebuie să faci aia. Un șir lung de toalete portabile din plastic atrăgeau atenția mai mult decât prăjina cu panglici. Mâncarea și băuturile nealcoolice erau incluse în preț. Dacă stai să te gândești că biletul era doar două sute de coroane, sau aproximativ douăzeci de lire sterline, pare rezonabil. Totuși, mâncarea e preparată la grămadă, cu o strategie evidentă: mult amidon și multă sare. Îți amintești când mi-a spus Hakan să aduc salată de cartofi la petrecerea lui. Am văzut pe pielea mea cât de desconsiderată e salata de cartofi, pregătită în găleți, pusă în farfurii cu niște linguroaie, o mâncare potrivită pentru turiști. De aceea îmi spusese Hakan să aduc asta la petrecerea lui, un fel de mâncare pentru turiști, pentru că el așa mă vedea, o turistă în Suedia. Felul principal era hering cu patru sosuri diferite, prezentate în vase de inox care-mi aminteau de cantina școlii. Feliile de hering se pierdeau într-un ocean de sos sintetic, mult prea dulce. Fiecare lingură aducea o baltă roșie sau galbenă sau albă pe o farfurie pe care se afla poate o singură bucățică de pește, servită cu cartofi fierți prea tare și niște baghete uriașe, necomestibile, la care mestecai la nesfârșit, pâine care ține o veșnicie și nu se usucă niciodată, plină de chimicale și tăiată în felii groase.

În cortul de băuturi alcoolice serveam bere și băuturi tari cu mai mult personal decât în cortul de mâncare, unde cozile se întindeau pe sute de metri. Era o tactică deliberată de a descuraja oamenii să mai vină după a doua sau a treia porție. De prisos să mai spun că mai ales bărbații se reorientau rapid

spre cortul de băuturi. La noi a fost plin de la început. Indiferent ce credeam eu despre organizare, oamenii se simțeau bine. Vremea era călduroasă și oaspeții hotărâți să se distreze.

În timpul pauzei de prânz m-am aventurat până la prăjina cu panglici colorate să privesc spectacolul în cinstea miezului verii. Dansau niște elevi îmbrăcați în costume populare. În timp ce mă uitam, cineva m-a bătut pe umăr și când m-am întors am văzut-o pe Mia, nu îmbrăcată în alb și cu flori în păr, așa cum fusese pe plajă, ci cu un sac de gunoi din plastic în mână. Primise sarcina să adune gunoiul. Mi s-a părut ciudat că tocmai cea mai frumoasă fată din oraș a fost pusă să se ocupe de curățenie. Mi-a spus că ea a cerut în mod expres această sarcină, pentru că nu voia să se holbeze lumea la ea. Chiar și atunci, înainte să fie ucisă, acest comentariu mi-a atras atenția și m-a pus pe gânduri. De ce se temea atâta această femeie frumoasă să fie privită? Mia mi-a povestit despre festivalul Sfintei Lucia de anul trecut, sărbătoarea luminii în cea mai întunecoasă zi a anului. Biserica a hotărât să pregătească nu doar o procesiune la lumina lumânărilor, ci și o piesă special concepută, despre procesul de selecție a fetei potrivite care să primească rolul Sfintei Lucia – sfânta cu lumânări în păr. În această piesă de ficțiune, unul dintre personaje era un dirijor de cor habotnic, care alege o fată conform stereotipului de frumusețe suedeză. Fata pe care o alege e rea, dar e frumoasă și blondă. Fata pe care o interpretează Mia nu este băgată în seamă pentru că e de culoare, deși are inima cea mai curată. În timpul ceremoniei, fata cea rea din fruntea procesiunii se împiedică și părul îi ia foc, pentru că folosește prea mult fixativ. Personajul Miei stinge flăcările și se arde la mâini. Mi s-a părut o piesă cam curioasă. Lucru și mai ciudat, după această piesă despre o procesiune falsă a Sfintei Lucia, a început adevărata procesiune, la care Mia a primit locul fruntaș. Mia

a spus că întreaga experiență a fost înfiorătoare. De la acel moment jenant și-a jurat să nu mai joace în fața unui public în viața ei.

În timp ce stăteam de vorbă, Mia a reacționat brusc la vederea cuiva din spatele meu. M-am întors și l-am văzut pe Hakan intrând în cortul unde se servea mâncare. Mia a plecat deodată și a fugit după el. Am urmat-o, neînțelegând ce se întâmplă. În cort era mare agitație. Hakan prinsese un tânăr de guler, un bărbat frumos de douăzeci și ceva de ani, cu părul lung și blond și un cercel în ureche. Deși tânărul era înalt și avea o alură atletică, nu avea cum să-i facă față fizic lui Hakan, care-l împingea în pânza cortului și-l acuza că-și făcuse de cap cu fiica lui. Mia a intrat în fugă și l-a apucat pe Hakan de braț, spunându-i că nici nu-l cunoaște pe bărbatul acela. Hakan nu era convins și aștepta un răspuns de la tânăr, care s-a uitat la Mia și a început să râdă, spunând că dacă Hakan vorbește despre fata aceea, trebuie să fie nebun, pentru că lui nu-i plac fetele negre. Tânărul a folosit niște cuvinte de-a dreptul jignitoare. Probabil că toată lumea din cort îl disprețuia din cauza asta, cu excepția unei persoane – a lui Hakan, pentru că s-a calmat imediat, dându-și seama că acel tânăr este rasist. Informațiile adunate de Hakan de la spionii lui erau eronate. Era limpede că Hakan se liniștise. După cum ți-am mai spus, nimic nu e mai important pentru el decât noțiunea de posesie. În loc să-l mustre pe acest tânăr pentru limbajul murdar pe care-l folosise, Hakan și-a cerut scuze pentru că-l acuzase pe nedrept.

Mia a fost afectată de această confruntare în public. A ieșit în fugă din cort, aruncând din mână sacul de gunoi. M-am dus la Hakan și i-am sugerat să se ducă după Mia. Hakan s-a holbat la mine cu o ură nestăpânită. Avea ochii roșii. Băuse. Mi-a spus să-mi văd dracului de treaba mea. În timp ce trecea pe lângă mine prin mulțime, ținându-și

brațele pe lângă corp, și-a strâns o mână în pumn și mi-a apăsat tare cu pumnul peste pizdă, a împins cu încheieturile degetelor prin rochia mea de bumbac încât m-a făcut să icnesc, apoi a plecat mai departe ca și cum ar fi fost un accident. Dacă aș fi țipat, ar fi negat. M-ar fi făcut mincinoasă. Sau ar fi spus că era aglomerație în cort și doar s-a înghesuit să treacă pe lângă mine.

Întoarsă în cortul de băuturi, încă îi mai simțeam încheieturile degetelor, de parcă aș fi fost făcută din cocă moale și mi-ar fi rămas imprimate pentru totdeauna.

•

Mă întrebam dacă mama folosise cuvântul acela – pizdă – ca să simt și eu ceva din șocul pe care l-a avut ea, ca să sugereze senzația persistentă pe care i-o lăsaseră degetele lui. Dacă asta fusese intenția ei, chiar reușise, pentru că n-o mai auzisem folosindu-l până atunci. Oare mai existase și alt motiv? Poate se gândise că mă relaxasem prea tare. După momentul de tandrețe de mai devreme, poate mă avertiza să nu mă aștept să fiu ferit de adevăr și-mi amintea că, după părerea ei, aveam de-a face cu niște acte de violență și secrete pe care le va dezvălui fără menajamente.

De la pagina următoare din jurnal a scos a doua invitație, vizibil mai scumpă, și a așezat cele două invitații una lângă alta pe masă, ca să le pot analiza.

— Aceasta este invitația la a doua petrecere în cinstea miezului verii, cea exclusivistă. Nu mai este cazul să-ți atrag atenția la diferența de calitate. Observă numele meu, scris cu negru, de mână, cu o caligrafie elegantă. Au trecut și al doilea prenume al meu – Elin –, dar nu și pe al lui Chris, lucru ciudat, pentru că de unde ar fi obținut o asemenea informație și de ce nu ar fi fost consecvenți? Nu-l spusesem nimănui. Nu este un secret, dar nu aveam cum să-l spun cuiva fără să-mi dau seama. Acest amănunt nu poate fi

interpretat decât ca un avertisment. Pot dezgropa informații confidențiale despre mine. Era modul lui Hakan de a-mi spune că investigațiile se pot desfășura în ambele sensuri, și că dacă îl atac, ar fi bine să fiu pregătită pentru lupta vieții mele.

Nu înțelegeam natura amenințării:

— Mamă, ce este de aflat despre tine?

— Ar fi putut afla despre Freja! Dacă ar fi aflat asta, aș fi fost terminată. Zvonurile acelea m-au obligat să plec de acasă și în trecut. În ochii părinților mei, îmi omorâsem cea mai bună prietenă. Nu conta că nu era adevărat. Hakan ar fi spus în șoaptă povestea soției lui, la cină, convins că ea le-o va șopti prietenelor ei la o cafea. Curând ar fi fost o sută de oameni care ar fi șușotit în același timp. S-ar fi schimbat priviri și ocheade. N-aș fi putut să trăiesc printre asemenea minciuni, nu din nou, orice, numai minciunile alea nu. Aș fi încercat să fiu puternică, aș fi încercat să le ignor, dar, până la urmă, nu poți să te izolezi de lume. Nu aș fi avut altă variantă decât să vând ferma și să găsesc altă casă. Dacă Hakan ar fi aflat de Freja, ar fi câștigat ferma.

Aveam de gând să-mi continuu investigația înainte ca acele povești despre Freja să fie descoperite. Nu aveam să trăiesc cu frica în sân și această petrecere îmi dădea ocazia să observ comunitatea interacționând cu oamenii, ocazie de care eram hotărâtă să profit la maximum. Deși mă așteptam ca petrecerea să înceapă cu o atmosferă mai rezervată, în curând avea să curgă băutura, să se dezmorțească limbile, să iasă la iveală secretele, iar eu eram gata să rețin ce urma să se întâmple. Spre deosebire de apariția mea împiedicată de la grătarul lui Hakan, unde eram preocupată de felul cum voi fi văzută, de data aceasta eu aveam să fiu observatorul. Nu aveam să mai dau niciun ban pe reputația sau pe imaginea mea. Nu-mi păsa câtuși de puțin dacă le place de mine sau nu. Obiectivul meu era să văd ce bărbați se țin după Mia.

La început am promis să nu pierd vremea cu descrieri decât dacă este necesar. Dacă-ți spun că pe cer se citea amenințarea unei furtuni, asta te va ajuta să înțelegi de ce ziua aceea a fost cea mai tulburătoare zi de miez de vară din viața mea. Norii erau deși și întunecați. Așteptam să se deschidă cerul dintr-o clipă în alta. Din cauza vremii plutea printre invitați un resentiment mocnit. Cu o zi în urmă, petrecerea pentru turiști avusese parte de o vreme absolut perfectă de vară, de un soare splendid și de cer albastru, senin. Petrecăreții băuseră bere până seara târziu și adormiseră pe iarbă. În această zi aerul era rece și vântul bătea în rafale. Toate aspectele asupra cărora aveau control organizatorii erau minunate, doar vremea nu era potrivită.

În ciuda faptului că stătea să plouă, am vrut să merg pe jos la petrecere. Hotărâsem să mă îmbrac în costum popular suedez, cu un buchet de flori culese de acasă, cu părul în cozi împletite. Faptul că-mi folosiseră al doilea prenume mă făcuse să mă simt neliniștită. Vestimentația mea era o încercare de a mă transforma într-o țintă inofensivă a ironiilor. Dacă existau suspiciuni că aș fi aproape de aflarea adevărului, costumul meu avea să le spulbere. Aveau să râdă pe înfundate de femeia îmbrăcată în rochie albastră și șorț galben. Chris a vociferat, spunând că mă fac de râs. Nu vedea cum putea asta să ne apropie mai mult de comunitate. Nu-și dădea seama că renunțasem de mult la ambiția asta, era în zadar și nu aveam să fim priviți niciodată ca unii de-ai lor. Și, mai exact, nici nu mai voiam să fac parte din acel grup. Poziția care mi se potrivea era cea de outsider. Incapabilă să dau glas motivelor pentru care alesesem o asemenea înfățișare caraghioasă, am fost nevoită să răspund la protestele lui Chris pretinzând, neconvingător, că era prima mea sărbătoare cu prilejul miezului verii în Suedia de mulți ani și că voiam să mă bucur la maximum de ea. A fost atât

de supărat, încât a plecat de la fermă fără mine și a mers cu Hakan, cu mașina. Mi-a spus că dacă am de gând să mă comport copilărește, el nu vrea să aibă de-a face cu mine. În timp ce-l priveam plecând, îmi doream să fi participat și el la investigație, așa cum făcuserăm împreună aproape toate lucrurile importante din viața noastră. Adevărul era că nu aveam încredere în el. Așa că am plecat singură, în costumul popular, însoțită, în schimb, de geanta de piele cea veche și uzată.

Când am ajuns la petrecere, toată lumea s-a uitat la mine și am îndurat privirile pline de milă din partea câtorva femei măritate. Mi s-au adresat pe un ton blând, de parcă ar fi vorbit cu o femeie cu mintea dusă, și m-au felicitat pentru că am fost atât de îndrăzneață. După cum mă așteptam, cei din comunitate și-au dat ochii peste cap și au lăsat garda jos.

Fără îndoială că locul ales era pitoresc. Petrecerea a avut loc pe o fâșie de pământ de-a lungul Râului Elanului, mai jos de jgheabul în trepte pentru migrația somonilor, nu departe de teatrul în aer liber unde dădeau reprezentații trupe itinerante pentru publicul de vară. Terenul fusese pregătit cu mare grijă. Erau toalete de lux și corturi elegante unde se servea mâncare. Erau buchete din flori de vară. Și mai impresionantă era prăjina cu panglici colorate, exact aceeași structură folosită cu o zi înainte, dar numărul florilor era dublu sau triplu. Era așa de frumoasă încât pentru scurt timp am uitat de nedreptatea pe care o reprezenta. Ar fi putut folosi aceeași prăjină frumoasă pentru ambele petreceri. Această sărbătoare a vieții și a verii era pătată de meschinărie și micime sufletească.

Elise era prezentă și mă măsura din cap până-n picioare. Deși ți-am spus mai devreme că nu aveam de gând să fiu oarbă, precum Elise, în anumite zile, când eram cu moralul la pământ, înțelegeam alegerea ei și recunosc, rușinată, că

starea ei de orbire deliberată îmi surâdea. Ce ușurare ar fi fost să-mi reprim mintea suspicioasă și să-mi redirecționez energiile către adorarea acestei comunități. N-aș mai fi pierdut nopți, n-aș mai fi avut de ce să-mi fac griji – nu mi-aș mai fi petrecut nicio clipă întrebându-mă ce se petrece în susul râului, în adâncul pădurii. Dacă aș fi ales să fiu oarbă, sunt foarte sigură că Hakan ar fi savurat alegerea mea, s-ar fi bucurat să vadă că mă dau bătută și m-ar fi recompensat, deschizându-mi un cerc larg de prieteni. Dar orbirea nu-i o cale ușoară. Necesită seriozitate și dăruire. Prețul este mult prea mare: m-ar fi schimbat. M-aș fi transformat într-o imitație de-a lui Elise, poate că și ea imita o femeie dinaintea ei, poate că acest model de orbire era vechi de generații, femei obligate să-și golească mințile de întrebări sau critici, care jucau un rol la fel de vechi precum aceste ferme – rolul de loialitate și de devotament – un rol care mi-ar fi adus acceptarea de către comunitate, poate chiar fericire într-un anumit sens. Mai puțin când eram singură. M-aș fi urât. Felul în care ne vedem atunci când suntem singuri e cel care ar trebui să ne călăuzească hotărârile.

La fel ca mine, Mia a venit singură. Și mai surprinzător era faptul că, tot la fel ca mine, și ea era îmbrăcată deosebit, într-o rochie albă ca de mireasă, și avea flori în mână. Erau exact aceleași haine pe care le purtase pe plajă, doar că nu mai erau imaculate. Aveau urme de murdărie și rupturi. Din flori cădeau petale. Nu făcuse niciun efort să mascheze părțile unde avea hainele sfâșiate. Arăta de parcă fusese atacată în pădure, pe drumul de întoarcere de la far.

La început Mia nu m-a băgat în seamă, nici pe mine și nici pe altcineva, ci a stat pe malul râului, cu spatele la petrecere, și s-a uitat îndelung la apă. Am lăsat-o în pace, pentru că nu voiam să atrag atenția ieșind din formație. Mai târziu am observat ceva în neregulă cu felul în care se mișca. Pășea cu

prea multă grijă. Își dădea prea mult silința. Într-adevăr, intuiția mea a fost corectă, pentru că atunci când am salutat-o, în sfârșit, am văzut că avea ochii injectați. Era beată! Probabil că-și adusese ceva de băut, pentru că la petrecere nu ar fi servit-o nimeni. Bineînțeles, adolescenții se îmbată uneori, nu e cazul să dramatizezi, dar să te îmbeți turtă în toiul zilei, la o asemenea ocazie, nu era o dovadă de frivolitate sau de distracții exagerată: era beția unei minți agitate.

Pe când ne pregăteam să ne așezăm să dansăm în jurul prăjinii, Mia deja nu-și mai putea ascunde starea, sau nu mai voia să o ascundă. Chiar și alți oameni care nu erau familiarizați cu nuanțele comportamentului ei începuseră să-și dea seama că se întâmpla ceva cu ea. L-am văzut pe Hakan pregătind terenul ca s-o ducă acasă. O asemenea măsură drastică avea să creeze ceva vâlvă. A considerat probabil că ar fi de preferat o scurtă întrerupere controlată a petrecerii decât o scenă din partea ei mai târziu. Nu-l puteam lăsa să o ia de la petrecere. Mia băuse cu un motiv. Trebuia să rămână acolo. Intuiția îmi spunea clar că se îmbătase ca să poată înfrunta pe cineva, că băuse ca să-și facă curaj. Era esențial să câștig destul timp ca ea să-și ducă planul la îndeplinire.

Am luat-o ușor pe Mia de braț, am condus-o în mijlocul invitaților și le-am spus tuturor să se apropie. Improvizând, am început să vorbesc despre istoria festivalului în cinstea miezului verii. Cu toți invitații în jurul meu, inclusiv Hakan, am explicat că aceasta este noaptea din an când magia are cea mai mare putere în Suedia, că în această noapte strămoșii noștri dansau într-un ritual al fertilității pentru a face pământul să rodească și să aducă recolte bogate la ferme. În acel moment am dat fiecărui copil câte o floare din buchetul meu și le-am spus că, potrivit tradiției, aceste flori ar trebui puse sub pernă și în acea noapte or să-i viseze pe viitorii iubiți, pe viitorul soț sau viitoarea

soție. Invitații au chicotit în timp ce copiii își primeau florile. Lor probabil că le-am părut o vrăjitoare inofensivă, dar exista un motiv în spatele gestului meu neobișnuit. Am ajuns la Mia, și i-am dat ce-mi mai rămăsese din buchet. Pentru că vorbisem despre iubiți și soți, cum avea să reacționeze? Mia a ridicat florile. Avusesem dreptate! Era doar la un pas să denunțe această comunitate și secretele pe care le ascundea. Toți rămăseseră țintuiți locului de încordare și se holbau la ea, așteptând să vadă ce va face în continuare. A aruncat florile în sus, așa cum ar face o mireasă în ziua nunții. Le-am urmărit cum descriau un arc în aer, în timp ce li se slăbea legătura și buchetul se desfăcea, iar florile se împrăștiau, într-o ploaie de petale peste capetele noastre.

Hakan și-a făcut drum prin mulțime și a apucat-o pe Mia de braț, cerându-și scuze de la toată lumea. A avut grijă să nu o tragă după el sau să o bruscheze în vreun fel. Ea nu a opus rezistență și s-a retras spre Saab-ul lui argintiu strălucitor. A așezat-o pe locul din față. Ea a coborât fereastra și s-a uitat înapoi la noi. Speram să strige ceva. Dar când mașina a accelerat, părul ei lung, negru, frumos, i-a venit peste față și i-a acoperit-o cu totul.

Atunci a fost ultima dată când am văzut-o pe Mia în viață.

Nu aveam nicio scuză să nu verific ce susținea mama în acel moment. Dacă-mi foloseam telefonul era foarte simplu să tastez numele Mia Greggson în motorul de căutare. Dacă fata fusese ucisă, ar fi trebuit să existe articole de ziar și multe comentarii din partea publicului. Dacă nu erau articole, atunci însemna că nu avusese loc nicio crimă. După multe ore în care gândurile mele oscilaseră ba într-o direcție, ba în cealaltă, mi se deschidea înainte perspectiva certitudinii.

Am luat în considerare opțiunea transparenței. Ar fi fost o idee bună să-mi fac cunoscute intențiile numai dacă mama știa că există asemenea articole. Ar fi putut să-mi ofere și cópii din jurnalul ei, indignată de îndoielile mele stăruitoare. Dacă nu existau articole, ar fi intrat în panică, trăgând concluzia că nu o credeam fără să le văd. Ar fi putut să fugă. Sinceritatea totală, în acest caz, nu era o dovadă de noblețe – era riscantă. I-am spus:

— Vreau să verific dacă a aterizat avionul tatei.

De când ne întrerupsese Mark, mama devenise agitată. Apartamentul nu mai era un loc sigur. Refuzase să se mai așeze sau să-și dea jos geanta de pe umăr. Se plimba de colo-colo în timp ce vorbea și am observat o intensificare semnificativă a ritmului povestirii. Cu mișcări lente, ca să n-o alarmez, am luat telefonul, am verificat ecranul și apoi i l-am arătat:

— Nu a sunat.

Nu aveam mesaje sau apeluri pierdute. Mamei nu i s-a părut relevant.

— N-o să sune până nu ajunge în fața blocului. Sau n-o să sune deloc.

Și-a pus jurnalul la loc în geantă și a spus:

— Avionul lui trebuie să fi aterizat până acum.

— Pot să verific pe site-ul aeroportului?

Mama mi-a făcut semn să verific.

Am deschis încă o pagină într-o fereastră separată de căutare în așa fel încât puteam să mut înapoi la informațiile despre sosirile de la Heathrow dacă mama mi-ar fi cerut pe neașteptate să-i arăt telefonul. Luându-mi toate măsurile de precauție, am scris numele fetei, bâjbâind cu degetele pe taste. Nu prea reușeam să-mi ascund neliniștea. Până atunci, mama se dovedise a fi o observatoare ageră. A venit mai aproape de mine.

— Ce scrie?

— Încă mai tastez informații.

Am adăugat locul presupusei crime și am apăsat pe butonul de „căutare”. Ecranul s-a albit. Se procesau informațiile. Conexiunea era slabă. Am aruncat o privire spre mama. Era doar la câțiva metri distanță:

— A aterizat?

— Încă se încarcă.

A ridicat mâna și aștepta telefonul:

— Dă-mi să văd.

Cu o mișcare imperceptibilă a degetului mare am dat înapoi la site-ul aeroportului și i-am dat telefonul. S-a uitat lung și atent la ecran.

— Avionul a aterizat acum douăzeci de minute.

Nu puteam decât să sper că n-o să observe sau că n-o s-o intereseze pictograma din josul ecranului care trăda faptul că mai era deschisă încă o fereastră de căutare. Ea nu avea smartphone. Dar mintea ei era atât de atentă la posibile șiretlicuri de orice fel, încât și-ar fi putut da seama sau ar fi putut deschide din greșeală cealaltă fereastră. A ridicat un deget și a atins ecranul. Din unghiul meu nu-mi dădeam seama dacă studiază doar lista avioanelor dinspre Suedia. Eram tentat să mă apropii și să-i cer înapoi telefonul, dar mă temeam că astfel m-aș fi dat de gol, așa că m-am hotărât să mă abțin și să aștept.

Mama mi-a dat înapoi telefonul. Până acum căutarea informațiilor despre Mia se va fi încheiat. Ar fi trebuit să fie deja pe ecranul telefonului. Dar nu mă puteam uita, nu încă, pentru că mama îmi vorbea:

— Chris sigur nu are bagaj. Va pleca în fugă de la aeroport și va chema un taxi. Va traversa în viteză orașul și ne va lua prin surprindere. Odată ajuns aici, va fi imposibil să mai scap, cel puțin nu fără să mă lupt cu el. Prin a mă lupta cu el nu vreau să spun că o să ne certăm. Vreau să spun că o să încerce să mă lege din nou de mâini și de picioare, dar spre deosebire de data trecută, n-o să mă mai las așa de ușor, de data asta o să-l lovesc

cu pumnii și picioarele. Ești pregătit pentru așa ceva, Daniel? Trebuie să plecăm acum.

Ideea de a-i vedea pe ai mei implicați într-o scenă de violență domestică era de neconceput pentru mine. Cu toate astea, am crezut-o pe mama când a spus că ar fi inevitabil să se ajungă la agresiune fizică dacă s-ar întâlni. Avea dreptate. Trebuia să plecăm. Confruntarea trebuia evitată. Am uitat, preț de o clipă, de telefonul de lângă mine. Aveam nevoie de câteva momente să văd rezultatele căutării.

— Mamă, plecăm acum.

Mama a mai verificat o dată dacă nu cumva a uitat vreo probă prin apartament. Tentația de a mă uita la telefon era puternică, dar ea se mișca atât de haotic încât mă temeam să nu mă surprindă. Am așteptat până când a coborât scările, iar eu am urmat-o. Nu mai puteam rezista. M-am uitat la ecran.

Telefonul afișa o listă de rezultate posibile ale căutării. Erau din ziare suedeze. Am rămas șocat. Probabil că mă așteptam să nu găsesc nimic, niciun articol de ziar – o pagină goală. Mă înșelasem. Deși promisesem să fiu obiectiv și să nu am prejudecăți, în adâncul sufletului meu crezusem, probabil, că de fapt nu se întâmplase nimic și că Mia nu murise. Am deschis primul link. A început să se încarce pagina. A apărut un fragment de imagine care se completa încetul cu încetul. Nu puteam să mai risc. Am lăsat telefonul cu fața în jos și l-am băgat în buzunar chiar la țanc, pentru că mama s-a întors spre mine când a ajuns la capătul scărilor. Am întins mâna și i-am pus-o pe umăr, fără să am vreo idee încotro să pornim.

— Mamă, unde să mergem? Nu te simți în largul tău când vorbești în public.

— Putem să ne hotărâm mai târziu unde să mergem. Deocamdată hai să plecăm de-aici.

— Și să stăm, pur și simplu, pe stradă?

Mama a izbucnit:

— Încerci să mă duci cu vorba? Ăsta-i planul tău? Tragi de timp ca să mă prindă taică-tău?

— Nu.

— Minți!

Acuzația era tăioasă. Devenea din ce în ce mai agitată. Trebuia să o scot din apartament.

— Nu vreau să văd o confruntare între tine și tata. Vreau să te ascult până la capăt. Ăsta-i adevărul.

Mama a deschis ușa din față.

Mi-am luat în grabă portofelul și cheile. Am ieșit pe coridor. Ca și cum ar fi fost urmărită, mama a apăsat de mai multe ori butonul ca să cheme liftul. Când a văzut că începe să urce de la parter s-a dat înapoi.

— S-ar putea să fie în lift!

— Puțin probabil.

— Hai să mergem pe scări.

Nu m-am împotrivit și am urmat-o pe scara de urgență, pe care a coborât în mare grabă, aproape în fugă. I-am strigat, iar pereții de beton au purtat ecoul vocii mele:

— Mamă, îl sun pe Mark. Are un birou. Poate știe el un loc în care să putem sta de vorbă. Ne trebuie un loc retras.

Mama mi-a răspuns:

— Grăbește-te!

Mi-am scos telefonul și am privit ecranul. Articolul din ziarul local suedez era despre Mia. Era o poză de-a ei, exact așa cum o descrisese mama. În articol scria că era dată dispărută. M-am uitat mai jos. Se oferea recompensă pentru furnizarea de informații. Vocea mamei s-a auzit, purtată de ecou pe casa scării de beton:

— Daniel!

Articolul nu era concludent. Nu pomenea despre vreo crimă. Dar declararea unei persoane ca fiind dispărută de obicei preceda știrea despre o crimă. Nimic din articol nu infirma ce-mi povestise

mama. Mama s-a uitat din nou în urmă după mine. L-am sunat pe Mark. A răspuns imediat. I-am spus:

— Tata e pe drum. Avionul lui a aterizat. Mama nu vrea să mai rămână în apartament. Avem nevoie de alt loc în care să stăm de vorbă. Un loc retras. Un loc în care să nu ne găsească tata. Nu știu unde să mergem.

— Ești sigur că nu vrei să-l aștepți?

— Ar fi un dezastru.

Mark a găsit imediat soluția.

— Vă rezerv o cameră la hotel. Comandă un taxi. Te sun eu să-ți dau amănuntele. Ești bine? Mama ta e bine?

— Suntem bine.

— Lasă hotelul în seama mea. Te sun eu.

A închis.

Mama era aproape de ieșire. I-am strigat:

— Mamă, oprește-te!

În comparație cu viteza ei, eu mă mișcăm precum un om care băuse mai mult decât era cazul. Luasem decizia corectă sau ar fi trebuit să trag de timp și să-l las pe tata să ne ajungă din urmă? După ce am vorbit cu Mark mi se reînnoiseră îndoielile că aș fi fost persoana potrivită pentru o asemenea responsabilitate. Nici măcar nu-mi trecuse prin cap să rezerv o cameră la hotel, soluția evidentă pentru problema noastră. Chiar dacă mi-ar fi venit ideea, oricum nu aveam bani s-o plătesc. Tata ar fi putut fi de folos. Dacă mama era, într-adevăr, bolnavă, tata știa despre boala ei mai multe decât oricine altcineva. Aș fi putut să mă retrag pe o poziție secundară și să ofer doar sprijin. Pe de altă parte, o privire aruncată pe fugă la articol nu era o dovadă concludentă că mama fabula. Mai mult decât atât, mi-era greu să înțeleg de ce nu mă sunase tata când ajunsese la aeroport. Doar câteva minute ne despărțeau de perspectiva unei confruntări violente. Să-l las pe Chris să ne ajungă din urmă ar fi fost un act de trădare, ar fi însemnat că nu credeam nimic din tot ce mi se spusese. Fie

că voiam să-mi asum sau nu responsabilitatea, mă trezisem cu ea pe umeri și nu avea cine altcineva s-o preia. Fără vreo dovadă că povestea ei ar fi fost neadevărată, o crezusem pe mama pe cuvânt. Mai devreme îmi spusese că e de datoria noastră să credem oamenii pe care-i iubim. În acest caz, ea îmi cerea timp și un loc în care să-mi povestească până la capăt ce se-ntâmplase cu Mia. Nu puteam să-i refuz asta.

Am ajuns-o din urmă la capătul scărilor:

— Așteaptă.

S-a oprit. Am sunat la firma locală de taxiuri. Fără să știu numele hotelului, le-am spus că vrem să mergem spre centrul Londrei. Au trimis o mașină imediat. Între timp mama a stat ridicată pe vârfuri și s-a uitat prin ochiul mic de geam în holul de la intrare. Văzând că este gol, a hotărât:

— Rămânem aici până vine taxiul. Nu vreau să așteptăm pe stradă.

Șoferul taxiului a sunat după câteva minute și atunci am ieșit cu luare-aminte în hol, apoi ne-am furișat afară din clădire. Era o porțiune de teren deschis între blocul meu și poarta principală. Fără să avem unde ne ascunde, eram expuși, incapabili să luăm vreo măsură de precauție în eventualitatea în care ne-am fi întâlnit cu tata. Simțeam tensiunea imensă sub care se afla mama știind că are de parcurs chiar și acea distanță scurtă. Amândoi am fost ușurați să ajungem la taxi, dar înainte de a putea propune un plan, mama s-a aplecat în față și i-a spus șoferului:

— Mergi până la capătul străzii și oprește acolo.

Șoferul s-a uitat la mine ca să-i confirm traseul. Am fost surprins că mi se cere asta, dar am încuviințat din cap. Mama m-a întrebat în șoaptă:

— De ce a trebuit să-ți ceară ție confirmarea? Nu pentru că ar ști că există dubii privind sănătatea mea mintală, nu are de unde să știe asta, atunci de ce? Îți spun eu de ce. Pentru că sunt femeie.

Șoferul a parcat la capătul străduței înguste care ducea de la blocul meu la strada principală. I-am sugerat mamei că motivul pentru care șoferul așteptase confirmarea mea era că i se păruse ciudat ce i-a cerut ea. Mama n-a fost de acord cu ipoteza mea:

— Nu-i ciudat. Vreau să-l vezi când vine.

— Pe cine?

— Pe taică-tău.

— Vrei să așteptăm aici până apare tata?

— E important să-l vezi și tu. Tu păstrezi amintirea lui Chris de când era un om obișnuit. Din cauza asta ai rezerve. Dar nu mai e același om. Ai să vezi limpede chiar și de aici. Nu putem risca să stăm mai aproape. Odată ce-ai să-l vezi ai să înțelegi.

I-am explicat, în termeni voalați, cerințele noastre neobișnuite șoferului, care părea de acum neliniștit. Îi cumpăram timpul. Voiam să așteptăm în locul acela o vreme și apoi să plecăm. Mama a adăugat:

— La semnalul nostru.

Șoferul ne-a privit cu atenție. Fără îndoială că mai avusese de-a face cu pretenții bizare și vagi din partea clienților. A sunat la firma de taxiuri, care a garantat pentru mine. După ce am căzut de acord asupra prețului, s-a apucat să citească dintr-un ziar.

În afara apartamentului, simțindu-se expusă, atitudinea mamei s-a schimbat radical. Nu voia să vorbească nimic altceva decât să dea câte o comandă sau o indicație. N-a putut sta liniștită nici măcar preț de-o clipă, se tot întorcea și se uita pe geamul din spate spre poarta principală, unde avea să oprească, fără îndoială, un taxi. Nu o puteam face să se concentreze la o conversație. Am așteptat într-o tăcere aproape totală, filând intrarea în blocul meu.

Mi-a sunat telefonul. Era Mark. Mi-a dat adresa unui hotel scump din Canary Wharf. Plătise în

avans pentru cameră și eventuale alte cheltuieli. Nu aveam nevoie de card în momentul cazării. Mi-a sugerat că ar putea să ne aștepte la hotel, în vestibul, sau la restaurant, să fie în apropiere. I-am zis:

— E o idee bună.

Am închis telefonul și i-am prezentat mamei planul. Urma să mergem la hotel, unde își putea încheia povestea, fără teama să fim găsiți. Canary Wharf era destul de departe. Era o alegere neobișnuită. Chris nu s-ar fi așteptat să mergem acolo, într-o zonă din fericire anonimă pentru noi, o parte a Londrei de care nu ne legau niciun fel de amintiri. Mama avea ochii ațintiți asupra porții. Într-un târziu, după ce am insistat să-mi dea un răspuns, mi-a făcut semn din cap, încuviințând planul.

Deodată, m-a prins de mână și m-a tras mai jos de fereastră. A trecut un taxi pe lângă noi. Cu fața aproape de a mamei, stăteam ghemuiți în spațiul dintre banchete. Mama își ținea respirația. Motorul celeilalte mașini se auzea mai slab. Încetișor, a făcut semn că putem să ne ridicăm. Ne-am ițit pe geamul din spate ca și cum ne-am fi ridicat capetele peste marginea unui tranșeu. Lângă poartă a oprit un taxi negru. Din el a ieșit tata.

Era prima dată când îl vedeam din aprilie. Era schimbat. Slăbise. Părea agitat și neîngrijit, în privința aceasta semănând cu mama. S-a oprit în stradă și și-a aprins o țigară, de parcă întreaga lui existență atârna de aportul acela de fum, și a studiat clădirea. Îmi părea bine să-l văd, îl iubeam foarte tare, sentimentul acesta era puternic, instinctul îmi spunea să am încredere în el, să ies din ascunzătoare și să-l strig. Chiar cred că aș fi făcut asta dacă ar fi fost singur.

Din taxi a mai ieșit un bărbat. Mama a exclamat:

— Nu!

Bărbatul i-a pus tatei o mână pe umăr. Am fost atât de surprins, încât m-am ridicat, așa încât

puteam fi văzut, până când mama m-a tras în jos și mi-a spus printre dinți:

— Or să te vadă!

Celălalt bărbat era cam de aceeași vârstă cu tata, dar îmbrăcat îngrijit. Nu era niciunul dintre bărbații pe care-i văzusem în fotografii sau în articolele din ziare. Tata nu spusese că vine cu cineva, o omisiune atât de flagrantă încât mă întrebam dacă am ascultat cum trebuie mesajul lui. Acest bărbat necunoscut a plătit taxiul negru, apoi și-a pus portofelul elegant din piele înapoi în buzunar. Am simțit cum degetele mamei se încleștează pe brațul meu. Îi era frică.

— Cine e, mamă?

S-a întors, l-a atins pe șofer pe umăr și l-a implorat:

— Pornește! Pornește! Pornește!

Neobișnuit să joace rolul unui șofer care ajută niște fugari, omul și-a strâns fără grabă ziarul, spre disperarea mamei, care părea gata să se repeadă peste banchetă și să-i ia locul la volan. M-am uitat înapoi și i-am văzut pe tata și pe însoțitorul lui neidentificat la poartă, stând de vorbă. În timp ce șoferul nostru pornea motorul, tata s-a uitat spre noi, iar mama s-a lăsat din nou în jos, unde nu putea fi văzută.

— Ne-a văzut!

Mama a refuzat să se ridice până când nu am asigurat-o, după câteva minute, că nu ne urmărea nimeni. Am ajutat-o să se așeze la loc pe banchetă și am întrebat-o:

— Cine era bărbatul acela?

A clătinat din cap și a refuzat să răspundă, ducându-și un deget la buze, exact la fel cum făcuse în tren, pe drum de la Heathrow, exact așa cum susținea că făcuse Hakan când venise în vizită. M-am trezit că-mi doream să imit gestul, să-l analizez la rândul meu, ca și cum era ceva ce nu înțelegeam la el.

Mama a rămas cu privirea în urmă tot drumul, nescăpând din ochi nicio mașină care depășea și se apropia de noi. Șoferul s-a uitat la mine în oglindă, întrebându-mă din priviri dacă mama se simte bine. I-am evitat privirea. Nu știam – într-un moment eram convins, era bolnavă de paranoia și de frică. În clipa următoare paranoia și frica păreau justificate, și m-am trezit că le simțeam și eu, că încă mă întrebam de ce tata nu-mi spusese că o să mai fie cineva cu el la sosire – un necunoscut bine îmbrăcat.

Mi-a sunat telefonul. Era tata. M-am uitat la mama.

— Probabil că se întreabă unde suntem.

— Nu răspunde.

— Ar trebui să-i spun că suntem bine.

— Nu-i spune nimic despre planurile noastre!

— Trebuie să-i explic ce facem.

— Fără să-i dai vreun detaliu.

Am răspuns la telefon. Tata era nervos:

— Mi-a spus portarul că ați plecat.

Mama avea fața lângă a mea și asculta conversația.

— Mama nu se simțea în largul ei să stăm de vorbă acolo. Mergem altundeva.

— Unde?

Mama mi-a făcut semn să nu-i spun. I-am răspuns:

— Nu contează.

— Ba contează!

— Vrea să stea de vorbă doar cu mine. Te sun imediat ce terminăm.

— Îi dai apă la moară, Daniel. Faci o greșeală – cu cât mai mult te convinge pe tine, cu atât mai mult se convinge și ea. Înrăutățești și mai tare situația.

Nici nu-mi trecuse prin cap că aș putea să agravez starea mamei. Începeam să șovăi.

— Tată, te sun eu mai târziu.

— Daniel…

Am închis. A sunat din nou. N-am răspuns. N-a mai lăsat niciun mesaj. Mama era mulțumită de felul cum am pus problema la telefon. A spus:

— A fost o răutate din partea lui să-ți spună că-mi agravezi starea. Știe cum să manipuleze oamenii.

Temându-mă să nu fi făcut vreo greșeală, i-am spus:

— Gata, fără atacuri personale. Să ne limităm la informații clare. Și eu i-aș spune la fel dacă am vorbi așa despre tine.

— Doar informații atunci. De ce nu ți-a spus că mai e cineva cu el?

M-am uitat la ea:

— Cine era bărbatul acela?

Mama a clătinat din cap și și-a dus din nou degetul la buze.

Ajunși la hotel, am plătit șoferul. Am coborât, înconjurați de siluetele de oțel și sticlă din Canary Wharf. Am însoțit-o pe mama până la recepție, trecând pe lângă aranjamente florale opulente. Angajații hotelului erau îmbrăcați în cămăși albe apretate. M-am grăbit să termin formalitățile de cazare, cu mama lângă mine, sprijinită cu spatele de biroul de la recepție și cu privirea ațintită asupra intrării, așteptându-se să fim urmăriți de conspiratori. M-a luat de braț, părând să nu-i pese de cei din jur, și m-a întrebat:

— Dacă sună la firma de taxiuri să întrebe unde am ajuns?

— Nu știe cu ce firmă de taxiuri am mers. Și chiar dacă ar ști, sau ar bănui, firma nu i-ar da asemenea informații.

Mama a clătinat din cap când m-a văzut atât de naiv:

— Pot fi cumpărați ca oricine altcineva.

— Chiar dacă ar veni aici, nu ar găsi camera, cei de la hotel nu i-ar spune-o.

— Ar trebui să luăm alt taxi, de la o altă firmă, să le dăm un nume fals, să ne ducem cu taxiul până

în apropiere de alt hotel, dar nu chiar până la intrare, și să mergem pe jos restul drumului. Așa i-ar fi imposibil să ne găsească.

— Camera e plătită.

Faptul că am pomenit de bani se pare că a făcut o impresie destul de puternică. Am adăugat:

— Chris sună întruna. N-ar face asta dacă ar ști unde suntem.

Mama a cântărit situația și a încuviințat din cap fără tragere de inimă. Angajații hotelului se prefăceau că nu ascultă. I-am refuzat când s-au oferit să ne conducă până în cameră și am luat cartela de la ușă, spunându-le că nu avem bagaje.

Știam că nu are rost să încerc să vorbesc până nu suntem ajunși cu bine în cameră, în spatele ușii încuiate. Trebuia ca mama să-și exprime acordul față de noul loc. Eram la etajul șase. Camera era modernă, confortabilă, iar mama a fost pentru scurt timp distrasă de faptul că probabil fusese scumpă. S-a dus până la canapeaua din nișa de la fereastră, care era încărcată de perne moi și viu colorate, și de unde se putea vedea în susul Tamisei, spre centrul orașului. Și-a îngăduit doar preț de câteva clipe plăcerea, pentru că apoi a început să cerceteze camera, să ridice receptorul telefonului, să deschidă fiecare sertar și dulap. M-am așezat în nișă și l-am sunat pe Mark. Era deja în vestibul. Nefiind sigur cum să-mi exprim recunoștința, i-am spus:

— Am să-ți dau banii înapoi.

Nu mi-a răspuns. Adevărul e că nu aveam idee cât costase și nici nu-mi permiteam să-i dau banii înapoi. Între timp, mama se dusese din dormitor în baie și verifica, în cele din urmă, holul, uitându-se la harta celorlalte camere, la scara de urgență – căile de ieșire. Odată încheiate cercetările, a lăsat geanta cu dovezi pe măsuța de cafea, lângă platoul cu fructe și sticla elegantă cu apă de izvor care fuseseră lăsate în cameră.

După conversația cu Mark, mă simțeam epuizat. M-am dus la minibar și mi-am ales o băutură energizantă cu cofeină și zahăr, am turnat-o peste niște cuburi de gheață și am sorbit din ea.

— Tu vrei ceva, mamă?

Mi-a făcut semn din cap că nu.

— De ce nu iei niște fructe?

A studiat platoul și a ales o banană. Ne-am așezat pe canapeaua de la fereastră, unul lângă altul, iar ea a decojit-o și a tăiat felii subțiri, pe care le-am împărțit.

— Mamă, cine era bărbatul acela?

Mama a deschis geanta, a luat din ea jurnalul, din care a scos o listă cu nume, scrisă de mână. Dintr-o privire am numărat șase.

— Bărbatul care a venit din Suedia după mine, bărbatul care-l însoțește pe taică-tău, bărbatul din fața blocului tău se află pe această listă de suspecți. Ți-aș fi arătat-o mai demult, dar eram sigură că ai s-o consideri o fantasmagorie. Cu toate acestea, acum lista prinde viață, unul dintre aceste nume a venit până aici după mine, gata să se dea peste cap numai ca să mă oprească.

În capul listei sunt Hakan și Chris. Tatăl tău este unul dintre suspecți. Îmi pare rău, dar așa este. Mai este Ulf Lund, pustnicul de pe câmp. Mai este primarul cu două fețe, Kristofer Dalgaard, ți-am povestit deja despre el – i-a spus de povestea mea despre elan lui Hakan. Apropo, toate numele de pe această listă au fost prezente la sărbătoarea în cinstea miezului verii la care Mia a apărut beată și care a fost ultimul loc unde a fost văzută în viață. Acești șase bărbați erau în mulțime când ea și-a aruncat buchetul. Trecându-mi amintirile în revistă, am încercat să-mi dau seama unde ar fi căzut florile dacă nu s-ar fi împrăștiat în aer, dacă nu s-ar fi desfăcut legătura, la picioarele cui ar fi căzut. Deși nu am cum să fiu sigură, cred că Mia a vrut să-l nimerească pe următorul nume de pe listă.

Stellan Nilson este detectiv, unul dintre polițiștii cu cea mai mare experiență din zonă. Va deveni o figură foarte importantă în întâmplările care urmează. Lui Hakan îi este mai degrabă frate decât prieten. Chiar și seamănă cu el – înalt, robust, sobru. Când sunt împreună, lumea îi întreabă adesea dacă nu sunt rude și lor le face plăcere ideea, zâmbesc și spun că ar fi trebuit să fie.

Ultimul nume de pe listă este Olle Norling, vedetă de radio și televiziune, medic, pe hârtie, căci în realitate nu are nici cabinet, nici pacienți. Este un showman de succes, un animator, și numărul lui de circ cuprinde sfaturi înțelepte pentru suflet, rubrici pe teme de sănătate la emisiuni TV foarte populare, cărți publicate despre cum să slăbești zâmbind de cincizeci de ori pe zi, sau alte concepții trase de păr despre puterea minții. E un doctor de iluzii, un șarlatan, adorat însă de public, care a căzut în plasa imaginii lui cultivate de vrăjitor bonom. În realitate, a ajuns pe culmile gloriei făcându-și singur reclamă prin viclenii și fără pic de rușine. Doctorul Norling a fost primul care m-a declarat nebună. „Nu ești bine, Tilde.” Asta mi-a spus, în engleză, clătinând încet din cap, dintr-o parte în cealaltă, de parcă nu avea cum să-mi dorească altceva decât binele.

Unul dintre acești bărbați este acum în Londra, împreună cu Chris, pe urmele mele. Cine crezi că este?

O asemenea listă mi s-ar fi părut ridicolă la început. Acum, însă, nu mai era atât de evident, nu în condițiile în care unul dintre acești bărbați făcuse mai mult decât s-ar aștepta oricine de la un prieten sau o cunoștință nouă într-o situație de urgență. Luându-mă după vehemența cu care l-a prezentat, am presupus:

— Doctorul?

— Bărbatul din fața blocului tău, care complotează împreună cu taică-tău, este doctorul Olle Norling. De ce se află aici? Pentru că nu au

reușit să mă interneze în Suedia, planul lor este să încerce din nou. Nu și-au schimbat strategia, în ciuda externării mele din azil, în ciuda faptului că adevărații medici m-au declarat sănătoasă și în deplinătatea capacităților mintale, ei rămân la planul lor de a mă vedea închisă, amețită de medicamente și cu credibilitatea desființată. Au ajuns prea târziu ca să te împiedice să auzi adevărul. Singura lor posibilitate este să ne distrugă relația și să te silească să treci de partea lor – să mă nimicească pe mine ca forță capabilă să-i aducă în fața justiției. Conspiratorii au, pe bună dreptate, îndoieli în privința capacității tatălui tău de a rezolva situația.

Nu știu dacă Norling a venit primul cu ideea de a-mi pune capacitățile mintale la îndoială. Dar cu siguranță Norling a fost primul care a făcut asta cu voce tare, folosindu-se de reputația și de cunoștințele lui medicale împotriva mea. Problema sănătății mele mintale a fost ridicată abia atunci când am refuzat să accept explicația lor cu privire la ce i se întâmplase Miei.

După petrecere am sperat să pot vorbi cu Mia despre ziua aceea tulburătoare. Dar nici urmă de ea. Eram speriată. Era vacanța de vară. Trebuia să fie afară, pe teren. Am început să mă plimb pe câmpii dimineața, noaptea, să mă uit lung spre ferma lui Hakan, sperând s-o văd pe Mia pe verandă, sau la fereastra dormitorului. Dar nu a apărut deloc.

După o săptămână a venit, în cele din urmă, răspunsul. Mă trezisem dimineață și lucram la camerele pentru închiriat, zugrăveam zidul șopronului, urcată pe o scară înaltă, când am văzut Saab-ul lucios al lui Hakan venind în mare viteză. Hakan nu este un șofer nesăbuit și nu-i place să se dea în spectacol, punându-se în pericol. Nu-l mai văzusem niciodată imprudent la volan. Sigur era o urgență. Mă așteptam ca mașina să treacă în goană pe lângă ferma noastră și am rămas uluită când am

văzut-o intrând la noi pe alee și pe el sărind din mașină și intrând în fugă în casă, fără să mă vadă. M-am prins mai bine de scară ca să nu cad, pentru că nu mă gândeam că ar putea exista altă explicație decât că se întâmplase ceva îngrozitor cu Mia.

Am coborât repede și am auzit voci răstite. I-am văzut pe fereastră pe Chris și pe Hakan. Hakan s-a întors și s-a repezit afară din casă, urcând înapoi în mașină. Am lăsat din mână cutia de vopsea, am alergat după el și am pus mâna pe geam, lăsând urme galbene de degete. Trebuia să-l aud pe el spunând asta. A coborât geamul și mi-a spus:

— Mia a dispărut!

Următoarea mea amintire e că stăteam întinsă pe pietrișul aleii și mă uitam la cer. Chris îmi ținea capul în poală. Mașina lui Hakan plecase. Leșinasem. Îmi pierdusem cunoștința doar pentru scurt timp. Mia mi-a revenit imediat în gând și speram ca vestea să fi fost doar un coșmar, poate căzusem de pe scară și mă lovisem la cap, poate că Mia era în siguranță, numai că știam adevărul, știusem dintotdeauna adevărul.

Dușmanii mei îți vor spune că leșinul a fost un moment de răscruce. Mintea mea a luat-o razna și nimic din ce am spus sau am gândit sau am susținut după aceea nu poate fi luat în serios. Vorbe bolnave de la o minte bolnavă. Iată adevărul. Leșinul nu a însemnat absolut nimic. Recunosc, m-a făcut să par slabă și vulnerabilă, dar starea care m-a cuprins nu era nebunie, ci un sentiment copleșitor al eșecului. Fusesem conștientă de-a lungul ultimelor două luni că Mia este în pericol și nu făcusem nimic ca s-o apăr.

Hakan a povestit ce s-a întâmplat în noaptea în care a dispărut Mia. Iată explicația lui.

S-au certat.

Ea era furioasă.

A așteptat până când toată familia a adormit, și-a făcut două valize și a dispărut în puterea nopții,

fără să-și ia rămas-bun și fără să lase vreun bilet de adio.

Asta ni s-a spus. Asta i s-a spus comunității și asta a crezut comunitatea.

La fermă a sosit Stellan, detectivul, cel mai apropiat prieten al lui Hakan. S-a nimerit să fiu pe câmp în momentul acela. I-am văzut mașina la Hakan pe alee. Nu am observat niciun fel de distanță impusă de funcție. I-am cronometrat. Șaptesprezece minute mai târziu, detectivul Stellan a plecat, după ce au dat mâna, o investigație de șaptesprezece minute încheiată cu o bătaie prietenească pe spate.

Hakan a oprit pe la noi a doua zi să ne spună că a fost anunțată poliția din orașele mari – Malmö, Göteborg, Stockholm. O căutau pe Mia. Cu toate astea, nu puteau face foarte multe. Nu era copil, și urmărirea persoanelor care fugiseră de acasă era un proces dificil, care adesea depindea de greșelile pe care le-ar fi făcut subiectul. În timp ce ne oferea aceste informații, Hakan și-a ținut capul plecat, ca să ne dea de înțeles că nu mai are cuvinte, că e măcinat de durere, sau asta trebuia să credem noi. Chris l-a contrazis, spunându-i că e sigur că Mia se va întoarce, că nu e ceva ieșit din comun la adolescenți.

Conversația lor nu era reală! Era o făcătură – ei doi jucau teatru în fața mea, Hakan în rolul tatălui răpus de durere, Chris dându-i apă la moară. Doar că era mai mult decât un spectacol, era un test, mă puneau la încercare. Aveam să mă duc la Hakan și să-l cuprind pe după umeri? Nu puteam face asta. Am rămas în colțul camerei, cât se putea mai departe de el. Dacă aș fi fost prefăcută și vicleană, l-aș fi îmbrățișat, aș fi vărsat lacrimi mincinoase pentru durerea lui mincinoasă, dar nu am darul prefăcătoriei, așa că, în loc de asta, i-am arătat clar și răspicat că nu-l cred, făcându-i pe față o declarație deschisă de sfidare. Privind în urmă, îmi

dau seama ce greșeală am făcut. Din acel moment înainte m-am aflat într-un pericol incredibil.

Revenind la geantă, mama a scos un afiș. L-a întins pe măsuța de cafea și s-a așezat la loc lângă mine.

— Astea n-au fost făcute la calculatorul lui Hakan. A apelat la o imprimerie profesională, care a folosit hârtie de cea mai bună calitate. Chiar și dispunerea fotografiei dă dovadă de stil, de parcă ar fi mai degrabă un supliment scos din vreo revistă *Vanity Fair* sau *Vogue* – cel mai extravagant afiș pentru o persoană dispărută din lume. Erau peste tot. Am mers o zi întreagă în căutarea lor și am numărat peste treizeci, lipite pe trunchiul copacilor, pe un avizier pe plajă, în biserică și în vitrinele magazinelor de pe promenadă. Plasarea lor mi se părea curioasă, pentru că Mia nu avea cum să se ascundă în niciunul dintre locurile acestea. Dacă într-adevăr ar fi fugit, s-ar fi aflat într-unul dintre orașele mari. Dacă ar fi fugit, s-ar fi aflat departe-departe, nu aici, nu la nicio milă de casă. Și, în cele din urmă, dacă ar fi fugit, nu ar fi spus nimănui, pentru că acea informație ar fi ajuns într-o secundă la Hakan, așa că aceste afișe nu aveau alt scop decât să facă să pară că Hakan a făcut lucrul corect, că juca rolul pe care lumea se aștepta să-l joace.

Uită-te în josul afișului, recompensa grasă pentru indicii utile. Nu e o greșeală de tipar: o sută de mii de coroane suedeze, zece mii de lire sterline! Ar fi fost totuna dacă oferea un milion de dolari, sau un cufăr plin cu aur, știa foarte bine că n-o să obțină niciun fel de informații. Era doar declarație despre el: „Uite câți bani sunt dispus să dau! Dragostea mea pentru Mia are un preț și acesta e mai mare decât orice sumă ați văzut vreodată scrisă pe un afiș cu o persoană dispărută!”

După expresia de pe chipul tău, ai privit aceste afișe ca o dovadă a nevinovăției lui, așa cum îi și

era intenția.

Am clătinat din cap la presupunerea mamei că știa mereu ce gândesc. Avea deseori dreptate, dar nu și în acest caz. I-am spus:

— Nu cred că aceste afișe dovedesc că e nevinovat. Nu dovedesc nimic. Poți folosi afișele ca argument în ambele sensuri. Dacă n-ar fi cheltuit niciun ban, dacă n-ar fi pus niciun afiș, sau dacă ar fi pus doar un afiș ieftin, l-ai fi putut acuza că e insensibil. Sau prea ros de remușcări…

— Dar nu pot judeca un lucru pe care nu l-a făcut.

— Vreau doar să spun…

— Deci nu-l accepți ca dovadă. Foarte bine. Nu-l acceptăm. Nu avem nevoie de el. N-ar trebui să te îndoiești de nevinovăția lui pentru că așa-ți spun eu. N-ar trebui să te îndoiești datorită acestor afișe. Îndoiește-te pentru că ceea ce a povestit Hakan despre noaptea în care a dispărut Mia nu are niciun sens.

Se presupune că a plecat de la fermă pe 1 iulie. Ce-ar fi putut să facă această fată de șaisprezece ani? Mia nu avea mașină, nu a fost chemat niciun taxi, cum a plecat ea de la o fermă din mijlocul pustiului în toiul nopții? Nu era la gară a doua zi dimineață. Bicicleta ei a rămas la fermă. Nu a mers pe jos – nu aveai unde să mergi pe jos, distanțele erau prea mari. Eu am fugit de la o fermă izolată. Crede-mă, vorbesc din proprie experiență, ai nevoie de un plan.

După spusele lui Hakan, a fost o marjă de zece ore în care ar fi putut să dispară, dar acele zece ore au fost într-un interval în care totul era închis. Pe o rază de mile întregi în orice direcție lumea era în întuneric, oamenii dormeau, niciun magazin nu era deschis, niciun mijloc de transport. Mia pur și simplu a dispărut fără urmă. Asta se dorea să credem noi.

Era de datoria mea să vorbesc cu poliția, să le spun despre bănuielile mele, și i-am abordat fără

să mă consult cu Chris, dorind să văd cu câtă seriozitate tratează problema. Am mers cu bicicleta până în centrul orașului. Magazinele erau pline de oameni. Promenada era aglomerată. În cafeneaua unde mâncasem prăjitura cu Mia doar cu câteva săptămâni în urmă stăteau acum alți oameni, care beau și râdeau. Unde era durerea pentru această fată dispărută? Comoditatea este una dintre marile tare ale timpului nostru. Hakan înțelegea asta perfect, înțelegea că atâta timp cât nu exista un cadavru, nicio dovadă a unei crime, nimeni nu se va sinchisi. Toată lumea va crede mai degrabă că Mia a fugit de acasă decât să ia în calcul posibilitatea să fi fost ucisă.

În secția locală de poliție era mai liniște decât la bibliotecă. Era o curățenie exagerată, de parcă cei de acolo n-ar fi făcut nimic altceva toată ziua decât să lustruiască podeaua și să șteargă geamurile. E de la sine înțeles că acești polițiști nu avuseseră în viața lor de-a face cu o crimă. Erau niște novici. În Stockholm poate aș fi avut vreo șansă, aș fi putut găsi un aliat, pe cineva cu experiență în ceea ce privește inimile întunecate ale oamenilor. Dar nu aici, aici erau oameni care-și doreau slujbe călduțe, femei și bărbați care știau foarte bine să se plieze după politica unui orășel de provincie.

La recepție am cerut să vorbesc cu detectivul Stellan. Mă așteptam să fiu nevoită să aștept mult, câteva ore, dar abia dacă apucasem să citesc o pagină sau două din notițele mele, când Stellan m-a și strigat pe nume și m-a invitat în biroul lui. Poate faptul ca semăna atât de bine cu Hakan îl făcea să pară că locul lui nu e într-un birou, printre pixuri și agrafe de hârtie. A rămas în picioare, dominându-mă cu înălțimea lui, mi-a oferit politicos cafea și m-a întrebat cu ce mă poate ajuta. L-am întrebat de ce nu mi-au spus și mie despre dispariția Miei. El m-a întrebat direct dacă știu unde este Mia. I-am spus că nu, nu știam, sigur că nu știam, dar i-am spus și că eu cred că povestea

este mai complicată decât că o fată a fugit de acasă. Nu aveam curajul să spun clar și răspicat ipoteza mea la secția de poliție, nu încă, nu fără destule dovezi. Interesant era faptul că Stellan nu s-a holbat la mine de parcă aș fi fost nebună, sau ca și cum aș fi spus prostii, s-a uitat la mine așa.

Mama mi-a aruncat o privire care ar fi putut însemna că e tristă, sau că ascultă cu atenție, sau că e plictisită.

•

— S-a uitat la mine ca și când aș fi fost o amenințare! Cântărea în ce măsură aveam să devin o problemă. Această secție de poliție și cei mai vechi polițiști de acolo nu aveau nicio intenție să scoată la iveală adevărul. Era o instituție care lucra la ascunderea adevărului. Acest caz necesita o persoană sceptică – pe cineva din afară. I-am mulțumit lui Stellan pentru timpul acordat, hotărând că următorul pas, singura continuare logică a investigației mele, în lipsa unor reprezentanți vrednici ai poliției, în lipsa unui mandat de percheziție, era să intru prin efracție în casa lui Hakan.

Întorcându-se la geantă, mâinile mamei au dispărut în cel mai adânc buzunar. N-am văzut ce făcea acolo până când nu a ridicat încet mâinile. Își pusese o pereche de mănuși cu un singur deget, de un roșu aprins, și le întindea spre mine, ca să le studiez de parcă erau niște dovezi la fel de concludente ca niște mănuși pline de sânge. Momentul avea un aer absurd, datorită discrepanței dintre seriozitatea mamei și aspectul ciudat al mănușilor, dar nu-mi venea să zâmbesc, neliniștit de gândul că mama ar fi fost în stare să intre prin efracție în casa cuiva.

— Ca să nu las amprente! Erau singurele mănuși pe care le aveam, mănuși groase de Crăciun. Am început să umblu cu ele în buzunar, în miezul verii, așteptând un moment prielnic să intru în casa lui Hakan. După cum poți confirma,

n-am mai făcut niciodată așa ceva. Nu aveam de gând să intru pe furiș în toiul nopții, așa cum ar fi făcut un hoț profesionist. Aveam de gând să fiu oportunistă, să profit de un moment când și Elise, și Hakan erau plecați. Nu uita, e vorba despre o zonă rurală a Suediei, nimeni nu-și încuie ușa, nu există alarme – nu aveam nimic altceva de făcut decât să intru.

Hakan și soția lui erau în mod obișnuit plecați din casă perioade lungi în timpul verii. Cu toate astea, comportamentul lui Elise se schimbase dramatic de la dispariția Miei. Nu mai muncea. Stătea pe verandă, dusă pe gânduri. Mai înainte ți-am prezentat-o ca fiind tot timpul ocupată. Nu mai era așa. Înainte să mă întrerupi din nou, sunt de acord, și acest aspect poate fi interpretat în multe feluri. Indiferent cum privești schimbarea caracterului ei, îmi era mai greu să intru, pentru că acum stătea mai mult timp acasă.

Într-o zi i-am văzut pe Elise și pe Hakan plecând împreună. Nu știam unde se duc sau cât timp vor lipsi, poate plecau doar pentru câteva minute, sau poate pentru ore întregi, dar era singura mea șansă, așa că am profitat de ea, mi-am lăsat munca din grădina de legume, am fugit peste câmp și am bătut la ușa lor doar ca să mă asigur că nu e nimeni în casă. N-am primit niciun răspuns, așa că am bătut din nou, întrebându-mă, în timp ce-mi puneam mănușile astea groase, dacă am, într-adevăr, curajul să deschid ușa și să intru la ei în casă. La fel ca orice om cu capul pe umeri, sunt dispusă să încalc legea dacă e nevoie, dar asta nu înseamnă că mi se pare ușor să fac asta.

•

Probează mănușile.

Ia paharul în mână.

Vezi?

Nu poți să ții nimic în mână cu ele. Sunt inutile. Niciun hoț profesionist nu le-ar alege vreodată. Stăteam în fața casei lor și am început să mă

îngrijorez, pentru că purtam mănuși de Crăciun cu un singur deget în miezul verii și încercam să intru în casa cuiva, când eu nici măcar nu puteam să deschid ușa. Mânerul rotund și neted din oțel nu se întorcea ușor. Am încercat de mai multe ori. În cele din urmă a trebuit să strâng de mâner cu ambele mâini. În sfârșit, ușa s-a deschis și am intrat la ei în casă.

Acei câțiva metri de la intrare, de la ușă până la capătul scărilor, au fost unii dintre cei mai grei pași pe care i-am făcut în viața mea. Îmi tremurau picioarele. Atât de bine întipărite aveam în minte obiceiurile suedeze și eticheta legată de vizita în casa cuiva, încât mi-am scos pantofii, un lucru prostesc din partea unui intrus, mi-am lăsat saboții pe ultima treaptă de jos, dându-mi în vileag prezența oricui s-ar fi întors acasă. Nu mai fusesem niciodată la etajul casei lor. Ce am descoperit? Ia o broșură de la orice magazin de mobilă cu prețuri medii și aș putea să-ți arăt dormitorul lui Hakan. Era ordonat și curat, cu un pat din lemn de pin, șifonier din lemn de pin, imaculate, fără lucruri lăsate în dezordine pe noptiere, fără medicamente, fără cărți, fără grămezi de haine murdare. Elementele decorative erau puține și discrete, ca și cum ar fi fost aprobate de un comitet, lucrări ale artiștilor din zonă înrămate pe pereți. Era un colț de magazin unde se expune mobilă, nu un dormitor, și fac următoarea precizare cu grijă, nu ca o critică, nu ca un atac personal, ci ca o observație din partea unei persoane căsătorite de patruzeci de ani – eram foarte convinsă, stând în mijlocul acestui dormitor, lângă o vază cu lalele din lemn pictat, că nimeni nu făcea sex acolo. Era o zonă lipsită de sex, și da, ai dreptate, nu am dovezi, dar îți poți da seama de asta când vezi o cameră, și încă o presupunere nedovedită de-a mea este că Hakan își căuta satisfacerea nevoilor sexuale altundeva. Probabil că Elise se resemnase cu situația și pentru prima

dată am plâns pentru ea, credincioasa Elise, ea era prizoniera acestui dormitor din lemn de pin. Sunt foarte convinsă că soluția grosolană de a se culca cu alții nu era valabilă și pentru ea. Ea era a lui. El nu era al ei.

Am dedus că ultima cameră de la etaj era a Miei. M-am uitat la ea cu atenție, convinsă că era vreo greșeală la mijloc – nu avea cum să fie camera Miei. Mobila era identică cu cea din camera anterioară, același șifonier din lemn de pin, chiar și același pat din lemn de pin ca al părinților ei. Mia nu-și personalizase în niciun fel camera, cu excepția unei oglinzi cu o lucrătură migăloasă. Nu avea postere, nici vederi sau fotografii. Nu semăna cu nicio cameră de adolescentă pe care o mai văzusem vreodată. Ce cameră însingurată era, nu era un loc în care Miei să i se fi oferit libertatea de a face cum își dorea, nu, era amenajată și îngrijită conform standardelor Elisei. Camera părea un ordin – o comandă, trebuia să devină ca ei. Poate că Mia dormise în camera aceea, dar nu îi aparținea, nu îi reflecta personalitatea. Nu era cu nimic diferită de o cameră de oaspeți confortabilă.

Atunci m-a izbit mirosul! În cameră se făcuse curățenie cu mare grijă, patul era făcut, cearșafurile proaspete și călcate, erau noi, nu dormise nimeni în ele, se dăduse cu aspiratorul – mirosea a levănțică. Cu siguranță, în priză era un aparat electric de împrospătare a aerului fixat la maximum. Dacă ar fi venit niște criminaliști să facă investigații, nu ar fi găsit nici măcar o particulă minusculă din pielea Miei. Era o curățenie sinistră, dusă la extrem.

Am verificat șifonierul. Era plin. Am verificat sertarele. Erau pline. După spusele lui Hakan, își făcuse două valize. Mă întrebam ce pusese în ele, din moment ce nu lipsea mare lucru. N-am de unde să știu câte haine erau în șifonier înainte de a pleca, așa că nu pot să fac o comparație, dar nu arăta a cameră care să fi fost răscolită de o fată pe

fugă. Pe noptieră era o Biblie – Mia era creștină. N-am idee dacă într-adevăr credea în Dumnezeu sau nu, dar cu siguranță nu-și luase Biblia cu ea. Am verificat paginile: nu erau notițe, nici pagini rupte, am dat și la citatul pe care Ann-Marie îl brodase în zilele dinainte de a se sinucide. Nu era însemnat.

Sub Biblie era un jurnal. L-am frunzărit și am văzut întâmplări trecute în revistă, erau notate teme de la școală, dar nicio expunere plină de furie, nicio referire la sex, nume de iubiți, de prietene, nicio frustrare. Nicio adolescentă din lumea asta nu are un asemenea jurnal. Probabil că Mia știa că părinții ei îi umblă prin lucruri. Ținea jurnalul ăsta știind că este citit – era jurnalul pe care voia să-l citească Elise și Hakan. Jurnalul era o cacealma, o diversiune care să liniștească un părinte băgăcios, și ce fel de adolescent produce un asemenea document ingenios pentru inducerea în eroare a cititorului decât cineva care are multe de ascuns.

Mă jurasem să nu stau mai mult de treizeci de minute. Treizeci de minute trec repede. Nu găsisem nicio probă. Nu puteam să plec cu mâna goală. Aveam să rămân până găseam ceva, indiferent de riscuri! Mi-am dat seama că trecusem cu vederea oglinda. Era o oglindă ciudată, nu era dintr-un magazin de antichități, nici dintr-un magazin de mobilă, ci era o operă de artă, lucrată manual și ambițioasă – în formă de oglindă magică, ovală, cu rama din lemn. Apropiindu-mă, am observat că sticla nu era lipită de ramă: avea cleme de oțel sus și jos. Le-am întors, ca pe niște chei, și sticla a ieșit ușor din ramă. M-am repezit înainte să o prind și să nu o las să se zdrobească de podea. În spatele oglinzii era un spațiu adânc, decupat în perete. Persoana care făcuse această oglindă neobișnuită avusese un motiv ascuns. Crease o ascunzătoare, făcută special pentru Mia.

Uite ce am găsit înăuntru.

•

Mama mi-a dat rămășițele ferfenițite ale unui mic jurnal. Avea coperta din față și spate, dar paginile dintre ele fuseseră rupte. Pentru prima dată am simțit o reacție emoțională puternică la probele mamei, ca și cum acest obiect ar fi păstrat urme incontestabile de violență.

— Imaginează-ți-l pe făptaș în acțiune, rupând cu mâinile lui puternice paginile, aerul încărcat de cuvinte. Focul ar fi fost o modalitate mult mai bună de a distruge această probă, sau ar fi putut să fie aruncată în adâncurile Râului Elanului. Aceasta nu era o încercare rațională de a distruge proba. Era o reacție sălbatică la gândurile scrise pe aceste pagini, o expresie a urii care purta cu sine o aluzie la o crimă care avea să se întâmple, sau la o crimă deja comisă.

Uită-te și tu. Nu s-a păstrat aproape nimic, niciuna dintre însemnări, doar fragmente de-a lungul cotorului, dinți de hârtie cu bucăți de cuvinte. Am numărat exact cincizeci și cinci de litere răzlețe și trei cuvinte întregi.

„Han”, cuvântul din suedeză pentru Al lui.

„Rok”, cuvântul din suedeză pentru Fum, și te rog să ții seama de cine fumează și cine nu fumează.

„Rad” – nu e un cuvânt întreg, era pe o bucățică de hârtie, și nu există niciun asemenea cuvânt în suedeză, cred că al doilea D a fost rupt, ar fi trebuit să fie radd – cuvântul din suedeză pentru speriat. Mia era speriată.

Jurnalul era prea important ca să-l pun la loc. Dar să fur ce mai rămăsese din jurnalul Miei era o provocare periculoasă. Era o dovadă inechivocă a intențiilor mele de a găsi vinovatul și de a face orice era necesar pentru a descoperi adevărul. Când Hakan avea să descopere că lipsește tocmai cea mai concludentă dovadă că Mia nu fugise de acasă, avea să dea iama prin toată ferma și să ardă

toate probele incriminatorii. Aceasta era singura mea șansă să adun dovezi.

Rămasă în dormitorul Miei, întrebându-mă unde să caut în continuare, m-am uitat peste câmpie și am văzut ridicătura de pământ, adăpostul subteran unde Hakan cioplea trolii ăia scârboși, locul celei de-a doua uși cu lacăt. A doua zi adăpostul ar putea fi gol sau șters de pe fața pământului. Trebuia să văd ce era în spatele acelei uși chiar acum.

Cu rămășițele de la jurnalul Miei în buzunar, am căutat cheile. La ferme se găsesc întotdeauna multe, pentru diferitele șoproane și tractoare, le-am luat pe toate la rând, niciuna nu era însemnată, mi-ar fi luat ore întregi să le încerc pe toate, așa că am alergat până la magazia lui de scule, care era chiar lângă casă, și i-am furat lui Hakan cleștele de tăiat sârmă. Cu mănușile mele roșii încă în mâini, ca să nu las amprente, m-am grăbit să ajung la adăpostul subteran, am tăiat primul lacăt și am deschis ușa. Am bâjbâit să găsesc întrerupătorul și ceea ce am văzut înăuntru a fost atât de șocant încât a trebuit să mă abțin să n-o iau la fugă.

În colțul adăpostului era un maldăr de troli – trolii care înainte fuseseră pe rafturi și pe bancurile de lucru, strânși ca o grămadă de cadavre, desfigurați îngrozitor, tăiați în două, cu ochii scoși, decapitați, spintecați, despicați.

Călcând peste așchiile de lemn, am mers până la următoarea ușă, încuiată cu un alt lacăt. Era altă marcă de lacăt, unul mult mai rezistent, și în timp ce mă luptam să-l tai, cleștele scotea un scrâșnet îngrozitor. A trebuit să mă străduiesc din răsputeri. În cele din urmă, lama a tăiat oțelul, am apucat a doua ușă și am deschis-o.

Mama a tăcut, oprindu-se brusc din povestit, deși eu n-o întrerupsesem și nici nu avusesem vreo reacție care să necesite vreun comentariu. Părea dusă pe gânduri, ca și cum amintirea celei de-a doua camere era deosebit de tulburătoare. Totuși, momentul pauzei m-a frapat – era prea bine ales,

încerca să mă manipuleze, voia s-o întreb ce era în a doua încăpere, să-mi exprim nerăbdarea de a afla. Am refuzat să fac asta și am lăsat să se prelungească momentul de tăcere. În cele din urmă a fost nevoită să reia firul povestirii, fără niciun semnal din partea mea.

— În încăpere era o masă. Pe masă era o cutie neagră din plastic. În cutie era o cameră video digitală. Am verificat dacă avea ceva în memorie. Fusese ștearsă. Era prea târziu. Răspunsurile dispăruseră. În locul lor rămăseseră și mai multe întrebări. Camera era dotată cu prize – cinci la rând. Pentru ce? Pereții erau placați cu spumă pentru protecție antifonică. Podeaua era imaculată…

În acel moment, înainte să fi mers mai departe cu cercetările, l-am auzit pe Hakan strigând insistent. Se întorseseră.

Am lăsat la loc camera și m-am grăbit să ajung la ușa de afară, am întredeschis-o și am aruncat o privire afară. Adăpostul se vedea din casă. Eram prinsă ca într-o cursă. Nu erau copaci în apropiere, nici tufișuri, niciun loc în care să mă ascund. Îl vedeam pe Hakan la magazia de scule. Făcusem prostia să las ușa deschisă și acum el cerceta locul, întrebându-se, fără îndoială, dacă avusese loc un furt. Avea să descopere curând că lipsește cleștele. Avea să cheme poliția. Aveam foarte puțin timp la dispoziție. De îndată ce Hakan s-a întors cu spatele, am fugit peste câmp, cât de repede am putut. Când am ajuns la marginea lanului de grâu, m-am aruncat la pământ. Am așteptat printre spice să-mi recapăt suflul, până am avut curaj să mă uit pe deasupra lanului. Hakan se îndrepta spre adăpost, la numai o sută de metri depărtare. Nu mă văzuse. Când a intrat în adăpost, mi-am asumat riscul și am început să mă târăsc pe burtă prin lanul de grâu, folosindu-mă de coate să înaintez.

Când am ajuns la marginea terenului nostru mi-am dat seama că, dintr-un oarecare motiv,

păstrasem ambele lacăte, așa că le-am îngropat adânc în pământ, mi-am scos mănușile, mi le-am îndesat în buzunar, peste jurnal, și m-am întors, scuturându-mă de praf. Am luat coșul pe care-l lăsasem în grădina de legume, încărcat deja cu cartofi, și am intrat în casă, spunând tare că am strâns niște cartofi tare frumoși pentru cină! Dar Chris nu era acasă, așa că alibiul meu – ei folosiseră un somon pe post de alibi, eu de ce n-aș fi folosit niște cartofi – s-a dus pe apa sâmbetei. M-am apucat să spăl și să curăț cartofii, care erau o groază, încercând să fac cât mai mulți, ca să am o explicație pentru ce am făcut toată dimineața, în caz că aș fi fost întrebată.

O oră sau cam așa ceva mai târziu, cu un munte de cartofi lângă mine, destui să hrănească zece fermieri înfometați, l-am auzit pe Chris la ușă și m-am întors să-i povestesc despre dimineața mea nevinovată, când am văzut silueta impunătoare și sobră a detectivului Stellan la intrare.

Îmi dădusem demult mănușile jos și le lăsasem pe masă, lângă celelalte probe. Dar mama nu terminase cu ele. Le-a luat și le-a băgat în buzunarul de la blugi, în așa fel încât se vedea o bucată de material.

— Detectivul voia să stea de vorbă cu mine și eu aveam încă mănușile în buzunar. Așa!

Cu un deget roșu ițindu-se din buzunar și sub ele era jurnalul Miei, pe care-l furasem. Îngropasem lacătele, dar uitasem de mănuși, și era miezul verii, așa că nu aveam niciun motiv să le țin în buzunar. Dacă le-ar fi văzut, aș fi fost prinsă, pentru că mănușile ar fi dus la jurnal. Dacă mi-ar fi cerut să-mi golesc buzunarele, aș fi ajuns la închisoare. Ca să-mi maschez panica, am început să-mi fac de lucru prin bucătărie, încercând să le distrag atenția de la buzunarul meu.

Chris era chiar în spatele detectivului. Stellan nu vorbea prea bine engleza. În această situație trebuia să comunice în suedeză, ca să fie absolut

sigur de ceea ce spune și de ce i se spune, așa că l-am rugat pe Chris să aibă răbdare cât timp stăm de vorbă. Aveam să-i traduc la sfârșit.

M-am așezat la masa din bucătărie, față în față cu Stellan, iar Chris a rămas în picioare. Cumva, începuse să arate a interogatoriu, cu acești doi bărbați împotriva mea. Chris nu stătea alături de mine, ci lângă detectiv. Am întrebat dacă discuția are legătură cu Mia. Detectivul a spus că nu, nu e vorba despre Mia – a fost categoric în privința asta –, și a descris intrarea prin efracție pe proprietatea lui Hakan. Cineva îi tăiase lacătele de la Adăpostul cu Troli. Probabil că am spus ceva de genul „ce îngrozitor" înainte să întreb ce s-a furat, iar el mi-a spus că nu s-a furat nimic, că lacătele au fost tăiate, dar nu lipsea nimic, în afară de lacăte. Am spus că e curios, foarte curios, poate că hoții căutau ceva anume, încercând să-l fac pe Stellan să spună ceva despre cea de-a doua încăpere, dar nu a mușcat din momeală. În schimb, detectivul Stellan s-a aplecat spre mine și mi-a spus că în regiunea asta din Suedia nu au loc furturi. Incidentele de genul acesta sunt extrem de rare. Nu-mi plăcea felul în care mă privea. Postura lui era acuzatoare și agresivă. Nu-mi plăcea felul cum se exprimase în legătură cu acea regiune din Suedia, de parcă el ar fi fost paznicul acestui ținut, iar eu o străină care nu putea fi privită cu încredere, de parcă eu aș fi adus infracționalitatea în zonă chiar prin faptul că eram o străină, deși sunt suedeză prin naștere! Nu aveam de gând să mă las intimidată de el, indiferent de statura lui sau de poziția lui în comunitate, așa că i-am imitat postura și m-am aplecat și eu spre el, cu umflătura din buzunarul de la blugi apăsându-mi pe coapsă, și l-am întrebat cum de e sigur că s-a comis o infracțiune, din moment ce nu s-a furat nimic. Stellan a spus că sigur cineva a intrat prin efracție, pentru că lipseau două lacăte. Iar eu i-am răspuns, încântată de logica mea, că dacă a dispărut ceva, asta nu

dovedește o infracțiune. A dispărut și o fată – o fată frumoasă, a dispărut Mia, dar ei nu credeau că a avut loc o crimă. De ce ar trebui să fie altfel de data asta? De ce ar trebui să trateze cu mai multă atenție dispariția a două lacăte decât a unei fete? De ce cazul lacătelor dispărute ar fi indiscutabil și indubitabil o infracțiune gravă, de care nu s-a mai pomenit vreodată prin locurile astea? Iar celălalt, al unei fete dispărute în toiul nopții, fără urmă, acela este doar o chestiune de familie, care le-a luat doar câteva minute de investigații? Nu înțelegeam, două lacăte care puteau fi înlocuite, care puteau fi cumpărate de oriunde, două lacăte fără nicio valoare, pe care nu le iubește nimeni, și ei se comportau de parcă ar fi trebuit să stăm cu frică în case, pentru că prin părțile astea nu mai dispăruse niciodată vreun lacăt până acum. Poate că e adevărat, poate că este cel mai sigur loc de pe pământ pentru lacăte, dar nu-i puteam ajuta la dezlegarea misterului lacătelor dispărute, oricât de grav ar fi fost cazul. Dacă acceptau sfatul meu, trebuiau să dragheze Râul Elanului sau să facă săpături, să caute prin păduri, pentru că la noi la fermă nu aveam lacăte dispărute.

Ce puteau să-mi facă? Să mă aresteze?

•

Ritmul și intensitatea povestirii crescuseră constant, în ciuda străduinței mamei de a-și menține relatarea echilibrată. Soarele se apropia de asfințit, aruncând văpăi roșiatice peste fluviu, iar mama era nestrămutată în hotărârea ei să mergem cu probele la poliție înainte să se încheie ziua. Jurnalul distrus fusese elocvent, dar numai atât, următoarele probe aveau o importanță crucială.

M-am uitat cum mama scoate cu grijă o cutie de chibrituri din cel mai mic buzunar al genții. Și-a așezat-o cu atenție în palmă. Cu un deget a deschis-o într-o parte. Am văzut o ciupercă galbenă-aurie, un burete comestibil, pe un strat de vată:

— O ciupercă?

— Este doar jumătate de probă. Cealaltă jumătate este în cealaltă parte a cutie de chibrituri.

— Arată-mi.

— Stai!

Mama s-a așezat lângă mine, și era una dintre puținele situații în care o vedeam chinuindu-se să prezinte cât mai bine proba.

— Noi doi mergeam des să culegem bureți când erai mic. Eram o echipă grozavă. Tu te mișcai așa de repede printre copaci și îi găseai mereu ușor. Stăteam la cules toată ziua și ne întorceam acasă doar când aveam coșurile pline ochi. Dar niciodată nu ți-a plăcut gustul lor, nici măcar când doar le frigeam și le serveam pe pâine cu unt. O dată chiar ai plâns, pentru că erai atât de dezumflat că nu poți să spui împreună cu mine cât de delicioase sunt. Erai sigur că m-ai dezamăgit. Dintre toți oamenii din lume, tu ești cel care poate să-mi confirme priceperea: nu am cules niciodată vreo ciupercă periculoasă, pădurea era a doua casă pentru mine.

După ce au plecat polițiștii, Chris a sugerat că muncesc prea mult și că sunt prea stresată de pregătirea camerelor pentru turiști. Munceam paisprezece ore pe zi, șapte zile pe săptămână. Susținea că am slăbit și că trebuie să mă bucur mai mult de viața în Suedia. Ca și cum tocmai atunci i-a venit ideea, mi-a propus să mergem în pădure ca să ne relaxăm și să culegem ciuperci. Nu eram convinsă că propunerea lui e dezinteresată, dar a formulat-o atât de iscusit, încât nu aveam niciun motiv să refuz.

•

Referirea la copilăria mea a părut calculată și am făcut o încercare, nu întrutotul încununată de succes, să-mi stăpânesc reacția emoțională pe care mi-a provocat-o. În compensație, am întrerupt-o și i-am spus:

— Tata apelează adesea la plimbări lungi ca soluție la probleme.

— Tocmai de aceea am acceptat să merg.

— Voiam să spun – el te invită să mergi într-o plimbare, ceea ce el face foarte des, și tu ești suspicioasă de la bun început?

— I-am acordat prezumția de nevinovăție, bineînțeles că am făcut asta. Am trecut cu vederea toate indiciile că era ceva necurat la mijloc. A doua zi urma să plouă. Chris a zis că nu contează – ținea neapărat să nu ne anulăm planurile. Din moment ce nu mă deranja un pic de ploaie, am mers cu bicicletele spre nord, spre pădure, spre aceeași pădure unde era situată și Insula Lacrimii. Am încercat să nu mă gândesc la insulă sau la vizitele lui Chris acolo. Am ieșit de pe șosea și am mers în continuare pe o cărare de pământ. Zonele cele mai accesibile nu erau bune. Trebuia să mergem mai în adâncul pădurii, să ne abatem de la cărări, să ajungem în zone care nu mai fuseseră călcate de picior de om, în locurile mai îndepărtate. Ne-am lăsat amândoi bicicletele la adăpostul unui copac de pe malul Râului Elanului. Ne-am luat coșurile de la biciclete, tapetate cu ziare ca să nu se strivească primul strat de ciuperci. Ploaia răcorise aerul, mirosul pădurii era puternic, iar eu eram fericită.

Am ajuns la o pantă formată din stânci uriașe, bolovani mari cât niște mașini. Unii erau complet acoperiți de mușchi. Nu-mi imaginam că ar urca mulți oameni panta ca să găsească ciuperci, așa că am arătat spre vârf și i-am zis lui Chris că mă duc să caut acolo. Fără să aștept să-mi răspundă, am început să urc, cățărându-mă pe bolovani – picioarele-mi alunecau pe mușchi. Din vârf se vedeau vârfurile a sute de mii de copaci – brazi, pini și mesteceni albi cât cuprindeai cu ochii, fără drumuri, fără oameni, fără case, fără cabluri electrice, doar pădurea așa cum era ea de când eram eu mică și așa cum avea să fie mereu, chiar și după ce eu nu voi mai fi. Chris a venit după mine în vârf și admira, fără suflare, priveliștea. Aflându-

mă departe de fermă, am uitat de necazuri. Pentru scurt timp am fost din nou același cuplu pe care-l formaserăm dintotdeauna.

Chris nu a luat niciodată culesul ciupercilor la fel de în serios ca mine sau ca tine. El merge la cules fără prea mare tragere de inimă. Îi place să ia multe pauze și să fumeze. Nu se schimbase nimic în privința asta. Nu voiam să mă tragă înapoi. Ne-am înțeles să ne întâlnim la biciclete. Am fixat o oră spre seară. L-am lăsat repede în urmă și în scurt timp am găsit primii bureți, un mic pâlc de ciuperci tinere. Le-am tăiat cu cuțitul meu special în loc să le smulg, ca să crească din nou. În câteva minute îmi intrasem deja în ritm, și aproape că nici nu mă mai ridicam să-mi îndrept spatele, doar mă strecuram să le găsesc sub rădăcinile copacilor, unde se ițeau din pământ. Fără să iau pauză de prânz, m-am oprit abia când coșul meu era plin, o moviliță aurie mulțumitoare, precum cele pe care le culegeam noi doi mereu împreună. Ai fi fost mândru de mine.

La sfârșitul zilei aveam mult de mers pe jos înapoi și eram obosită. Ploaia ușoară nu se oprise deloc pe parcursul zilei, și după câteva ore aveam părul ud leoarcă. Chris probabil că se oprise din cules de mult – eram convinsă de asta. Mă gândeam că am să-l găsesc la biciclete, poate cu un foc aprins, pe malul râului – așa speram.

Când am ajuns la biciclete, nu era niciun foc aprins. Chris stătea pe malul râului, pe un trunchi de copac prăbușit, și fuma iarbă de la Hakan, cu spatele la mine, cu gluga pe cap. Mi-am lăsat coșul lângă bicicletă, alături de al lui, care era gol complet, nu avea nicio ciupercă în el, și m-am dus lângă el, pe malul râului. S-a întors la mine și a zâmbit, ceea ce m-a surprins, pentru că mă așteptam să fie furios. Probabil că aștepta de mai multe ore. Mi-a zis să stau jos și s-a oferit să-mi aducă un pahar de ceai din termos. Aveam mâinile umede și începuseră să-mi amorțească degetele,

așa că abia așteptam să beau ceva cald. Au trecut câteva minute și ceaiul nu mai sosea. În cele din urmă l-am auzit strigându-mă:

— Tilde?

Se întâmplase ceva.

M-am ridicat și l-am văzut pe Chris lângă biciclete, uitându-se atent la coșul meu. Acum va fi întinsă cursa, mi-am spus. Nu-mi dădeam seama în ce anume va consta, dar îi simțeam ghearele strângându-se în jurul meu. Eram singuri. Speriată, m-am apropiat încetișor de el, neștiind la ce să mă aștept. S-a aplecat și a ridicat coșul meu. În loc de bureți, era plin de astea…

Mama a deschis cealaltă latură a cutiei de chibrituri și a scos o frunză aurie de mesteacăn alb, care stătea pe un strat de vată. A continuat să împingă cutia până când s-a deschis complet și a lăsat-o în fața mea, ca să pot compara buretele cu frunza.

— Coșul era plin de frunze! Chris mă privea cu o milă prefăcută. Mi-a luat câteva clipe să înțeleg situația. Nu era o farsă. El pretindea că am cules frunze toată ziua. Am apucat stratul de deasupra, le-am zdrobit în palme și am căutat până la fundul coșului. Toate ciupercile dispăruseră. Cu o smucitură, am aruncat toate frunzele în aer. Chris a rămas țintuit locului cât timp frunzele au plutit în jurul nostru. Întreaga situație era strigătoare la cer. Era imposibil să fi făcut o asemenea confuzie groaznică. Atunci mi-am adus aminte de cuțit. Era murdar de la codițele ciupercilor. Așa că i-am fluturat prin față lama, ca dovadă. Chris s-a tras brusc înapoi, de parcă l-aș fi amenințat. Prea târziu, am înțeles în ce a constat cursa. Rămânea valabilă o singură explicație – Chris înlocuise bureții cu aceste frunze. Le adunase cât timp am stat despărțiți. Știa că o să ne despărțim. Știa că o să aibă timp să se întoarcă și să facă pregătirile. În timp ce eu îl așteptam să vină cu ceaiul, el a făcut schimbul.

Acesta era primul atac la adresa credibilității mele, provocat de intrarea prin efracție. Am țipat și i-am cerut să spună unde sunt ciupercile. I-am pipăit buzunarele. Ciupercile nu aveau cum să fie prea departe. Poate că făcuse o groapă, le răsturnase în ea și le acoperise cu pământ afânat. Am început să sap, ca un câine care-și caută osul, dar când am ridicat privirea l-am văzut pe Chris venind spre mine cu brațele întinse, de parcă ar fi vrut să mă sugrume. De data asta am folosit cuțitul, am schițat niște tăieturi în aer și i-am spus să nu se apropie. Încerca să mă liniștească de parcă aș fi fost un cal speriat, dar vocea lui îmi provoca greață, trebuia să scap de el, așa că am fugit în pădure.

Când m-am uitat în urmă, am văzut că fuge după mine. Am fugit și mai repede, căutând o zonă în pantă. Pe teren drept nu-l puteam întrece, dar eu eram mai sprintenă dacă aveam de urcat, el e fumător, eu sunt mai rezistentă pe distanțe lungi. Aproape că mă ajunsese din urmă, își întindea mâinile, cu degetele aproape de poalele impermeabilului meu. Am țipat, când am ajuns la poalele pantei cu bolovani, și am căzut în patru labe. Am simțit că mă prinde de picior așa că am lovit și am tot lovit până l-am nimerit în față. Astfel am câștigat ceva timp. Din josul pantei m-a strigat, de data asta nu pe ton de întrebare, ci plin de furie:

— Tilde!

Ecoul numelui meu a răsunat prin pădure, dar nu m-am uitat înapoi, am ajuns în vârf și am fugit cât am putut de repede în pădure, lăsându-l pe Chris să țipe la poalele dealului.

În cele din urmă m-am prăbușit, epuizată, și m-am întins sub un copac pe mușchiul umed, cu ploaia curgându-mi pe față, cu plămânii arzând, încercând să înțeleg pe deplin dedesubturile planului care începuse să fie pus în aplicare împotriva mea. În timp ce se întuneca cerul, mi-am

auzit numele, strigat nu de o voce, ci de mai multe. M-am uitat cu atenție în direcția din care se auzeau vocile, spre zona cu bolovani, și am văzut lumini de lanternă întretăindu-se printre copaci. Le-am numărat – una, două, trei, patru, cinci, șase, șapte – șapte fascicule de lumină, șapte oameni care mă căutau. Era o întreagă echipă de căutare. În doar câteva ore de la cearta mea cu Chris fusese mobilizată o echipă de căutare. Era o reacție exagerată. Nu era cazul să se mobilizeze atâția oameni, decât dacă aveai nevoie de martori, decât dacă țineai ca acest incident să fie consemnat oficial. Chris probabil dăduse o declarație, le arătase bicicletele, coșul plin cu frunze, le înregistrase ca probe, le arătase locul unde îl amenințasem cu cuțitul. Se mișcase rapid și inteligent. Eu mă purtasem nebunește și stupid.

Gândește-te la caracterul lui Chris. După cum poți confirma când ajungem la poliție, n-a suportat niciodată autoritățile, urăște medicii și nu a avut niciodată încredere în poliție. Dacă ar fi fost nevinovat, m-ar fi căutat singur. Ce motive ar fi avut acum să sune la poliție și să organizeze oficial o echipă de căutare? Niciunul. Nu eram rănită, nici nu mă rătăcisem – sunt adult și nu aveam în niciun caz nevoie să fiu însoțită în drum spre casă ca un copil rătăcit.

Ca să-mi recapăt autoritatea și să-mi dovedesc limpezimea minții, aveam o singură posibilitate, să pornesc singură înapoi spre fermă. Asta avea să demonstreze că sunt capabilă. Există un termen legal pentru asta, un termen pe care l-am auzit de multe ori în ultimele săptămâni, un termen din latină – *non compos mentis* –, pentru cineva lipsit de discernământ. Dacă aș fi fost găsită rătăcind prin pădure, pierdută și înghețată, aș fi fost declarată lipsită de discernământ. Dar nu mă rătăcisem, eram Compos Mentis și odată ce ajungeam la Râul Elanului era ușor să-i urmez cursul până acasă.

Era miezul nopții când am ajuns la fermă. Dacă drumul până acasă fusese solicitant din punct de vedere fizic, ceea ce a urmat a fost și mai dur.

Pe alee erau câteva mașini. M-am oprit să mă uit la ele. Mă așteptau ca niște prădători, asta este imaginea pe care mi-o făcusem în minte. Am recunoscut Saab-ul lui Hakan, era și mașina detectivului Stellan, dar a treia mașină era un mister pentru mine. Era scumpă și impresionantă. Eram depășită numeric. Dușmanii mei erau mulți. Preț de o clipă m-am gândit să fug, dar era un gând copilăresc. Nu aveam niciun plan. Nu aveam geanta și nici jurnalul. Mai mult decât atât, nu-mi puteam abandona responsabilitatea față de Mia. Dacă aș fi fugit, dușmanii mei ar fi folosit asta tocmai ca să-și susțină argumentele. Ar fi susținut că sunt zbuciumată și irațională. Am intrat în casă, așteptându-mă la o ambuscadă. Chiar și așa, ceea ce a urmat m-a luat cu totul prin surprindere.

Mașina misterioasă și scumpă era a doctorului Nolle Norling, medicul vedetă. Dacă până atunci poate că trecuserăm unul pe lângă celălalt la petreceri, dar nu fusesem vrednică de atenția lui – aceasta era prima dată când ne vorbeam. Chris stătea în colțul camerei, cu un plasture pe sprânceană. Am presupus că era vorba despre rana pe care i-o făcusem când încercam să scap de el și l-am lovit în cap cu piciorul. Acum era una dintre probele împotriva mea, alături de frunzele aurii de mesteacăn alb.

L-am întrebat ce se întâmplă, pe un ton calm, fără să dau semne de tulburare, trebuia să fiu stăpână pe mine și să mă exprim clar, să nu cad pradă emoțiilor. Acești bărbați m-ar fi prins cu garda jos dacă mă lăsam purtată de emoții. M-ar fi provocat și apoi ar fi strigat în gura mare că sunt isterică. Nu am așteptat să răspundă. În schimb, am povestit despre cearta noastră banală și prostească din pădure. Mă enervasem și plecasem acasă pe jos. Asta se întâmplase, pe scurt, nimic

deosebit, așa că nu înțelegeam ce caută poliția acolo, de ce detectivii nu o caută pe Mia, de ce marele doctor Norling nu-și face emisiunea de la radio, sau de ce puternicul Hakan nu se ocupă de imperiul lui financiar, de ce sunt adunați toți acolo, în casa noastră modestă, cu un aer grav, ca la un priveghi?

Primele cuvinte ale lui Norling au fost:

— Îmi fac griji pentru tine, Tilde.

Vorbea perfect engleza. Avea o voce atât de catifelată, ca o pernă – puteai să-ți sprijini capul și să adormi pe sunetul acuzațiilor lui. Mi-a pronunțat numele de parcă îi eram o prietenă dragă. Nu-i de mirare că publicul îl adoră. Ar putea imita ireproșabil sunetul afecțiunii adevărate. A trebuit să mă ciupesc singură ca să nu-l cred. Dar era o minciună, un tertip din partea unui showman profesionist.

Văzându-mi dușmanii aliniați în fața mea, am devenit conștientă de profunzimea experienței lor. După cum am mai spus, eram în mare pericol, depășită numeric, izolată, iar ei aveau un om din interior, pe Chris, un aliat care le putea furniza o groază de detalii personale, poate că făcuse deja asta, poate că le spusese despre Freja. Gândul acesta m-a îngrozit. Dar lucrul care m-a surprins cel mai tare a fost prezența cutiei de oțel ruginite în mijlocul camerei, pe o masă, între conspiratori, cutia ruginită de oțel pe care o pusesem sub chiuvetă cu multe luni înainte, cutia pe care o salvasem de cei care săpau puțul, cutia pe care o găsisem la un metru sub pământ și care nu avea înăuntru decât niște foi vechi goale, distruse de apă.

Ce căuta această cutie fără nicio valoare într-un loc atât de expus?

Doctorul Norling a observat că mă holbam la ea. A luat cutia și mi-a oferit-o, ca și cum ar fi fost un cadou. Vocea lui amabilă și catifelată mi-a ordonat:

— Deschide-o pentru noi, Tilde. Deschide-o!

Mama a scos din nou cutia ruginită de oțel din geantă. Mi-a pus-o mie în poală.

— Norling m-a întrebat de ce cred că ar putea fi importantă cutia. Nu știam. Și asta i-am și spus. Nu avea niciun sens. Norling nu m-a crezut și m-a întrebat dacă sunt sigură. Ce întrebare! Bineînțeles că eram sigură. Oricine poate fi sigur de ceea ce nu știe. S-ar putea să nu fie sigur de ceea ce știe. Dar eu nu știam nimic despre motivele pentru care acești bărbați erau deodată atât de serioși în privința unor foi vechi de hârtie deteriorate de apă, încrețite și decolorate și vechi de mai bine de o sută de ani, pagini care erau complet goale atunci când a fost descoperită prima dată cutia.

Haide, deschide cutia.

Scoate foile.

Uită-te la ultimele.

Vezi?

Nu mai sunt goale! Sunt scrise, cu un scris frumos, ca pe vremuri, în suedeză, desigur, suedeză tradițională, suedeză ca pe vremuri. Norling mi le-a dat mie. Eram șocată. Era posibil să nu fi văzut paginile scrise de la sfârșit și să fi presupus că erau toate goale? Se întâmplase de atâta timp, încât nu-mi mai aduceam aminte exact dacă verificasem fiecare pagină în parte sau nu. Norling mi-a cerut să le citesc. Am exclamat, în engleză:

— E o înscenare!

Nu știam expresia în suedeză. Norling a făcut câțiva pași înainte, s-a apropiat de mine și m-a întrebat de ce cred că e o înscenare, repetând expresia în engleză și traducând-o pentru detectivul Stellan, cu o privire de cunoscător, ca și cum expresia îi susținea ipoteza. Intenția lui era să sugereze că am mintea distrusă de paranoia și capul plin de conspirații. Am declarat că paginile erau goale atunci când le-am găsit. Nu era nimic

scris pe ele. Norling mi-a cerut din nou să citesc paginile cu voce tare.

Dă-mi voie să-ți citesc eu paginile, pentru că tu nu te mai descurci cu suedeza la fel de bine ca mai demult. Îmi va fi greu să traduc. Suedeza folosită nu e modernă. Vreau să adaug, înainte de a începe, că nimeni nu pretinde că aceste pagini ar fi autentice – nici eu, nici dușmanii mei. Cineva le-a scris de curând, pe parcursul verii. Sunt contrafăcute. Nu asta se pune la îndoială. Întrebarea la care trebuie să răspunzi este cine le-a contrafăcut și de ce.

Am tras cu ochiul la scris, frumos așezat pe hârtie, cu o cerneală neobișnuită, maro, care părea să fi ieșit cu eleganță din penița unui stilou. Mama mi-a surprins privirea:

— Intenționam să-ți pun întrebarea după ce termin de citit jurnalul. Dacă tot mi-ai luat-o înainte, te întreb acum.

Mi-a dat o foaie:

— E scrisul meu?

Folosindu-mă de jurnalul ei, am comparat cele două scrisuri, dar înainte de a da un verdict, i-am spus:

— Nu sunt expert.

Mama nu a vrut să ia asta în seamă.

— Ești fiul meu. Cine ar putea fi un expert mai bun decât tine? Cine altcineva îmi cunoaște scrisul mai bine decât tine?

Cele două stiluri nu aveau nimic în comun. Din câte știam, mama nu folosise niciodată un stilou, darămite să scrie cu el atât de ușor, prefera în schimb pixurile de unică folosință, care erau adesea roase la capăt în timp ce trudea la socotelile ei. Și mai important de-atât, scrisul nu părea să fie o imitație deliberată sau un fals grosolan. Nu erau litere tremurate sau dezordonate. Era un scris care părea să aibă propria personalitate, completă și consecventă. Nu m-am grăbit, încercând să găsesc

o legătură, chiar și numai la o singură literă. Nu am reușit. Mama și-a pierdut răbdarea:

— Este scrisul meu? Pentru că dacă spui că nu, atunci trebuie să recunoști că sunt victima unei conspirații. Înțelegi câte depind de răspunsul tău?

— Mamă, din câte văd eu, nu este scrisul tău.

Mama s-a ridicat și a lăsat hârtiile pe măsuță. S-a dus în baie. Am mers după ea:

— Mamă?

— Nu trebuie să plâng. Am promis, fără lacrimi. Dar sunt atât de ușurată. De-asta am venit acasă, Daniel. De-asta am venit acasă!

A umplut chiuveta cu apă fierbinte, a despachetat bucățica de săpun din partea hotelului și s-a spălat pe mâini și pe față. A observat teancul frumos așezat de prosoape, l-a luat pe cel de deasupra și s-a șters pe față. Când a terminat, a împăturit cu grijă prosopul. Mi-a zâmbit, de parcă fusese restabilită ordinea în lume. Zâmbetul m-a luat prin surprindere, mi-a amintit de marea ei capacitate de a fi fericită. Cu toate acestea, azi părea mai degrabă apariția unei păsări rare și exotice, pe care o zărești preț de-o clipă, înainte să se facă din nou nevăzută în frunzișul întunecos. Mi-a spus:

— Mi s-a luat o piatră de pe suflet.

Dacă ei i se luase piatra de pe suflet, acum era pe sufletul meu.

A stins lumina, s-a întors în camera principală și m-a luat de mână când a ajuns în dreptul meu, ducându-mă înapoi la fereastră, unde am privit cum ultima fărâmă de soare dispare după orizont.

— Acele pagini sunt o înșelăciune bine pusă la punct. Scopul lor este să dea de înțeles că eu sunt autoarea, și prin urmare că sunt grav bolnavă și că am nevoie de ajutor. Când am să le citesc cu voce tare, o să-ți dai seama de gravitatea falsului. Sunt aluzii la viața mea. N-o să fie cazul să-ți atrag atenția – o să le auzi și singur. Dar scrisul nu are nici în clin, nici în mânecă cu scrisul meu, iar când

vei spune asta la poliție, atunci vom avea dovada, nu doar presupunerea, că dușmanii mei sunt vinovați. Ei susțin că aceste însemnări sunt doar produsul imaginației mele bolnave, că am creat jurnalul unui personaj fictiv, o femeie care a trăit la ferma noastră acum mai bine de o sută de ani, în 1899, o femeie care suferea din cauza singurătății și a izolării. Este un atac plin de îndrăzneală și creativitate din partea conspiratorilor, recunosc asta, mult mai subtil decât tertipul cu ciupercile, din pădure. Cu toate astea, nu te-au luat pe tine în considerare, nu s-au gândit că aș putea să fug din Suedia și să vin la tine, scumpul meu fiu, la cineva care nu a avut nicio legătură cu cele întâmplate astă-vară și care să confirme că nu este scrisul meu, că nu eu am scris acest jurnal.

Fără să se așeze, mama a luat foile. A luat postura unei actrițe care citește textul unei piese, dar al unei piese pe care nu o apreciază, arătând că disprețuiește și se dezice de ceea ce citește.

> „*1 decembrie – Mă simt singură la această fermă. Abia aștept ziua în care soțul meu se va întoarce din călătoriile lui. Sper că asta se va întâmpla foarte curând.*
>
> *4 decembrie – Nu mai am lemn uscat nici măcar pentru încă o săptămână. Va trebui să-mi iau inima-n dinți și să mă duc în pădure să mai tai, dar pădurea e departe și e un ger cumplit. Sunt troiene uriașe. Îmi voi drămui ultimele lemne, cu speranța că ninsoarea se va mai potoli și că soțul meu se va întoarce acasă.*
>
> *7 decembrie – Am nevoie disperată de lemn și nu mai pot amâna. Încă ninge. Va fi greu să ajung în pădure și chiar și mai greu să mă întorc cu lemnul pe care*

voi reuși să-l tai. M-am hotărât să trec peste râul înghețat, pentru că e calea cea mai scurtă spre pădure. Odată ce adun lemnul, îl pun în sanie și îl trag până acasă. Am să pornesc mâine, oricum ar fi vremea. Nu am de ales. Nu mai pot aștepta.

8 decembrie – Primul meu drum în pădure a fost o reușită. Am tras sania goală în susul râului înghețat. Zăpada nu e la fel de mare pe gheață ca pe pământ. Am înaintat încet, dar sigur. La marginea pădurii aveam de gând să caut copaci care se prăbușiseră în timpul furtunilor, pentru că pe aceștia mi-ar fi fost cel mai ușor să-i tai pentru foc. După câtva timp am găsit un astfel de copac și l-am tăiat cât de bine m-am priceput. Plină ochi, sania era mult prea grea ca să o trag înapoi, așa că am fost nevoită să descarc cea mai mare parte din lemne. Am să pornesc din nou după ele mâine. Dar sunt fericită și astă seară, pentru prima dată de săptămâni întregi, m-am bucurat de căldura focului meu.

9 decembrie – La întoarcerea în pădure am văzut un elan uriaș în mijlocul râului înghețat. Când a auzit zgomotul saniei mele pe gheață s-a întors și s-a uitat la mine, apoi a dispărut printre copaci. Bucuria mea a durat până am descoperit că lemnele pe care le tăiasem nu mai erau acolo. Cineva le furase. Se vedeau urme de picioare pe zăpadă. Era îngrozitor de frig, așa că n-ar fi trebuit să mă mire faptul că și alți oameni caută lemne,

doar că ferma noastră este izolată, nu e nimeni în apropiere, iar urmele duceau în adâncul pădurii, nu înapoi spre zona locuită. Ar putea să trăiască cineva în aceste păduri?

10 decembrie – Am văzut din nou urmele de tălpi. Chiar dacă duceau spre adâncul pădurii, m-am hotărât să mă iau după ele, sperând să-mi găsesc grămada de lemne, sau pe cel care mi le furase. Urmele m-au dus la o insulă din mijlocul râului înghețat, adânc în inima pădurii. Pe această insulă micuță era o baracă de lemn. Era mult mai mică decât o casă. Nu se vedea lumină la ferestre și nu sunt sigură la ce folosea baraca. Era prea mică ca să locuiască cineva în ea. Afară, lângă ea, erau lemnele tăiate de mine. Am bătut la ușă, dar nu mi-a răspuns nimeni. Pentru că lemnul era al meu, am luat din el cât de mult am putut. Temându-mă să nu fiu prinsă, am plecat în grabă de lângă baraca aceea ciudată.

14 decembrie – Câteva zile mi-a fost prea frică să mă mai duc în pădure, ca să nu dau peste cine o fi locuind în baraca aceea. Cu toate astea, rezerva mea de lemne s-a consumat și am fost nevoită să mă întorc, hotărâtă să mai recuperez din lemnul de la baracă. Aveam să-l înfrunt pe cel care mi-a furat lemnul, dacă era nevoie. Când am ajuns pe insulă, am văzut lumină la fereastra barăcii. Înăuntru era un bărbat. Mi-era frică și am hotărât că e prea periculos. M-am întors și am plecat în grabă, trăgând sania după mine, doar că

tălpigii de oțel au scrâșnit pe gheață, și când m-am întors, am văzut silueta unui bărbat în fața barăcii. A pornit spre mine. Mi-a fost atât de frică încât mi-am lăsat sania și am fugit cât am putut de repede, alunecând pe gheață și fără să mă uit înapoi până am ieșit din pădure. A fost o prostie din partea mea. Acum nu mai am nici lemne, nici sania. Sunt disperată.

17 decembrie – Casa e înghețată. Nu mă pot încălzi. Unde este soțul meu? Nu am nicio veste de la el. Sunt singură. Degetele mele abia mai reușesc să țină stiloul. Trebuie să-mi recuperez sania. Am să-l înfrunt pe omul din baracă. Nu are niciun drept să păstreze un lucru care-mi aparține. De ce am intrat în panică? Trebuie să fiu puternică.

18 decembrie – M-am întors pe insulă, la baracă, pregătită să mă apăr cu toporul la nevoie. De la depărtare am văzut lumină la fereastră. Pe horn ieșea fum. M-am apropiat, spunându-mi să fiu curajoasă. În colțul insulei mi-am găsit sania plină de lemne. Se pare că mă înșelasem în privința acestui bărbat. Nu-mi era dușman. Mi-era prieten. Cu o bucurie uriașă, am hotărât să-i mulțumesc pentru efortul mărinimos pe care-l făcuse pentru mine. Poate că tot ce-și dorea, în schimb, era să-i țin companie. Probabil că te simți foarte singur dacă trăiești în pădurea asta. Am bătut la ușă. Nu a răspuns nimeni. Am deschis ușa. În fața mea a apărut o femeie diformă, cu burta umflată și cu brațele subțiri ca niște bețe, era cât pe

ce să țip, când mi-am dat seama că femeia era chiar imaginea mea reflectată într-o oglindă strâmbă. Ce ciudat să ai o asemenea oglindă! *Dar am mai descoperit și alte lucruri ciudate în baracă. Nu era niciun pat. În schimb, într-un colț era o grămadă uriașă de talaș. Nu era nimic de mâncare în baracă, și nici bucătărie. Ce fel de casă era asta*? *Nu mă simțeam în largul meu și am plecat. Nu mai voiam să-i mulțumesc acestui om. Ajunsă acasă, după ce am făcut și eu focul, am observat că toate lemnele pe care le adusesem acasă aveau chipuri cioplite. Erau niște chipuri grotești, cu ochi înfiorători și dinți ascuțiți. Nu le puteam păstra. Mă speriau. Le-am aruncat pe toate pe foc, o adevărată risipă, și s-a format un rug uriaș de chipuri în flăcări. Deodată am simțit o mâncărime cumplită pe spate, de parcă mă mușca ceva de piele. Mi-am sfâșiat cămașa și am aruncat-o pe jos, dar nu a căzut din ea nicio insectă, doar o bucată de talaș gros. Am luat-o și am aruncat-o în foc, făgăduindu-mi ca oricât de frig mi-ar fi, să nu mă mai întorc niciodată la baraca aceea. Dar mă tem că mă voi întoarce. Mă tem că nu am de ales. Și mă tem de ce se va întâmpla când mă voi întoarce acolo.*"

În timp ce citea, disprețul mamei față de cele scrise pe foi se atenuase. Până să ajungă la final, devenise chiar implicată, vizibil prinsă de intrigă și incapabilă să păstreze distanța inițială față de subiect. Aveam impresia că mama era conștientă de semnalele contradictorii pe care le transmite.

Fără să mai aibă dispreț în glas, a pus foile la loc în cutie.

— Asta a fost ultima însemnare.

A închis capacul și s-a uitat la mine.

— Cum ți s-a părut?

Întrebarea era periculoasă, era ca și când ar fi întrebat dacă mergem la poliție sau la medic.

— E bine ticluită.

— Așa de serioși și de hotărâți sunt dușmanii mei.

— Chiar ar fi putut Chris să scrie așa ceva?

— Nu a fost taică-tău. A fost doctorul Norling. Hakan l-a sfătuit.

— De ce ar fi acceptat să facă asta?

— Este și el implicat.

— Implicat în ce?

— Mia este doar vârful aisbergului.

— Ai să-mi explici ce vrei să spui cu asta?

— Foarte curând.

M-am întors la cronologia evenimentelor, după cum le prezentase ea:

— Ce s-a întâmplat în continuare? Erai la fermă, în sufragerie. Mai erau acolo detectivul și doctorul. Mai erau și Chris și Hakan. Te-au pus să citești paginile astea în fața lor. Te-au urmărit. Și apoi?

— Eram speriată. Dar mă prefăceam că sunt calmă. Am refuzat să mușc din momeală și să susțin că sunt scrise de Hakan. Jurnalul era o capcană. Voiau să mă provoace. Se așteptau să mă înfurii, să susțin că fusese scris de unul dintre ei. Nu aveam dovezi că ar fi fost implicați. Tactica mea era să par uluită și un pic stupidă. Am spus că aceste pagini sunt o analiză fascinantă a vieții la această fermă, ca și cum aș fi crezut că sunt autentice. Cu un căscat teatral, am declarat apoi că sunt obosită, că fusese o zi lungă și că vreau să dorm.

Așteptam să mă înșface și să mă târască afară. Norling m-a întrebat dacă sunt dispusă să-i fac o vizită a doua zi, la el acasă, ca să stăm de vorbă –

doar noi doi – fără nimeni altcineva, și dându-mi seama că era singura cale prin care să pot scăpa de toți, am fost de acord. Aș fi fost bucuroasă să ne vedem a doua zi, după o noapte odihnitoare. După ce am promis asta, au plecat. I-am sugerat lui Chris să-și petreacă noaptea într-una dintre camerele neterminate pentru turiști, pentru că n-aș fi putut să dorm alături de el după felul cum se purtase.

Dar nu m-am culcat. Am așteptat până târziu, la trei sau patru dimineața. M-am dat încetișor jos din pat, am pornit calculatorul și ți-am trimis un e-mail. Eram atât de stresată de lumina puternică a monitorului, încât n-am avut curajul să tastez prea mult timp. Aveam atât de multe să-ți spun. Eram prudentă, pentru că activitatea de pe Internet nu e protejată, poate fi monitorizată și interceptată, nimic nu e în siguranță, pot afla orice, chiar și după ce a fost șters, nu dispare, nimic nu dispare niciodată, așa că în cele din urmă m-am rezumat la un singur cuvânt, la numele tău.

Toată vara viețile noastre se intersectaseră doar de puține ori. Tata urma sfaturile lui Hakan și ale doctorului Norling de mult timp în momentul în care m-a informat despre ce se întâmplă. În acest consiliu de război al bărbaților întrunit la fermă eu nu avusesem un loc rezervat și niciun cuvânt de spus. Asta fie pentru că, după cum susținea mama, lucrau împreună ca să acopere o nelegiuire, fie pentru că mă auto- exclusesem în asemenea măsură din viața alor mei, încât tata considerase că n-aș fi de mare ajutor în acest moment de ananghie. Raționamentul lui ar fi putut fi că nu aveam nimic de oferit și că poate și eu, la rândul meu, aș fi avut nevoie de atenție atunci când el nu era dispus să-mi ofere. Prin urmare, varianta conspirației mă flata – mă absolvea de responsabilitate, fusesem exclus ca să nu aflu adevărul, nu pentru că aș fi avut un caracter slab. Mă întrebam, îngrijorat, dacă mama văzuse

absența mea ca o dovadă în plus a conspirației împotriva ei. Absența mea i-a oferit o proptea pe care să-și sprijine presupunerea că acei bărbați erau porniți împotriva ei dintr-un anumit motiv legat de întâmplări din zonă. Până în acel moment îmi fusese rușine că nu avusesem niciun rol în cele întâmplate. Dar mă înșelam. Prin faptul că nu am fost acolo am jucat un rol foarte precis. Dacă cei pe care-i iubea mama s-ar fi întâlnit în seara aceea la fermă, atât cei din Anglia, cât și cei din Suedia, ar mai fi fost atât de convinsă că suntem toți împotriva ei? Dacă aș fi fost și eu acolo, cu partenerul meu Mark alături, mamei nu i-ar fi fost ușor să integreze în povestea ei sprijinul nostru pentru tata, la care până acum doar făcuse aluzie, și care părea să aibă legătură cu exploatarea sexuală a unei tinere vulnerabile. Mi-am văzut limpede numele în e-mailul în care nu mai scrisese nimic:

Daniel!

Reacția mea la e-mail-ul ei disperat fusese una de complezență degajată. Nu aveam idee că mintea ei mă contura ca pe alternativa la tatăl meu, o persoană dragă care o va crede. Conspirația ei prinsese deja viață prin mine.

M-am așezat pe canapeaua de la fereastră, cu spatele întors spre Londra, și i-am cerut, îndurerat, iertare:

— Mamă, ar fi trebuit să vin în Suedia după e-mailul acela.

Mama s-a așezat lângă mine:

— Hai să nu ne facem griji în legătură cu asta acum. Ce-i făcut e bun făcut. Putem uita de asta. Aproape că am ajuns la capăt. Nu a mai rămas decât o singură probă.

Mama și-a deschis portofelul, de parcă ar fi vrut să-mi dea niște bani de buzunar.

— Deschide palma.

I-am dat mâna. Mi-a pus în palmă un dinte ars.

— E un dinte de om. Niciun dinte de animal nu arată așa, ars până se face negru complet, fără să rămână nicio urmă de carne sau țesut.

Acum ai să mă întrebi dacă eu cred că acesta este dintele Miei. Vrei să-mi pui întrebarea pentru că dacă spun da, atunci ai dovada. Sunt nebună și trebuie să mă duci la spital.

Este un dinte de lapte, un dinte de copil. Mia avea șaisprezece ani, așa că nu are cum să fie dintele ei și nici n-am susținut vreodată așa ceva.

Am intrat în posesia dintelui cu câteva ore înainte de evaluarea din partea doctorului Norling. Întrevederea noastră era programată în după-amiaza aceea – el a ales ora, nu eu, un lucru care mie nu mi s-a părut relevant, dar a avut de fapt o mare importanță, ordinea întâmplărilor este crucială, o ordine care sperau ei să mă înnebunească. După cum cronologia înseamnă echilibru mintal, ea poate fi folosită și ca să genereze nebunie.

Având dimineața la dispoziție, m-am hotărât să nu mai muncesc. Trebuia să fiu bine odihnită și să stau cu ochii în patru. Dacă nu mă descurcam bine la evaluarea doctorului Norling, eram terminată, și ca investigator, și ca persoană liberă. Era în joc libertatea mea, hotărâtă nu de un public imparțial, ci dirijată de unul dintre dușmanii mei. Aveam discernământ? Dacă n-aș fi reușit să trec de încercările lor, m-ar fi dus de la casa lui de pe plajă direct la spital, unde Norling s-ar fi ocupat personal de internarea mea. Nu puteam să nu mă duc la întâlnire, deși era de la sine înțeles că era o capcană. Dacă nu m-aș fi dus, acest lucru ar fi fost interpretat ca o dovadă de nebunie și aș fi fost vânată și prinsă în cele din urmă. Așa că aveam să mă duc, la timp, punctuală, frumos îmbrăcată – aveam să mă prezint și să nu le ofer nimic – asta era cheia – să nu le ofer nimic! Să intru în capcana lor și să mă strecor apoi afară! Nu aveam să

vorbesc despre crimă sau conspirație, nici să le pomenesc, în schimb aveam să vorbesc despre planurile mele în legătură cu ferma, transformarea hambarului în camere de închiriat, despre pescuitul de somoni, despre grădina de legume, gemul de casă, aveam să joc rolul soției docile și inofensive, întrutotul împăcată cu noua ei viață, încercată, într-adevăr, obosită de atâta muncă grea, desigur, dar așteptând plină de speranță mulți ani fericiți. Nu aveam să le ofer nimic, nicio sprânceană încruntată, nici măcar o acuzație, niciun gând negru, și atunci ce ar fi putut să facă doctorul?

Planul meu era bun. Intenționam să-mi petrec următoarele câteva ore evitând pe oricine ar fi putut să mă tulbure. M-am plimbat cu barca, am înotat, m-am relaxat pe debarcader, cu picioarele în apă, și la un moment dat am văzut, în depărtare, vălătuci de fum negru ridicându-se din pădure spre cer. Știam – pur și simplu eram sigură – că fumul vine dinspre Insula Lacrimii.

Am sărit în barcă, desculță, și am pornit în susul râului, cu motorul electric fixat la viteză maximă, am trecut pe lângă ferma lui Hakan și am observat că barca lui nu era la mal. Probabil că era și el pe râu. Poate că era deja acolo. Am mers mai departe, cu ochii ațintiți pe fumul care se înălța. Când am ajuns în pădure se simțea un miros de chimicale. Nu era un foc natural. Era foc de benzină. În susul râului, Insula Lacrimii era în flăcări, întreaga insulă ardea. Baraca de la capătul ei era înghițită de flăcări, de două ori mai înalte decât mine. Cenușa ateriza pe suprafața râului cu un sfârâit, dar nu am oprit barca, nu am încetinit, am cârmit și m-am îndreptat spre colțul insulei, m-am înfipt cu barca în malul plin de mâl cu o bufnitură, am sărit pe uscat și am rămas în fața flăcărilor, ferindu-mă de căldura dogoritoare. Din fericire, aveam în barcă o găleată pentru scos apa de ploaie, am umplut-o cu apă din râu și aruncat câteva găleți la baza focului, din care au izbucnit dâre de abur.

Întreaga baracă s-a prăbușit curând, am folosit o vâslă ca să dărâm câteva scânduri în râu, unde au trosnit și au sfârâit.

Concluzia mea inițială a fost una evidentă. Focul fusese provocat dintr-un motiv simplu – ca să fie distruse probele. Aproape sigur cei care dăduseră foc erau în pădure, se uitau cum arde focul și acum se uitau la mine.

N-aveau decât să se uite!

Nu mi-era frică. Când am văzut că insula începe să ardă înăbușit, m-am apucat să torn cu grijă apă peste cenușă, până când s-a răcorit zona. De îndată ce am făcut asta și am văzut că apa nu mai scotea abur, am început să scormonesc printre rămășițe, căutând cu degetele prin cenușă și prin băltoacele pline de funingine, prin apa neagră, și am găsit o bucățică de ceva – era dintele pe care-l ții acum în mână. Dacă aș fi fost nebună, aș fi tras cine știe ce concluzie senzaționalistă și aș fi strigat în gura mare: Crimă! Crimă!

Dar nu am făcut asta. M-am așezat pe Insula Lacrimii și m-am uitat lung la dinte, am tot stat și m-am tot gândit, m-am gândit profund, și m-am întrebat – ce căuta ăsta acolo? Nu fusese ars niciun cadavru pe insulă, unde era craniul, unde erau oasele? O asemenea idee era ridicolă. De unde apăruse dintele acesta, acest dinte minuscul, acest dinte de lapte, care nu era dintele Miei, ci dintele unui copil mic? Abia atunci mi-am dat seama că adevăratul motiv al incendiului era nu ca să distrugă dovezile, ci ca să mă distrugă pe mine.

Dintele fusese pus special acolo, poate împreună cu alții, o mână de dinți, ca să fie siguri că am să găsesc măcar unul. Dușmanii mei puseseră special această probă șocantă și provocatoare acolo înainte să incendieze insula.

Gândește-te la ordinea întâmplărilor. De ce acum? De ce ar fi dat foc acum, astăzi, dimineața? De ce n-au așteptat până ajungeam acasă la Norling, pe malul mării, departe – n-aș fi văzut

fumul, n-aș fi putut face nimic. Incendiul n-ar fi avut niciun sens ca încercare de distrugere a dovezilor! Descoperirea dintelui a fost prea facilă, prea senzaționalistă. Adevăratul motiv al incendiului fusese să mă tulbure pe mine înainte de întâlnirea cu Norling. Voiau să intru în casa lui duhnind a fum și a cenușă, cu părul plin de funingine, ca al unei nebune, cu mâna încleștată pe dintele ăsta ars, voiau să susțin că dintele e dovada unei crime – să strig în gura mare: Crimă! Crimă!

O simplă analiză de laborator ar fi dovedit că era dintele vreunei fetițe care era vie și nevătămată la o altă fermă. Îl adusese pe insulă să i-l arate vreunei prietene, sau altă minciună de genul ăsta. În ce postură m-aș fi aflat atunci? Ce-aș fi putut spune? Aș fi fost trimisă direct la azil.

Le-am arătat pumnul și i-am blestemat pe dușmanii mei care stăteau ascunși printre copaci. Nu eram proasta care credeau ei că sunt: „Nu sunt o proastă!”

Dar deja înregistraseră o mică victorie. Aveam să întârzii la întâlnirea cu doctorul. Am urcat, grăbită, înapoi în barcă, observând, abia atunci, că aveam partea laterală a labei piciorului arsă de la tăciunii încinși, plină de bășici. N-avea importanță. Nu aveam timp de pierdut.

M-am întors spre fermă cât de repede am putut, deja în întârziere la întâlnirea cu doctorul, m-am dezbrăcat și mi-am aruncat deoparte hainele care duhneau a fum și am înotat în râu, spălându-mă în grabă. Nu puteam să mai pun aceleași haine pe mine, așa că am alergat goală până acasă, unde m-am schimbat în haine curate și am ascuns dintele ars în geantă.

Chris era lângă dubița albă, îmbrăcat cu hainele lui cele mai bune. Când se îmbracă taică-tău cu altceva decât cu blugi și un pulover? Motivul era evident. Se gătise pentru rolul lui de la spital, pentru apariția în fața medicilor și a asistentelor, soțul devotat și iubitor, care voia să arate cât se

poate de bine – vreau să spun, cât se poate de convingător. Dispăruseră tricourile care miroseau a marijuana. Dispăruseră ghetele vechi și urâte. La fel ca un tâlhar care împrumută un costum care nu-i vine bine pentru o înfățișare la tribunal, Chris își căutase hainele pe care în mod normal nu le poartă niciodată. Nu a pomenit nimic despre fumul de pe cer, nu m-a întrebat unde am fost, nu a întrebat de ce am luat barca. M-a analizat cu atenție, dezamăgit să vadă că am discernământ. S-a oferit să mă ducă cu mașina. Nu aveam încredere să accept oferta, mă așteptam să se întâmple ceva neprevăzut, urma să aibă loc un alt incident, vreun obiect înspăimântător lăsat pe banchetă sau în torpedou, ceva care să mă șocheze, așa că am refuzat. I-am spus că avem benzina drămuită, ceea ce chiar era adevărat, și foarte puțini bani, ceea ce era, de asemenea, adevărat. Eram mai mult decât încântată să merg cu bicicleta și am mai pomenit niște amănunte neînsemnate de care trebuia să mă ocup la fermă, la întoarcere, de parcă era inevitabil să mă întorc repede, viața avea să-și continue cursul, nu era acesta sfârșitul! Se gătise cu cele mai bune haine în zadar. Nu urma să aibă loc nicio vizită la azil azi!

Am plecat de la fermă pe bicicletă după ce mi-am aruncat geanta pe umăr, refuzând s-o las în urmă ca s-o studieze ei. Am îndrăznit chiar să mă întorc, pentru că deja căpătasem o ușurință de a amăgi, ca să-i fac cu mâna lui Chris, aparent lipsită de griji, și să-i strig un „Te iubesc!” nesincer.

•

Mi s-a părut că n-are rost să cer detalii despre incendiu sau despre dinte, trebuia pur și simplu să mă decid dacă să le cred sau nu. Cu toate acestea, amânasem o întrebare importantă și acum trebuia pusă:

— Mamă, nu-l mai iubești pe tata?

Fără să stea pe gânduri, a clătinat din cap:

— Nu.

— Nu?

— A fost soțul meu cândva. Dar nu mai este.

A fost categorică. Nu m-am mulțumit cu răspunsul:

— Dintre toate lucrurile pe care le-ai spus azi, cel mai greu de crezut mi se pare faptul că nu-l mai iubești pe tata.

Mama a încuviințat din cap, ca și cum o asemenea dovadă de sentimentalism era de așteptat din partea mea:

— Daniel, nu e vorba despre ce vrei tu să fie adevărat. Mi-am dorit să îmbătrânesc la ferma aceea, împreună cu taică-tău. Mi-am dorit să construiesc căminul pe care l-am visat de când eram mică. Mi-am dorit ca ferma aceea să fie colțișorul de lume al familiei noastre și să fie atât de specială, încât să începi și tu să ne vizitezi din nou, așa cum n-ai mai făcut de mult.

Ultima remarcă nu era menită să fie un atac la adresa mea, era doar dorința ei sinceră. Ce vis minunat era. Încercând să nu-mi abat atenția către propriile mele sentimente, am întrebat-o:

— Nu și-a dorit și tata același lucru?

— A fost visul meu, nu al lui, el doar m-a urmat. Nu ar fi avut altceva de făcut decât să se poarte așa cum s-a purtat întotdeauna, să fie bărbatul care a fost întotdeauna, dar nu s-a putut abține. Au existat ispite. Și a fost ispitit.

— Mamă, înainte de a vă muta, tu și tata aveați cea mai incredibilă relație. Recunosc că mă fac vinovat că nu am observat problemele, dar aș fi fericit dacă aș avea parte măcar de jumătate din ceea ce ați avut voi doi. Ai spus-o și tu. Erați o echipă de nedespărțit. Asta nu are cum să fi dispărut. Nu are cum, într-o singură vară. Refuz să cred asta.

Emfatic, aproape dogmatic, mă temeam să nu fi întrecut măsura. Spre surprinderea mea, mama nu părea iritată. A cântărit comentariile mele o vreme, apoi a spus:

— L-am iubit pe bărbatul pe care îl cunoști tu ca tatăl tău. Îl iubesc pe bărbatul pe care tu îl porți cu atâta dragoste în inimă. Îl iubesc pe bărbatul căruia îi iei tu apărarea. Dar nu-l iubesc pe bărbatul pe care l-am descoperit în Suedia. N-aș putea niciodată să-l iubesc pe acel bărbat. Nici tu n-ai putea. Orice om are anumite impulsuri. Odată ce le lași să te conducă, te schimbă pentru totdeauna. De acum înainte, Chris va fi mereu bărbatul de astă-vară. Nu există cale de întoarcere.

— Pentru că tu crezi că a fost implicat în uciderea Miei?

La o remarcă pe care eu am considerat-o pur și simplu neutră, sau, mai degrabă, despre care credeam că pur și simplu repeta ceea ce considera ea ca fiind adevărat, mama s-a înfuriat:

— Nu vorbi tu în numele meu. Lasă-mă să termin. Libertatea mea depinde de tine, măcar lasă-mă să povestesc cum vreau eu. Ți-am spus – fără rezumate, nu vreau să sar peste nimic. Cronologia înseamnă o judecată sănătoasă.

Înțelegeam ce voia mama să spună. Înțelegeam că este posibil ca oamenii să se poarte într-un anumit fel care să-i schimbe pentru totdeauna. Înțelegeam că până și cele mai mari iubiri se pot destrăma iremediabil. Din punct de vedere intelectual, puteam accepta tot ce spusese. Doar că nu simțeam așa, nu încă.

Era târziu și angajații hotelului urmau să apară să ne ofere serviciile dinainte de culcare, să aducă gheață în cameră și să facă patul. I-am spus mamei:

— O să pun semnul pe ușă ca să nu ne întrerupă nimeni.

Mama a venit după mine cât am pus semnul pe mânerul ușii. A verificat holul, apoi s-a întors în cameră. I-am spus:

— Trebuia să te întâlnești cu doctorul Norling.

— Da.

A rămas în picioare în mijlocul camerei și a închis ochii, ca și cum gândurile i s-ar fi întors la momentul acela. Am ales să stau pe marginea patului, intuind că e puțin probabil ca mama să se mai așeze, iar pe canapeaua de la fereastră aș fi fost prea departe de ea. În timp ce așteptam, n-am putut să nu-mi aduc aminte de câte ori îmi spusese mama câte o poveste la culcare. A deschis ochii și a vorbit repede de la bun început:

— În ciuda faptului că eram în întârziere, am mers cu bicicleta ușurel, respirând profund și încercând să-mi recapăt o parte din calmul de dimineață. Îmi pregătisem un plan bun. Nu aveam altceva de făcut decât să mă prefac, să zâmbesc, să vorbesc ca o soție mulțumită și ca o fermieră muncitoare, să povestesc despre speranțele și visurile mele, să spun cât de mult iubesc regiunea asta și să pomenesc cât de prietenoși sunt oamenii.

Doctorul Norling trăiește pe malul mării, într-o casă situată chiar pe plajă, printre dune și tufișuri, pe porțiunea pustie de coastă pe unde alergam eu. Reușise cumva să-și construiască vila extravagantă pe o zonă de coastă protejată prin lege – o casă atât de intimidantă, încât oamenii nu se simțeau în largul lor să treacă pe lângă ea. Intuiau că trebuie să fie protejată – nu vă apropiați, transmitea casa, pentru că nu ar fi avut cum să obțină autorizația de construcție decât prin corupție și legături strânse cu puterea. Oamenii obișnuiți nu trăiau în astfel de case.

Când am ajuns în apropiere am încetinit, dar nu era nevoie, pentru că poarta s-a deschis automat înainte să mă pot da jos de pe bicicletă. Văzuse că vin. Am început să șovăi. Oare chiar puteam să joc rolul unei soții care nu bănuiește nimic și să-mi țin gura? Nu eram sigură.

În fața casei mi-am lăsat bicicleta pe aleea cu pietriș și am așteptat. Nu era nicio sonerie. Erau două uși uriașe, uși enorme din lemn – uși ca de castel – de două ori mai înalte decât statura unui

om. Amândouă ușile s-au deschis ușor, în același timp, și a ieșit el, renumitul și respectatul doctor Olle Norling.

Era îmbrăcat lejer. Avea cămașa descheiată, dându-mi cu ipocrizie de înțeles că nu am motive să mă tem de această întâlnire, semnal pe care l-am reinterpretat, înțelegând exact pe dos. Aveam toate motivele să mă tem! În timp ce Chris nici nu observase că eram rănită, Norling a văzut imediat că șchiopătez și m-a întrebat dacă s-a întâmplat ceva, dar l-am asigurat că nu e nimic – o zgârietură, probabil că asta e minciuna pe care i-am spus-o, nedorind să pomenesc despre incendiu, un subiect care trebuia evitat. Îmi tot spuneam: Nu te abate de la plan!

Eram hotărâtă să nu mă las impresionată, o prostie să hotărăști așa ceva, și oricum, nu am reușit. Casa lui era splendidă, nu opulentă, nu era genul de bogăție ostentativă la care să-ți dai ochii peste cap, ci avea un stil simplu, minimalist, dacă poți folosi termenul minimalist atunci când ai de-a face cu ferestre uriașe, ferestre ca de catedrală care par că lasă marea și plaja să intre în casă, și mă întrebam de ce sunt atât de uluită când tocmai am trecut cu bicicleta pe pista de pe coastă prin dreptul aceluiași peisaj. Dar acum era cu totul altceva, ferestrele încadrau marea ca și cum ar fi fost o operă de artă personală, punând stăpânire pe ceva ce nu poate fi stăpânit, transformând în ceva personal un lucru care până atunci a fost al tuturor – acest peisaj reprezenta putere și, deși nu era soare, nu era un cer albastru orbitor, ci doar o mare liniștită și cenușie, e posibil să fi rămas fără suflare, nu în fața frumuseții, ci a puterii, a puterii de a încadra marea. Doar o mână de oameni din toată lumea au puterea asta. Norling era unul dintre ei.

Mai era cineva acolo, un bărbat, un intendent, îmbrăcat în uniformă, de care ți-ar fi venit să râzi dacă n-ar fi avut un aer atât de solemn. Era un

bărbat frumos, de treizeci și ceva de ani, cu părul dat într-o parte, ca un majordom din Anglia din anii 1930, un majordom blond, care mi-a vorbit respectuos, întrebându-mă dacă vreau ceva de băut. Am refuzat, prea categoric – pe un ton defensiv, temându-mă să nu-mi pună ceva în băutură. Lui Norling nu i-a scăpat nimic, mi-a înregistrat reacția și a cerut imediat o sticlă de apă și două pahare. A specificat că sticla de apă trebuie să fie îmbuteliată și nedesfăcută și să nu fie gheață în pahar. Mă așteptasem să mă ducă într-o încăpere mică, într-un spațiu intim și însuflețit, dar m-a condus afară pe terasă, pe platforma impresionantă care se întindea deasupra dunelor de nisip.

Afară m-am văzut pusă în fața primei încercări. Aveau să fie trei în total. A luat un chibrit și a aprins un foc, o șmecherie modernă cu gaz într-un butoiaș de cupru, în jurul căreia se aflau scaune tapițate, unde se puteau aduna grupuri. Flăcările s-au repezit în sus și Norling a arătat spre scaunele din jurul focului, făcându-mă să mă așez chiar lângă flăcări. Trebuie să recunoști că a fost o aluzie la incendiul de pe Insula Lacrimii, o încercare ostentativă să exploateze incendiul pe care-l provocaseră mai devreme, pentru că nu ar fi existat altă explicație logică pentru a face un foc într-o zi de vară. A vrut să văd flăcările și să scot dintele negru, a vrut să sar și să strig în gura mare: Crimă! Crimă!

Dar nu am făcut așa ceva. M-am așezat, simțind dogoarea focului pe față a doua oară în acea zi, m-am străduit să zâmbesc și am spus că este plăcut, foarte plăcut. M-am jurat să nu mă dau de gol. Nu avea cum să mă prindă, nu avea ce să-mi spună sau ce să-mi facă, mi-au desconsiderat discernământul, nu sunt atât de vulnerabilă, atât de ușor de manipulat, se bizuiau pe dintele ars ca să mă scoată nebună. În schimb, cu judecata limpede, m-am arătat cumpătată și politicoasă, lăudându-i eleganța casei.

Doctorul m-a întrebat apoi dacă nu prefer să vorbesc în engleză. Probabil îi spusese Hakan cât de tare mă irita insulta asta, dar căzusem o dată în plasă, nu aveam de gând să o pățesc din nou, așa că am zâmbit, am râs și i-am spus că e foarte drăguț din partea lui să mă lase să aleg în ce limbă să vorbim, dar că sunt la fel de suedeză ca și el, aveam pașapoarte la fel, așa că ar fi ciudat să comunicăm în engleză, la fel de ciudat ca doi suedezi care își vorbesc în latină. Apoi a arătat spre scaunele libere din jurul focului și mi-a spus că organizează multe petreceri acolo. Mi-am spus:

„Sunt convinsă că așa este, doctore, sunt convinsă că așa e”.

Dându-și seama că n-are sorți de izbândă, Norling a pus la cale cea de-a doua încercare, și mai perfidă decât cea cu focul. S-a oferit să-mi arate peisajul cu binoclul instalat pe terasă, susținând că voi putea să privesc bărcile din larg. Nu aveam cine știe ce chef, dar i-am făcut pe plac și mi-am dus binoclul la ochi, gata să-i spun că e plăcut, că e foarte plăcut, dar m-am trezit în fața unei imagini mărite a farului părăsit, vechea clădire de piatră a farului unde așteptase Mia, îmbrăcată în alb ca o mireasă, farul unde pusese florile pe ușă ca să-și dea cineva seama că este înăuntru. Florile erau încă acolo, ofilite, negre și veștejite ca florile pe care le vezi pe marginea drumului într-un loc unde a fost un accident. Norling fixase binoclul, el alesese unghiul. Provocarea a fost inteligentă și puternică. Am apucat binoclul, am căutat și am găsit locul de pe plajă unde mă ascunsesem după un tufiș, exact acel loc. Puteam fi văzută – de aceea el nu apăruse în acea zi. Încetișor, am revenit la poziția inițială, hotărâtă să nu mă dau de gol. M-a întrebat ce părere am. I-am spus că vederea mi se pare revelatoare, cu adevărat revelatoare.

Cele două încercări la care m-a supus eșuaseră. Cu o falcă-n cer și cu una-n pământ, Norling m-a

condus deodată în casă, a apăsat pe un buton și a stins flăcările din butoiașul de cupru ca un vrăjitor care s-a săturat de propria lui vrajă, m-a dus prin hol, pe lângă ferestrele ca de catedrală, până într-un birou. Nu era o încăpere unde să se întreprindă cercetări intense, nu era un birou autentic, plin de hârtii împrăștiate și notițe și cărți cu colțurile îndoite, ci era un birou conceput de o firmă de design interior, genul de birou amenajat cu un buget nelimitat. Cărțile erau la fel de frumoase ca și priveliștea, rafturi de la podea până la tavan cu scări de bibliotecă în stil retro pentru rafturile de sus. Dintr-o privire am văzut cărți în mai multe limbi. Cine știe dacă le citise pe toate, sau dacă citise vreuna dintre ele, cărțile astea nu erau acolo ca să fie citite, ci ca să se holbeze lumea la ele, o propagandă pentru mintea lui Norling. Înainte îl crezusem pe Norling un discipol al lui Hakan, dar poate că mă înșelasem, poate Hakan era subordonatul.

Erau mai multe scaune dintre care puteam să aleg și mă gândeam pe care să mă așez, estimându-le înălțimea și unghiul de înclinare, nedorindu-mi să stau așezată prea jos, sau într-o poziție de inferioritate. În acest moment am observat că pe măsuța din sticlă pentru servit cafea, atent așezată în mijlocul încăperii, se afla una dintre probe. E una pe care ai văzut-o deja, una din geanta mea. Bănuiești care, bănuiești ce etalase acest om ca să mă supună la cea de-a treia și ultima provocare?

M-am gândit la probele pe care le văzusem și mi-am dat cu părerea:

— Citatul biblic de la ferma pustnicului?

Mama a fost încântată. A scos triumfătoare citatul din geantă și l-a așezat pe pat, lângă mine:

— L-am furat, dar nu de la Ulf, ci de la Norling!

— Ce căuta la doctor?

— Exact! Era acolo, pe măsuța lui! Desfășurat, citatul, cu greșelile misterioase, brodat în zilele dinainte ca ea să se spânzure în hambarul care nu

mai există, în fața unui public alcătuit din porci. L-am înșfăcat, uitând de făgăduiala de a-mi păstra calmul, m-am întors spre Norling, cu pumnul încleștat, și i-am cerut să-mi spună cine i l-a dat.

Cu ultima încercare, cu provocarea finală, a câștigat. Mi-am pierdut cumpătul. Norling a profitat de avantajul asupra mea, mi-a savurat reacția emoțională și, cu vocea lui blajină strângându-se ca niște mâini în jurul gâtului meu, a pretins că fusese pus în temă de Chris în legătură cu fascinația mea față de aceste cuvinte, că el îi povestise cum scrisesem aceste rânduri de sute de ori, cum le murmuram, cum le recitam ca pe o rugăciune. Norling m-a întrebat ce înseamnă aceste cuvinte pentru mine, întărâtându-mă să-i spun ce cred că se întâmplă în colțul acela liniștit din Suedia:

— Vorbește cu mine, Tilde, vorbește cu mine.

Vocea lui era așa de blajină, așa de amăgitoare, și avea dreptate, nu voiam nimic mai mult decât să-i spun tot adevărul, deși știam că e o capcană. Dându-mi seama că încep să șovăi, am închis ochii și mi-am spus să nu uit că nu trebuie să vorbesc.

Nu te abate de la plan!

Norling a luat sticla de apă. Mi-a turnat un pahar. Am acceptat apa fără să protestez, deși mă temeam să nu folosească substanțe care pot afecta judecata, invizibile ochiului, fără gust, chimicale care să mă facă să vorbesc și să mă incriminez singură. Mi-era așa de sete, încât am dus paharul la gură și am băut. După câteva secunde, am simțit brusc un impuls copleșitor de a vorbi, nu o dorință care pornea din inima mea, ci una artificială, stimulată chimic. Mi-a trecut prin cap că acea încăpere e plină de camere de filmat camuflate, camere minuscule, de mărimea unor nasturi, sau ascunse în capacele pixurilor. Dar impulsul de a vorbi devenea din ce în ce mai puternic. Încercam să-mi rețin cuvintele, dar fără folos. Dacă nu-mi puteam controla pornirea de a vorbi, puteam să

controlez, cel puțin, conținutul a ceea ce spuneam, așa că am început să vorbesc despre ceea ce nu putea să mă afecteze, despre grădina mea de legume, că era cea mai mare grădină de legume pe care o avuseserăm vreodată, că aveam salată, morcovi, ridichi, ceapă, ceapă roșie, ceapă albă, arpagic și verdețuri proaspete, busuioc, rozmarin și cimbru.

Norling a rămas așezat exact în aceeași poziție, pe canapeaua aceea superbă din piele, dându-mi impresia că e dispus să aștepte o veșnicie. Capacitatea mea de rezistență s-a spulberat. I-am spus totul.

Mama a scos din jurnalul ei un articol decupat dintr-un ziar, al doilea pe care mi-l arăta în ziua aceea. Mi l-a așezat cu grijă în poală. Era din *Hallands Nyheter,* ziarul local, datat la sfârșitul lui aprilie, la numai câteva săptămâni de la sosirea lor în Suedia. Mi-am amintit că mama spusese că s-a simțit obligată să se aboneze ca să fie acceptată mai bine în comunitate. Acesta era probabil unul dintre primele articole pe care le citise.

— Nu e cazul să-ți traduc. Este un studiu critic în legătură cu sistemul de adopții, în care se pune întrebarea dacă e cazul să se revizuiască procedurile, în urma sinuciderii unei fete. Fata se născuse în Angola, aceeași țară din care fusese adoptată și Mia, și adusă în Suedia pe când avea doar șase luni. Ajunsă la vârsta de treisprezece ani, s-a sinucis cu arma tatălui adoptiv. Ziaristul discută despre greutățile pe care le întâmpini când crești în zone rurale izolate ale Suediei. Articolul a făcut senzație. Când l-am sunat pe ziarist ca să-l întreb despre subiect, a refuzat să vorbească, spunându-mi că nu mai vrea să comenteze. Părea speriat. Avea dreptate să fie. Acest articol abordează doar la suprafață subiectul unui scandal mult mai profund.

Am întrebat:

— Mamă, despre ce scandal e vorba?

— Trebuie să-ți dai seama singur.

Își ținuse permanent sub control relatarea, care fusese detaliată, precisă și convingătoare, dar când a venit momentul pentru concluzii, cu siguranță cea mai importantă parte, părea că s-a împotmolit, ca și cum s-ar fi așteptat s-o prind de braț și s-o sprijin până mi le expune. Aveam impresia că mai degrabă ar prefera să mi le prezinte fără formă, ca niște seturi de machete de jucărie, care trebuiau asamblate. Indiferent cât de vinovat mă simțeam pentru lipsa mea de implicare din timpul verii, sau din ultimii ani, nu puteam fi părtaș la acuzațiile ei:

— Poliția va pune întrebări directe. Ce s-a întâmplat? Cine a fost implicat? Nu poți face aluzii. Nu le poți cere să deducă. Nu au fost acolo. Nici eu nu am fost.

Mama a vorbit rar și cu atenție, dar fără prea mult aplomb, în ciuda gravității declarațiilor ei:

— Copiii erau molestați. Copiii adoptați erau molestați. Sistemul de adopție este corupt. Acești copii sunt vulnerabili. Sunt considerați o proprietate.

— Inclusiv Mia?

— Mai ales Mia.

— De aceea a fost ucisă?

— Era puternică, Daniel. Urma să-i demaște. Urma să cruțe alți copii de suferința prin care trecuse ea. Era inteligentă. Era curajoasă. Știa că dacă nu ia atitudine, se va întâmpla din nou. Și din nou.

— Cine a ucis-o?

— Unul dintre bărbații de pe lista mea, poate Hakan. Era fiica lui, problema lui, și probabil simțea că e de datoria lui să se ocupe personal de ea. Sau e posibil să fi fost unul dintre ceilalți – o întâlnire care a mers prost, poate vreunul dintre ei a devenit obsedat de ea. Nu știu.

— Cadavrul?

— Nu știu! De-asta avem nevoie de poliție – să facă cercetări.

— Dar nu a fost implicată doar Mia.

— Nu toate adopțiile, nici măcar majoritatea, dar o parte, o parte importantă. Ți-am arătat mai devreme o hartă a Suediei. Cazurile nu sunt toate dintr-un singur sat sau oraș. Sunt răspândite pe o zonă uriașă. Ziaristul avea dreptate: statisticile nu mint. Rata lor de eșec era ridicată. Uită-te la cifre, cifrele nu mint.

M-am așezat mai bine pe pat, cu spatele sprijinit, și am început să citesc articolul, folosindu-mă de cunoștințele mele limitate de suedeză. Împinsă de la spate, mama îmi oferise un rezumat al acuzațiilor ei. Exista o insinuare de pedofilie legată de sistemul de adopții. Exista o conspirație care încerca să acopere acest fenomen. Totuși, în timp ce și-a prezentat concluziile, mama a fost cel mai puțin convingătoare, ca și cum era sigură de veridicitatea informațiilor, dar nu era sigură de cum pot fi puse cap la cap. Articolul confirma faptul că existau probleme de integrare și dădea câteva exemple de eșec, inclusiv o moarte tragică, dar aceste probleme nu erau singulare în Suedia. Am întrebat-o:

— Crezi că au fost implicați în conspirație mulți dintre bărbații despre care ai vorbit? Detectivul, primarul, chiar dacă ei nu aveau copii adoptați?

— Au fost petreceri. Așa a devenit și taică-tău implicat. A fost invitat la una dintre ele. Asta-i sigur. Nu știu ce se întâmpla la petrecerile astea, așa că nu pot decât să presupun. Unele aveau loc la casa lui Norling de pe plajă. Altele aveau loc dincolo de acea a doua ușă cu lacăt. Era băutură. Luau droguri. Era adusă câte o fată.

— Îl crezi pe tata în stare de așa ceva?

— Da.

— Nu-i cunosc pe ceilalți, așa că nu pot să comentez. Dar pe tata îl cunosc.

— Crezi că-l cunoști. Dar nu-i așa.

Acuzația prezenta o situație care nu era imposibilă. Totuși, nu existau dovezi suficiente.

Mama pusese cap la cap o serie de puncte, dintre care unele, recunoșteam, erau foarte grăitoare și tulburătoare. Cu toate acestea, liniile pe care le trasase între ele îi aparțineau.

•

Am încercat să adun toate firele, încercând să găsesc fie un argument care să poată fi contrazis fără îndoială, fie unul care să nu poată fi eliminat ca nefiind fondat. Am întrebat-o:

— Femeia care s-a sinucis în hambar?

— Probabil că a descoperit adevărul. Asta trebuie să se fi întâmplat! La asta se referea mesajul ei – căci-lupta-mea-este-împotriva-trupului-și-a-sângelui-împotriva-începătorii-lor-împotriva-stăpâniilor-împotriva-stăpânitorilor-întunericului-acestui-veac-împotriva-duhurilor-răutății-care-sunt-pe-pământ. Poate că și soțul ei era implicat. Ea nu era puternică precum Mia. A murit de rușine.

— N-ai cum să știi asta sigur…

— Tot ce ți-am povestit se leagă de conspirația asta. De ce am fost aduși în acel loc? Cecilia știa. Dar era prea neputincioasă ca să se lupte. A înțeles că numai cineva din exterior ar fi putut să dea totul în vileag.

— Mamă, nu spun că nu ai dreptate. Dar îmi este imposibil și să-ți spun că ai dreptate. Cecilia nu ți-a spus niciodată așa ceva.

Răspunsul ei a fost straniu și abstract:

— Este vreun loc mai periculos decât cel din spatele unor uși închise? Oamenii vor găsi întotdeauna un mod de a-și satisface dorințele. Mia era exploatată. Nu știu de câți. Nu era o fiică. Era un bun. Era o proprietate. Și acum, te rog, Daniel, hai să mergem la poliție.

Mama a împăturit pânza brodată și a băgat-o la loc în geantă. Era gata de plecare. Mi-am pus mâna pe a ei:

— Așază-te lângă mine, mamă.

Nu s-a mișcat din loc.

— Te rog.

S-a așezat pe pat împotriva voinței ei, atât de ușoară și de mică încât salteaua s-a lăsat aproape imperceptibil sub greutatea ei. Stăteam amândoi cu fața înainte, ca doi copii care se prefac că merg pe un covor fermecat. Părea obosită și și-a coborât privirea spre covorul scump. Vorbind către ceafa ei, i-am spus:

— Ce s-a mai întâmplat? I-ai spus doctorului Norling ipoteza ta?

— Da.

— Ai susținut că este și el implicat?

— Da.

— El ce-a spus?

— N-a spus nimic. Eu am rămas pe scaun și el m-a privit lung. Avea o figură inexpresivă. A fost vina mea. Nu am spus povestea cum trebuie. Am început cu concluziile, am povestit pe scurt, fără detalii sau context. Am învățat din greșelile de atunci, și de aceea am fost mai riguroasă cu tine, am început cu începutul, cu sosirea mea în Suedia, am respectat cronologia întâmplărilor, nu mi-am îngăduit să sar peste episoade, în ciuda faptului că tu-mi cereai răspunsuri rapide.

În timp ce vorbeam, a intrat în cameră majordomul cel blond. Stătea în spatele meu, convocat cumva, printr-un buton de alarmă poate, pentru că Norling nu scosese niciun cuvânt. Am întrebat dacă pot să merg la baie, mai întâi cu sfială, ca o școlăriță care-i cere voie profesorului, apoi cu mai multă îndrăzneală – aveam nevoie la toaletă și nu-mi puteau refuza asta.

Norling s-a ridicat în picioare și mi-a acceptat cererea, primele cuvinte pe care le rostea de la acuzația mea. I-a făcut semn majordomului să mă conducă. Am spus că nu e nevoie, dar Norling nu m-a băgat în seamă și a ținut ușa de la birou deschisă. L-am urmat pe tânăr. Era puternic. Avea brațele musculoase și cu vene proeminente. Deodată m-am întrebat dacă nu cumva acest bărbat

era vreun infirmier de la spital, deghizat în majordom, cu medicamentele la el, gata să mă imobilizeze. M-a însoțit până la baie, fără să mă lase să mă abat, eu i-am mulțumit, iar el m-a privit în ochi, plin de milă. Sau o fi fost dispreț, milă sau dispreț, și nu am putut îndura asta, așa că am încuiat ușa după mine.

Planul meu eșuase. În loc să nu spun nimic, spusesem prea multe. Singura mea șansă era să fug. M-am uitat la fereastră, dar la fel ca toate lucrurile din casa aceea, era făcută la comandă și nu se deschidea. Geamul gros, mat, nu putea fi spart prea ușor, cu siguranță nu fără să faci o groază de zgomot. Nu aveam scăpare.

Aveam încă în mână citatul brodat, l-am împăturit cu grijă și l-am strecurat în geantă, fără să am vreo intenție să-l dau înapoi, era cea mai importantă dintre probele pe care le adunasem. Nu aveam încotro decât să ies din baie.

Credeam că mă așteptau amândoi bărbații, cu brațele întinse. Dar nu era nimeni în hol. M-am uitat și i-am văzut în fața biroului, stând de vorbă. M-am gândit să fug în cealaltă direcție și să găsesc altă ieșire. Dar Norling și-a ridicat privirea și m-a văzut, așa că m-am îndreptat spre el. Aveam să-i explic, pur și simplu, că sunt obosită și că vreau să merg acasă. Nu aveau niciun fel de autoritate legală asupra mea. Nu mă puteau reține acolo. Am lansat provocarea – aveam să plec. Norling a stat un pic pe gânduri. A încuviințat dând din cap și s-a oferit să mă ducă cu mașina. Chiar avea să fie atât de ușor? I-am refuzat oferta, explicându-i că am nevoie de aer curat și că prefer să merg cu bicicleta. Norling a protestat cu delicatețe și mi-a amintit că tocmai spusesem că sunt obosită. Nu m-am abătut de la hotărârea mea, aproape nevenindu-mi să cred că supliciul meu se apropie de sfârșit.

Deși nu erau deschise, m-am îndreptat spre ușile enorme din lemn de stejar, așteptându-mă ca cei doi bărbați să sară asupra mea sau să mă înțepe cu

acul unei seringi, dar servitorul a apăsat, îndatoritor, pe un buton, și ușile masive din lemn de stejar s-au deschis, iar eu am ieșit, simțind briza mării. Eram liberă. Cumva, reușisem să supraviețuiesc. M-am grăbit să cobor treptele până la bicicletă.

Odată ajunsă pe pista de pe coastă, am început să pedalez cât am putut de repede și m-am uitat în urmă. Mașina scumpă a lui Norling ieșea din garajul ascuns, ca un păianjen care se furișează afară dintr-o gaură. Mă urmărea. Am revenit cu privirea înainte, am ignorat durerea de la arsuri, mi-am fixat mai bine picioarele pe pedale și am accelerat. Norling ar fi putut să mă depășească, dar a menținut distanța, venind pe urmele mele spre oraș. Am gonit spre pod, cotind brusc pe pista pentru biciclete care urma cursul râului, și am privit peste umăr cum Norling a fost nevoit să iasă cu mașina pe șoseaua principală.

În cele din urmă scăpasem de el, chiar dacă temporar, pentru că eram sigură că se îndreaptă spre fermă. Poate că doctorul avea nevoie de consimțământul lui Chris înainte de a mă duce la spital. Am pus frână și m-am oprit ca să mă întreb de ce mă mai duceam la fermă, de câtă siguranță aveam parte acolo, vechiul meu plan era compromis, le spusesem totul. Lucrurile nu mai puteau continua în mod obișnuit, nu aveam cum să mă mai întorc la viața de la fermă, visul nostru luase sfârșit, ferma, hambarul, pescuitul de somon, totul luase sfârșit, mă minținem, prefăcându-mă cumva că cele două vieți pot coexista, dar nu era posibil. Era fie investigație, fie negare, nu exista cale de mijloc, iar eu alesesem deja.

Eram singură. Aveam nevoie de un aliat. Singura persoană la care puteam să mă gândesc, din moment ce tu erai la Londra, singurul care ar fi putut să mă asculte fără să fie părtinitor, fără legătură cu întâmplările din sânul acestei comunități, era tatăl meu.

Alegerea mamei m-a surprins:

— Nu l-ai mai văzut pe bunicul de mai bine de patruzeci de ani. El nu știa că ai o fermă. Nu știa nici măcar că ești în Suedia.

— Nu aveam de gând să mă duc la el pentru că am fi fost apropiați. Aveam de gând să mă duc la el pentru moralitatea lui.

— Și pe ce te bazai? Pe amintirile pe care le aveai despre el din copilărie?

— Nu avea cum să se schimbe de atunci.

— După câte spui, și Chris s-a schimbat. Și doar pe parcursul unei veri.

— Chris e altfel.

— În ce sens?

— Este slab.

Având în vedere că tata a fost acuzat de cele mai grave infracțiuni de natură sexuală, nu știu de ce această insultă anume mi s-a părut extrem de malițioasă. Poate din cauza impresiei pe care o lăsa mama că, dintre toate metehnele, cel mai tare disprețuia slăbiciunea. Și, poate, pentru că, dacă tata era slab, și eu eram la fel:

— Tatăl tău este puternic?

— Este incoruptibil. Nu bea. Nu fumează. A fost implicat în viața politică din regiune, și, deși asta poate părea o glumă pentru unii, în acea parte a țării însemna că era cinstit și foarte respectat. Imaginea și reputația însemnau totul pentru el. Nu conta că ne îndepărtaserăm. El ar fi fost de partea dreptății.

— Mamă, el a crezut că ai fost implicată în moartea Frejei.

Eram rezervat. Am reformulat ideea:

— A crezut că ai omorât-o.

Mama a oftat:

— Da.

— De ce te-ai fi dus tocmai la el când căutai pe cineva care să te creadă? De la el ai plecat tocmai pentru că nu te-a crezut!

Ca să nu vorbească peste umăr, mama s-a întors spre mine, așa încât acum stăteam amândoi pe pat, cu picioarele încrucișate, și ne priveam în ochi, cu genunchii lipiți, ca doi prieteni adolescenți care-și puneau sufletele pe tavă:

— Ai dreptate să-mi pui la îndoială decizia. Totuși, în acest caz, eu nu eram acuzată de nimic. Era vorba despre nelegiuirile altora. Și, spre

deosebire de data trecută, aveam dovezi și informații, date și nume. Îi ceream să fie obiectiv.

Am îndrăznit să-i lansez o provocare:

— Singura variantă în care decizia ta are sens este cea în care accepți că a judecat corect cele întâmplate în vara lui 1963. A judecat corect atunci. Așa că tu crezi că va judeca la fel de corect și acum.

Mama și-a ridicat ochii spre tavan:

— Și tu crezi că am omorât-o pe Freja!

— Nu cred, mamă. Dar dacă tatăl tău te-a judecat greșit atunci, de ce te-ai mai fi dus la el acum?

Ochii mamei s-au umplut de lacrimi:

— Fiindcă am vrut să-i mai acord o șansă!

•

Pentru că explicația era una sentimentală, m-am hotărât să n-o mai provoc, ci doar să încerc să înțeleg ceva din logistica evenimentelor. Poate că mai comunicaseră pe parcursul verii și eu nu știam de asta:

— Când ai luat ultima dată legătura cu el?

— Mi-a scris când a murit mama.

Mi-am amintit-o pe mama, cu zece ani în urmă, citind scrisoarea la masa din bucătărie, printre resturile de la micul dejun. Eram elev. Era semestrul de vară. Îngrijorată că vestea ar putea să-mi distragă atenția înainte de examene, a încercat să ascundă scrisoarea, dar am văzut scrisul în suedeză peste umărul mamei și am întrebat-o despre ea. Mie vestea mi se păruse foarte îndepărtată de viața noastră. Bunica nu ne vizitase niciodată și nu comunicase în niciun fel cu noi. Era o străină pentru noi. Scrisoarea fusese trimisă după înmormântare, pentru ca mama să nu poată ajunge și să participe. Din moment ce asta era ultima ocazie cu care comunicaseră, am întrebat:

— Cum puteai să fii sigură că locuia tot acolo?

— Nu s-ar fi mutat niciodată. Și-a construit ferma cu mâinile lui. Avea de gând să moară acolo.

— Ai sunat înainte să ajungi?

— Am hotărât să nu fac asta. E mai greu să-i trânteşti cuiva uşa în nas decât să-i închizi telefonul. Aşa că, după cum vezi, aveam şi eu îndoielile mele.

— N-ai mers cu bicicleta până acolo, nu?

— Planul meu era să fur dubiţa noastră, dubiţa noastră albă, şi să traversez Suedia cu ea. Mi-am abandonat bicicleta pe câmp şi m-am apropiat de fermă printre terenurile cultivate, în caz că supravegheau şoseaua. Dacă te-ai îndoit mai devreme că Norling mă urmărea, te-ai înşelat. Maşina lui era la fermă, parcată pe aleea noastră – asta nu m-a surprins. Problema era că o parcase în faţa dubiţei. Nu aveam cum să plec! Planul meu era compromis. Nu mă puteam resemna că acesta era sfârşitul. Aveam să pornesc dubiţa, să dau cu spatele cât puteam de mult şi apoi să ies de acolo, împingând maşina scumpă a lui Norling până în şosea.

M-am uitat înăuntru pe fereastră şi i-am văzut pe Norling şi pe Chris. Hakan nu era încă acolo, dar urma să vină cât de curând. Nu era nevoie să intru în casă, pentru că aveam cheile în geantă. Am alergat cât de repede am putut până la dubiţă, am deschis portiera, am trântit-o după mine şi m-am blocat pe dinăuntru. Am pornit motorul şi vechea dubiţă s-a cutremurat cu zgomot. Chris a ieşit în fugă din casă. În timp ce dădeam cu spatele, a bătut cu pumnul în portieră, încercând să intre. L-am ignorat, am băgat în viteză, am accelerat şi am pornit direct spre maşina lui Norling.

În ultima clipă m-am răzgândit şi i-am ocolit maşina – altfel ar fi chemat poliţia şi aş fi fost acuzată de distrugere a unui bun. Aşa că am preferat să trec cu dubiţa prin grădina noastră de legume, grădina mea cea dragă, strivind ceapa şi dovleceii, luni întregi de muncă, am trecut prin gardul viu şi am ieşit pe şosea.

Dubița pierduse mult din viteză și s-a oprit în mijlocul drumului. Chris alerga după mine. Îl vedeam în oglinzile laterale, alături de legumele distruse, priveliștea îmi rupea sufletul, dar visul luase sfârșit – povestea fermei luase sfârșit. În timp ce Chris se apropia, am accelerat și m-am îndepărtat de el.

Era inevitabil să mă urmărească, cu mașini scumpe, să gonească încolo și-ncoace pe drumurile de țară, să mă hăituiască, și o dubiță albă ar fi fost ușor de găsit, așa că am mers repede, alegând traseul la întâmplare, în drum către nicăieri. Dacă nici măcar tu nu știi încotro te îndrepți, nici alții nu au cum să știe.

Odată scăpată de urmăritori, înarmată cu o hartă a Suediei, am plănuit o rută spre ferma tatălui meu, estimând că va dura cam șase ore. A fost un drum obositor. Dubița e dificil de condus, e lentă și greu de manevrat. Vremea s-a schimbat simțitor, de la soare blând și strălucitor la rafale de ploaie. Am traversat granița regională, părăsind Halland și intrând pe teritoriul Vastergotland, unde am fost nevoită să alimentez. La benzinărie, vânzătorul m-a întrebat dacă mă simt bine. Avea o voce blândă. Sunetul blândeții aproape că m-a făcut să plâng. I-am spus că mă simt mai mult decât bine. Eram entuziasmată. Pornisem într-o mare aventură, ultima aventură a vieții mele, călătoream de multe luni, de aceea păream un pic întoarsă pe dos, dar acum aproape că ajunsesem acasă.

În toaleta de la benzinărie mi-am studiat imaginea din oglindă, recunoscând că slăbisem mult în ultimele săptămâni și că-mi neglijasem înfățișarea. Femeile, dacă-și neglijează înfățișarea, sunt tratate cu neîncredere în mai mare măsură decât bărbații. Înfățișarea este importantă când încerci să convingi pe cineva că ești întreg la minte. M-am spălat pe față cu săpun lichid foarte parfumat, mi-am aranjat părul, îmblânzind șuvițele rebele, mi-am pus cât am putut de bine la punct

înfățișarea pentru întâlnirea cu tatăl meu, curățându-mi unghiile, pentru că era un om care punea mare preț pe o curățenie exemplară. Doar pentru că trăiam la țară nu însemna că trăiam ca porcii, așa spunea el.

Ultimele raze ale soarelui se stingeau și mi-ar fi fost greu să mă descurc ca o străină într-o țară necunoscută doar cu o hartă. Dar aici eram acasă. Aici nu eram o străină. Chiar dacă trecuseră patruzeci de ani, nu se schimbase. Am recunoscut punctele de reper ca și cum ar fi fost semne din naștere, podurile, marile ferme de familie din regiune, râurile și pădurile, vechile orășele care mi se păreau, în vremea copilăriei, niște metropole, care adăposteau magazine exotice, un magazin universal întins pe trei etaje, piețe publice aglomerate, buticuri de unde prețioșii își cumpărau parfum franțuzesc și tutungerii întunecoase de la care bărbații se aprovizionau cu trabucuri și tutun de mestecat. Acum treceam printr-un orășel de provincie, deja adormit la ora zece, cu un singur bar pe o stradă retrasă, cu o fațadă modestă, deschis pentru o mână de oameni care nu mergeau la culcare odată cu lăsarea întunericului.

Am mers pe drumul de țară pe care-mi abandonasem bicicleta și de unde luasem autobuzul cu atâția ani în urmă, refăceam în sens invers traseul pe care fugisem de acasă, am trecut de pajiștile pline de flori sălbatice ale tatălui meu și am virat spre ferma lui. Era exact la fel, căsuța roșie, construită de tatăl meu cu mâna lui înainte să mă nasc eu, având alături obișnuitul suport pentru steag și în spate helești și tufe de coacăz, cu un singur bec slab deasupra ușii, în jurul căruia roiau musculițe și țânțari, singura lumină pe o rază de mile întregi.

Am coborât din dubiță și am așteptat. Nu era nevoie să bat la ușă, pentru că în asemenea locuri izolate sunetul unei mașini în trecere era de-ajuns ca să scoată pe cineva din casă, iar tata sigur

auzise dubița apropiindu-se. Probabil a așteptat la fereastră să vadă încotro se îndreaptă, uluit să vadă că vine spre fermă, uluit din nou să vadă că se oprește în fața ușii, un oaspete neașteptat – târziu în noapte.

În timp ce se deschidea ușa, am simțit impulsul de a fugi. Oare făcusem o greșeală îngrozitoare venind aici? Tata era îmbrăcat în costum. Întotdeauna stătea îmbrăcat cu haină și vestă în casă, se îmbrăca sobru mereu, mai puțin când muncea pe câmp, niciodată lejer. Aș fi putut chiar să recunosc costumul maroniu, din stofă aspră. Dar costumele lui arătaseră întotdeauna la fel – greoaie, aspre și incomode, haine pioase pentru un suflet pios. Totul mi se părea cunoscut, mai puțin starea de degradare – asta era ceva nou. Tufele de coacăz crescuseră prea mari, cu excepția uneia, care murise. Heleștieiele nu mai erau curate, alge dese sufocau nuferii. Vopseaua de pe șopron era scorojită. Utilajele folosite la munca pe câmp începuseră să ruginească. Spre deosebire de împrejurimi, tata părea să fie într-o formă excelentă, încă drept și în putere, la optzeci și unu de ani, un bărbat în vârstă, dar nu neputincios, nu slab, ci viu, incredibil de viu – viguros și cu mintea ageră. Avea părul alb. Era proaspăt tuns. Fusese la o frizerie din zonă. Avea grijă de el, mirosea a parfum de lămâie verde, singurul pe care-l folosise vreodată.

Mi-a spus pe nume:

— Tilde.

Nicio urmă de uimire, de surprindere, doar numele meu, numele pe care el îl alesese, pronunțat ca o declarație apăsată, un lucru care nu-i aducea nicio bucurie. Am încercat să imit tonul, doar că eu nu am reușit să nu par surprinsă:

— Tată!

Plecasem de la el de la fermă cu o bicicletă. După patruzeci de ani mă întorceam cu o dubiță. I-am explicat că nu mă aflam acolo ca să mă cert cu

el sau să fac scandal, nu mă dusesem acolo ca să-i creez probleme. A spus cel mai neobișnuit lucru:

— Am îmbătrânit.

M-am prefăcut că nu înțeleg ce vrea să zică, am râs și i-am spus:

— Și eu am îmbătrânit!

Măcar atâta lucru aveam în comun.

Interiorul casei era o capsulă a timpului, Suedia anilor o mie nouă sute șaizeci, dar imperfect conservată, ca un borcan de murături uitat în fundul cămării. Murdăria adunată mă întrista. Tata fusese obsedat de igienă și de o imagine imaculată. Dar mama era cea care se ocupase de curățenia casei. El nu ridicase niciodată vreun deget în acest sens. De la moartea ei nu-i preluase sarcinile. Prin urmare, deși el arăta foarte îngrijit, în jurul lui ferma se cufundase în mizerie. În baie dușul era ruginit, scurgerea era înfundată cu păr și era o bucățică de rahat care plutea prin toaletă.

Mirosul era același. Era o clădire în mijlocul câmpului, cu cel mai curat aer din lume, și totuși aerul din interior era greu și stătut, pentru că ferestrele aveau trei rânduri de geam, cu garnituri ca să nu lase frigul aspru al iernii să pătrundă. Tata nu deschidea niciodată ferestrele, nici măcar vara. Casa era un spațiu închis, ușa nu era niciodată lăsată larg deschisă ca să intre o gură de aer proaspăt. Vezi tu, tata ura muștele. După patruzeci de ani, încă mai erau atârnate în toate camerele benzi de hârtie adezivă pentru prins muște, unele pline de muște moarte sau care trăgeau să moară, altele noi, iar tata nu putea să stea locului dacă era vreo muscă în casă, o urmărea până o prindea, așa că nicio ușă nu rămânea vreodată deschisă mai mult decât era nevoie, iar dacă voiai aer curat ieșeai din casă. Mirosul acesta – hârtie de muște și mobilă veche și aer încălzit electric –, mirosul acesta, pentru mine, însemna nefericire. Am început să mă simt tulburată în timp ce stăteam în sufragerie, respirând mirosul acesta, lângă un

televizor pe care trebuie să-l fi cumpărat după ce am fugit eu – un cub negru uriaș cu două antene de oțel deasupra, ca un cap supradimensionat de insectă, cu un singur ochi curbat, aproape sigur primul și singurul televizor pe care l-a cumpărat vreodată.

Stăteam față în față. O să sune ciudat, dar nu părea că nu ne mai văzuserăm de patruzeci de ani. Nu simțeam nevoia să vorbim despre anii în care nu fuseserăm împreună. Nu erau relevanți. Nu mi-a pus întrebări. Nu m-a întrebat despre tine. Nu m-a întrebat despre Chris. Am înțeles. Unele răni nu se pot vindeca. Îl umilisem fugind de acasă. Era un om orgolios. Articolele decupate din ziare despre mierea lui albă, acum îngălbenite de vreme, erau încă pe perete. Purtarea mea fusese o pată pe reputația lui, sau dacă nu o pată, atunci un semn de întrebare, era tatăl unei fete cu probleme. Nu intenționasem să-l mâhnesc fugind de acasă. Ceea ce s-a întâmplat cu Freja nu fusese din vina lui. Niciuna dintre aceste probleme nu putea fi discutată.

Era de datoria mea să-mi explic apariția.

De ce mă aflam acolo?

Nu ca să fac conversație. Nu ca să mă prefac că putem repara trecutul. Aveam nevoie de ajutorul lui în prezent. Am început să-i povestesc întâmplările de astă-vară, dar nici pe departe atât de amănunțit pe cât le-ai auzit tu astăzi. Cu toate astea, am făcut o încercare mai reușită decât cea de la doctorul Norling. Am început cu începutul, nu cu concluziile. Am încercat să prezint câteva detalii și contextul, dar nu am povestit pe îndelete, era târziu, condusesem șase ore, nu mă puteam concentra, am sărit peste episoade, am comprimat luni întregi în câteva minute. Pe măsură ce făceam aceste greșeli, învățam lecții esențiale despre cum trebuie spusă povestea ca să fie crezută, lecții pe care le-am aplicat azi. Rezumatele nu sunt bune de nimic, dau impresia de superficialitate. Fără

dovezi, cuvintele mele păreau vagi și neîntemeiate. Atunci mi-am dat seama că trebuie să-mi construiesc cazul în jurul unor probe din geanta mea, și să-mi folosesc și însemnările din jurnal ca să-mi susțin spusele, să le dau greutate. Aveam nevoie de cronologie. Și de cifre, unde era posibil. Toată lumea are încredere în cifre.

În mai puțin de o oră am ajuns la bănuiala mea că Mia a fost ucisă pentru a fi acoperite infracțiuni de natură sexuală în care erau implicate autoritățile locale și reprezentanții poliției. La sfârșit, tata s-a ridicat în picioare. Nu a spus nimic despre întâmplări sau despre bănuiala mea, nicio vorbă care să-mi susțină ipoteza sau să mi-o combată. Mi-a spus că pot să dorm în vechea mea cameră – aveam să vorbim a doua zi, când eram mai odihnită. Am recunoscut că era o idee bună să dorm, eram extenuată. Trebuia să o iau de la capăt refăcută și cu mintea limpede. Aveam să-i povestesc mai bine a doua zi. Aveam să-i explic că am dovezi. Urma să primesc o nouă șansă. Și el la fel.

Dormitorul meu fusese reamenajat, nemaipurtând nicio amintire despre mine. Nu mă deranjau schimbările, pentru că oamenii merg mai departe, chiar și părinții trec peste despărțirea de copiii lor, iar tata mi-a explicat că dormitorul a fost folosit pe post de cameră de oaspeți după ce am plecat eu, pregătit pentru pelerinii pe care-i trimitea biserica frecvent la el la fermă, unde erau găzduiți, uneori și săptămâni la rând. Nu era niciodată singur. Mă bucur pentru tine, mi-am zis. Nu aș dori nimănui să fie singur.

M-am întins pe pat, îmbrăcată complet. Nu puteam să mă dezbrac și să mă bag sub pătură. Am hotărât să mă asigur că tata nu-l sună pe Chris cât timp dorm eu. Tata nu mă crezuse – îmi dădusem seama de asta. Nu eram proastă. Era o reacție pe care o cunoșteam foarte bine – și anume neîncrederea tatei. După o oră de stat întinsă pe

pat, m-am hotărât să aștept în sufragerie, lângă singurul telefon din casă, ca să văd dacă tata vine pe furiș în timpul nopții să sune. În fotoliul de lângă telefon, pe întuneric, probabil că am închis ochii preț de câteva minute, pentru că-mi amintesc că am visat-o pe Freja.

În zori nu era nici urmă de tata. Nu-l sunase pe Chris. Mă înșelasem. Nu mă trădase! Îmi spusese adevărul când mi-a zis că putem sta de vorbă la micul dejun, poate că avea de gând să afle de la mine amănunte pe care le omisesem. Era o nouă zi în relația noastră.

M-am dus în bucătărie – în dulap erau cești de cafea care nu fuseseră spălate bine și am fiert o oală de apă, cu gândul să spăl fiecare ceașcă și farfurie din dulap, să curăț chiuveta, să fac curat în cameră, să arunc hârtia de muște de pe pervaz și să schimb aerul de acolo, în sfârșit, pentru prima dată în patruzeci de ani. În timp ce făceam asta l-am strigat pe tata și l-am întrebat dacă vrea să-i servesc cafeaua la pat. Nu mi-a răspuns. Am bătut la ușă. Nu mi-a răspuns. Era târziu pentru o gospodărie de la țară. El era un om care se trezea în zori. Am încercat clanța de la ușa lui, dar era încuiată. Am încercat din nou și l-am strigat.

Am ieșit din casă și i-am bătut la fereastră. Avea draperia trasă. Nu știam dacă nu cumva a pățit ceva, dacă îi este rău, și am făcut drumuri de la ușa lui la fereastră și înapoi minute întregi, tot strigându-l, până am auzit o mașină. Am rămas pe verandă cu mâna streașină la ochi, ferindu-mă de soarele strălucitor care se ridica pe cer. Doctorul Norling se apropia de fermă.

Chris trebuie să-mi fi ghicit planul și să-l fi sunat înainte să ajung. Tata probabil că l-a sunat când a auzit dubița și le-a spus să vină dimineața, mă ținuse acolo, mă trădase dinainte de a auzi măcar vreun cuvânt, crezându-l pe soțul meu și nu pe mine, pe un om pe care nici măcar nu-l întâlnise vreodată. Presupun că aș fi putut să fug sau să sar

în dubiță și să încerc să scap de ei. Dar nu am făcut asta. M-am așezat pe marginea helești eului, mi-am scos pantofii și șosetele și mi-am băgat picioarele în apă, unde algele mi s-au încolăcit în jurul gleznelor.

Când au sosit nu ne-am spus prea multe. M-au tratat ca pe un copil. Am fost docilă și supusă. M-au așezat pe bancheta din spate, cu mâinile legate, ca să nu-i lovesc sau să încerc să sar din mers din mașină.

Norling m-a dus acasă. Chris a luat dubița și a mers în urma lui. A spus că l-ar fi tulburat prea tare să conducă mașina în care eram eu prizonieră. Pe tata nu l-am mai văzut. Nu a mai ieșit din dormitorul încuiat. Probabil a considerat că temerile mele în privința Miei nu erau decât o revenire a sentimentului de vinovăție în legătură cu implicarea mea în moartea Frejei – așa credea el, sunt convinsă de asta, era o nebunie pe care mi-o creasem singură, nebunia unei ucigașe care-și imaginează o altă crimă; credea că eram incapabilă să-mi recunosc propria faptă, că o înecasem pe Freja în lac, că-i ținusem capul frumos sub apă până când n-a mai putut să vorbească. Încă mai credea asta. După patruzeci de ani, încă mă mai credea o ucigașă!

Mama a închis jurnalul și l-a lăsat pe pat, în fața mea.

— Acum îți aparține.

Renunța la cea mai prețioasă dintre probele ei, la însemnările și articolele decupate din ziare, la fotografii și la hărți, încredințându-mi-le mie – suflete pereche care aveau în comun un jurnal secret. Mă întrebam dacă îi trecuse și mamei același gând prin minte – își căutase doar un aliat, termen care presupunea o strategie, sau, în termeni care țin mai mult de afectivitate, dorise să-și găsească un confident? Mi-am amintit de descrierea din episodul cu mama și Freja în pădure, cum își povestiseră una alteia și juraseră să

fie prietene pentru totdeauna, cum crezuseră că trolii există doar pentru că una dintre ele susținea asta. Am pus mâna pe jurnal:

— Dar cu azilul din Suedia cum a fost?

— Daniel, mai degrabă m-aș omorî decât să mă întorc într-un asemenea loc.

Nefiind sigur cum să reacționez, incapabil să înțeleg această amenințare – ca și cum ar fi fost niște simple cuvinte –, mi-am coborât privirea spre jurnalul ei și l-am deschis la întâmplare, fără să citesc, ci doar plimbându-mi degetele peste însemnările scrise apăsat. Încetul cu încetul am ajuns la concluzia că amenințarea era reală, dar cu toate astea a rămas dincolo de capacitatea mea de a înțelege. Nu am reușit să găsesc niciun fel un răspuns. Mama a dezvoltat ideea:

— Nu din cauza condițiilor concrete din clădire. Era curat. Personalul azilului și medicii erau amabili cu mine. Mâncarea pe care mi-o aduceau, deși nu m-am atins de ea, părea acceptabilă. Dar să fiu o persoană pe care n-o crede nimeni, o persoană pe care n-o ascultă nimeni, o voce care nu reprezintă nimic mai mult decât o bâiguială sau o femeie care e considerată incapabilă – n-am fost niciodată o asemenea femeie. Și nici nu voi fi vreodată. Dacă n-am încotro și mă văd ajunsă din nou în aceeași situație, am să dovedesc că sunt capabilă să-mi iau singură viața.

— Mamă, nu poți să vorbești așa. Mie nu mi-ai da voie să vorbesc așa – niciodată.

Acest contraargument a prins-o cu garda jos. A văzut lucrurile din perspectiva mea. Dar nu a fost suficient. A clătinat din cap.

— N-aș mai fi mama ta într-un asemenea loc.

— Dacă eu aș fi internat, aș înceta să mai fiu fiul tău?

— Bineînțeles că ai fi fiul meu. Și aș face orice mi-ar sta în putință să te apăr.

— Cum ar trebui să reacționez când te aud vorbind așa? Tu ce ai face dacă rolurile noastre ar

fi invers?

— Te-aș crede.

Am lăsat jurnalul, i-am luat mâna mamei și am întors-o cu palma în sus, urmărind liniile cu degetul:

— Povestește-mi despre spital.

— Nu vreau să vorbesc despre locul ăla.

Nu am ținut cont de ce a zis.

— Te-au dus direct acolo?

— Nu, m-au dus înapoi la fermă. Chris îl convinsese pe doctorul Norling să încercăm un tratament la domiciliu. Să nu crezi că asta a fost o dovadă de bunăvoință. Au vrut să facă în așa fel încât să pară că spitalul era ultima soluție și că au încercat mai întâi toate variantele posibile. Altfel ar fi bătut la ochi.

Ferma a fost transformată într-o închisoare. Doar Chris avea cheile. Computerul a fost deconectat ca să nu-ți pot trimite niciun e-mail. Nu aveam acces la telefon. Într-o zi, în timp ce era plecat, studiam probele pe care le adunasem, când s-a întors și m-a luat prin surprindere. Și-a ieșit din fire și a aruncat citatul brodat în foc. L-am scos, chiar la țanc, cu vătraiul, când încă ardea. Atunci s-a hotărât să mă interneze. Exista riscul să dau foc casei.

Împreună cu doctorul Norling, m-a dus la azil. A fost un plan inteligent. Odată internat într-un azil, credibilitatea îți este compromisă. Nu mai contează dacă ești externat a doua zi. Nu mai contează dacă medicii declară că ești în toate mințile. Un avocat ar putea să te întrebe oricând, în fața judecătorului și a juraților, dacă ai fost vreodată internat într-un azil.

Ironie a soartei, vizita la spital a fost și cel mai bun lucru care mi s-ar fi putut întâmpla la vremea aceea. Înainte să fiu internată, eram înfrântă. Cea de-a doua trădare a tatălui meu mă pustiise. Nu mai aveam puterea să lupt. Nu credeam că voi mai

avea vreodată forța să încerc să conving pe altcineva.

În acea seară doctorul mi-a spus cum îi povestise Chris despre copilăria mea, insinuând că am fost implicată în moartea Frejei. Am fost atât de furioasă, încât am stat toată noaptea să scriu cum s-au petrecut exact lucrurile, declarația pe care ai citit-o, care a fost suficientă pentru ca medicii să-mi dea drumul. Încrederea medicilor m-a ajutat să-mi revin. Fusesem o proastă sentimentală când am apelat la tata. Cu tine trebuia să vorbesc – fiul meu, scumpul meu fiu! Tu aveai să asculți. Aveai să fii nepărtinitor. De tine aveam nevoie. De îndată ce mi-am dat seama de asta, am fost fericită așa cum nu mai fusesem de luni întregi.

Am luat un taxi de la spital. Aveam tot ce-mi trebuia în geantă, pașaportul și cardul de debit, așa că am mers cu taxiul până la aeroport. Nu-mi păsa cât costă. Mi-am cumpărat bilet la primul avion care pleca din Suedia.

De data asta aveam să povestesc cum trebuie, să-mi sprijin relatarea pe dovezi. De data asta aveam să i-o spun cuiva care mă iubește. Și, de data asta, aveam să fiu crezută.

I-am dat mamei drumul la mână. Stăteam privindu-ne ochi în ochi.

— Mamă, ai încredere în mine?

— Te iubesc foarte mult.

— Și eu te iubesc. Dar ai încredere în mine?

S-a gândit o vreme la întrebare și, în cele din urmă, a zâmbit.

•••

Asupra sudului Suediei se abătuse un viscol puternic, care produsese întârzieri ale zborurilor și, până să aterizeze avionul meu pe aeroportul Landvatter din Göteborg, era deja aproape miezul nopții. Pilotul le-a comunicat pasagerilor înghesuiți și irascibili că este extrem de frig pentru mijlocul lui decembrie, chiar și după standardele

suedeze. Erau minus cincisprezece grade. Dincolo de gardul de delimitare a pistei de aterizare era o pădure de copaci albi, strălucitori. Încă mai cădeau, alene, câțiva fulgi. Priveliștea i-a liniștit pe mulți dintre cei nervoși de la bordul avionului. Chiar și stewardesa extenuată și-a îngăduit să se oprească o clipă și să admire peisajul. Eram ultimul zbor care sosea în noaptea aceea. Aeroportul era aproape gol, cu excepția unei siluete singuratice de la biroul de verificare a pașapoartelor. Până să mi se facă semn să trec, valizele mele apăruseră deja pe bandă. Spre deosebire de majoritatea oamenilor, aveam cu mine o cantitate considerabilă de bagaje. Am ieșit din vamă și am trecut de familii și de cupluri reunite. Vederea lor mi-a amintit de ultima ocazie cu care fusesem pe un aeroport, în zona de așteptare pentru sosiri, și tristețea pe care mi-a provocat-o amintirea m-a prins cu garda jos.

•

Trecuseră patru luni de la internarea mamei. Era ținută într-un spital bine păzit din nordul Londrei. Nu se putea spune, sub nicio formă, că era sub tratament. Mama refuza medicamentele. De îndată ce și-a dat seama că doctorii nu o vor externa, a încetat să mai vorbească cu ei. În consecință, nu urma nicio terapie semnificativă. În ultimul timp începuse să sară peste mese, crezând că i se pun medicamente antipsihotice în mâncare. Nu avea încredere în apa de la robinet. Din când în când sorbea din câte un suc îmbuteliat, doar dacă avea dopul sigilat. Era frecvent deshidratată. Simptomele ei fizice, care erau deja atât de îngrijorătoare când am luat-o de la aeroport în timpul verii, se agravau. Cu fiecare săptămână care trecea, pielea i se întindea și mai tare pe oasele feței, ca și cum corpul i se retrăgea din lume. Mama era pe moarte.

Deși nu pusesem niciun moment la îndoială detaliile din povestea mamei, nu fusesem convins

de interpretarea pe care o dăduse întâmplărilor. Făcuse, în cadrul cronologiei ei, salturi pe care nu le-am putut urmări. Concluziile ei erau exagerate. Pe de altă parte, dovezile aduse de ea erau ambigue. Nu mă dusesem la poliție, de teamă ca, în cazul în care acuzațiile ei ar fi fost nefondate, dacă polițiștii i-ar fi sunat pe colegii lor suedezi și ar fi auzit că nu a avut loc nicio crimă, acest lucru să nu aibă repercusiuni asupra libertății mamei. Îmi dorisem ca noi trei, cu tot cu tata, să stăm de vorbă cu un doctor, o persoană neutră, care nu ar fi avut cum să fie acuzată de corupție. Până la urmă, soluția mea, spitalul, a dus exact la rezultatul pe care eu încercasem să-l evit – internarea mamei.

În timpul drumului cu mașina prin Londra, mama mă ținuse de mână. A presupus că am aranjat ca o mașină de la hotel să ne ducă la o secție de poliție și, deși n-am mințit-o, nici nu am corectat-o, nu din lașitate, ci ca o măsură practică. Îmi vorbise cu entuziasm despre visele ei legate de viitor, despre cum ne vom petrece timpul împreună și vom ajunge la fel de apropiați ca în copilăria mea. Avea atâta încredere în mine încât, atunci când mașina a parcat, în cele din urmă, în fața spitalului, nu și-a dat seama că o trădasem. I-a spus șoferului că a greșit și că ne-a dus la altă adresă. Privea cu suspiciune pe toată lumea, dar cu toate acestea avusese încredere în mine. Când a înțeles că nu a fost o greșeală, tot corpul a început să-i tremure de durere. Fusesem salvatorul și susținătorul ei, ultima persoană la care a putut să apeleze. În cele din urmă, mă purtasem ca toți ceilalți, soțul, tatăl și acum fiul ei – uniți prin neîncrederea în ea. În fața unei asemenea lovituri, și-a adunat puterile. Rezistența ei era remarcabilă. Asta nu mai reprezenta un obstacol pentru ea. Nu mai eram aliatul ei. Nu mai eram fiul ei. Nu a fugit, nici nu a intrat în panică. Am anticipat ce socoteli își făcea. Îi convinsese deja pe medicii din Suedia, ar fi putut să facă același lucru și aici.

Dacă ar fi încercat să fugă, ar fi fost prinsă, declarată nebună și ar fi fost închisă pentru totdeauna. Mi-a dat drumul mâinii și mi-a luat geanta, lăsându-mă fără dovezile și fără jurnalul ei. Și-a pus bareta pe umăr și a coborât din mașină. În timp ce rezolvam formalitățile legate de internare, nu s-a uitat deloc la mine, nu mi-a aruncat nici măcar o privire. Am fost nevoit să pomenesc despre amenințările la adresa propriei sale vieți pe care le făcuse și am plâns din cauza asta. La această manifestare emoțională din partea mea și-a dat ochii peste cap, plină de dispreț. În concepția ei jucam teatru, și chiar foarte prost. Când medicii au condus-o în salon, nu mi-a spus la revedere.

Când am ieșit din spital m-am așezat pe un zid scund din cărămidă, cu picioarele atârnându-mi deasupra tăbliței cu numele străzii, și am așteptat să vină tata. Era o noapte călduroasă. Am izbucnit în lacrimi și după vreo treizeci de secunde m-am oprit. De atunci n-am mai plâns. Tata a sosit cu un taxi, dezorientat și extenuat, pierdut fără mama. Când m-a îmbrățișat, mi-am făcut mari griji să nu se prăbușească. Îl însoțea doctorul Norling, care era parfumat discret și îmbrăcat impecabil. Și-a cerut scuze cu vorbe măiestrite, amintindu-mi de un dandy dintr-o epocă apusă. Nu informase personalul de la azilul suedez că mama ar putea fi un pericol pentru ea însăși sau pentru alții. Omisiunea lui plină de diplomație se datora rugăminții bine intenționate din partea tatei de a prezenta starea mamei ca fiind mai puțin gravă decât era de fapt, în așa fel încât să fie ținută la azil cât mai puțin timp posibil. În consecință, angajații azilului i-au subestimat profilul de risc – un termen pe care aveam să-l aud repetat la infinit. Când mama a amenințat că-i dă în judecată, au externat-o. Nu mai aveau niciun temei să o rețină. Practic, se internase de bună voie. Se purtase bine. Declarația ei scrisă despre acel episod din trecut era coerentă. Norling se hotărâse să vină la Londra

ca să-și repare greșelile. Deși îmi dădeam seama că grija lui principală era propria-i reputație, nu vedeam să aibă vreun alt motiv, mai josnic. A vorbit cu medicii englezi plin de aplomb, dând o reprezentație în fața lor. Nu mi-a devenit simpatic, în ciuda faptului că făcuse atâtea să ne ajute. Descrierea pe care i-o făcuse mama era fidelă, era într-adevăr înfumurat și arogant, dar nu mi s-a părut genul ticălosului.

Spitalul este curat. Medicii și asistentele sunt dedicați și amabili. Imaginile șocante pe care suntem obișnuiți să le vedem când vine vorba despre aziluri nu-și au locul aici. Este o încăpere pentru vizitatori, în care mama stă deseori pe pervazul de la fereastră și se uită lung afară pe fereastra sigilată, care nu se deschide și nu poate fi spartă. Priveliștea, dincolo de gardul din sârmă ghimpată, este cea a unui parc. În apropiere, dar nu la vedere, este un loc de joacă pentru copii, și râsul lor se aude adesea în zilele de vară. Nu vrea să se uite la mine, nici să-mi vorbească, nici tatei. De îndată ce plecăm, le spune asistentelor că o vizităm doar ca să ne asigurăm că acuzațiile ei nu sunt luate în seamă. Nu știu ce ipoteză și-o fi creat ca să explice implicarea mea. Privește cu dispreț orice medicament antipsihotic, considerând că pastilele ar însemna recunoașterea faptului că întâmplările din timpul verii nu s-au petrecut așa cum și le-a imaginat ea. În mintea ei, a lua medicamentele echivalează cu a-i abandona pe copiii adoptați care au nevoie de ajutorul ei. Doctorii n-o pot forța să-și ia tratamentul. Au nevoie de consimțământul mamei. Mama nu acceptă faptul că e bolnavă. Mintea ei este împrejmuită de un zid pe care nu-l putem doborî. La început, în cadrul terapiei, își prezentase dovezile și își exprimase acuzațiile. Acum tace. Dacă apare o figură nouă, fie din personalul azilului, fie dintre pacienți, își spune din nou povestea. De fiecare dată relatarea este mai lungă. Talentul ei de povestitoare se

perfecționează, de parcă s-ar afla în spital doar pentru că nu a prezentat cum trebuie cadrul acțiunii sau pe vreunul dintre suspecți. Fără excepție, ceilalți pacienți o cred. Unii dintre ei m-au abordat în timpul vizitelor și m-au dojenit pentru că nu am rezolvat cazul uciderii Miei.

•

Astfel au trecut zile și săptămâni întregi. Uneori mergeam singur, alteori cu tata, din când în când cu Mark. El aștepta întotdeauna afară, considerând că nu se cade s-o vadă pe mama în această stare, fără ca ea să știe cine este și de ce se află acolo. La început am fost optimiști. Starea mamei se ameliora și noi, ca familie, deveneam mai puternici și mai apropiați. Distanțele dintre noi aveau să dispară. Aveam să întoarcem această situație în favoarea noastră, s-o transformăm într-o ocazie de a ne reașeza și de a ne regrupa. Dar vedeam, în ochii mamei, că nu poate trece nicicum peste trădarea mea. Faptul că nu-și schimba atitudinea m-a făcut să iau o decizie. Eram mâhnit.

Într-o zi, spre sfârșitul toamnei, în timp ce mă plimbam de colo-colo prin încăperea pentru vizite, îngrijorat de schimbarea anotimpului și de faptul că în starea mamei nu se observa niciun progres, am spus din impuls:

— Plec în Suedia. Am să aflu adevărul chiar eu.

A fost singurul moment în care mama a reacționat. S-a întors și m-a privit drept în ochi, cântărind declarația mea. Preț de câteva clipe ochii ei au fost la fel ca atunci când m-a văzut la aeroport – exista o speranță. Preț de câteva clipe am fost din nou fiul ei. Și-a dus un deget la buze și l-a apăsat ca și cum mi-ar fi făcut semn să tac. Era a patra oară când o vedeam făcând asta. Lăsându-mă pe vine lângă ea, am întrebat-o:

— Ce înseamnă asta?

A dat să spună ceva. A deschis un pic buzele. I-am văzut limba cu vârful negru. Apoi s-a schimbat

ceva la ea. A început să se îndoiască de sinceritatea interesului meu. Și-a închis buzele.

— Mamă, te rog? Vorbește cu mine.

Dar nu mi-a vorbit, ci s-a întors spre fereastră. A fost o dovadă a faptului că, indiferent cât de bolnavă era, mintea ei avea o putere de pătrundere remarcabilă. Nu mă gândeam serios să mă duc în Suedia când m-a luat gura pe dinainte. Voiam doar să-i provoc o reacție. Până în momentul acela îmi concentrasem atenția asupra medicilor, a terapiei și a tratamentului.

După aceea am discutat despre idee cu tata și cu Mark. Momentul în care făcuseră cunoștință a fost unul total nespectaculos, petrecut în cele mai triste împrejurări. Dăduseră mâna, ca și cum ar fi încheiat o afacere. Tata i-a mulțumit pentru ajutor. Când am rămas singuri, tata și-a cerut iertare în caz că a făcut ceva care să dea impresia că nu mă acceptă așa cum sunt. Gestul lui mi s-a părut sfâșietor și am clătinat din cap, cerându-mi iertare la rândul meu. Suferea nu pentru că aflase adevărul, ci pentru anii în care i-l ascunsesem, întocmai cum mă așteptasem. În ciuda amărăciunii, îl cunoscuse, în cele din urmă, pe Mark. Puteam să termin cu minciunile. Cu toate acestea, nu ne puteam bucura fără mama. Era de neconceput să ne bucurăm de ceva, ca o familie, fără ea. Nici Mark, nici tata nu au fost de părere că e o idee bună să mă duc în Suedia. Nu aveam ce mistere să dezleg. Mia era o fată nefericită care fugise de acasă. Dacă m-aș fi dus în Suedia, m-aș fi împotmolit într-o căutare imposibilă, care m-ar fi abătut de la adevăratul obiectiv – acela de a o convinge pe mama să-și urmeze tratamentul și terapia. Mai grav decât atât, i-aș fi hrănit și mai mult rătăcirile, în loc să le descurajez, și aș fi putut să-i fac mai mult rău decât bine. Am renunțat la idee, sau, cel puțin, am renunțat s-o mai aduc în discuție, pentru că începusem din nou să învăț suedeza, să-mi petrec multe ore citind din

manualele mele vechi și amintindu-mi listele cu vocabular, să-mi împrospătez cunoștințele despre o limbă pe care o vorbisem fluent în copilărie.

În preajma celei mai întunecate nopți a anului, medicii au pus în discuție posibilitatea de a o hrăni pe mama intravenos, scoțând în evidență aspectele legale și implicațiile etice. În acel moment mi-am exprimat deschis intenția de a călători în Suedia. Mark a considerat-o o formă de negare, care-mi era în multe privințe caracteristică, un mod de a fugi de probleme – o cale de evadare. Tata era atât de deznădăjduit de deteriorarea sănătății mamei, încât nu s-a mai împotrivit ideii, dispus să ia în considerare orice soluție. Planul meu era să descopăr ce s-a întâmplat cu Mia. Indiferent care ar fi fost adevărul, exista posibilitatea de a relua legăturile cu mama dacă aș fi adus informații proaspete. Singura provocare la care ar fi reacționat ar fi fost niște dovezi noi. Eram convins de asta. Deși Mark nu era de acord, când a văzut că eram hotărât, a încetat să-mi mai dea contraargumente și mi-a împrumutat banii pentru drum. Inițial am refuzat, propunându-mi să fac un credit la bancă, dar asta l-a înfuriat pe Mark atât de tare, încât m-am hotărât să trec peste orgoliul meu și să accept. Nu se întrevedea niciun angajament prea curând. Compania de amenajări la care lucram se zbătea, la limita falimentului. Nu mă mai ocupasem de niciun proiect de luni întregi. Eram lefter. Și, în momente în care mă simțeam mai deprimat, mă întrebam și eu dacă nu cumva fugeam de probleme.

Dacă-mi drămuiam cum trebuie banii, am estimat că aș fi avut suficienți cât să supraviețuiesc timp de trei săptămâni, cu condiția să fiu cumpătat. Mark nu putea să-și ia concediu, dar avea de gând să vină și el de Crăciun, dacă nu mă întorceam eu până atunci. Își masca bine îndoielile. Mintea lui era rațională și disciplinată. Motivele pentru care mă duceam eu în Suedia țineau de instinct. Mark

se ocupa de probleme care puteau fi probate într-o sală de tribunal. Eu mă lăsam ghidat de sentimente. Mie instinctul îmi spunea că există un miez de adevăr în spusele mamei.

•••

Când am ieșit din aeroport, aerul rece ca gheața mi s-a părut înviorător. Am stat o vreme pe loc, simțind cum frigul îmi pătrundea până în plămâni, și am încercat să mă trezesc. Mă aștepta un drum lung. Mașina pe care o închiriasem era un patru ori patru lucios și puternic, ales de Mark ca să facă față vremii potrivnice. La Londra nu aveam mașină, așa că mă simțeam ca un impostor la volan. Dar eram recunoscător pentru alegerea lui. Condițiile meteo erau dificile. Autostrăzile nu fuseseră curățate complet. Ca măsură temporară, fusese eliberată o singură bandă, care avea pe margine zăpada căzută în timpul zilei. Am fost nevoit să merg încet și să mă opresc la mai multe benzinării ca să-mi iau câte o cafea neagră tare și câte un hotdog cu muștar dulce și batoane de lemn-dulce cu sare. La patru dimineața am ieșit, în sfârșit, de pe autostradă, și am mers mai departe pe drumurile înguste de țară, până când sistemul de navigație de la bord m-a anunțat că am ajuns la destinație.

Aleea către fermă era plină de zăpadă. Nu aveam de gând să o curăț, așa că am dat cu spatele și am intrat cu viteză în zăpada afânată înaltă până la genunchi, auzind cum se turtește brusc sub cauciucuri. Am deschis portiera și am coborât, privind lung la casa cu obloanele trase. După atâtea promisiuni încălcate, ajunsesem, în sfârșit, acolo. Stratul de zăpadă de pe acoperiș începuse să alunece și bucăți din el cădeau când ajungeau la streașină. Un stejar se cuibărea lângă casa veche de două sute de ani, de parcă cei doi se bucurau de o prietenie veche, bazată pe loialitate. Zăpada era neatinsă. Amenințarea pe care mama o întrezărise în acest tablou era absentă, sau cel puțin invizibilă

pentru mine. Liniștea extraordinară care ei i se păruse sufocantă era minunată, deschiderea acestei lumi părea exact opusul uneia apăsătoare, și numai luminile roșii îndepărtate ale morilor de vânt – ochii de șobolan, după cum le numise mama – m-au împiedicat să ignor întrutotul viziunea ei de coșmar asupra acestui peisaj.

Privind în jur, am recunoscut rapid diferite locuri pe care le pomenise în relatarea ei – hambarul reamenajat pentru turiștii care n-au mai apucat să vină, pivnița din piatră în care găsise atârnat porcul tăiat. Am încercat să-mi dau seama unde este grădina de legume, acum ascunsă sub zăpadă, ca și urmele stricăciunilor provocate de mama când a trecut cu dubița prin grădină ca să fugă. Doar partea care lipsea din gardul viu mai amintea de zbuciumul din ziua aceea.

În casă rămăseseră urmele unei plecări în pripă. O cană întreagă de ceai rămăsese pe masa din bucătărie. Înghețase la suprafață. Am spart gheața subțire și maronie cu degetul și am amestecat lichidul de dedesubt. Am gustat de pe vârful degetului. Nu avea lapte și fusese îndulcit cu miere. Niciunul dintre ai mei nu bea ceaiul așa. Recunoscând că asta e o deducție banală, m-am simțit deodată deznădăjduit cu privire la șansele mele de succes. Sosirea mea acolo era o dovadă de grandomanie, extravaganța asta era menită să-mi mascheze slăbiciunea și disperarea.

În ciuda faptului că bătusem drum lung, nu aveam nicio șansă să mă duc direct la culcare. Era prea frig. Mintea mea nu avea astâmpăr. Am aprins focul în căminul casei, o sobă superbă din oțel, iar articulațiile au început să-i țăcănească pe măsură ce se încălzea metalul. Așezat în fața ei, am zărit un chip de drac cioplit în lemn. Am pus mâna pe vătrai și l-am scos din foc, doar ca să-mi dau seama că am confundat un nod de lemn cu un nas coroiat. Cu speranța să-mi mai liniștesc gândurile, am căutat în bibliotecă o carte pe care s-o citesc și

am găsit Biblia mamei. Am deschis la *Efeseni,* Capitolul 6, Versetul 12. Pagina nu era însemnată. Când am pus-o la loc am văzut culegerea de povești despre troli din care-mi citea mama în copilărie, cartea veche fără prima copertă și cu o singură ilustrație, cu un trol stând la pândă în pădure. Nu mai văzusem de mulți ani cartea și, pentru că-mi era dragă, am frunzărit poveștile în timp ce stăteam la gura sobei. Chiar și după atâția ani, le mai știam pe de rost și, în timp ce citeam cuvintele, auzeam vocea mamei. Asta mă întrista prea tare, așa că am lăsat-o. Mi-am întins mâinile spre foc și mă întrebam ce speram, sincer, să realizez.

A doua zi dimineață m-am trezit pe scaun, în fața tăciunilor stinși. Corpul meu luase forma scaunului și m-am ridicat cu greu. Când m-am uitat pe fereastră m-au durut ochii de la albul zăpezii. După ce am făcut un duș cu apă călduță, mi-am făcut o cafea tare. N-am găsit niciun pic de mâncare, cu excepția sutelor de borcane de murături și de gem de casă pe care le pregătiseră ai mei pentru iarna cea lungă. În timp ce stăteam la masa din bucătărie și mâneam dintr-un gem delicios de mure, atât de moale încât picura de pe lingură, mi-am scos din geantă un caiet nou și un creion ascuțit – instrumentele unui detectiv. Le-am privit cu scepticism. Am scris data sus, pe prima pagină.

Era evident că ar fi trebuit să încep cu Hakan. Tata își sunase prietenul înainte de sosirea mea și-l anunțase în legătură cu intențiile mele și i se spusese că nu primise vești de la Mia, că investigația nu mai progresase și că nu aveam ce să obțin venind aici. Tata se hotărâse de curând să vândă ferma. Rămas cu o mie de lire, locuia în apartamentul lui Mark, în birou, fără niciun venit, incapabil să privească spre viitor. Fără mama nu avea niciun plan, fiind susținut doar de speranța că starea ei se va ameliora. Pe măsură ce ea se simțea

mai rău, și el se șubrezea. Erau o echipă de nedespărțit, unită chiar și când lucrurile se înrăutățeau. Deși eu îmi făceam multe griji în legătură cu înstrăinarea fermei, nu erau foarte clare și țineau de superstiție, iar din punct de vedere practic nu aveam motive întemeiate să mă opun vânzării. Pentru familia mea, ferma era un loc care le adusese amărăciune: simțeam asta acut, în timp ce mă aflam sub acoperișul ei vechi din lemn. Hakan își menținea oferta generoasă, când ar fi putut foarte ușor să scadă din preț și să profite de situația delicată în care ne aflam. Era un învingător mărinimos. La începutul Anului Nou, ferma urma să fie a lui.

Nu voiam să mă întâlnesc cu Hakan în starea în care mă aflam, neliniștit și abătut. Instinctul îmi spunea să am încredere în caracterizarea pe care i-o făcuse mama, mai ales pentru că tata fusese de atâtea ori incapabil să-și dea seama de lipsurile oamenilor. Era foarte posibil ca Hakan să se fi purtat frumos cu tata și îngrozitor cu mama. Nu aveam nicio îndoială că acest om impunător mă va considera nevolnic și neînsemnat. Era mai interesant de văzut cum avea să-mi privească obiectivul. Dacă l-ar fi iritat, aș fi dorit foarte tare să aflu de ce. M-am hotărât să arunc o privire prin oraș și să-mi fac ceva provizii de mâncare. Aveam amintiri dragi despre cum mergeam la cumpărături cu mama în magazinele din Suedia și-mi plăceau multe dintre produsele alimentare care se găseau numai acolo. Eram convins că-mi voi recăpăta încrederea odată ce voi fi sătul, cu cămara aprovizionată și voi face casa să fie mai primitoare.

Cu portbagajul plin de cumpărături, am plecat pe jos să fac o plimbare prin centrul orașului, pe promenada principală de care vorbise mama. Pentru că era deja pe înserate, luminițe electrice de Crăciun, cu temporizatoare automate, au început să se aprindă la ferestre. M-am oprit în fața cafenelei

„Ritz”, în care stătuseră de vorbă mama și Mia. Fără să-mi dau seama exact de ce, am intrat și m-am uitat la sortimentele nesfârșite de prăjituri și sandviciuri cu creveți, felii de ou și salată de sfeclă roșie. Vânzătoarea m-a măsurat din cap până-n picioare, fără să-și ascundă curiozitatea față de înfățișarea mea. Nu aveam prea multe haine groase. În Londra era foarte rar atât de frig. Încercând să mă protejez de temperatura de minus cincisprezece grade pentru prima dată în viață, pusesem la repezeală pe mine mai multe lucruri care nu se potriveau între ele, inclusiv o jachetă pe care o cumpărasem dintr-un magazin second-hand, o haină reiată, care nu se compara nici pe departe cu gecile de firmă pentru zăpadă pe care le purtau majoritatea oamenilor de acolo.

Prefăcându-mă că nu observ că sunt studiat, mi-am ales o sticlă de apă minerală, un sandvici cu cașcaval și, dintr-o toană, aceeași prăjitură pe care mama o împărțise cu Mia, o Princess Torta, un blat cu un strat gros de cremă albă și unul subțire de marțipan verde. Primele îmbucături au fost delicioase, dar în curând a devenit grețos, consistența prea moale, ca și cum ai fi mâncat zăpadă îndulcită, și am dat-o într-o parte, sperând ca proprietarul localului să nu fie ofensat. M-am sprijinit de spătar și am văzut afișul cu Mia pe avizier. Începuseră să apară alte afișe și anunțuri în jurul lui, semn că nu mai era de actualitate. M-am ridicat, m-am apropiat de el și l-am analizat cu atenție. Aveam o senzație ciudată să văd o probă de-a mamei în context. Erau bucățele perforate cu numărul de telefon al lui Hakan, care puteau fi desprinse. Nu fusese luată niciuna.

Când m-am întors, vânzătoarea se holba la mine și, cu o convingere irațională, eram sigur că avea să-l sune pe Hakan de îndată ce aveam să ies din cafenea, genul de declarație pe care-l făcuse atât de des mama și genul pe care-l puneam eu la îndoială. Era o senzație, nimic mai mult de-atât.

Dar aș pune pariu pe orice că aveam dreptate. În timp ce-mi luam haina, m-am abținut cu greu să-i spun „Du-te și tu dracului” când am ieșit și mi-am tras gluga pe cap cu un aer sfidător.

Era abia patru după-amiază când am ajuns înapoi la fermă, dar deja se întunecase. Fusesem avertizat în legătură cu efectele depresive ale întunericului din timpul iernii, mai ales când trăiești singur într-o zonă izolată. Prin urmare, cumpărasem multe lumânări. Lumina lor îmi oferea alinare și căldură în comparație cu becurile electrice. Când m-am dus să deschid portbagajul, am rămas țintuit locului. Am văzut pe lângă mine urme de pași în zăpadă, urme adânci care veneau dinspre câmp. Am lăsat cumpărăturile și le-am urmărit până la intrarea în casă. O scrisoare scrisă de mână fusese înfiptă în tocul ușii de lemn.

Daniel

Scrisul era îngrijit. Am băgat scrisoarea în buzunar, m-am întors la mașină și am dus cumpărăturile în casă. Cu o ceașcă de ceai și câteva lumânări aprinse în jur, am deschis plicul. Înăuntru era o coală de carton crem, cu marginile decorate cu spiriduși de Crăciun. Era de la Hakan, care mă invita să beau un pahar de vin fiert la el acasă, în seara aceea.

La fel ca mama, m-am frământat în legătură cu ținuta mea, optând până la urmă să mă îmbrac elegant. M-am hotărât să nu-mi iau la mine caietul și creionul, pentru că nu eram un reporter care lua un interviu, și m-am întrebat dacă nu cumva fusese o prostie să le aduc în Suedia, pur și simplu. Am pornit devreme, pentru că voiam să ajung la timp și nu știam cât durează mersul pe jos. Când am ajuns la hambarul uriaș pentru porci care marca locul unde trebuia să cotesc, m-am gândit la sumbra hală industrială pe care o descrisese mama. Sub un strat de zăpadă totul părea liniștit, dar

mirosul era înțepător și nu am zăbovit prea mult pe acolo. În timp ce mergeam pe aleea atent curățată de zăpadă, mi-am dat seama că ar fi trebuit să-i aduc un cadou. M-am gândit să mă întorc la ferma alor mei, dar nu aveam nimic să-i ofer de acolo, în afară de gem și murături. Nu puteam să-i fac cadou o conservă de-a mamei.

Casa lui Hakan avea un aer primitor. La toate ferestrele erau luminițe de Crăciun și perdeluțe brodate, cu spiriduși împachetând cadouri sau mâncând terci din boluri. Simțeam că încep să mă relaxez și m-am împotrivit senzației. Mi-am scuturat zăpada de pe ghete și am bătut la ușă. A deschis Hakan. Era aproape cu un cap mai înalt decât mine și lat în umeri. Mi-a zâmbit și mi-a strâns mâna, lăsându-mă să-mi dau seama de forța strânsorii. În timp ce mă descălțam în hol, a început să-mi vorbească în engleză. Deși suedeza mea nu era tocmai fluentă, i-am spus că aș prefera să vorbim în suedeză. Presupun că asta a fost versiunea mea pentru o strângere de mână puternică. Fără vreo reacție vizibilă, mi-a luat jacheta, haina mea reiată, și a ridicat-o spre lumină, analizând-o preț de câteva clipe, după care a agățat-o în cuier.

Ne-am așezat în sufragerie, lângă un brad elegant împodobit. Pe crengi atârnau turte dulci țesute din pânză. În vârf, în loc de înger, era o stea din carton. Beculețele erau înfășurate într-un material pufos ca vata, care le atenua strălucirea, transformând-o într-o lumină difuză. Suportul bradului era cioplit manual, cu trei chipuri de troli finisate cu grijă – bărbiile lor pline de negi formând picioarele pe care se sprijinea bradul. Alături de suport erau mai multe cadouri împachetate în hârtie aurie lucioasă cu funde roșii de mătase. Hakan mi-a spus:

— Sunt pentru Mia. Sperăm să vină acasă de Crăciun.

Fiecare element din această încăpere era splendid, luat în parte. Dar, nu știu din ce motiv, nu se potriveau toate la un loc. Arăta mai degrabă ca o ilustrație dintr-o felicitare de Crăciun decât ca o casă adevărată.

Deși vorbeam deja cu Hakan de câteva minute, Elise, soția lui, nu a apărut decât ca să ne servească vinul fiert. A ieșit din bucătărie, a înclinat din cap către mine, în timp ce aducea o tavă cu două pahare frumos decorate, un bol de migdale tocate și stafide mărunțite și o carafa aburindă de vin fiert. Fără să spună nimic, mi-a pus câteva migdale și stafide pe fundul paharului, după care l-a umplut cu vin și mi l-a oferit. I-am mulțumit, dar mi s-a părut ciudat faptul că a evitat să mă privească direct și că nu a rămas cu noi, ci s-a retras în bucătărie după ce a terminat.

Hakan a dat noroc cu mine și a ținut un mic toast:

— Însănătoșire grabnică mamei tale.

Cu intenția de a-l provoca un pic, i-am răspuns:

— Și fie ca Mia să se întoarcă acasă curând.

Hakan a ignorat replica mea și mi-a spus:

— Vinul fiert este o veche rețetă de familie. Lumea mi-o cere în fiecare an, dar nu o divulgăm niciodată. Este un amestec secret de mirodenii și tipuri diferite de alcool, nu doar vin, așa că ai grijă, chestia asta e tare.

Simțeam cum băutura îmi încălzește stomacul. Deși prudența îmi spunea să nu iau mai mult de o înghițitură, în curând băusem tot paharul. Migdalele și stafidele mărunțite formaseră un strat moale, dulce și delicios. Mă bătea gândul să iau din el cu degetul, când am observat că pe tavă erau niște linguriță minuscule exact pentru asta. Hakan a comentat:

— Venirea în Suedia este un gest emoționant. Poate că gestul în sine va fi suficient să o ajute pe biata Tilde. Căci, practic vorbind, nu înțeleg ce crezi tu că poți realiza.

Faptul că a numit-o pe mama „biata Tilde” m-a iritat și eram convins că asta și intenționase.

— Sper să aduc o perspectivă nouă asupra celor întâmplate.

Hakan a luat carafa și mi-a umplut paharul:

— Călătoria asta este pentru tine și pentru mama ta. Nu e spre binele meu.

Am sorbit din al doilea pahar de vin fiert. Voiam să văd cum reacționează la întrebare, deși știam deja răspunsul:

— Ai primit vreo veste de la Mia? Ceva ce-aș putea să-i spun mamei?

A clătinat din cap:

— Nicio veste.

Brațul liber i-a căzut moale pe lângă fotoliu și a atins cu degetele ambalajul auriu al cadoului care se afla cel mai aproape de el. Deși l-a atins ușor, cadoul s-a mișcat un pic de la locul lui și atunci mi-a trecut prin cap că poate era gol, doar o cutie împachetată frumos. Tăcerea lui mi s-a părut o provocare. Aveam să depășesc măsura și să-l presez să-mi vorbească despre un subiect pe care el nu era dispus să-l deschidă? Am acceptat provocarea și i-am spus:

— Îmi pare rău că trebuie să vorbim despre o întâmplare atât de tristă. Probabil că-ți faci multe griji pentru ea. Este foarte tânără.

Hakan și-a terminat paharul, dar nu l-a mai umplut la loc, dându-mi de înțeles că-și dorește să plec cât de curând.

— Chiar e tânără? Eu am început să muncesc la ferma asta când aveam nouă ani și de-atunci tot muncesc aici.

Mi s-a părut un răspuns straniu.

În timp ce ne luam la revedere, m-am hotărât brusc să mă furișez până la adăpostul subteran unde-și cioplea trolii. După ce am auzit că se închide ușa în urma mea, am mers până la alee, dar, odată ce nu mai puteam fi văzut, m-am aplecat, am mers pe vine pe câmpul acoperit de

zăpadă și am țâșnit lângă zidul casei, în dreptul bucătăriei, unde am rămas un minut-două, încercând să ascult ce vorbesc Hakan și Elise. Dar nu se auzea nimic prin ferestrele cu trei rânduri de geam. Am renunțat și m-am grăbit să ajung la adăpost. Ușa de afară era încuiată. Fusese cumpărat un nou lacăt. Era gros, cu cauciuc dur în jurul belciugului – nu putea fi spart de un băgăcios amator. Am plecat înapoi spre casă peste câmp, prin zăpadă. M-am uitat, cu îngrijorare, înapoi, spre casa lui Hakan, și l-am văzut la fereastra dormitorului, o siluetă întunecată. Luminițe îi licăreau în jurul mijlocului. Nu mi-am dat seama dacă mă văzuse sau nu.

•••

A doua zi m-am trezit devreme, când încă nu se luminase, cu gândul să profit la maximum de perioada scurtă cu lumină din timpul zilei. Înconjurat de lumânări, am luat micul dejun: iaurt cu semințe de dovleac și măr feliat cu scorțișoară măcinată. Am avut grijă să mă îmbrac gros și am ieșit în zăpada care-mi venea până la genunchi. Când am ajuns la Râul Elanului, am constatat că apa era complet înghețată. În graba cu care plecase de la fermă, tata uitase că trebuia să scoată barca pe mal în timpul iernii. Acum râul o prinsese în apele lui înghețate și elicea rămăsese blocată sub gheață. Sub presiunea gheții, apăruseră crăpături în carenă. Primăvara gheața avea să se topească, iar barca avea să ia apă și să se scufunde. Fusese cumpărată, din câte îmi spusese tata, nu ca o ambarcațiune cu care să se caute dovezi, ci pentru că bătrânica Cecilia era senilă. După spusele lui Hakan, demența ei se agravase – avea zile când se credea o tânără cu mulți ani fericiți de trăit la fermă înainte.

Am coborât de pe debarcader în barcă. Așa cum îl descrisese mama, motorul avea atașat un panou cu leduri. Dar era mort: era complet descărcat, nu mai putea fi pornit nici măcar ecranul. Mi-am adus

aminte de cristalul de gheață pe care-l găsise mama în urechea somonului. Avusese dreptate, chiar era gheață – tata cumpărase peștele. Cu toate astea, nu din motivul pe care-l bănuia ea. În Râul Elanului nu trăiau somoni. Jgheabul în trepte pentru migrația somonilor construit pe lângă hidrocentrala cu aspect de moară veche nu funcționase. Nu fusese proiectat cum trebuie. Somonii nu mai migrau în susul râului – nu aveai ce pești maiestuoși să prinzi, doar țipari agitați și știuci nărăvașe. În graba lui, entuziasmat de prețul mic care li se cerea pe fermă, tata o asigurase pe mama că râul e bun. Numeroasele cărți despre pescuit, care prezentau râul ca fiind excelent în acest sens, fuseseră scrise toate înainte de construcția hidrocentralei. Dându-și seama prea târziu de greșeala lui, a încercat să o acopere, îngrijorat că asta ar fi putut să agraveze starea de agitație a mamei provocată de problema cu puțul. Fusese o gafă motivată de cele mai bune intenții. Hakan plătise somonul, pe care-l alesese de la un vânzător local, un pește mincinos, prins în apele Norvegiei.

Am aruncat un bulgăre de pământ întărit peste gheață, ca să văd cât de rezistentă era. Nu mi-am putut da seama, așa că mi-am lăsat picioarele peste marginea bărcii și am încercat-o cu talpa. Gheața nu s-a spart. Am pus și celălalt picior și m-am ridicat, pregătit să mă las înapoi în barcă dacă ar fi crăpat gheața. Dar era groasă și rezistentă. Am pornit pe drumul cel lung către Insula Lacrimii pe râul înghețat.

•

Înaintam greu. Pășeam cu grijă. Mi-a luat trei ore să ajung la marginea pădurii și mi-a părut rău că nu mi-am luat la mine mâncare sau ceva cald de băut. Înainte de a intra în pădure m-am oprit preț de câteva clipe, dându-mi seama că mă aflu în fața peisajului descris în cartea mamei despre troli – atemporal și fabulos. Cerul era de un alb tulbure și

o ceață înghețată plutea în jurul copacilor. Din loc în loc, din râu ieșeau bolovani și gheața luase forme ciudate, vârtejuri și vălurele surprinse de îngheț. Zăpada era brăzdată de urme de animale, dintre care unele erau late, făcute de niște animale mari, ca elanii. Poate că mama chiar văzuse unul în apă – poate că trecuse atât de aproape de ea, încât ar fi putut să întindă mâna și să-i atingă coama. Fără îndoială că Insula Lacrimii există cu adevărat. Am apucat aceeași creangă care-i atrăsese atenția mamei. Erau semne pe trunchiul copacului unde fuseseră legate bărcile care veniseră până acolo.

Am început să explorez insula și am dat la o parte zăpada care acoperea cioturile înnegrite de lemn de pe locul unde se înălțaseră flăcările incendiului. Tata susținea că era un loc renumit unde se duceau tinerii să bea, să-și facă de cap și să fumeze iarbă. Incendiul nu izbucnise din greșeală. Mama îl provocase. Descoperiseră o canistră de combustibil în barcă. Hainele pe care și le lăsase pe malul râului miroseau a benzină. Cât despre dintele de lapte, dintele ars – ultima ei probă șocantă – provenea din propria ei gură. Era dintele de lapte al mamei, păstrat, alături de diverse alte nimicuri din copilăria ei, într-o cutiuță muzicală din lemn. Tata credea că probabil aruncase toată cutiuța în foc. Mama o privise arzând și stătuse atât de aproape de foc, încât făcuse bășici, iar toate obiectele din cutie dispăruseră în flăcări, cu excepția dintelui, care se înnegrise.

Acasă, în seara aceea, m-am uitat prin corespondența nedeschisă. Printre plicuri fără importanță și câteva facturi neplătite, am găsit două bilete la festivalul Sfintei Lucia din oraș, o sărbătoare a luminii în cea mai întunecoasă noapte din an, în contrapunct cu festivalul miezului verii. Era tipic pentru mama să cumpere bilete cu atâta timp în avans. Era ordonată și chibzuită. Mai mult

decât atât, ar fi fost îngrozită să lipsească. Întregul oraș avea să participe, inclusiv mulți dintre suspecții mamei.

În așteptarea acestei reuniuni, am petrecut următoarele câteva zile vânând informații despre Mia. Am stat de vorbă cu profesori de la școala ei, vânzători de la magazinele de pe promenadă și chiar cu trecători de pe stradă. Oamenii erau consternați de interesul meu. Mulți dintre ei știau despre mama. Povestea ei se răspândise prin tot orașul, spusă în șoaptă. Dar nu înțelegeau de ce mă interesez de fiica altcuiva. Eforturile mele erau neprofesioniste, din toate punctele de vedere. La un moment dat, am oferit chiar și biletul disponibil pentru festivalul Sfintei Lucia în schimbul unor informații. Fără să am vreo putere, prestația mea era jalnică, chiar ridicolă, dacă n-aș fi fost atât de disperat. Cea mai promițătoare întrevedere a mea fusese cu Stellan, detectivul din secția de poliție adormită. Spre deosebire de întâlnirea cu mama, pe mine m-a lăsat să aștept și a acceptat să stea de vorbă cu mine doar cât a ieșit din birou și a mers până la mașină, nefăcând altceva decât să-mi repete sec spusele lui Hakan, că nu are noutăți. În speranța că aș putea avea mai mult succes cu pustnicul cel binevoitor, i-am făcut o vizită lui Ulf. A deschis ușa, dar a refuzat să mă primească în casă, așa că abia am putut să arunc o privire spre peretele pe care ar fi trebuit să se afle și ultimul citat brodat de soția lui.

În seara aceea, când l-am sunat pe tata, mi-a spus că mama a leșinat din cauza deshidratării. Medicii susțineau că, potrivit Legii sănătății mintale, nu are dreptul să refuze lichidele sau mâncarea. Dacă hotărau să-i facă o perfuzie și ea și-o scotea din brat, ar fi legat-o. Mai târziu, când am vorbit cu Mark, a fost mai mult tăcut, dar îi auzeam gândurile nerostite care mă chemau acasă. Spera să iau singur această hotărâre.

Când mă aflam în culmea deznădejdii și pe punctul de a renunța, am auzit un ciocănit la ușă. Era doctorul Norling. Farmecul și vorbele măiestrite dispăruseră, deși parfumul delicat de santal persista. Era agitat și mi-a spus că nu poate sta mult:

— N-ar fi trebuit să vii. N-ai să realizezi nimic. Tilde trebuie să-și revină la realitate. Nu-i mai trebuie alte născociri.

A arătat spre caietul meu gol de pe masă.

— Asta-i o născocire.

A adăugat:

— Știi asta, nu-i așa?

Se simțea o amenințare voalată în întrebarea lui, ca și cum se referea la problema sănătății mele mintale – așa mamă, așa fiu. Acela a fost momentul în care m-am hotărât să rămân.

Dacă mama s-ar mai fi aflat în Suedia, atunci Santa Lucia ar fi fost un episod cheie în cronologia ei și ar fi cuprins, în viziunea ei, vreun incident de maximă importanță. Intenționam să ajung devreme, cu speranța să găsesc un loc în spate, ca să-i analizez pe membrii comunității locale pe măsură ce intrau și să încerc să-mi imaginez la ce relații ar fi putut reacționa mama.

Biserica era situată într-o piață istorică, cel mai vechi și cel mai înalt loc din oraș, în vârful unei mici coline. Cu ziduri din piatră albă și un turn alb înalt, clădirea părea să se înalțe din zăpadă mai degrabă ca un element al naturii decât ca o construcție ridicată de mâna omului. Îndoindu-se că eu, un străin, aș fi putut avea un bilet atât de valoros, femeia de la intrare mi-a spus, înțepată, că nu mai sunt bilete. Când am scos biletul, l-a verificat cu atenție, apoi m-a lăsat să intru, fără tragere de inimă.

În interior nu era lumină electrică, doar licărul a mii de lumânări pe pereții decorați cu scene biblice pictate pe scânduri desprinse din carena vaselor vechi de pescuit. Din pliantul pe care-l luasem de

la intrare, am aflat că această biserică fusese cândva locul unde se rugau soțiile și fiii și fiicele pentru întoarcerea cu bine a soților și taților lor de pe marea învolburată, locul perfect de rugăciune pentru întoarcerea unei fiice plecate sau, în cazul meu, a unei mame prezente și plecate în același timp.

Aveam în poală, ascunsă între foile cu cântece, o copie a listei cu suspecți a mamei. Primarul a fost primul suspect care a sosit, cu admirabila intenție strategică de a se întâlni și a-i saluta pe cei prezenți. M-a văzut și a fost foarte atent să mă ignore – singura clipă de întrerupere din jovialitatea lui de altfel neîncetată. Primul rând de scaune era rezervat și primarul a luat loc, celelalte scaune fiind ocupate, printre alții, de detectiv și de doctor. Biserica era plină când au intrat Hakan și soția. Mi-am dat seama că-i făcea plăcere ca întreaga adunare să-l urmărească cu privirea până a ajuns la locul lui rezervat din față.

Odată ce s-au așezat aceste personalități locale, a început slujba. O procesiune de tinere și tineri îmbrăcați în alb au început să se perinde pe culoarul din mijloc, bărbații purtând în mâini stele aurii și femeile lumânări, cu toții cântând minunat în timp ce pășeau încet, ca în cele din urmă să se adune în șiruri în partea din față. Prima fată avea lumânări montate într-un cerc de oțel, o cunună de flăcări în părul blond, Sfânta Luminii, rol pe care-l jucase Mia la ceremonia din anul anterior. Slujba a durat o oră. Enoriașii au adus slavă luminii și căldurii nu ca unei idei abstracte, ci precum unei dorințe arzătoare, unei persoane dragi care nu e prezentă. În ciuda acestei ocazii evidente, nu s-a făcut nicio referire la Mia. Omisiunea mi s-a părut flagrantă. Cu siguranță fusese intenționată, nu era doar o simplă scăpare, așa se ceruse, iar preotul fusese de acord să nu pomenească despre asta. Nu putea fi considerată o dovadă, dar era ceva neobișnuit, mai ales că Hakan stătea chiar în față,

iar Mia fusese ultima care jucase rolul Sfintei Lucia.

După slujbă am așteptat afară, lângă șirul de felinare care licăreau din zăpadă, nerăbdător să schimb câteva vorbe cu Hakan. Îl vedeam prin ușa deschisă a bisericii cum stătea de vorbă cu membri ai comunității, dădea mâna cu ei, purtându-se mai degrabă ca un om de stat decât ca un cetățean obișnuit. Când m-a văzut s-a oprit, prea stăpânit ca să trădeze vreo altă reacție decât pauza în sine. În cele din urmă a ieșit, cu soția lui. În timp ce mă apropiam de Hakan, el s-a întors la Elise și i-a făcut semn să se ducă înainte la o recepție privată. Ea m-a privit și poate că doar mi s-a părut mie, dar am citit ceva în privirea aceea, nu milă sau ostilitate, ci altceva – remușcare, sau vinovăție. A fost doar o clipă, e posibil să mă fi înșelat, și apoi a plecat grăbită pe aleea luminată de felinare.

Amabilitatea lui Hakan a durat puțin și a fost neconvingătoare:

— Sper că ți-a plăcut slujba.

— Foarte mult. E o biserică superbă. Dar m-a mirat faptul că nu ne-am rugat pentru întoarcerea cu bine a fiicei tale.

— Eu m-am rugat, Daniel. Mă rog pentru ea în fiecare zi.

Hakan, alături de părinții mei, era unul dintre puținii oameni din lume care nu-mi spunea Dan. Deși instinctul îmi dicta să evit un conflict, trebuia să-l provoc din nou. Mi-am amintit un lucru pe care mi-l spusese mama:

— Doar o întrebare scurtă. Mă tot frământă felul cum a plecat Mia de la fermă. Nu știa să conducă. Nu a luat bicicleta. Nu putea să meargă pe jos. Nu avea la dispoziție niciun mijloc de transport public. Acum, că sunt aici, înțeleg cât de izolată este zona.

Hakan a făcut un pas în lateral, în zăpadă, ca să nu se audă ce vorbeam. Mi-a spus, mai încet:

— Eu și tatăl tău ne-am apropiat pe parcursul verii.

— Da, mi-a spus că v-ați împrietenit.

— Era îngrijorat în legătură cu tine. Te deranjează că-ți spun asta?

Pentru Hakan nu era suficient să mă atace. Voia să aibă și permisiunea mea ca să facă asta.

— Nu, spune.

— După spusele lui, cariera ta e în derivă. După câte ocazii ai avut, dintre care niciuna nu a fost pe placul părinților tăi, nu ți-ai construit singur o carieră, ci ai călcat pe urmele lor, alegând calea cea mai ușoară. Se întreba dacă din cauza acestui eșec te-ai rupt de familie. Nu sunai decât rar. Nu ai venit niciodată în vizită. Când l-am auzit pe Chris că repetă pretextele tale, mi-am spus: Omul ăsta minte. Nu vrea să vină. Chris a suferit mult pentru că n-ai venit. La fel și Tilde. Nu înțelegeau cu ce-au greșit. Se temeau că n-ai să vii deloc anul ăsta. Dar cel mai greu de crezut mi se pare faptul că tu ai fost convins că sunt bogați! E posibil așa ceva?

Simțeam că mi se înroșesc obrajii de rușine. M-am gândit să-i dau o replică iscusită, să mă apăr, dar în cele din urmă m-am hotărât să recunosc, pur și simplu:

— Așa este.

— Cum e posibil? Eu mi-am dat seama de cum au venit că sunt strâmtorați. De aceea plăteam eu mereu când beam ceva cu tatăl tău, de aceea, când îi invitam la petreceri, nu le ceream niciodată să aducă ceva scump, cum ar fi somon sau carne.

În ciuda faptului că mă simțeam umilit, măcar am lămurit misterul cu salata de cartofi pe care-i ceruse mamei s-o aducă. A fost un gest de indulgență, dublat de o notă de aroganță. Hakan a făcut o pauză, ca să vadă cum reacționez. Nu puteam să ripostez. După ce și-a încheiat atacul, a trecut la propria-i apărare:

— Nimeni nu este mai mâhnit decât mine în legătură cu Mia. Am făcut tot ce era de așteptat din partea mea. Să-mi fie pus în mod public la îndoială rolul de către un om care nu a făcut nimic pentru

părinții lui, un om care nici măcar nu avea idee că maică-sa strigă în gura mare „crimă” la fiecare umbră pe care o vede mișcând, ei bine, asta este o jignire. O mâhnești pe soția mea. Îi insulți pe prietenii mei.

— Nu am intenționat să insult pe nimeni.

Punându-și mănușile, Hakan avea aerul unui om dezamăgit de faptul că lupta fusese atât de ușoară. Dar înainte să plece am adăugat rapid:

— Nu caut decât niște răspunsuri, nu pentru mine, ci pentru mama, și acum, în ciuda eforturilor tale, acestea nu există. Nu știm nici măcar cum a plecat Mia de la fermă.

Hakan m-a studiat cu atenție și poate că a văzut în mine o scânteie din convingerea mamei, pentru că a fost singura dată când l-am văzut că nu-și mai stăpânește cuvintele:

— N-ai fost în stare să-ți dai seama nici măcar că părinții tăi sunt faliți. Cum ai putea tu să fii de ajutor? N-ai venit aici ca s-o ajuți pe maică-ta, și cu siguranță nu ca să mă ajuți pe mine. Te simți vinovat. Încerci să te împaci cu tine însuți. Dar nu poți să faci asta cotrobăind prin viața mea, prin comunitatea mea, insinuând că am făcut ceva necuvenit. N-am să permit asta!

Revenindu-și, Hakan a mai întors o dată cuțitul în rană:

— Spre deosebire de mulți dintre cei de aici, eu nu cred că e o rușine să-ți pierzi mințile. Și poate că ea n-a știut asta, dar îmi place de Tilde. Era puternică. Problema ei a fost că era prea puternică. N-ar fi trebuit să mi se împotrivească cu atâta tărie. Nu avea niciun motiv să facă asta. I-a intrat în cap că-i eram dușman. I-aș fi putut fi prieten. Văd ceva din maică-ta pe chipul tău. Dar nu văd nimic din forța ei. Chris și Tilde te-au crescut să fii moale. Copiii se strică dacă le oferi prea multă dragoste. Du-te acasă, Daniel.

Și, spunându-mi asta, m-a lăsat în zăpadă și a plecat.

Întorcându-mă la fermă, nu simțeam furie față de Hakan. Observațiile lui fuseseră răutăcioase, dar juste. Cu toate astea, se înșela într-o privință. Motivația mea nu era sentimentul de vinovăție. Sarcina mea nu era lipsită de sens. Aici existau răspunsuri.

La fermă m-am apucat să caut cuvintele pe care le scrisese mama pe pereți. Nu le văzusem pe nicăieri toată săptămâna. Acum, căutându-le cu adevărat, am observat în cele din urmă că un dulap fusese mutat. Se vedeau mici zgârieturi pe podea, în jurul picioarelor lui. Când l-am dat la o parte, am fost dezamăgit să văd că nu erau porțiuni mari de perete scrise. Era doar un cuvânt.

Freja!

Un singur cuvânt, un singur nume, în mijlocul unui spațiu gol, întocmai ca e-mail-ul pe care mi-l trimisese…

Daniel!

Discutasem deja cu tata despre scrisul mamei, căci voiam să aflu cine a scris jurnalul pierdut, tulburătorul jurnal găsit în cutia din oțel ruginit. Tata mi-a explicat că mama este ambidextră. Pe parcursul verii o surprinsese noaptea, târziu, scriind pe hârtiile vechi găsite sub pământ. Își redactase jurnalul imaginar cu mâna stângă.

Am luat telefonul și l-am sunat pe tata. A fost surprins că-l sun atât de târziu. Fără amabilitățile obișnuite, l-am întrebat:

— Tată, de ce ai mutat dulapul ca să acoperi scrisul de pe perete? De ce nu voiai să-l vadă nimeni altcineva?

Nu mi-a răspuns, așa că am continuat:

— Nu ai lăsat casa în ordine. Dar ți-ai găsit timp să acoperi un cuvânt.

Nu mi-a răspuns, așa că i-am spus:

— Tată, când m-ai sunat din Suedia, să-mi spui că mama e bolnavă, mi-ai spus că sunt multe

lucruri pe care nu le știu. Ai spus că mama poate fi violentă. Dar pe parcursul verii nu a fost violentă. Și nu a făcut rău nimănui. Ce voiai să spui?

Nici de data asta nu a răspuns.

— Tată, mama a omorât-o pe Freja?

În cele din urmă a răspuns:

— Nu știu.

A adăugat, cu voce stinsă:

— Dar dacă așa este, asta ar explica multe.

•••

Nu aveam somn, așa că m-am dat jos din pat și m-am îmbrăcat. Mi-am făcut un termos de cafea tare și mi-am încălzit la jăraticul din soba de la bucătărie o chiflă umplută cu mai multe felii groase de cașcaval suedez, pe care le-am lăsat să se înmoaie. Mi-am făcut un bagaj mic, în care mi-am pus un rând de haine de schimb, caietul și creionul pe care le purtam după mine pe post de talisman, de simboluri ale intenției, mai degrabă decât ca pe niște obiecte care ar fi avut și vreun scop practic. Am plecat de la fermă în cea mai întunecoasă noapte a anului și am pornit să traversez țara, îndreptându-mă spre nord-est, către marele lac în care înotase mama și în care se înecase Freja.

Pe cea mai mare porțiune de drum am fost singur pe șosea. În loc să mă simt epuizat, eram nefiresc de calm. Când am ajuns la ferma bunicului meu, se iveau zorii, iar cerul era împărțit în două între noapte și zi. Becul slab de deasupra ușii de la șopron era singura lumină artificială pe o rază de mile întregi.

După cum descrisese mama viața la această fermă, probabil că bunicul auzise mașina apropiindu-se. Am bătut doar o dată la ușă și a și apărut, de parcă ar fi stat la pândă în spatele ei. Noi doi ne întâlneam pentru prima dată. Avea părul de un alb strălucitor, părul unui vrăjitor arătos, dar și-l dăduse cu pomadă, iar acum forma țurțuri inegali, unsuroși. La ora opt dimineața era

îmbrăcat cu costum negru și vestă, cu cămașă gri și cravată neagră – ținută de înmormântare. M-a cuprins o dorință deplasată să-l îmbrățișez, ca și cum ar fi fost vorba de o reuniune sentimentală. Un străin pe care nu-l întâlnisem în viața mea, dar care era totuși un membru al familiei, și eu pusesem întotdeauna mare preț pe familie. Cum să nu simt o pornire călduroasă către el? Orice probleme ar fi existat în trecut, voiam să facă parte din cercul nostru restrâns. În acest moment aveam nevoie de el. Cu mama internată, el reprezenta singura noastră legătură cu trecutul. Poate datorită faptului că eram străin, sau a familiarității mele, poate că, după cum susținea Hakan, aveam ceva din mama pe chip, în sfârșit – a știut cine sunt. Mi-a spus în suedeză:

— Ai venit să cauți niște răspunsuri. Nu le vei găsi aici. Cu excepția unuia pe care-l știi deja. Micuța Tilde este bolnavă. Dintotdeauna a fost bolnavă.

A numit-o pe mama „Micuța Tilde” fără dispreț sau afecțiune. Avea o voce neobișnuit de inexpresivă. Rostea fraze șlefuite, ca și cum le-ar fi avut deja pregătite, și le pronunța cu o seriozitate atât de corect echilibrată, încât părea complet lipsită de emoție.

Am intrat în casa bunicului meu, clădită cu mâna lui când era mai tânăr decât mine. Construită pe un singur nivel, fără scări sau pivniță, avea un aer demodat și era surprinzător de mică, având în vedere cât pământ deținea. Decorațiunile nu mai fuseseră schimbate de mai multe zeci de ani. În sufragerie am observat mirosul despre care-mi vorbise mama, pe care-l numise mirosul tristeții – aer închis, încins de calorifere electrice uzate și de hârtia de prins muște. M-a lăsat singur cât a făcut cafeaua, așa că am studiat pereții, premiile pentru mierea lui albă de pășune sălbatică, pozele cu el și bunica. Ea era îmbrăcată simplu, robustă – îmi amintea de soția lui Hakan. Cât despre bunicul, era

evident că se mândrise întotdeauna cu înfățișarea lui. Avea hainele bine croite. Indiscutabil, fusese un bărbat chipeș și extrem de sobru, nu zâmbea niciodată, nici măcar atunci când i se înmâna câte un trofeu, un tată sever, fără îndoială, și un politician local integru. Nu erau fotografii cu mama pe pereți. Nu rămăsese nicio urmă a ei în această casă.

Revenind cu cafeaua și cu doi biscuiți subțiri cu scorțișoară, fiecare pe o farfurie separată, mi-a spus că îi aștepta pe cei care stăteau în camera lui de oaspeți să se întoarcă de la biserică, așa că, din păcate, nu putea să-mi acorde mai mult de o oră. Era o minciună, o născocise în bucătărie ca să-mi limiteze timpul în care puteam să stau de vorbă cu el. Nu aveam dreptul să mă supăr. Apărusem neanunțat și pe neașteptate. Cu toate astea, faptul că mi se stabilise o limită de timp era echivalent cu o respingere, iar asta mă durea. Am zâmbit:

— Nicio problemă.

În timp ce turna cafeaua, i-am făcut un rezumat în linii mari al vieții mele în loc de prezentare, sperând să-i atragă atenția vreun amănunt. Și-a luat biscuitul de pe farfurie, l-a rupt cu grijă în două și a așezat ambele jumătăți lângă cafea. A sorbit din cafea, a mâncat o jumătate de biscuit și m-a întrebat:

— Cum se mai simte Tilde?

Eu nu-l interesam. Nu avea rost să-mi pierd vremea încercând să construiesc o legătură. Eram doar doi străini. Și cu asta basta.

— E foarte bolnavă.

Dacă nu putea oferi emoție, trebuia să mă mulțumesc cu informații:

— Este foarte important să aflu ce s-a întâmplat în vara lui 1963, vara în care a plecat de la fermă.

— De ce?

— Medicii cred că ar putea fi de ajutor în cadrul tratamentului ei.

— Nu văd cum.

— Păi, eu nu sunt medic…

A ridicat din umeri:

— Vara lui ’63…

A oftat:

— Maică-ta a descoperit dragostea. Sau, mai bine zis, pofta trupească. Bărbatul era cu zece ani mai mare decât ea, lucra la o fermă din apropiere, un muncitor sezonier din oraș. Micuța Tilde nu avea nici măcar șaisprezece ani pe vremea aceea. S-a aflat despre relație. S-a stârnit un scandal.

M-am mișcat mai în față și am ridicat mâna, așa cum făcusem și când mama îmi povestea versiunea ei asupra întâmplărilor. Mai auzisem povestea asta o dată. Dar fusese spusă despre Freja. Poate că bunicul încurcase numele.

— Nu cumva vrei să spui că Freja s-a îndrăgostit de un muncitor de la fermă?

Bunicul a devenit deodată prezent în discuție. Până acum mi se adresase cuprins de o plictiseală melancolică, dar acum nu mai era așa:

— Freja?

— Da, mama mi-a spus că Freja s-a îndrăgostit de muncitorul de la fermă. Freja – fata de la ferma apropiată, fata de la oraș, în scandal a fost implicată Freja, nu mama.

Bunicul părea tulburat, se freca pe față, repetând numele:

— Freja.

— A fost cea mai apropiată prietenă a mamei. Au fugit împreună la un moment dat.

Numele îi spunea ceva. Nu-mi dădeam seama ce.

— Nu țin minte numele prietenelor ei.

Replica lui mi s-a părut curioasă.

— Trebuie să-ți amintești! Freja s-a înecat în lac! Mama nu a putut niciodată să treacă peste faptul că tu ai crezut-o vinovată pentru moartea Frejei. De aceea a plecat. De aceea mă aflu eu aici.

A privit în sus la tavan, încruntându-se, de parcă i-ar fi atras atenția o muscă. Mi-a spus:

— Tilde e bolnavă. Nu pot să-ți explic eu poveștile ei. N-am de gând să stau și să găsesc o noimă în prostiile ei. Am făcut asta destul de-a lungul vieții. E o mincinoasă. Sau își imaginează tot felul de lucruri, cum vrei să-i spui. Chiar crede în propriile ei povești. Tocmai de-asta e bolnavă.

Eram contrariat, în parte de vehemența reacției lui, dar în principal de inadvertență. I-am spus:

— Nu trebuia să te întrerup. Te rog să-mi spui ce s-a întâmplat în continuare.

Această rugăminte l-a mai liniștit, dar nu de tot, și și-a încheiat povestirea cu o vioiciune nou descoperită:

— Mama ta avea o mulțime de vise în cap. Își imagina că va trăi fericită până la adânci bătrânețe, la o fermă, cu iubitul ei, doar ei doi. La naiba cu regulile societății și ale decenței! Muncitorul îi umpluse capul cu minciuni romantice ca s-o convingă să se culce cu el și ea le crezuse. Era naivă. După ce s-a încheiat aventura, muncitorul a fost alungat. Doborâtă de durere, Tilde a încercat să se sinucidă înecându-se în lac. A fost scoasă din apă și a stat multe săptămâni la pat. Corpul ei și-a revenit, dar mintea nu i s-a mai vindecat niciodată. A fost respinsă de comunitate. Era o paria. La școală prietenele o renegaseră. Profesorii o bârfeau. La ce se aștepta? M-a făcut de rușine cum nu se poate mai rău. M-a făcut să cad în dizgrație. Am renunțat la visele mele de a candida pentru un loc în parlament. Scandalul mi-a năruit ambițiile. Cine ar vota un politician cu o asemenea fiică? Dacă nu-mi pot educa propriul copil, ce drept aș avea să fac legile pentru ceilalți? Îmi era greu s-o iert. De aceea a plecat. Acum e prea târziu pentru regrete. Unele răni nu mai pot fi vindecate. Va rămâne întotdeauna bolnavă. Consideră-te norocos că a avut căderea asta vara trecută și nu mai demult, când erai mic. Trebuia să se întâmple odată și-odată.

Faptul că mama mă crescuse cu atâta dragoste și tandrețe era remarcabil – nu ar fi avut cum să învețe aceste sentimente de la el.

Deși vorbeam doar de patruzeci de minute din ora alocată, bunicul s-a ridicat în picioare și a pus capăt discuției noastre:

— Te rog să mă scuzi. Oaspeții mei trebuie să sosească dintr-o clipă în alta.

În holul întunecat mi-a făcut semn să aștept. Sprijinindu-se pe un dulap lateral, și-a scris numărul de telefon pe un cartonaș, cu un stilou pe care l-a înmuiat într-o călimară de cerneală:

— Te rog să nu mai vii neinvitat. Dacă mai ai întrebări, sună-mă. E trist că lucrurile trebuie să rămână așa. Facem parte din aceeași familie. Și totuși, nu vom fi niciodată o familie. Acum avem vieți separate, eu și Tilde. Ea a ales calea asta. Acum trebuie să suporte consecințele hotărârii ei. Fiind fiul ei, și tu trebuie să faci la fel.

•

M-am îndreptat spre mașină și m-am întors ca să arunc o ultimă privire spre casă. Bunicul era la fereastră. A lăsat jos draperia, dovadă a hotărârii cu care își luase adio. Voia să mă facă să înțeleg că nu aveam să ne mai vedem niciodată. Când am scos cheile, am observat că aveam o pată de cerneală pe deget de la cartonașul cu adresa. La lumina zilei am văzut că nu era cerneală neagră, ci maro deschis – aceeași culoare neobișnuită pe care o folosise și mama când scrisese jurnalul ei imaginar.

•

Am închiriat singura cameră disponibilă dintr-un orășel din apropiere, într-o casă de oaspeți administrată de o familie. M-am așezat pe marginea patului și am studiat pata de cerneală maro de pe degetul meu. N-ar fi trebuit să mă surprindă faptul că bunicul m-a tratat cu ostilitate. Dar nu puteam să mă împac cu gândul că nu-și amintea de Freja. Cu intenția să-mi pun ordine în

gânduri, m-am întins în pat și m-am trezit după câteva ore, în beznă. Dezorientat, am orbecăit prin camera necunoscută și am pus mâna pe mai multe obiecte, încercând să-mi amintesc unde mă aflu.

După ce am făcut un duș și am luat un mic dejun rece – salată de cartofi, pâine de secară și cașcaval –, l-am sunat pe tata. Nu știa nimic despre presupusa aventură a mamei cu tânărul muncitor la fermă. Ca și mine, a pus la îndoială memoria bunicului, repetând că mama i-a spus că Freja a avut acea aventură. L-am întrebat cum se numea școala la care a învățat mama.

Situată la marginea orașului, școala părea nouă, vechea clădire fiind demolată, și mă temeam că trecuse prea mult timp. Orele se terminaseră și nu mai erau copii în curte. Am bătut la poartă, așteptându-mă să fie încuiată, dar s-a deschis. Am intrat în școală și am început să străbat coridoarele, simțindu-mă ca un intrus, nesigur dacă ar fi cazul să strig, până când am auzit slab niște voci care cântau, așa că am mers după sunet, la etaj. Două profesoare făceau o oră suplimentară de muzică, cu un grup mic de elevi. Am bătut la ușă și am explicat rapid că sunt din Anglia și încerc să aflu informații despre mama, care fusese elevă acolo cu mai bine de patruzeci de ani în urmă. Profesoarele erau tinere și lucrau la școală doar de câțiva ani. Mi-au explicat că nu sunt autorizat să primesc accesul la arhiva școlii, așa că nu mă pot ajuta cu nimic. Deznădăjduit, am mai zăbovit la ușă, neștiind cum aș putea depăși acest obstacol. Uneia dintre femei i s-a făcut milă de mine:

— Mai e o profesoară de pe vremea aceea. Este foarte bătrână acum, desigur, dar s-ar putea să-și amintească de mama dumitale, și dacă este așa, s-ar putea să accepte să-ți vorbească.

Mi-a dat adresa. Numele profesoarei era Caren.

•

Caren locuia într-un sat atât de mic, încât cred că nu avea mai mult de o sută de case, un singur

magazin și o biserică. Am bătut la ușă și am răsuflat ușurat când s-a deschis. Profesoara pensionară era încălțată cu mocasini tricotați. În casă mirosea a pâine cu mirodenii, proaspăt scoasă din cuptor. De îndată ce am pomenit de mama, Caren a reacționat:

— Ești fiul lui Tilde?

— Da.

— Ce cauți aici?

I-am spus că va dura ceva vreme să-i explic. Mi-a cerut să-i arăt o fotografie cu mama. I-am arătat telefonul, unde am găsit o poză făcută în primăvara dinaintea plecării în Suedia. Caren și-a pus ochelarii și i-a studiat chipul mamei înainte să întrebe:

— S-a întâmplat ceva?

— Da.

N-a părut surprinsă.

— Mai bine ai intra.

Avea o casă călduroasă, dar, spre deosebire de căldura electrică din casa bunicului, căldura de aici era îmbietoare, venind dinspre un foc de lemne din sufragerie. Decorațiunile de Crăciun erau făcute de mână. Mi-am dat seama, cu întârziere, că în casa bunicului nu erau decorațiuni de Crăciun, nici măcar vreo luminiță la geam. Mai mult decât atât, tot spre deosebire de casa bunicului, ea avea fotografii cu copiii și nepoții pe pereți. În ciuda faptului că, din câte mi-a spus, soțul ei decedase cu un an în urmă, această casă era plină de viață și de dragoste.

Caren mi-a făcut o ceașcă de ceai negru îndulcit cu miere, refuzând să vorbească în timp ce pregătea ceaiul și obligându-mă să am răbdare. Ne-am așezat lângă șemineu. Din pantalonii mei ieșeau aburi, pentru că se udaseră de la zăpadă. Cu un aer de învățătoare, Caren m-a îndemnat să nu mă grăbesc, să-i spun totul, în ordinea corectă – indicațiile ei amintindu-mi de regulile după care-și

organizase mama povestirea. Tilde fusese una dintre primii ei elevi.

I-am spus povestea mamei. La sfârșit, cu pantalonii uscați, i-am explicat că am călătorit până acolo ca să-mi verific ipoteza că moartea Frejei, accidentală sau nu, ar putea fi o întâmplare definitorie care stătuse la baza îmbolnăvirii mamei. Caren a privit fix spre foc cât a vorbit:

— Lui Tilde îi plăcea viața la țară mai mult decât oricărui alt elev pe care l-am avut. Era mult mai fericită să se joace într-un copac decât să stea într-o clasă. Înota în lacuri. Culegea semințe și fructe sălbatice. Animalele o iubeau. Dar nu-și făcea prieteni prea ușor.

Am întrebat-o:

— Cu excepția Frejei?

Caren s-a întors spre mine și m-a privit drept în ochi:

— N-am avut nicio elevă pe nume Freja.

•••

La lumina lunii pline, m-am întors la ferma bunicului și am parcat destul de departe încât să nu poată auzi motorul. Am străbătut câmpul acoperit de zăpadă și am ajuns la pâlcul de copaci de lângă casă, locul unde mama construise o baracă și unde își petrecea timpul împreună cu Freja, după cum îmi spusese. Cam o sută de pini se înălțau dintre niște bolovani acoperiți de mușchi, o porțiune de pământ sălbatic care nu putea fi cultivat. Nu era nicio baracă acolo. Și, deși mama îmi povestise cum se urca în copac și se uita la ferma Frejei, nu era nicio clădire prin apropiere. M-am hotărât să urc oricum, să văd lumea așa cum o văzuse și mama. Crengile pinilor erau în unghi drept cu trunchiul, ca treptele unei scări din lemn, și mi-au permis să urc două treimi din înălțimea copacului înainte ca ramurile să devină prea fragile. Cocoțat acolo, privind până departe, mi-am dat seama că mă înșelasem. Era o clădire în apropiere, mult mai mică decât o casă, camuflată de stratul gros de

zăpadă. De acolo, de sus, am văzut muchia acoperișului – o tăietură neagră în albul zăpezii.

Când am coborât, clădirea s-a făcut din nou nevăzută. M-am îndreptat cu aproximație în direcția ei și nu după mult timp i-am distins, dincolo de nămeți, pereții de lemn. Fusese construită din lemn de mesteacăn alb. După dimensiuni am presupus ca era o magazie de unelte, sau un atelier, și că probabil se ajungea până acolo de la casa bunicului pe o potecă de pământ. Avea un lacăt ruginit la ușă. M-am folosit de muchia brelocului ca să deșurubez zăvorul de pe tocul ușii, am scos lacătul și am intrat. Pentru că găsisem baraca la lumina lunii, era prima dată când aveam nevoie de lanternă. Sub fasciculul puternic de lumină am văzut, chiar în față, imaginea mea, distorsionată. Părea că am burta umflată, încolăcită în jurul peretelui curbat al unui recipient uriaș din oțel. Aici își ținea bunicul mierea albă. Spațiul acesta era funcțional. Singurul element decorativ era un ceas cu cuc, meșteșugit lucrat, pe perete. Nu mai indica ora corectă. M-am jucat cu el până când mecanismul s-a trezit la viață. Avea două ușițe, câte una de fiecare parte a cadranului, una sus și una jos. Când a bătut ceasul, ușițele s-au deschis în același timp și din ele au ieșit două figurine din lemn, un bărbat și o femeie. Bărbatul era cel de sus și se uita în jos, la femeia din lemn, care privea în sus, la el. Instinctiv, am adăugat dialogul:

— Bună, ție de acolo de sus!
— Bună, ție de acolo de jos!

Cei doi au intrat la loc și peste baracă s-a lăsat din nou liniștea.

În spatele recipientului din oțel am văzut, atârnat într-un cuier, costumul de apicultor al bunicului, hainele de protecție pe care le purta când scotea mierea din stupi. Costumul era făcut

dintr-un material alb, care semăna cu pielea. Am lăsat lanterna pe podea și m-am îmbrăcat cu costumul, cu pantalonii, haina și mănușile. Mi-am pus și pălăria cu plasa neagră de protecție, apoi m-am întors să-mi studiez reflexia distorsionată și am văzut trolul pe care-l descrisese mama, cu piele groasă ca de dinozaur, mâini palide, cu membrane între degetele lungi și, în loc de chip, un singur ochi negru uriaș care privea lung, neîncetat, și nu clipea niciodată.

După ce mi-am dat jos costumul, demontând legenda trolului cu un singur ochi, energia mea s-a concentrat cu totul asupra înțelegerii, ca și cum înțelegerea în sine ar fi fost o emoție, una caracterizată de atenție sporită și seninătate. Când am observat încă o ușă încuiată, nu m-am mai obosit să intru pe furiș, ci am lovit ușa cu talpa bocancului meu greu, până când lemnul a crăpat. M-am strecurat înăuntru și am îndreptat lanterna spre podeaua plină de talaș. Erau acolo ferăstraie și dălți – acesta era locul unde bunicul repara și recondiționa stupii. Tot acolo făcea și ceasurile cu cuc. Erau mai multe ceasuri neterminate pe jos și un morman de figurine pe jumătate finalizate. Chipuri ieșeau în relief din scânduri de lemn. Am luat una în mână și mi-am plimbat degetul de-a lungul nasului lung și coroiat. Unele figurine păreau prietenoase. Altele nu. Câteva erau ființe fantastice – care dovedeau o imaginație pe care nu i-aș fi atribuit-o niciodată bunicului. Era un spațiu în care să fie creativ, să închidă ușa după el și să se izoleze de lume, să-și manifeste personalitatea. M-am lăsat pe vine și am luat de jos o așchie de lemn în formă de spirală.

Nu știu de cât timp stătea bunicul la intrare și mă privea. În subconștientul meu știam că va veni, poate faptul că am dărâmat ușa a fost o modalitate de a-l chema, de a-l face să vină de acasă. Fără să mă grăbesc, am terminat de inspectat atelierul, imaginându-mi că se folosise de frică în trecut, în

vremuri îndepărtate, când o aducea pe mama aici, dar acum nu mai avea frica la dispoziție. Am strivit așchia aspră de lemn în mână și am simțit cum îmi irită pielea în timp ce l-am auzit cum închidea ușa de afară.

M-am întors și am ridicat lanterna. A făcut semn din mână să-i iau lumina din ochi. M-am conformat, am lăsat fasciculul în jos și am deșurubat capătul lanternei în așa fel încât becul să răspândească lumina în toate direcțiile și să ne putem vedea unul pe celălalt. Bunicul era îmbrăcat în costum. Chiar și la miezul nopții, când m-a auzit afară, s-a îmbrăcat în costum. I-am spus:

— O aduceai pe mama aici. Doar că aici nu era Tilde, i-ai dat un alt nume. Îi spuneai Freja.

— Nu.

Avea de gând să nege. Eram pe punctul de a răbufni de furie, când a adăugat:

— Ea a ales numele. L-a găsit într-o carte. Îi plăcea cum sună.

Era un amănunt uluitor, care implica ideea de complicitate. M-am oprit ca să-l reconsider pe acest om impresionant. Fiind un politician abil, își semnalase apropierea. Nu avea de gând să respingă acuzațiile. În mod mai subtil de atât, intenționa să transfere o parte din responsabilitate asupra mamei. Nu puteam permite asta:

— I-ai spus o poveste – povestea ta. Tu jucai rolul soțului ei. Ei i-ai ordonat să joace rolul soției tale. Locul ăsta, îi spuneai tu, avea să fie ferma voastră.

Am așteptat să vorbească, dar n-a spus nimic. Voia să vadă cât îmi dădusem seama singur.

— Tilde a rămas însărcinată. Era copilul tău.

Caren, profesoara, îmi spusese despre rușinea pe care a îndurat-o mama din cauza sarcinii. Ea se purtase frumos cu Tilde, dar alții nu. Minciunile bunicului fuseseră atât de convingătoare, încât Caren credea chiar și acum că vinovat fusese muncitorul de la fermă:

— Ai dat vina pe un biet muncitor. Și-a pierdut slujba din cauza ta. Ești o persoană importantă. Toate minciunile tale erau crezute. Au devenit adevărate.

— Încă sunt adevărate. Întreabă pe oricine e destul de în vârstă ca să-și amintească și vor spune povestea așa cum o știu de la mine.

Puterea de a comite o fărădelege și puterea de a nu fi tras la răspundere, și în timp ce eu nu puteam suporta ideea că încă îi făcea plăcere să-și amintească de prima lui fărădelege, era evident că el savura încă puterea de a fi crezut.

— Mama a vorbit cu soția ta? Sau măcar a încercat? Și ea a refuzat s-o creadă?

A clătinat din cap:

— Nu, soția mea a crezut-o pe Tilde. Dar a urât-o pentru că i-a spus adevărul. Prefera minciunile mele. Ei i-a luat mai mult timp decât celorlalți, dar până la urmă a învățat și ea să uite adevărul. Asta ar fi trebuit și Tilde să învețe. Eu și soția mea am trăit la ferma asta, am avut o căsnicie fericită și am fost iubiți de toată lumea din jurul nostru timp de mai bine de șaizeci de ani.

— Ce s-a întâmplat cu copilul?

De îndată ce am pus întrebarea, răspunsul a venit de la sine. Am înțeles, în sfârșit, dorința copleșitoare a mamei de a o proteja pe Mia – o fiică adoptivă.

— A fost dată spre adopție.

Pe măsură ce lucrurile prindeau contur, mă simțeam decepționat și pustiit. Cu o tristețe adâncă în glas, l-am întrebat:

— Și acum ce urmează, bunicule?

Am privit cum își duce un deget la buze, gestul pe care mi-l arătase mama la spital – indiciul pe care-mi ceruse să-l caut. Nu însemna tăcere: însemna că era adâncit în gânduri. Mă întrebam dacă-și ducea degetul la buze și când născocea diferitele elemente ale scenariului său care implica interpretarea unor roluri, dacă acea expresie

gânditoare dădea de înțeles că îi mai băga mamei pe gât ceva fantezii. Din acest motiv ajunsese să o îngrozească degetul lui dus la buze. În cele din urmă, și-a luat degetul de la buze și și-a băgat mâinile în buzunare, luându-și aerul unui om relaxat:

— Acum? Acum nu mai urmează nimic. Tilde este la azil. Nimeni n-o să creadă vreo vorbă de-a ei. Este bolnavă, întotdeauna va fi așa. Vorbește despre troli și alte tâmpenii. Povestea asta e încheiată. S-a încheiat cu secole în urmă.

Considera internarea mamei un triumf care-i oferea certitudinea că nu va fi demascat niciodată. Ce puteam face? Nu venisem să caut răzbunare. Venisem să caut informații. Îmi treceau prin minte gânduri violente, dar nu erau serioase, erau doar niște idei, și încă unele copilărești, aș fi avut nevoie de hotărâre, dar, în realitate, eu eram lipsit de tărie. Frustrarea m-a copleșit. Mă străduiam să nu uit că singurul meu scop era s-o ajut pe mama. Intenția mea nu era răzbunarea, și nici nu eram eu cel care trebuia s-o pretind.

În timp ce mă îndreptam spre ușă, pentru că nu suportam să mai rămân în locul acela nici măcar o clipă, m-am gândit că ar mai fi un amănunt care mi-ar fi util:

— Tu ce nume ți-ai ales? Ea era Freja. Iar tu erai…

— Daniel.

Răspunsul m-a luat pe nepregătite. M-am oprit și l-am privit în ochi pe când adăuga:

— I-a pus singurului ei copil numele lui. Indiferent ce crezi tu despre mine, asta înseamnă că i-a plăcut un pic ce se întâmpla aici.

Era o minciună, o improvizație, una plină de răutate – o mostră a cruzimii și a creativității lui, pentru că răutatea poate fi și creativă. Bunicul era un povestitor, și încă unul iscusit, povești spuse mai întâi din plăcere, apoi din instinct de conservare.

Întors la mașină, cu capul sprijinit de volan, mi-am spus să plec, să pornesc motorul și să mă duc, dar când am închis ochii am văzut dintele ars, o rămășiță din copilăria mamei care n-a putut fi distrusă, oricât s-a străduit, așa că am coborât și m-am dus la portbagaj să iau canistra de benzină de rezervă.

Înainte să mă părăsească curajul, am pornit înapoi prin zăpadă, folosindu-mă de urmele mele ca să ajung din nou la baraca din lemn de mesteacăn alb. M-am mișcat repede și am curățat zăpada de pe acoperiș cu un băț. Așteptându-mă ca bunicul să se întoarcă dintr-o clipă în alta, am turnat benzina peste talaș și peste ceasurile cu cuc, peste unelte și peste bancul de lucru, peste costumul de protecție și pe sub butoiul de oțel. Am lăsat canistra înăuntru și am rămas în prag, cu mâinile tremurându-mi în timp ce mă străduiam să aprind un chibrit. În cele din urmă, cu chibritul aprins în mână, m-am întrebat dacă într-adevăr era cazul să fac asta și dacă aveam de câștigat ceva astfel. Flacăra mi-a ajuns la deget. Nu mă puteam hotărî. Flacăra mi-a ars pielea și am aruncat chibritul în zăpadă, unde nu putea face nimic rău.

— Dă-mi-le mie.

Bunicul era lângă mine, cu mâna întinsă. La început n-am înțeles ce-mi cere. A repetat:

— Dă-mi-le mie.

I-am dat cutia de chibrituri. A aprins un băț ușor, la prima încercare, și l-a ținut nivelul ochilor:

— Crezi că sunt un monstru. Uită-te de jur împrejur. Nu e nimic aici. Ce altceva era să fac cu o soție frigidă? Am fost un tată bun timp de paisprezece ani. Și unul rău timp de doi.

Mama o descrisese pe Freja ca pe o femeie, nu ca pe o fată. În pragul maturității, cu sâni și conștientă de sexualitatea ei, îi atrăsese atenția bunicului. Dăduse vina pe schimbarea ei pentru schimbarea lui. Când a descris violența închipuită a tatei, a accentuat faptul că se schimbase, că

devenise alt om, brusc, pe parcursul unei singure veri – întocmai cum făcuse tatăl ei în vara lui 1963.

Cu o mișcare din încheietură, bunicul a aruncat chibritul în baracă. Flăcările alimentate de benzină s-au întins repede, bucățelele de lemn și talașul s-au aprins primele, apoi chipurile din lemn neterminate. Costumul cerat de protecție s-a topit lent, pielea trolului arzând cu flăcări verzi și albastre. Pe măsură ce focul se întețea, butoiul metalic se îndoia și se schimonosea. În scurt timp au luat foc pereții și apoi acoperișul. Am fost nevoiți să ne retragem din calea dogorii. O dâră de fum a acoperit un pâlc de stele. Am întrebat:

— O să vină cineva?

Bunicul a clătinat din cap:

— N-o să vină nimeni.

În timp ce se prăbușea acoperișul, bunicul mi-a spus:

— Am renunțat să mai fac miere cu mult timp în urmă. Clienții preferau mereu mierea galbenă. Mierea mea albă avea un gust delicat, care se pierdea dacă o puneai în ceai sau pe pâine. Oamenii cumpărau câte un borcan, de curiozitate, și-l lăsau în cămară, neatins. Asta-mi rupea inima. Tilde mi-a înțeles durerea mai bine decât oricine altcineva. Ea nu mânca niciodată mierea decât fără nimic altceva.

Am rămas acolo împreună, lângă foc, bunicul și nepotul, încălziți de văpaie. Era cea mai lungă perioadă de timp pe care o petrecurerăm împreună și cea mai lungă perioadă pe care aveam s-o petrecem vreodată împreună. În cele din urmă, zăpada topită a stins flăcările. Fără vreun cuvânt de bun rămas, s-a întors la casa lui, singur, la mirosul de calorifere electrice și de hârtie de prins muște, și indiferent ce susținea el despre finalul acesta optimist, nu credeam o iotă.

•

Pe când mă îndepărtam de fermă, mi-o imaginam pe mama pedalând pe drumul acela cât de repede putea, cu monedele pe care le pusese deoparte în buzunar. Am trecut pe lângă stația de autobuz unde așteptase, izolată și expusă pe drum, putând fi văzută de la mile întregi depărtare și având alături doar un stâlp de metal cu orarul atașat, într-un loc prin care nu trecea nimic altceva decât vreo câteva autobuze în fiecare zi. Mi-am imaginat ușurarea pe care a simțit-o când a plătit biletul și s-a așezat în spatele autobuzului, privind în urmă să vadă dacă nu e urmărită. Luase cu ea o cutiuță muzicală din lemn, plină cu mărunțișuri, printre care și un dinte, amintiri din acest loc – amintiri din acei paisprezece ani.

Am urmat același traseu pe care a mers și autobuzul ei ca să iasă din această regiune, șoseaua principală către sud, și am trecut pe lângă un indicator care marca ieșirea din acea provincie. În spatele acestui indicator era un afloriment de stânci, dintre care unele aveau treizeci de metri înălțime și vârfurile acoperite de copaci. Undeva printre copacii de la margine, aproape de panta celei mai înalte stânci, stătea un elan maiestuos. Am frânat brusc și am parcat mașina. Majoritatea stâncilor erau abrupte. Am găsit totuși un loc prin care să pot urca spre vârf. Acolo era elanul. Nici măcar nu s-a clintit din loc, deși făceam mișcări destul de stângace în timp ce mă apropiam. I-am atins spatele, gâtul și coarnele. Era făcut din oțel modelat, cu picioarele fixate în piatră cu șuruburi ruginite, cu capul sus, aruncând o privire protectoare peste acest ținut.

•••

Am condus toată noaptea, oprindu-mă des să mă spăl pe față cu zăpadă ca să rămân treaz. Când am ajuns la fermă era dimineață, prea devreme ca să sun la Londra și, oricum, nu dormisem deloc și mă îndoiam că aș fi putut să-i prezint tatei mai mult decât un rezumat al celor întâmplate. M-am hotărât

să dorm câteva ore înainte de a suna. Când m-am trezit, am constatat că dormisem, fără întrerupere, o zi întreagă. Ninsese din nou. Urmele mele din ultima săptămână fuseseră acoperite. Simțindu-mă ca și cum m-aș fi trezit după o perioadă de hibernare, am făcut focul și mi-am încălzit niște terci pe sobă, dându-i gust cu un praf de cuișoare măcinate.

Am sunat la ora unsprezece dimineața. Din nu știu ce motiv, am așteptat până la ora fixă să fac asta. Tata a tăcut în majoritatea timpului. S-ar putea să fi plâns. Nu aveam cum să știu sigur, pentru că nu scotea niciun sunet. Mi-am dat seama că eu nu plânsesem, nici nu-mi exprimasem în alt fel vreo emoție, asta dacă faptul că am turnat benzină pe baraca din lemn de mesteacăn argintiu nu se poate numi exprimare. Când am vorbit cu Mark, a ținut să se asigure că bunicul aprinsese focul – îl auzeam cum își pregătește pe tăcute apărarea mea. După ce a auzit detaliile celor întâmplate, m-a întrebat:

— Tu cum te descurci?

Tot ce simțeam, în momentul acela, era o conștiență acută a faptului că descoperirile mele erau incomplete. Ceea ce lipsea din informațiile pe care le aflasem era ca lipsa unui dinte din gura mea – o bucată de gingie goală cu care limba mea nu se putea obișnui. În urechile lui Mark, răspunsul meu n-a fost pe măsura așteptărilor lui:

— Nu sunt pregătit să vin acasă.

— Dar ai răspunsurile?

— Nu.

Mi-a repetat răspunsul sub formă de întrebare, încercând să înțeleagă:

— Nu?

— Mama nu crede că trecutul are vreo legătură cu prezentul. Are o fixație în legătură cu prezentul. Soluția noastră nu poate fi să legată de trecut.

— Chiar și după tot ce-ai aflat?

— Nu cred că legătura dintre cele două veri există doar în mintea ei. S-a întâmplat ceva aici, ceva adevărat. Sunt convins de asta.

Mintea rațională a lui Mark nu putea admite legătura, din moment ce nu aveam dovezi pentru ipoteza mea, ba chiar aceasta era în contradicție cu descoperirile pe care le făcusem. Cu toate astea, nu mai dădea impresia că ar vrea să mă contrazică, fiind convins de spusele mele cum că cele două veri formează un ciclu. Una o deblocase pe cealaltă.

Am trecut cu mașina pe lângă plajele pentru turiști, destinația mea fiind zona sălbatică și pustie de pe coastă pe unde alerga mama deseori. Cu un rucsac mic în spate, am pornit printre tufișuri de mure și dune, înfofolit ca să mă apăr de vântul nemilos dinspre mare. Aveam gluga de la haina mea reiată trasă și legată bine cu șnurul în jurul capului, ca să n-o zboare vântul. M-am șters la nas cu un șervețel de hârtie și, în scurt timp, chiar și șervețelul a înghețat luând o formă țeapănă care putea să stea în picioare în palma mea. În cele din urmă, cu ochii care-mi lăcrimau de ger, am văzut ruina unui far vechi.

Valurile brăzdaseră stâncile cu gheață neagră. Din când în când alunecam atât de tare, încât mă trezeam pe jos, în patru labe. Înghețat și plin de vânătăi, am ajuns la ușa unde Mia își pusese cândva florile. Acum nu mai erau, fiind înlocuite de o arcadă de țurțuri acolo unde stropiseră valurile. Am lovit ușa cu umărul și țurțurii au căzut în jurul meu, spărgându-se de stânci.

Înăuntru erau mucuri de țigară și cutii de bere. La fel cum făcuseră și cu Insula Lacrimii, tinerii își revendicaseră acest spațiu, aflat departe de ochii adulților. Mai fusesem o dată acolo, în prima săptămână de când sosisem, și nu găsisem nimic. Dar ceva mă frapase. Podeaua era murdară – farul fusese părăsit –, dar pereții interiori erau proaspăt văruiți.

Mi-am dat jos rucsacul, mi-am turnat din termos o cafea fierbinte și dulce și am ținut paharul strâns în mâini ca să mă încălzesc. Planul meu era să curăț stratul de var de deasupra și să scot la iveală ce se afla dedesubt. Discutasem despre proiectul meu într-un magazin de articole de menaj, departe de zona aceasta. Neavând curent electric la dispoziție, am fost nevoit să apelez la un curățitor chimic. După ce mi-am băut cafeaua și m-am simțit revigorat, mi-am stabilit câteva porțiuni cu care să încep. Până seara, scosesem deja la lumină câteva fragmente dintr-o pictură murală. Un element anume mi-a atras atenția, o pată de culori vii – un buchet din flori de vară.

A doua zi m-am concentrat asupra zonei din jurul florilor și am pornit de acolo spre zonele dimprejur. Încetul cu încetul am scos la lumină o pictură care o înfățișa pe Mia, îmbrăcată în alb, în miezul verii. Avea flori în păr și sub tălpi. În entuziasmul meu, am deteriorat pictura. Departe de fi o lucrare profesională de restaurare, era totuși destul de bună cât să poată oferi o dovadă a calității artistice excepționale a picturii. Deși îi văzusem chipul pe afișul pentru persoane dispărute, această pictură îmi dădea pentru prima dată ocazia să o cunosc pe Mia ca om. Era mândră și puternică, dar și o visătoare, cu capul sus în timp ce se plimba agale prin pădure.

Mi-am amintit de fuga Miei în toiul nopții, și mama avea dreptate, nu avea nicio noimă, decât dacă a fost ajutată. A luat-o cineva de acolo – un iubit. După părerea mea, era vorba despre cel care o pictase pe peretele farului. Derulând înapoi povestea mamei, mi-a trecut prin cap că iubitul Miei ar fi putut fi cel care aruncase insulta rasistă la prima petrecere cu ocazia miezului verii, descris ca un tânăr cu părul lung și cercel, ceea ce sugera opoziție față de opiniile ortodoxe general acceptate și nu-l făcea să fie un rasist credibil. De ce ar fi apelat la o asemenea măsură extremă, de a folosi

niște expresii rasiste, oricum? Rolul remarcilor lui era să-l deruteze pe Hakan, iar Mia ieșise în fugă din cort nu pentru că se simțise insultată, căci știa că rasismul lui era doar un rol pe care era necesar să-l joace, ci pentru că era furioasă din cauza intervenției lui Hakan. Faptul că acest bărbat era angajat sezonier, pe perioada afluxului de turiști din timpul verii, sugera faptul că era student.

Mark are un prieten care lucrează la o galerie de artă contemporană din estul Londrei și, în înțelegere cu el, folosindu-mă de adresa lui de e-mail, am trimis mesaje către fiecare universitate și colegiu de artă din Suedia, la care am atașat o serie de fotografii cu pictura pe care le-am *făcut* în farul părăsit, cu explicația că respectiva galerie de artă ar dori să stabilească o întâlnire cu artistul care o realizase. Răspunsurile au început să apară, cu țârâita, pe parcursul mai multor zile – toate negative, până când a venit un e-mail din partea unui profesor de la Konstfack, cea mai mare universitate de arte, meșteșuguri și design din Suedia, situată un pic mai la sud de capitală. Era sigur că pictura era opera unui fost student de-al lui. Artistul absolvise de curând. Dacă profesorul respectiv ar fi fost o fire suspicioasă, s-ar fi putut întreba cum de o galerie privată din Londra aflase despre un far părăsit din Suedia, dar am presupus că va fi atât de flatat și de entuziasmat de e-mail, încât i se vor risipi îndoielile. A fost stabilită o întâlnire la Stockholm. Numele artistului era Anders.

Am mers spre Stockholm în noaptea dinaintea întâlnirii și m-am cazat în camera cea mai ieftină dintr-un hotel mic, dar select, de pe faleză. Cea mai mare parte din noapte mi-am repetat rolul, citind despre tineri artiști obscuri. A doua zi dimineața, am așteptat în vestibul, cu fața spre ușă. Anders a ajuns devreme, era înalt, frumos, îmbrăcat cu blugi negri strâmți și cămașă neagră. Avea un cercel în ureche și își adusese un

portofoliu. Am stat de vorbă o vreme despre opera lui. Aprecierea mea față de talentul lui era sinceră. Cu toate astea, am spus multe minciuni despre mine, minunându-mă cât de bine învățasem să mint de-a lungul anilor. Dar se schimbase ceva. Uram fiecare minciună pe care i-o spuneam. Doar perspectiva eșecului m-a împiedicat să-i spun adevărul. S-ar fi putut întâmpla să n-o găsesc pe Mia. Dacă riscam și spuneam adevărul, Anders ar fi putut pleca.

Jucându-mi în continuare rolul, am făcut progrese, încetul cu încetul, până la momentul când îl puteam ruga să-mi arate pe viu operele – picturile adevărate, care erau prea mari ca să le aducă la hotel. Am presupus că nu-și permite un studio. Probabil că picta acasă, și dacă Mia fugise cu el însemna că o voi vedea și pe ea acolo, sau, cel puțin, niște semne ale prezenței ei. Capcana a prins. Mi-a explicat, jenat, că va trebui să merg la el acasă și și-a cerut scuze că apartamentul e atât de departe de centru, pentru că nu-și permitea prețurile ridicate din Stockholm. I-am spus:

— Putem lua o mașină de la hotel.

Am plătit cafelele cu o bancnotă de o sută de coroane și am observat că pe bancnotă nu era vreo figură celebră, a unui inventator sau politician, ci o albină. Am luat bancnota și am studiat albina la lumină. Anders se îndepărtase deja de masă când i-am spus în suedeză:

— Așteaptă.

Mi-am amintit de zăpada curată și netedă de la fermă și de speranța mea că acesta ar putea fi un nou început. Nu aveam să clădesc descoperirea aceasta pe niște minciuni.

Am început să povestesc, rugându-l pe Anders să nu plece până nu termin. A fost de acord, nedumerit de schimbarea tonului meu. Am văzut cum l-a cuprins furia când i-am dezvăluit cum l-am păcălit. S-a simțit, într-o oarecare măsură, tras pe sfoară, dar mai ales dezamăgit că opera lui nu

ajunsese să prezinte interes pentru o galerie de artă, am văzut că era tentat să plece, dar, fiind om de cuvânt, a rămas pe loc. Furia lui s-a transformat în tristețe când i-am prezentat, pe scurt, relația mamei cu Mia și întâmplările de după plecarea Miei. Până să-mi termin povestirea, furia aproape că-i dispăruse. I-a mai rămas o urmă de dezamăgire că nu fusese încă descoperit ca artist. L-am asigurat, ca un profan ce eram, că aprecierea mea e sinceră, ca și cea a proprietarului galeriei a cărui adresă de e-mail o folosisem. La sfârșit am întrebat dacă aș putea sta de vorbă cu Mia. Mi-a spus să aștept în foaier. Voia să dea un telefon. În mod straniu, nici nu mi-a trecut prin cap că ar putea să nu se mai întoarcă. Am închis ochii și am așteptat, simțindu-mă mai ușor, în ciuda riscului pe care tocmai mi-l asumasem.

Am ajuns la un bloc, departe de centrul orașului. Anders a murmurat:

— E de așteptat ca artiștii să trăiască în sărăcie.

Era un romantic, genul de temperament care ar face o fată să fugă de acasă cu el. Am urcat pe niște scări de ciment, pline de gheață, unul în spatele celuilalt, pentru că fuseseră date cu nisip doar pe mijloc și liftul era defect. Când am ajuns la ultimul etaj și-a scos cheile. Glumind că locuiește în penthouse, m-a condus înăuntru. Anders mi-a spus, vorbind acum în suedeză:

— Mia se întoarce curând.

Am așteptat în sufragerie, înconjurat de picturile lui. Aveau puțină mobilă, nu aveau televizor, doar un radio mic conectat la priza din perete. Ca să treacă timpul mai repede, a început să picteze. După jumătate de oră s-a auzit cheia în ușă. M-am dus în coridor și am văzut-o pe Mia pentru prima dată. Părea mai mare de șaisprezece ani, îmbrăcată gros ca să se apere de ger. Simțeam cum ochii ei o căutau pe mama în trăsăturile mele. A închis ușa și și-a scos fularul. Când și-a dat jos haina groasă,

am văzut că e însărcinată. Era cât pe ce să întreb al cui este copilul, dar m-am oprit la timp.

Ne-am așezat toți trei în bucătăria micuță și linoleumul cu model de pe podea a scârțâit sub scaunele noastre. Am băut ceai negru îndulcit cu zahăr alb pentru că mierea, am presupus, era un lux pe care nu și-l puteau permite. Fiind pe cale să aud adevărul despre cele întâmplate în timpul verii, mă temeam ca mama să nu se fi înșelat, pur și simplu. Mia mi-a spus:

— Nu am fugit. Hakan mi-a cerut să plec. După ce i-am spus că sunt însărcinată, mi-a făcut programare pentru avort. Dacă voiam să rămân la ferma lui, ca fiica lui, trebuia să mă comport într-un mod pe care el să-l considere acceptabil. A pretins că este îngrijorat pentru viitorul meu. Chiar era. Dar cel mai mult îl îngrijora reputația lui. Eram o rușine, nu mai eram fiica pe care și-o dorea. Nu știam ce să fac. Eu și Anders nu avem prea mulți bani. Nu suntem proști. Am putea fi părinți? Aproape că am cedat, aproape că am acceptat avortul. Într-o noapte, am văzut-o pe mama ta trecând pe câmpul nostru. Nu știu ce făcea acolo. Dar mi-am adus aminte de discuțiile noastre lungi. Era atât de diferită de toți ceilalți. Îmi povestise cum a plecat de la ferma părinților, la numai șaisprezece ani, nu avea nimic, și a ajuns în Anglia, și-a pus o afacere pe picioare și și-a făcut o familie. Atunci m-am gândit – iată o femeie pe care o admir. E atât de puternică. Toată lumea se înclină în fața lui Hakan, dar nu și ea. O ura din cauza asta. I-am spus lui Hakan că dacă nu mă lasă să păstrez copilul, atunci plec. O parte din mine era convinsă că o să se răzgândească dacă vedea cât de hotărâtă sunt. Dar a acceptat. Nici măcar n-a vorbit despre asta cu Elise. Era mama mea și nu a avut niciun cuvânt de spus în privința viitorului meu. A fost mâhnită. Îmi scrie în fiecare săptămână. Mă și vizitează des, și de fiecare dată

când vine ne umple frigiderul cu mâncare. Îi e foarte dor de mine. Și mie mi-e dor de ea.

Miei a început să-i tremure vocea de emoție. O iubea cu adevărat pe Elise.

— Are inimă bună. Întotdeauna a fost blândă cu mine. Dar pe el nu-l înfruntă niciodată. Este servitoarea lui. Iar eu nu am vrut să cresc și să devin la fel ca ea.

Am întrebat dacă Mia ciopârțise trolii lui Hakan de furie. A clătinat din cap:

— N-am făcut eu asta.

Prin deducție, nu avea cine să fie decât cealaltă persoană:

— Atunci Elise.

Mia a zâmbit la gândul că mama ei ar fi putut lovi cu toporul trolii lui Hakan și a spus:

— Poate că m-am înșelat în privința ei. Poate că, într-o zi, îl va părăsi.

Am întrebat-o despre momentul când a venit beată la cea de-a doua petrecere în cinstea miezului verii. A clătinat din cap. Dacă păruse beată, asta s-a-ntâmplat pentru că era ziua când descoperise că era însărcinată. Era într-o stare de buimăceală. În următoarele zece zile a fost ținută prizonieră la fermă – cele mai urâte zece zile din viața ei. După ce a văzut că ea s-a hotărât, Hakan a stabilit un plan. A vrut ca ea să dispară. Nu a vrut să dea nicio explicație comunității locale. N-ar fi putut suporta o asemenea rușine. Mia a spus:

— I-a venit ideea să înscenăm o poveste în care eu să fug de acasă, în așa fel încât el să pară victima.

Mama a avut dreptate: existase o conspirație. Detectivului Stellan i se spusese că Mia nu a dispărut. Nu o căuta nimeni. Afișele fuseseră puse doar în locuri unde nu erau de niciun folos. Hakan îi trimite bani Miei la sfârșitul fiecărei luni. El plătește și chiria. Ar putea veni în vizită oricând dorește. Până acum, n-a venit niciodată.

Când a terminat de vorbit, am întrebat-o dacă a fost vreodată în pericol în vreun fel. Mama fusese convinsă că Mia era în primejdie. În acest moment esențial, Mia a clătinat din cap:

— Hakan nu mi-a făcut niciodată vreun rău, nu m-a bătut, nu s-a atins de mine nici cu un deget, nu era așa. Nici măcar nu a ridicat vreodată tonul la mine. Dacă-mi doream niște haine noi, mi le cumpăra chiar în ziua în care le cerusem. Îmi oferea tot ce-mi doream. Îmi spunea că sunt răsfățată. Avea dreptate. Chiar eram răsfățată. Dar nu mă iubea. Nu cred că el înțelege ce înseamnă să iubești. Pentru el, dragostea înseamnă control. Îmi umbla prin lucruri. Mi-a găsit jurnalul în oglinda pe care mi-a sculptat-o Anders. Mi-l punea la loc ca să scriu în continuare în el și să poată să citească mai departe. Când mi-am dat seama ce face, l-am rupt pe tot și l-am pus la loc ca să-l găsească el. Asta l-a înfuriat, de parcă i-aș fi aparținut.

Am întrebat-o despre sinuciderea lui Ann-Marie și despre pustnicul din câmpii. Mia a ridicat din umeri:

— N-am cunoscut-o atât de bine. Era prietenă cu Cecilia, femeia care i-a vândut ferma mamei tale, și Cecilia îl considera pe Hakan vinovat pentru moartea ei, dar nu știu de ce. Poate că Ann-Marie se culca cu el. Nu e niciun secret că Hakan avea amante. Pentru el, nevestele tuturor erau o pradă care i se cuvenea. Elise știa asta. Ann-Marie era evlavioasă, atunci când era trează. Ai văzut toate citatele acelea din Biblie, nu? Dar nimeni nu flirta mai mult ca ea când bea, făcea asta chiar și de față cu soțul ei, îl tortura cu asta, întotdeauna considerase că nu e decât un țărănoi și-un găligan. Se purta îngrozitor cu el când era beată și o măcinau remușcările când era trează. Sub tot acest comportament se ascundea o mare tristețe.

— De ce-și dorește Hakan așa de tare ferma noastră?

— Fără vreun motiv anume, doar că deține tot terenul din jurul ei. Se uita pe hartă și ferma voastră era o pată pe regatul lui, un petic de pământ pe care nu pusese stăpânire. Era un stigmat. Îl scotea din minți de furie.

— O va avea cât de curând.

Mia s-a gândit la asta:

— Fie că-ți place de el, fie că nu, Hakan este un învingător. E greu să nu ai un sentiment de respect față de un om care obține de fiecare dată ce-și dorește.

M-am întristat, gândindu-mă cum va jubila Hakan cu harta sub ochi, dar asta nu era lupta mea.

•

Mia vorbea de o oră. Când s-a oprit, s-a lăsat tăcerea. Ea și Anders se întrebau amândoi ce aș mai putea dori. I-am rugat să aștepte să dau un telefon. Am ieșit din apartament și l-am sunat pe tata de pe coridor. El a insistat, sec, că mama nu va crede nimic din ce-i spune el sau din ce-i voi spune eu:

— Trebuie să vină Mia la Londra. Tilde trebuie să audă de la ea.

După ce am închis, l-am sunat pe Mark să-l întreb dacă pot să le cumpăr cu banii rămași bilete de avion pentru Londra Miei și lui Anders. În timpul conversației, tonul lui Mark mi s-a părut schimbat. Primisem dovada multor sentimente calde din partea lui, dar niciodată a admirației. A fost de acord să cumpăr biletele. I-am spus că-l iubesc și că ne vom vedea în curând.

Întors în apartament, le-am prezentat planul:

— Aș vrea să veniți la Londra. Vă plătesc drumul și hotelul. Chiar și așa, știu că vă cer mult. Mia, trebuie să vorbești cu mama. Mama trebuie să te vadă. Nu e destul să-i transmit eu informațiile astea, n-o să creadă nimic din ce-i spun, nici din ce-i spune tata, nu mai vorbește cu mine de astă-vară, nu vrea să vorbească cu mine, nu vrea să mă asculte, trebuie să audă de la tine.

Au discutat problema preț de câteva clipe. Nu am auzit ce-au vorbit, dar mi-am imaginat că Anders avea rețineri, că era îngrijorat de agitația pe care o presupune călătoria – Mia era însărcinată în șase luni. S-au întors și Mia a spus:

— Și Tilde ar fi făcut asta pentru mine.

•••

În avion, în drum spre Londra, Mia a văzut în geanta mea Biblia mamei și colecția ei de povești suedeze despre troli. Când a întins mâna să le ia, eram convins că Biblia îi atrăsese atenția. În schimb, a luat cartea de povești cu troli și s-a uitat pe ilustrație:

— E a lui Tilde, nu-i așa?

— De unde știi?

— A vrut să mi-o împrumute. A spus că este o poveste anume pe care ținea s-o citesc. Mama ta s-a purtat minunat cu mine, dar nu mi-am dat niciodată seama de ce credea că m-ar interesa să mai citesc povești cu troli. Am auzit destule cât pentru o viață. I-am promis că voi veni să iau cartea, dar n-am mai ajuns.

Am fost surprins de faptul că insistase asupra unei povești anume, curios să aflu la care se referise. Nu mai dăduse niciodată o atenție specială unei anumite povești. Mă întrebam dacă nu cumva folosise asta doar ca pretext ca să stea de vorbă cu Mia despre alte lucruri.

La mijlocul volumului am dat peste o poveste intitulată „Prințesa trol”. După ce am citit primele rânduri, mi-am dat seama că-mi erau necunoscute, nu-i mai auzeam vocea mamei, deși eram convins că-mi citise toată cartea de multe ori. Am verificat și restul culegerii și am constatat că era singura poveste pe care o sărise. Conform informațiilor din apendice, o parte a cărții pe care nu o studiasem niciodată, nici nu știusem că există, această legendă cu troli era una dintre cele mai vechi. Se găseau numeroase versiuni ale ei în Germania, Italia și Franța, în volume de povești de Italo

Calvino, Charles Perrault și Frații Grimm. Varianta suedeză avea o origine necunoscută. M-am apucat să o citesc pentru prima oară.

PRINȚESA TROL

A fost odată un Rege măreț, care domnea cu cinste peste supușii lui. Alături de el stăteau o Regină mai frumoasă decât oricare altă femeie și o fiică mai drăgălașă decât oricare alt copil din țară. Regele a trăit fericit până când Regina lui a căzut la pat, grav bolnavă. Aflată pe patul de moarte, l-a pus să-i făgăduiască că nu se va mai însura decât cu o femeie la fel de frumoasă ca ea. Când Regina a murit, Regele a început s-o jelească, încredințat că nu se va mai însura niciodată. Curtenii au stăruit că țara lor are nevoie de o Regină și că trebuie să-și caute altă nevastă. Hotărât să nu-și încalce făgăduiala, Regele nu găsea nicio femeie la fel de frumoasă ca nevasta lui.

Într-o zi, Regele privea pe fereastra castelului. A văzut-o pe fiica sa jucându-se în livada regală. Crescuse. Se făcuse la fel de frumoasă ca mama ei. Regele a sărit în picioare și a dat de veste că ea îi va fi nevastă. Curtenii au fost năuciți și l-au implorat să se răzgândească. Un Prezicător înțelept a prevestit că o asemenea căsătorie va duce țara la pieire. Fata l-a implorat pe Rege să se mai gândească, dar el n-a vrut s-o asculte. S-a hotărât ziua nunții. Fiica a fost închisă în turn ca să nu fugă.

În noaptea dinaintea nunții, unul dintre curteni, temându-se că țara va fi

blestemată dacă se întâmpla o asemenea nelegiuire, a ajutat-o pe fata regelui să fugă în pădurea fermecată. În ziua nunții, Regele a văzut că fiica lui a fugit. A pus să fie ucis curteanul. Apoi și-a trimis oastea să o caute pe fată prin pădure.

Fata nu avea scăpare. A implorat pădurea fermecată s-o ajute. O ciupercă a răspuns la strigătul ei. Dacă prințesa făgăduia să îngrijească pădurea, ciuperca avea s-o ajute. Îi cerea însă un singur lucru. Să rupă orice legătură cu oamenii și să se pună doar în slujba lumii pădurii. Prințesa s-a învoit și ciuperca i-a suflat spori vrăjiți peste față, prefăcând-o într-un trol pocit. Când oștenii regelui au găsit-o ascunsă după o stâncă, s-au dat înapoi cuprinși de silă și au căutat mai departe.

Prințesa Trol a petrecut mulți ani îngrijind pădurea și s-a împrietenit cu păsările și cu lupii și cu urșii. În vremea asta, domnia tatălui ei s-a dus de râpă. Regele a înnebunit tot căutându-și fiica. În cele din urmă, cu castelul prefăcut în ruine și cu vistieria goală, bătrânul Rege nebun nu mai avea slujitori cărora să le poruncească, nici supuși peste care să domnească. A pornit în pădure să-și găsească singur fiica. Luni întregi s-a târât prin mușchi și a mâncat scoarță de copac până când, într-o zi, Regele s-a prăbușit. Era pe moarte.

Prințesa Trol a auzit de la păsări despre soarta tatălui ei. S-a dus să-l vadă, dar n-a-ndrăznit să se apropie prea mult. Când i-a văzut ochii galbeni printre copaci, Regele s-a rugat de trol să-l îngroape ca să nu-i sfâșie corbii

leșul și ca să poată, în sfârșit, în moarte, să-și găsească din nou pacea. Prințesa Trol avea inima curată. Și-a amintit de dragostea pentru tatăl ei și s-a gândit că trebuie să-i îndeplinească ultima dorință. S-a învoit. Însă, de îndată ce a încuviințat din cap, și-a încălcat făgăduiala și a fost prefăcută la loc în delicata Prințesă, mai frumoasă acum ca oricând înainte.

La vederea fiicei lui, Regele cel bolnav s-a înzdrăvenit. Clătinându-se pe picioare, a fugit după ea. Prințesa a strigat după ajutor. Lupii și corbii și urșii au răspuns la chemarea ei și l-au sfâșiat pe rege, ducând câte o bucată din trupul lui în colțurile îndepărtate ale pădurii, să se ospăteze din ea.

Pe urmă, prințesa și-a luat rămas-bun de la prietenii ei din pădure și s-a întors la castel. A pus totul din nou în rânduială. Prințesa a luat de soț un Prinț chipeș. La alaiul de nuntă s-au alăturat urșii și lupii. Acoperișul castelului nu se mai vedea de păsări. Țara a fost adusă din nou pe culmile măreției și noua Regină a domnit cu dreptate și a trăit fericită până la adânci bătrâneți.

M-am ridicat de la locul meu și m-am dus în dreptul bucătăriei din spatele avionului. În Suedia reușisem să nu mă pierd cu firea și refuzasem să mă las prea tare afectat de emoția pe care mi-o provocau toate descoperirile mele, concentrându-mă asupra procesului de strângere a informațiilor pentru a i le prezenta mamei la spital. Cu toate astea, pe măsură ce citeam această poveste, nu puteam să mă gândesc decât la mama stând pe patul meu, cu degetele zăbovind asupra poveștii și

apoi sărind peste ea, refuzând să mi-o citească, de teamă că-și va trăda trăirile, de teamă să nu-i pun vreo întrebare sau să observ vreo urmă din tristețea pe care se luptase atâția ani din viața ei s-o ascundă, nu numai de noi, ci și de ea însăși. Ar fi trebuit să citesc singur aceste povești cu mult timp în urmă și mă întrebam dacă nu cumva mama își dorise, în taină, să fac asta. Ar fi putut să scape ușor de carte, dar o ținuse aproape, revenind la ea din vreme în vreme, dând de înțeles că are o mare însemnătate, dar în același timp refuzând să dezvăluie de ce. În timp ce îmi îngăduiam să analizez această tristețe, să o simt în întregime, mă gândeam la felul cum ne împărtășiserăm unul altuia fericirea, convinși fiind că astfel momentul va fi avea o strălucire mai intensă și mai îndelungată; dar și tristețea poate fi împărtășită, poate dac-o împărtășești o faci să fie mai puțin intensă și mai puțin durabilă. Dacă era, într-adevăr, așa, măcar asta-i puteam oferi.

Crezând că am rău de înălțime, stewardesa mi-a oferit un pahar cu apă și m-a întrebat dacă mă simt bine. Am făcut semn din cap că da și i-am mulțumit pentru amabilitate. Pe fereastră am văzut cum norii se despart și dintre ei a apărut Tamisa, care ne călăuzea spre casă.

••••

La aeroport ne-a așteptat Mark. Ne-am dus direct la spital, așa cum ne rugase tata. Pe drum i-am spus că, înainte de a pleca în Suedia, trimisesem un e-mail prin care-mi dădusem demisia. În noul an aveam să-mi construiesc o altă carieră. Dacă ideea ar fi fost cumva fantasmagorică, Mark și-ar fi exprimat îndoielile. Dar a primit vestea fără să protesteze, sugerându-mi că și el se gândea la același lucru de ceva vreme. M-a întrebat:

— Ce-ți dorești să faci?

— Nu știu. Trebuie să aflu mai întâi.

S-a uitat la mine:

— Cum te simți?
— Mă simt plin de speranță.
— Speriat?
— Da, și speriat.

Tata era în fața spitalului. A salutat-o pe Mia și a îmbrățișat-o. I-am citit disperare pe chip. Am simțit-o și în trupul lui, când m-a îmbrățișat – slăbise, avea umerii și spatele încordate. Deși el voia să intrăm imediat, am propus să luăm întâi prânzul împreună. Nu voiam să se simtă nimeni grăbit. Și mai aveam ceva de lămurit cu Mia.

Am găsit o cafenea în stil retro aproape de spital. Ne-au servit mâncarea cu un platou de felii de pâine albă unse cu unt și ceainice de inox cu ceai atât de tare, că Anders chiar a râs când a gustat din el. În afară de izbucnirea asta de veselie, nimeni n-a vorbit prea mult. Mie îmi rămăsese gândul la felul în care pericolul ocupa un loc atât de important în viziunea mamei asupra evenimentelor. Nu era vorba doar de nefericire. Ea simțise că o tânără se află în primejdie. Existase un ticălos. Am rupt tăcerea și am întrebat-o pe Mia din nou dacă fusese vreodată în pericol în vreun fel. A clătinat din cap în semn că nu. Cu toate astea, era un lucru pe care îl trecuse sub tăcere. Am presupus că motivul era că nu i-l spusese nici lui Anders.

M-am hotărât să-mi încerc norocul și i-am dat Miei culegerea de povești despre troli, indicându-i-o pe cea pe care dorise mama s-o citească. Un pic nedumerită, a început să citească. Probabil că ținea mult la mama, pentru că la sfârșitul poveștii a plâns. Am promis că n-am s-o mai întreb despre asta niciodată și i-am pus pentru ultima oară întrebarea:

— Ai fost vreodată în pericol?

Mia a făcut semn din cap că da. Anders s-a uitat la ea. Avusesem dreptate. Era ceva nou și pentru el. Am întrebat-o:

— Ce s-a întâmplat?

— Primarul era un nemernic. Toată lumea știa asta. Că făcea remarci despre corpul meu, despre picioarele mele, despre sânii mei. Se ducea la toaletă și lăsa ușa deschisă, aștepta acolo și spera să trec prin dreptul lui. I-am spus lui Hakan. I-am spus și Elisei. Ea a recunoscut că primarul e un boșorog pervers. Dar era unul dintre susținătorii lui Hakan. Ar fi făcut orice-i cerea Hakan. Așa că Hakan mi-a spus să mă îmbrac mai puțin provocator în preajma lui.

Mi-am amintit de prima oară când o văzuse mama pe Mia și i-am spus:

— La petrecerea de la grătar, din mai, te-ai dezbrăcat și ai intrat în apă să înoți, de față cu toți invitații.

— A fost felul meu de a-i spune lui Hakan că o să port ce poftesc și că n-am de gând să mă acopăr din cap până-n picioare doar pentru că primarul e o lepădătură libidinoasă sau pentru că așa mi-a spus Hakan. Principiul era corect. Dar primarul era prea prost să înțeleagă. El a crezut că flirtez cu el. Mai târziu în cursul verii, citeam la birou într-o seară, târziu, când l-am văzut pe primar la ușa mea. Hakan jucase cărți cu niște prieteni și plecase să-l ducă acasă cu mașina pe unul dintre ei pentru că băuseră prea mult. Hakan nu se îmbăta niciodată. Niciodată. Dar îi încuraja pe ceilalți să se îmbete. În orice caz, Elise era plecată. Cumva, rămăsesem singură în casă cu primarul. Înainte de asta nu-mi mai fusese niciodată frică de el, mi se păruse doar un tip jalnic, dar în seara aceea m-am speriat. Stătea sprijinit de tocul ușii. M-am străduit să zâmbesc și i-am spus primarului că-i fac o cafea. Nu eram sigură dacă o să mă lase să ies din cameră, pentru că nu s-a mișcat din loc. I-am luat mâna și m-am prefăcut că mă joc, l-am tras după mine afară din cameră, pentru că știam cumva că el credea că-l doresc și că va deveni periculos abia când îi voi da clar de înțeles că nu-i așa. I-am spus că putem să bem amândoi ceva, nu cafea, ceva cu

alcool, iar el a zis că e o idee bună. De îndată ce a pus piciorul pe treaptă, m-am întors și am luat-o la fugă. Ușa de la camera mea nu se încuia, dar aveam zăvor la ușa de la baie, așa că am trântit-o în urma mea și am încuiat-o, strigându-i că nu mă simt bine și că o să fac o baie, el putea să se servească cu cafea și cu orice mai dorea. N-a spus nimic. Dar îi auzeam pașii apropiindu-se – îl auzeam cum vine spre mine. Mă întrebam dacă avea să dărâme ușa, nu era o ușă prea solidă și încuietoarea nu era decât un simplu zăvor. Am văzut cum se rotește mânerul ușii, am văzut cum se împinge în ușă și forțează zăvorul. Am așteptat, cu o foarfecă de unghii în mână. Cred că a rămas acolo vreo cinci minute. Apoi a plecat. Dar eu n-am ieșit din baie. Am rămas acolo până a venit Hakan acasă.

Primarul era al patrulea pe lista de suspecți a mamei.

Anders a luat-o de mână pe Mia și a întrebat-o încet:

— De ce nu mi-ai spus?

— Pentru că ai fi încercat să-l omori.

Am adăugat:

— Mia, când o să vorbești cu mama, poți să începi cu asta?

La mama în salon se intra pe două uși securizate, gravitatea stării ei era sugerată de bâzâitul soneriei care asigura accesul și de zăngănitul puternic al încuietorilor care se deschideau și se închideau. Tata i-a convins pe medici să amâne folosirea perfuziei până la întoarcerea mea. Am stabilit ca Mia să intre singură, pentru că nu voiam ca mama să aibă impresia că se afla în mijlocul unei ambuscade. Mia a fost de acord, dovedind că era foarte puternică, aparent netulburată de împrejurimi sau de pacienții care cutreierau coridoarele. Era o tânără remarcabilă. Anders a sărutat-o. O asistentă a însoțit-o pe Mia până în camera de vizite.

Mi-am scos de la mână ceasul, ca să nu mai număr minutele. Stăteam lângă Mark, care stătea lângă tata, care stătea lângă Anders, toți patru unul lângă altul, niciunul dintre noi capabil să citească vreun ziar sau să-și verifice telefonul, niciunul dintre noi capabil să facă altceva decât să privească fix podeaua sau pereții. Din când în când, la intervale neregulate, asistenta ne ținea la curent cu ce se petrece înăuntru. Se uita pe fereastra de supraveghere de la ușă și ne spunea că mama și Mia stăteau așezate una lângă alta și că se țineau de mână, adâncite în conversație. Nu se mișcaseră de acolo. Când s-a întors a cincea oară, asistenta ni s-a adresat ca și cum am fi fost o singură familie:

— Mama ta vrea să vă vorbească.

Sfârșit

virtual-project.eu

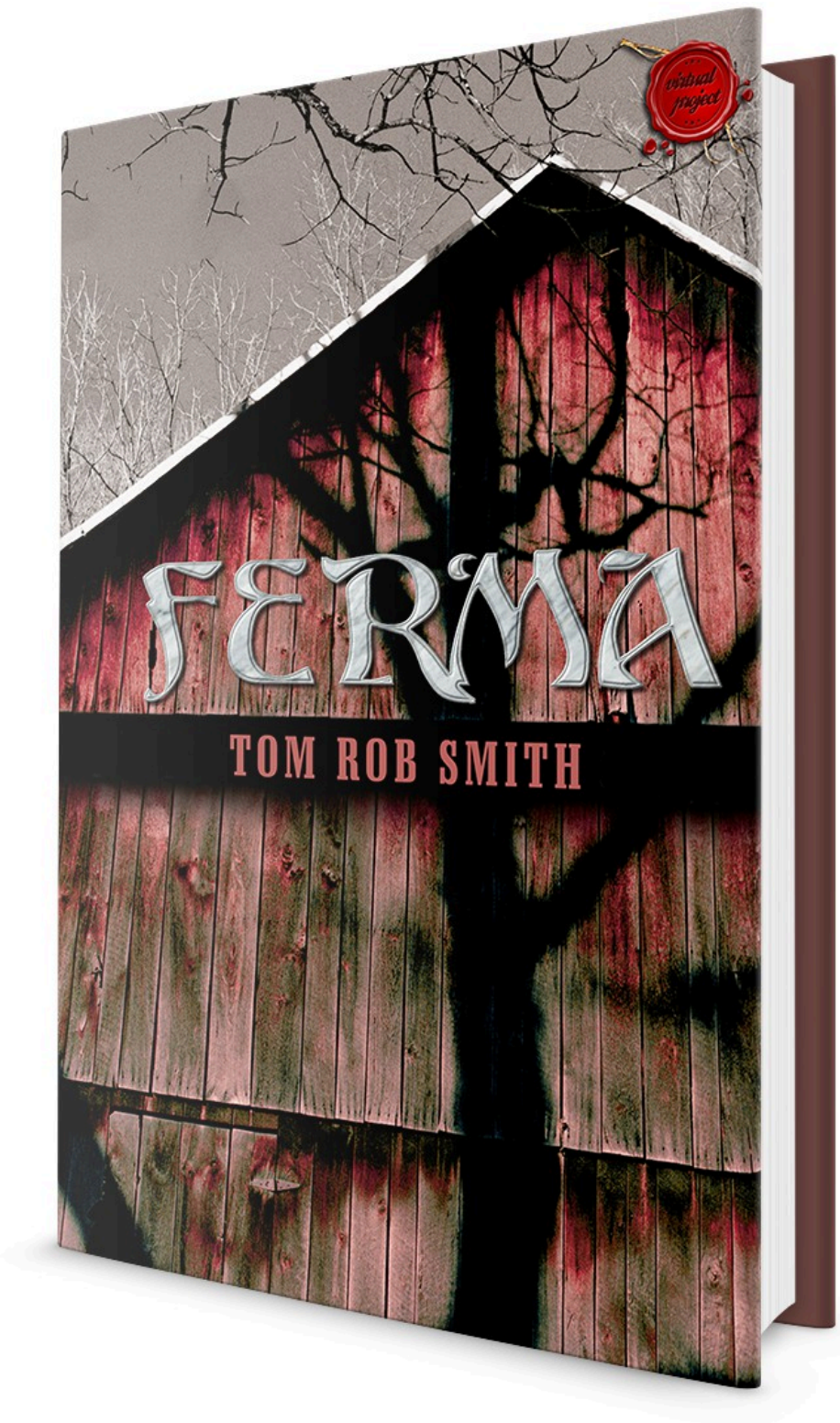
virtual project
FERMA
TOM ROB SMITH

[1] Traducere citată din *Biblia* tipărită sub îndrumarea Prea Fericitului Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Inst. Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991- *Epistola către efeseni a Sfântului Apostol Pavel* 6:12, p.1332.

Table of Contents

{1} 297